

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SUAT DERVİŞ

ONU BEKLİYORUM

Sevdagül Kasap'ın "İki Roman ve Suat Derviş Karakterlerinde Duygular"
başlıklı önsözü ve Serdar Soydan'ın kronolojik biyografisiyle

BÜTÜN YAPITLARI - 17

*Yarımay dergisi, 1940.

Onu Bekliyorum
Suat Derviş

İthaki Yayınları - 1651

Dizi Editörü: *Burak Albayrak*
Yayıma Hazırlayan: *Sevdagül Kasap*
Düzelti ve Son Okuma: *Burak Albayrak*
Kapak Tasarımı: *Şükrü Karakoç*
Kapak Uygulama: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Mayıs 2020, İstanbul

ISBN: 978-625-7913-24-9

Sertifika No: 46603

© **İthaki, 2020**

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

Bu eser ONK Ajans aracılığıyla satın alınmıştır.

İthaki™ Penguen Kitap - Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6 Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 40200

SUAT DERVİŞ

ONU BEKLİYORUM

Büyük Ateş

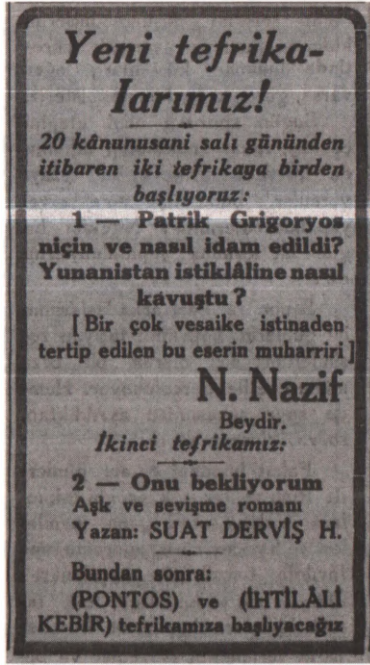

İçindekiler

Önsöz, İki Roman ve Suat Derviş Karakterlerinde Duygular.....	9
Onu Bekliyorum.....	21
Büyük Ateş	129

Önsöz

İki Roman ve Suat Derviş Karakterlerinde Duygular

İnkılap, 16 Ocak 1931

Suat Derviş edebiyatının her zaman yeni bir söz söylemeye vesile olması, hikâye ve romanlarından bize kalan en önemli yadigârlardan biridir. Edebiyat tarihine bıraktığı onlarca eser, bugünden bakıldığında adından sık sık söz ettiren unutulmayacak bir mirastır. *Onu Bekliyorum* ve *Büyük Ateş* adlı romanları da bu mirasın gün yüzüne çıkan yeni parçaları.

Suat Derviş'in *Onu Bekliyorum* adlı romanı ilk kez 21 Nisan 1935'te *Cumhuriyet* gazetesinde tefrika edilmeye başlar. Ancak tefrika hâlinde yayımlanacağı haberi, dört sene önce başka bir süreli yayında, *İnkılap* gazetesinin 16 Ocak 1931 tarihli sayısında duyurulur. Fakat gazetenin kapanması üzerine roman *İnkılap*'ta tefrika edilemez. Bu iki tarih arasında Suat Derviş *Onu Bekliyorum*'u yayımlatmak için beklemiştir.

Onu Bekliyorum!

Suad Derviş
in en güzel romanı

Kökleri tahtesşuurda yaşayan büyük ve esrarlı bir aşkın hikâyesi

Yarın «Cumhuriyet» te

Cumhuriyet, 20 Nisan 1935

Cumhuriyet'in 20 Nisan 1935 tarihli gazetesinde, “Kökleri tahteşşuurda yaşayan büyük ve esrarlı bir aşkın hikâyesi” olarak yazılan ve “Suat Derviş’in en güzel romanı” vurgusuyla tanıtılan roman, bir gün sonra gazetede tefrika edilmeye başlar.

Onu Bekliyoruz

Cumhuriyet, 21 Nisan 1935

Toplam 26 tefrika hâlinde yayımlanan *Onu Bekliyorum*'da, ressam bir kadın olan Suzan'ın eşi Nihat'la sürdürdüğü tahammülsüz ilişkisi ve kendisi gibi sanatla ilgilenen Şefik'e olan zaafının beraberinde getirdiği terk etme/yer değiştirme hikâyesi Suzan karakteri üzerinden psikolojik bir çöküşle anlatılır.

Suzan'ın roman boyunca öne çıkan en yoğun meselesi üretim sancısıdır. Sanatını icra edememesi, evliliğiyle ve Nihat'la olan bağına doğrudan etkiler. Geceleri kabuslarla bölünen uykuları, sık sık geçirdiği buhranlar ve Nihat'ın onu daha çok hasta ettiğini düşündüğü aşkı Suzan'ın psikolojisine ve hikâyeye yön verir. Suzan, Nihat'a olan aşkının sanatını öldürdüğünü düşünür, aynı zamanda aşkın kendiliğın önüne geçen bir duygu olduğunu sık sık ifade eder. Şefik'e duyduğu hayranlık, onu sanatına teşvik eden bir güç olarak görmesiyle ilişkilidir. Onu yeniden harekete geçireceğine inandığı bu duygunun peşine takılır ve bu sanıyla Nihat'ı terk ederek Şefik'le beraber yaşamaya başlar. Peki Nihat'la ilişkisi eskisi gibi resim yapamadığı için mi zayıflar yoksa üretim sancısı kendine durmadan bir fail mi arar? Nihat'ın hikâyede işlenmiş ciddi ama âşık, güvenilir ama sıradan profilinin aksine Şefik'in sanatkâr, uçar ve tekinsiz imajı Suzan'ın duygularına nasıl yön verir? Dahası duygular hikâyenin neresindedir? Sanatçı için zaaf, üretimiyle nasıl bir ilişkidir? Bu sorular roman boyunca olayların ardında belirir.

Romanın son bölümünde Suzan psikolojik olarak çökmüş bir halde ve Şefik'lidir. Ardında bıraktığı evlilik ve Nihat'ın intiharıyla perçinlenen vicdan duygusu peşini bırakmaz. Hiçbir şey yapamaz bir halde, Şefik'le beklediği beraberliği gerçekleştiremez. Tek umudu olan sanatı da yine onun uzağındadır.

Evli bir kadının başka bir aşkın peşine düşmesi ve hayatını bu aşkla yeniden kurma mücadelesi Suat Derviş'in romanlarında tekrarlanan bir temadır. *Onu Bekliyorum*'dan on dört yıl sonra yayımlanan *Büyük Ateş*'te de aynı temanın farklı bir hikâyeyle işlendiğini görürüz.

Büyük Ateş

Son Posta, 30 Ekim 1949

Büyük Ateş 1 Kasım 1949'da *Son Posta* gazetesinde yayımlanmaya başlayan ve 81 tefrikadan oluşan bir aşk romanıdır. 30-31 Ekim tarihlerinde yapılan tanıtımlarda *Büyük Ateş*'in yepyeni bir teknik ve üslupla yazıldığı vurgulanır. Peki bu büyük ateş, nerede başlar ve nerede biter?

Son Posta, 30 Ekim 1949

Son Posta, 31 Ekim 1949

Fazilet 33 yaşında, Muhterem'le evliliğinin on üçüncü "mutlu" senesinde Mazlum'la karşılaşarak evliliği boyunca hiç tatmadığı duygulara sahip olduğunu fark eder ve bu duyguların peşinden gider. Her gün yalnız başına çıktığı yürüyüşlerden birinde Mazlum'la karşılaşması, evliliğindeki büyük bir boşluğu fark etmesine neden olur. Bu yürüyüşler, üzerinde büyük tesiri olan Ferhunde teyzesinden yadigâr kalmış bir alışkanlıktır. Yürüyüşler Fazilet'in kendiyle kaldığı ve bu sayede geçmişini adımladığı bir zaman dilimidir aynı zamanda. Geçmiş ve şimdi'nin yeniden tartıldığı bir yolda Mazlum'a rastlaması hayatını değiştirecek bir karşılaşmadır. Bir başkasının kendisinde bıraktığı duygu karmaşası, Fazilet'in evliliğini sorgula-

masına neden olur. Kendi hayatını yeniden ele alışı, tekdüze geçen senelerine büyük bir üzüntüyle bakması ve tekrar eden her şeyin tahammülünü zorlaması Fazilet'i geri dönüşsüz bir yola çıkarır.

Son Posta, 1 Kasım 1949

Romanda ateş kavramı farklı imgelerle işlenir. Bir bakıma hikâyeye sürekli harlanan bir ateş eşlik eder. Fazilet ve Mazlum arasındaki aşk, ruh ve bedenlerinde hissettikleri büyük bir ateştir. Romanın başında Mazlum'un sevgilisinin adı Ateş olarak geçerken Fazilet roman boyunca evde titizlikle sobayı ateş vermekle ilgilenir. Ateş sürekli yanar, olaylar ateşin etrafında gelişir ve ateş gibi hızlı ve etkili bir biçimde yön değiştirir.

Fazilet kendisini "ben de melek değilim ya", "benim de kalbim taştan değil ya" gibi sözlerle avutmaya çalışır fakat kocasının yanında psikolojik olarak çok kötü hissetmektedir. Bilhassa kocasının ona duyduğu güven kalbini ağırlaştırır. Mazlum'a duyduğu aşkın kocasına yapacağı bir haksızlık olduğunu düşünür. Bunun üzerine evinde, kocasının yanında yeniden bir aidiyet duymaya çalışır fakat ateş hiç sönmez, duyguları kontrol edilemez şekilde yoğunlaşır ve sonunda Mazlum'a tamamen teslim olur. Birlikte yeni bir hayat planı kurarlarken hiç beklenmedik bir olay tüm planları alt üst eder.

Duygular, Başka Hikâyeler

Onu Bekliyorum ve *Büyük Ateş* romanlarında kadın karakterlerin sevgiyle kurdukları ilişki, iki hikâyeye de yön veren bir meseledir. Aynı zamanda kadınların kendi hayatlarını yeniden kurgulayabildikleri eşiklerden geçmesi, duygularının gücüne işaret eder.

Onu Bekliyorum'da Suzan'ın Nihat'a duyduğu öfke ön plandadır. Nihat'ın hayatına girmesiyle kapladığı ve Suzan'ın kendisine ayırdığı alan, zaman geçtikçe Nihat'a duyduğu bir öfkeye dönüşür. Nihat'ın iş adamı kimliği, sanatçı zihniyetinin epey uzağında kalır. Dolayısıyla ilişkilerindeki beklentiler karşılıklı bir çatışmaya dönüşür. Nihat'ın Suzan'dan beklediği öncelik kendisi ve evliliğidir. Ona göre “kadın her şeyden evvel bir kadındır” ve “kadın olmalıdır” Suzan bu cinsiyet ilişkisini reddeder. Suzan için sanatçının cinsiyeti yoktur ve Nihat'a duyduğu zaafı kurtulduğu için mutludur. Suzan'a göre zaafı sanatının önüne geçer ve o zaman aşk işe yaramaz, hastalıklı bir duygu hâlinde sürer. Kadın karakter üzerinden inşa edilen kendi hayatının kadını olma ve ilişkilerde kendiliğın korunması fikri Suat Derviş eserlerinde görmeye alıştığımız meselelerdir.

Suzan'ın Şefik'le kurduğu ilişki ise onun farkında olmadığı yeni bir zaaftır. Dolayısıyla bu zaaf da onu hasta eder. Şefik'in yazar olması, sanatla ilgili bohem hayatı Suzan'ın gözlerini kamaştırır ve onunla birlikte sanatına devam edebileceği, yeniden üretebileceği bir hayat tasavvur eder. Şefik ise aksine Suzan'a karşı beslediği duygulardan kaçma hâlinindedir. Suzan'ın Nihat'la olan ilişkisi gibi, Şefik de Suzan'a beslediği duyguların onu ele geçireceğini düşünür ve bu aşkı reddeder.

Duyguların bir kez filizlendiği yerde olaylar geri dönülemez bir şekilde gelişir. Suzan'ın Nihat'ı terk etmesi, başka bir hayatın peşinden gitmesi ve geride bıraktığı evliliğin intiharı getirmesi işleri baştaki noktadan daha karanlık ve ağırlı bir yere doğru sürükler.

Büyük Ateş'te duygular Fazilet karakteri üzerinden hikâyeye doğrudan yön verir. Fazilet'i harekete geçiren ilk şey Mazlum'la karşılaştığında daha önce hissetmediği duygulardır. Tutkulu bir aşk, genç bir kadinken ailesinin uygun gördüğü biriyle görücü usulü evlenmiş bir kadın için baş döndüren bir hadisedir. Aynı zamanda bu tutkulu aşkın verdiği pişmanlık, evliliğine ve kocası Muhterem'e yaptığı haksızlık duygusu Fazilet'i tekrar yavaşlatan bir iç çatışmaya neden olur.

İki romanda da duygularının ve hislerinin peşinden giden, giderken tökezleyen ve hüsrana uğrayan kadınların hikâyesi anlatılır. *Onu Bekliyorum*'da sanatıyla yaşamak isteyen Suzan ve *Büyük Ateş*'te yaşayamadığı bir hayatın hayaliyle kavrulan Fazilet'le kadınların erkekler dünyasında kendi hikâyelerini yazma mücadelesini okuruz. Romanlarda anlatıcılar farklıdır. *Onu Bekliyorum*'da Suzan ben anlatıcıyla seslendirilir. Anlatıcı-kahramanın gözünden hikâyenin yönünü duygu izleğinde takip ederiz. *Büyük Ateş*'te üçüncü tekil şahıs anlatıcıyla fakat Fazilet'in odağında bir anlatım söz konusudur. Üçüncü tekil ağızından Fazilet'in sesine yaklaşan bir anlatım vardır. Romanın başı ve sonu birbirine bağlanırken hikâye ortada salınır. Bu teknik o dönem için yenilikçi sayılır.

Suat Derviş külliyyatının önemli parçalarından olan bu iki romanın, tefrika edildikleri 1930'lu ve 50'li yıllardan bugünlere ulaşip okurla buluşması heyecan verici. Buna katkı sağlamış

olmak da gurur veriyor. Suat Derviş edebiyatının yaktığı ateşin ilham verdiği birçok çalışma, külliyyatının yayımlanmasındaki önemi bir kez daha gösteriyor. Bu büyük ateşin hiç sönmemesi dileğiyle.

Sevdagül Kasap
Mayıs, 2020

ONU BEKLİYORUM¹

Suat Derviş

1.

Şekil, renk, çizgi, ziya², gölge yok. Hiçbir şey yok.

Gözlerimin kapakları kapalı olduğu zaman hayalimde daha çok renk, çizgi, ziya ve gölge vardı.

Ben şimdi gözlerimi bir yokluk içinde dinlendiriyorum.

Ben şimdi gözlerimi kırpmıyorum bile...

Bakmak ve görmemek, görmeden bakmak... Ne zevk... Ne zevk...

Karanlığın sinirlere şifa veren, dinlendirici bir kuvveti var. Ben bu gecenin ebedî olmasını, hiç bitmemesini istiyorum. Öyle rahatım ki...

Yataklıgımın perdelerini, gözlerimi bütün ziyalardan korusun diye mahsus böyle kalın yaptırdım. Her gece yumuşak yastıklara, gündüzün yorgunluğu ile sızlayan başımı gömerek göz kapaklarımı açık tutup bakışlarımı karanlıkta dinlendirmeyi her şeyden çok seviyorum.

İpek hışıltısı var...

Odalarımızın arasındaki perdeyi açmış olacak... Kalın ha-

Cumhuriyet, 21 Nisan-16 Mayıs 1935, 26 Tefrika.

Işık

lılar ayak seslerini ne kadar da ustalıkla ve maharetle boğsalar da ben bir insanın... Onun... Tuvalet odamda yürüdüğünü işi-
tiyor, hayır, hissediyorum.

Elektrik düğmesi çevrildi.

Görünmeyen bir el karanlığıma mor bir çizgi çizdi. Gözle-
rimin önünde mor ziyadan uzun bir çizgi var.

Köşedeki mor abajurlu lambayı yakmış olacak.

Hiç kıpırdanmıyorum. Ayak seslerini dinliyordum.

Şimdi tuvalet odasından yatak odasına yaklaşıyor. Kapının
boncuk perdelerinin arasından geçti. Boncuklar sallandıkça
birbirlerine çarparak fişılđıyorlar. Ve mor çizginin üstünde,
renk renk pırıltılarla ufak yıldızcıklar yanıyor.

Yatağıma öyle yakın geldi ki...

Nefesini bile duyuyorum.

Niçin durdu? Niçin kımıldamıyor? Havayı hafif bir hare-
ket titretti. Havanın, yukarıya doğru yükselen bir cismin et-
rafından iki tarafa kaçarken yaptığı hafif ve yakalanmaz sesini
duyuyorum.

Mor çizgi münhanî¹ bir hat oldu. Sonra genişledi, geniş-
ledi...

Kapı perdelerinin pırıltılı boncuklarından süzülen mor bir
ziya yatağımanın kalın, ipek siyah perdelerinden içeri doldu.

Yataklığımın perdelerine renk renk boncuklarla işlenmiş
büyük ejderhaların pırıltısından kamaşan, kaçan bakışlarım
ipek perdelerin yumuşaklığında kayıyor.

Şimdi siyah perdeleri buruşturarak açmış olan büyük, sol-
gun eli görüyorum. Onun elini...

Sonra karanlığın üstüne muntazam çizgileriyle, harikula-
de güzel bir profil şekli çiziliyor. Etinin rengi ve manası belli

¹ Eğri

olmayan, yalnız şekil olarak mor ziyadan bir zemin üzerine çizilmiş gibi görünen bir profil... Onun profili...

Kalın, gür bir ses asabıma çok fena bir tesiri olan sıcak, alev gibi bir ses soruyor.

“Suzan! Suzan! Uyuyor musun?”

Artık aralık perdelerin önünde hudutları mor ziya üstünde oyulmuş siyah bir külçe yok. Karanlıkta pırıldayan bir çift göz var.

Hırçın ve sabırsız bir sesle ben de bir sualle mukabele ediyorum¹

“Ne istiyorsun?”

İki eliyle tutup birbirinden ayırdığı perdelerin ortasında siyah pijaması içindeki, iri, heybetli, kocaman vücudu var.

“Seninle biraz konuşmak istiyorum.”

Bu eksik ışığın içinde çok solgun görünen elimle yatağımın yanındaki elektrik düğmesini çeviriyorum. Yataklığımın tavanından şimşek rengi tüllerle boğulmuş bir ışık dökülüyor. Ve siyah ipek perdelerin üzerindeki ejderha kalabalığı bu ışıkla canlanıyor, pırılđaşıyor.

Eski heykellerin haşmetli, muntazam güzelliğıyle güzel olan yüzü bana yaklaşıyor.

“Sana o kadar çok söyleyeceklerim var ki...”

Sesinde yalvaran bir ahenk var.

Doğruluyorum.

Oturuyorum.

Beyaz ipek geceliğimden çıkan esmer omuzlarımı avuçlarımla örtüyorum.

¹ Karşılık vermek

Kollarım göğsümün üstünde çaprazlanmış duruyor.

“Seni dinliyorum.”

Yatağın ayakucuna oturuyor. Dağınık siyah saçları, solgun alnının bazı yerlerini örtüyor.

“Başlasana!”

Susuyor...

“Nihat, ne söyleyeceksin?”

Sağ elimi sol omuzumdan çekerek ağzımı örtüyorum.

“Öyle uykum var ki...”

Esniyorum.

“Haydi yavrum... Söyleyeceğini bir an evvel söyle... Bütün dikkatimle seni dinliyorum.”

“Suzan, bu daha ne kadar devam edecek?”

Nihayet konuşuyor.

“Ne?”

“Senin bu hâlin... Suzan sen beni sevmiyorsun!”

“Mademki bundan bu derecede eminsin. Mütemadiyen aynı şeyi tekrarlamakta ne mana var?”

“Sözünü anlamıyorum.”

“Seni sevmediğime emin değil misin?”

“Eminsin, buna şüphe yok. Emin olmasan her gün bu la-kırdıyı¹ bana tekrarlamazsın.”

“Bu, bana bir cevap mı?”

“Evet.”

¹ Söz

“Yani?”

“Yani ısrar etmeye lüzum yok.”

“Suzan...”

“Anlaşıldı mı?”

Omuzlarımin üzerindeki ellerimi tutuyor.

“Suzan!” diye tekrarlıyor.

“Hem kuzum sen çocuk musun Nihat? Gece odama bana bu sözleri söylemek için mi geldin? Beni bunun için mi uyardırdın? Söyleyeceklerinin hepsi bu muydu?”

“Suzan çok muzdaribim.”

“Ne istiyorsun Nihat? Daha ne istiyorsun? Şikâyetin nedir? Neden şikâyet ediyorsun?”

“Belki senden Suzan... Belki talihimden... Belki de hayat-tan... Hem buna hakkım yok mu? Sen benim karım, benim kadınıam, benim Suzan'ım değil misin? Sana bunca güçlük-lerden sonra... Bunca şeyi çiğneyerek, her şeyi feda ederek erişmedim mi?”

Kaşlarıam çatıyorum.

“Gene fedakârlıklardan mı bahsediyorsun?” diyorum. “Pişman oldunsa eski hayatına, eski yuvana, eski karına, ka-dınına, Semiha'na avdet edebilirsin¹.”

“Niçin beni yanlış anlıyorsun? Ben o maziden büsbütün... Ben o maziden tamamıyla koptum. Benim eski hayatıamla bir ilişigim yok.”

“Daima ve daima şikâyet ediyorsun.”

“Daima ve daima seni daha çok seviyorum.”

“Fakat rica ederim Nihat... Saat ilerliyor. Beni uykusuz bırakma. Biliyorsun ki bu akşam başım çok ağrıyordu. Eğer niyetin bir kıskançlık kavgası yapmaksa, yalvarıam sana, sa-bahı bekle.”

¹ Geri dönmek

“Evet, niyetim bir kıskançlık kavgası yapmak... Bunda haklı değil miyim?”

“Bunu bana mı soruyorsun?”

Gözlerinin içine bakarken mariz¹ bir kahkaha ile gülüyorum.

“Hakkın bile olsa bu hakkı sana verecek ben olur muyum Nihat? Allah aşkına söyle, sen çocuk musun?”

Elleri bileklerimi acıtıyor.

“Sen yılan gibi bir kadınsın Suzan,” diyor. Sonra başı bana doğru daha eğiliyor. “Fakat her şeye rağmen seni seviyorum.”

Yüzü gözlerimin ta yanında... Sıcak nefesi yüzümü yakıyor.

Bu dakikada gözlerinde ne çok ıstırap, ne çok heyecan, ne çok kin ve aşk var.

Bu gözleri ilk gördüğüm günü hatırlıyordum.

O günkü durgun bakışlarını... Bu gözlerin bakışımın büyüsüne kapılmadan evvelki bakışlarını...

“Beni artık sevmiyorsun. Eğer beni hiç sevmemiş olsaydın, belki buna tahammül edebilirdim... Fakat diyorum ya! Artık beni sevmiyorsun... İşte bu... Bu, beni çıldırtıyor.”

Hep sustuğum için o gene aynı ses ve aynı müşteki² ahenkle sözüne devam ediyor.

“Seni tanımadan evvel ben heyecan, elem, ıstırap ve keder nedir bilmeyen bir iş adamı, bir aile babasıydım. Benim evim, benim çocuklarım ve işlerimden başka bir meşgalem yoktu. Bilmiyorum niçin? Niçin sen karşıma çıktın? Niçin gözlerin böyle harikulade yeşil, tenin böyle esmer, dudakların bu ka-

¹ Hastalıklı
Şikâyet eden

dar kandı? Şüphesiz seni sevmek, senin tarafından seilmeyi istemek benim gibi değersiz, benim gibi vaktini yalnız para kazanmaya vakfetmiş olan sade bir adam için büyük bir küstahlıktı. Beni bakışlarınla sersem ettiğin, şaşırttığın gün *O büyük bir kadındır*, diye düşünmüştüm... *Bütün bir devri şöretiyle dolduran ve muhakkak daha asırlarca ismi dudaklarda, eserleri elden ele geçecek ve sanatı hatırlarda hiç ölmeyecek bir kadındır. O büyük bir sanatkârdır. O, hiç seni sever mi? Fakat buna rağmen...*

Gülerek sözünü kesiyorum.

“Hâlbuki o... Seni sevdi.”

“Evet beni sevdi. Eğer beni sevmeseydi, ben böyle bir aşkı ümit edemez, tahayyül edemezdim¹ bile. Düşünüyorum. Hayır, hatırlıyorum... Unutamıyorum. Beni sevdiğini hissettiğim her anın bende ölmez birer hatırası var. İşte ben bunlarla muazzabim². Ben bunlarla bedbahtım³. Yalvarırım Suzan! Doğru söyle... Beni artık hiç sevmiyor musun?”

Susuyor.

Susuyorum.

Ve bu sükûtun içinde birbirimize bakıyoruz. Birbirimize dikkatle, öyle uzun bakıyoruz ki...

“Cevap vermiyorsun Suzan?”

“Artık uyumak istiyorum.”

“Ben anlamak istiyorum Suzan. Artık anlamak istiyorum. Bu öyle bir azap ki...”

“Ne oluyorsun Allah aşkına?”

“Seni kışkırtıyorum.”

¹ Hayal etmek
Acı çeken
Mutsuz

“Seninle başkalarının meclisinde bulunduğumuz her gece böylesin.”

“Her gece başka insanların arasında bulunmak lazım mı?”

“Aralarında bulunduğumuz insanlar, bize gelenler ve bizim görüştüğümüz insanlar... Çok kuvvetli ve çok zeki ve yüksek insanlar, değil mi? Meclisimiz eğlenen gençlerin meclisi, hafif ve züppe bir meclis değil ki bir koca bundan dolayı böyle kıskanç olsun!”

“Benimle beraber bulunmaktan artık hiçbir zevk duymadığını hissederken bahtiyar olabileceğimi zannediyor musun?”
Omuzlarımı silkiyorum.

“Bana ne?... Eğer bedbaht oluyorsan bundan bana ne? Seninle izdivacımın¹ beni böyle en ehemmiyetsiz², eh tabii haklarımdan mahrum edeceğini bilmiş olsaydım, emin ol seninle evlenmezdim.”

“Şimdiye kadar ben senin nene mâni oldum Suzan?”

“Fakat mademki bugün başlıyorsun... Daha doğrusu başlamak istiyorsun...”

“Ben... Ben yalnız bir şey istiyorum. Benim kadınımdı bulunduğunu büsbütün unutmamanı... İşte bu kadar.”

“Ben evvela kendi kendimin sahibiyim. Ve kendisine tamamiyle sahih³, müstakil⁴, serbest bir insan gibi ve onun şuruyla seninle hayatımı birleştirdim. Ben sanatımı, ben işimi ihmal edemem. Ben yalnız senin kadıncığın olarak dünya ile, dünyadaki hareketlerle, zekâ ile aramdaki münasebetleri kesemem. Ben senin kadının değilim, anlıyor musun? Seninle hayatını birleştirmiş bir kadınımdı. Ben bir eşya değilim ki?

¹ Evlilik
Önemsiz
Gerçek
Bağımsız

Şuursuz olarak ve kendi hayatı, kendi hayatının icapları¹ ve ihtiyaçları olmadan sana ait olayım?”

“Ne yapayım? Seni kıskanıyorum.”

“Beni bıktırıyorsun. Hayatımda bir sene, yalnız sana verdiğim bir kocaman sene var... O bir sene içinde sana, yalnız sana feda ettiğim iş ve düşünce saatleri için minnettar değil misin? Benden daha ne istiyorsun?”

“Her gece o insanların, o yabancı insanların arasında bulunmamak istiyorum. Her gece onların senin yanında bulunmaları, seni meşgul etmeleri, seni benden çalmaları beni bunaltıyor.”

Bu sözleri söylerken kocamın kimi düşündüğünü biliyorum. Yalnız bir tek insanı düşündüğünü biliyorum.

Siyah ipek pijamasının yakasını tutan ince parmaklarım kıvrılmış, sesim hiddet ve sabırsızlıkla titriyor.

“Eğer bu kadar muazzep isen, bu kadar bedbaht oluyorsan beni bırak.”

“Seni bırakabilecek kuvvetim olsa sana bütün bu sözleri söyler miydim çocuk? Eğer senden ayrılabilsem...”

“Öyle ise, benden ayrılamıyorsan... Benden ayrılamayacak kadar beni seviyorsan, beni olduğum gibi kabul et. Beni bir sanatkâr olarak tanıdın. Şimdi bir zevce² gibi sevme, hayatı hem kendine hem bana zehir etme! Bu kavgaların, bu dar kalfalılıklarınla beni kendinden o kadar uzaklaştırıyorsun ki!”

Ona daha fazla yaklaşıyorum. Nefeslerimiz birbirine karışıyor.

“Senden her gün biraz daha soğuyorum.”

¹ Gerekler
Eş

Yerinden kalkıyor, saçlarımı inciterek başımı elleri arasındakı sıkıyor.

“Yılan! Yılan!”

Parmakları gevşiyor ve adeta koşarak yatak odamdan tuvalet odasına doğru gidiyor.

“Işığı söndürmeyi unutma.”

Sesimin ne sakın bir ahengi var. Boncuk perdeler hızla açıldığı için sallanıyor.

Elektrik düğmesi çevrildi.

İpek bir perde hışıldıyor.

Artık odasında...

Yataklığımın perdelerini sıkı sıkı örtüyorum. Sabırsız parmaklarım elektrik düğmesini çeviriyor.

Oh çok şükür, gene karanlığa karıştım.

2.

Tüylü, sırma işlemeli, yeşil terlikli ayaklarımı sedirin üstüne çekiyorum. Pijamamın yeşil ipliklerinden çıkan kollarım enseme kilitlenmiş, çenem diz kapağımda. Gözlerimin rengindeki uzun ağızlığımla sigara içerken ona bakıyorum.

Yazıhanenin üstüne eğilmiş bir şeyler yazıyor. Henüz smokinini çıkarmamış.

Yeşil abajurlu lambanın ışığı o kadar hafif ki... Ancak yazıhanesinin üstündeki birkaç kâğıtla yüzünün bir tarafını aydınlatıyor, odanın başka yerleri hemen hemen karanlık.

Acaba elindeki iş mi bitmiyor? Yoksa benimle konuşmak için mi böyle meşgul? Bu kadar meşgul?

Duvardaki büyük saat sabırsızlaştıran bir yeknesaklıkla¹ işliyor.

Saatler ne bunaltıcı, ne uzun, ne sıkıcı...

Koyu nefti² duvarlarda nefti perdelerin loşluğunda kocaman ceviz kütüphanelerin sessizliğinde havayı zehirleyen, boğan bir şey var.

Yerimden kalkıyorum.

Şimdi yazıhanenin üstündeyim.

Ayaklarımı bir Buda heykeli gibi topladım.

Kâğıtları dağıldı. Bana bakıyor. Yüzüne küstah küstah gülüyorum.

Sakin bir sesle yaramaz, şımarık bir çocuğunu çok seven bir baba tevekkülüyle soruyor.

“Bir şey mi istiyorsun?”

“Hayır bir şey istemiyorum. Yalnız...”

“Yalnız...”

Ellerimi omuzlarına dayıyorum.

Şüphesiz bol kollu pijamam, küçük vücudum, birbirinden uzak iri ve çekik gözlerim, ince kaslarımla bir Asya ilahesine, acayip, fevkalbeşer³ bir mahlûka benziyorum.

“Yalnız,” diyorum, “seni yakından görmek, bir zamanlar bir çılgın gibi sevdiğim yüzüne hayretle bakmak istedim.”

Yüzü bir tokat yemiş gibi kızarıyor. Sakinleştirmeye çok uğraştığı bir sesle “Kâğıtlarımı karıştırdın,” diyor.

“Ne zararı var?”

“Senin için öyle.”

¹ Tekdüze
Koyu yeşil
İnsan üstü

“Bu dakika senin için de öyle. Niçin yalan söylüyorsun?”

“Niçin benimle oynuyorsun? Bana çektirdiklerin kâfi değil mi?”

Kalın parmakları saçlarımı çekiyor.

“Sen nasıl bir kadınsın Suzan?”

“Gene mi kavgaya başlıyorsun?”

“Kim başladı? Belki ben... Fakat buna sebep sensin.”

“Ben mi? Ben sana ne dedim?”

“Daha ne diyeceksin?”

“Bir zamanlar seni bir çılgın gibi sevdiğimi söyledim. Bunu inkâr edemem ki Nihat! Sen benim hayatımın yegâne çılgınlığı, yegâne sevdası, yegâne heyecanı oldun. Seni sevdim, hem öyle çok sevdim ki...

Ona yavaş yavaş sokuluyorum. Başım omzunun üstünde, bakışım gözlerinde, ellerim ellerini okşuyor.

“Bana bunları niçin hatırlatıyorsun Suzan?”

“Senin biraz daha muhakemeli ve makul olmanı ve beni anlamanı istediğim için. Yahut daha doğrusu hiçbir şey istediğim için değil. İşte, öyle aklımdan geçiyor ve sana söylüyorum.”

Hareketsiz duruyor. Gözlerinin içi kanlı, yüzü çok kızarmış.

“Bana karşı sanki büyük bir kinin var. Gözlerin ne fena bakıyor.”

“Sana fena mı bakıyorum? Belki... Senin aşkın bir zamanlar beni o kadar her şeyden uzaklaştırdı, beni öyle aldı, zapt etti, küçülttü, maskara etti ki... Onları hatırladıkça sana bir parça hayret ve belki de kinle bakıyorum. Bir zamanlar benim için her şey, her zevk, her ihtiyaç senin aşkın olmuştu. Senden başka, sen olmayan, sevgin olmayan her şeyi ihmal

etmeye başlamıştım. Ne eserlerim... Ne dünya, hiç, hiçbir şey beni alakadar etmiyordu. Sanki ben eski Suzan yalnız, sanat aşkı ve muvaffakiyet¹ hırsıyla coşkun eski Suzan değildim.”

“O zamanın Suzan’ına öyle hasret çekiyorum ki... Sen o zaman yalnız kadındın. O zaman öyle güzel, öyle çıldırtıcı ve güzeldin ki... İtiraz etme yavrum... Kadın her şeyden evvel kadındır. Kadın olmalıdır.”

“Sanatkârın cinsiyeti olmaz Nihat. Sanatkârın erkeği, kadını olmaz. Sen bunları anlayamıyorsun. Anlayamazsın. Benim şimdi ne kadar memnun olduğumu bilmiyorsun. Seni sevmek, başka bir şey düşünmeyecek kadar seni sevmek zaafından kurtulduğum için ne kadar memnun olduğumu tasavvur edemezsin. Şüphesiz seni hâlâ beğeniyorum. Hâlâ dağlar gibi vücudunu, bu iri, bu pazılı kollarını, muntazam çizgileriyle bu ilah başını zevkle seyrediyorum. Benim için hâlâ eski Yunan mabetlerini haşmetleriyle dolduran ilahların heykelleri gibi kıymetlisin. Sende o büyük asırların muhteşem, muntazam ve pür-haşmet² zevkini ifade eden, ruhu haşmetli sükûnetiyle dolduran eserlerin manası var. Ben sende hâlâ bu manayı, şimdi yalnız bu manayı seviyorum. Zaten ben seni en evvel bunun için sevdim. Sen benim için Fidyas’ın Poliklet’in şekilleri gibi zevk veren bir şeydin. Senin hayatına girmeye razı olduğum zaman... Büyük beyaz mabetlerin gölgesinde oturan bir insanın hissedeceği sükûnla senin yanında ebediyen yaşayacağımı, yaşayabileceğimi zannettim.”

Perişan zavallı gözlerle gözlerime bakıyor.

“Fakat işte benim hasta zevkim senin güzelliğinin intizamından yoruldu. Hasta ruhum senin aşkının güzelliğinden bıktı ve...”

¹ Başarı

İnsanda büyüklük duygusu uyandıran etkili görünüş, gösterişlilik, debdebe, heybet

“Ve?”

Söylemek istediğim sözler de dudaklarımda ölüyor.

Neden?

Neden susuyorum?

Gözlerindeki şaşkın manaya mı acıdım?

Üstümdeki ipekler ne yeşil... Abajurdan dökülen yeşil ziya¹ içinde kim bilir gözlerim nasıl ışıldıyor?

Kollarım onun omzunda, başım arkaya eğilmiş, bir Hint mabudesinin² küçücük bir heykeli gibi yazıhanenin üzerindedim.

3.

Kurşun renkli göklerden, kurşun renkli bulutlardan denize, kumluğa, gümüş ziyalara keder dökülüyor.

Bulutların rengindeki ipek elbisem yakasındaki kızıl gül ile bana ne çok yaraşıyor.

En ufak bir hareketimle sallanan kırmızı küpelerim omuzlarımı ne tatlı bir nevazişle³ okşuyor.

Sigaramın ucundaki ateş aynada pırıldarken ben kendi harikulade güzelliğime değil, koyu renk elbiseleriyle loşluğa karışmış olanların aynada çok uzak ve çok solgun görünen yüzlerine bakıyorum.

¹ Işık

Batıl dinlerde kendisine tapınılan ve dişi olduğu kabul edilen tanrı, tanrıça
Okşama

Aynanın içinden iki çift gözün bakışları bana matuf...¹ İki-
si de bana... Yalnız bana bakıyorlar.

O... Gözlerinin muzdarip, endişeli ve kıskanç bakışlarıyla
sanki beni sarmak, beni örtmek ve ötekinin hayran nazarla-
rından saklamak istiyor.

Çünkü anlıyor.

Anlamamak mümkün mü?

Öteki gözler benden zevk bularak, bana hayran olarak
bakıyorlar. Dağınık kumral kaşlar altından görünen kurşun
rengi bu gözlerin bakışları bana öyle tatlı bir zevk veriyor,
gururumu okşayan öyle kuvvetli bir zevk veriyor ki... Çıkık
kemikli yanakları derilerinin altından görünen damarlarıyla
bu yüz, kocamın yüzüne hiç benzemeyen bu yüz loşluk için-
de ne manalı... Ne zeki... Ben bu yüzü görmek, ben bu yüze
bakmak istiyorum. Bakmak bakmak...

“Ne oldu?”

Başımı çeviriyorum. Loşluğun kurşun rengine, yere dö-
külen birkaç damla kızılık var.

“Bu kan nedir?”

“Bir şey değil. Ellimdeki kahve fincanını dalgınlıkla fazla
sıkılmış olacağım, kırıldı. Parmağım sıyrıldı.”

“Ya!”

Kırışmış alını, çatılmış kaşları, kıvrılmış dudaklarıyla ko-
cam öne doğru eğiliyor.

Şimdi alnım pencerenin camında... Denize, dalgalara,
deniz ve dalgalar kadar kurşuni bulutlara bakıyorum. Öte-
kinin ayak sesleri yanıma yaklaşıyor. Şimdi yanımda... O da

¹ Bir tarafa doğru yönelmiş, eğilmiş, meyletmiş

benimle beraber pencereden denize, ufka, dalgalara, bulutlara bakıyor.

Gözkapaklarımı kaldırıyor, başımı arkaya doğru eğerek onu görmek istiyorum. Bakışlarım kollarından göğsüne, omuzlarına ve başına yükseliyorlar.

Ben şimdi büyük bir şimal¹ ilahının ayakları dibinde duran küçücük bir Asya mabudesine² benziyorum.

Bu şey kalbimi zevkle titretiyor.

Başımı ağır ağır yere indiriyor, pencereye çeviriyor, onun anlayacağından, zevk bulacağından emin olduğum renklere, gölgelere, çizgilere bakıyorum ve bakışlarımız şerik³ bir zevkle bulutlardan dalgalara, dalgalarla ufuklara kayıyor. Beraber bakmak, beraber beğenerek, anlayarak bakmak ne tatlı bir günah...

Kan rengi bir güneş, küller altından fışkıran bir volkan gibi bulutların esaretinden kurtuldu.

Şimdi kül rengi sulara, kül rengi bulutlarda kan, ateş, günah ve cehennem var.

Pencerenin kapalı camlarından sızan al bir ziya gözbebeklerimizi tutuşturuyor.

Bu kızılık içinde müşterek bir hazla ısıldayan gözlerimiz birbirinde sarhoş oluyorlar.

“Suzan!”

Odanın kurşun ağırlığındaki sükûnetini ateşten bir ok gibi delen ses, onun sesi kulaklarımda hırçın hırçın ötüyor.

“Efendim?”

Başımı ona çeviriyorum. Ne söyleyeceğini bilememekten perişan, bir şey yapabilmek arzusuyla telaşlı, iki adım atıyor.

¹ Bulunulan yere göre bu yöne düşen yer veya ülke
Bâtıl dinlerde kendisine tapınılan ve dışı olduğu kabul edilen tanrı, tanrıça
Ortak

“Bir şey mi istiyordun?”

Hâlâ bir söz söyleyemiyor. Yarabbi ne kadar kıskanıyor, ne kadar muzdarip.

“Hava çok güzel Suzan... Biraz dolaşsak diyecektim.”

Şefik’e dönüyorum.

“İster misiniz?”

“Mademki Nihat Bey istiyor.”

“Ve ben istiyorum.”

“Siz de istiyorsunuz öyle mi? O halde tabii ben de isterim.”

“Nihat’ın her istediği şeyi ben de isterim Şefik Bey.”

Pencerenin önünden uzaklaşarak kocamın yanına gidiyorum. Gergin toplanmış saçlı başım göğsünde, Şefik’e gülüyorum.

“Onu öyle severim ki...”

Kocamın büyük, kuvvetli, sinirli eli omzumu haşın haşın sıkıyor.

“Hazırlanır mısın?”

“Şimdi.”

Batan güneşin bazı yerlerini ateş rengine boyadığı bu loş odada, rakip düşman gözlerle birbirine bakan iki iri erkek gölgesini yalnız bırakıyorum. Sessiz bir yürüyüşle odadan çıkıyorum.

4.

“Ne tuhaf düşüncelerin var Suzan...”

“Kendine **mahsus** bir düşüncesi olanları daima tuhaf düşünceli bir insan diye tanırlar Nihat. Eğer herkes gibi, senin gibi olsaydım, eğer herkes gibi, senin gibi düşünebilseydim

şüphesiz o zaman hayatımız... Hayatın büsbütün başka türlü olurdu.”

“Fakat seni temin ederim çocuğum...”

“Bir kere benimle müşfik¹ olarak konuşma. Bu dakikada en fazla asabıma dokunan şey şefkatle muhabbet. Rica ederim şu iyiliği bırak, tatlılıkla muhabbetle insanları idare etmeyi, muhabbetlerini² kazanmayı istemek gayet miskin bir düşüncedir. Hem ne lüzumu var, niçin bana karşı iyisin? Görüyorsun, hissediyorsun da senin en büyük düşmanın benim, sana fenalık yapıyorum, sana eziyet etmek hoşuma gidiyor. İstiyorum ki benim yüzümden, benim için bedbaht ol, ben fena bir kadınıam Nihat...”

“Sen hastasın küçüğüm... Sen asabî bir kadınsın. Seni bütün hırçınlıkların, bütün gayritabiiliklerin³, bütün zulmün ile seviyorum.”

Uzun, kalın bir tek örgüm, beni tamamıyla bir Çin bebeğine benzetmiş. Siyah örgüm, sarı krizantemler işlenmiş kimonunun bir omzundan uzanıp kucağımda kıvrılmış duruyor.

Alçak paravananın yanında ayakta duran kocama bakıyorum.

“Anlamıyorum. Niçin beni seviyorsun? Nasıl beni hâlâ seviyorsun? Hem de böyle sabırla... Sonra da niçin gene aşkıma sabırla, aşkla, şefkatle elde etmeye uğraşıyorsun? Niçin? Kendini sevdirmek için acaba başka çaren yok mu?”

“Ben sade bir adamım Suzan, artık benim olmayan aşkıma elde etmeye zaten uğraşmıyorum... Hem uğraşamam ki... Böyle bir şey elimden gelmez. Seni seviyorum ve biraz da mantığım var... Beni bir zamanlar ne kadar sevmiş olduğunu tahat-

¹ Şefkat gösteren, şefkatli
Sevgi
Anormallikler

tur¹ ettikçe şimdi böyle büsbütün lakayt kalmanın imkânsız olduğunu zannediyorum. Şüphesiz bu zan beni kıskanç olmaktan men etmiyor. Seviyor, kıskanıyor, ıstırap çekiyorum ve buna rağmen bir ümit, çılgın, çocukça, saçma bir ümitle bekliyorum. Şüphesiz bir gün gelecek diye düşünüyorum... Bir gün gelecek o benim kendisini bu kadar çok sevdiğimi görerek bana acıyacak. Bana eski sevdası, eski coşkunuyla avdet edecek². Bazen *o çok asabî, çok rahatsız*, diye düşünüyorum. *Kocaman ruhunu taşıyamayan küçücük vücudu, vahşi ve kudretli dehasını taşıyamayan sevgili vücudu yoruluyor, harap oluyor. Küçücük bir bedenle bütün bir devrin hassasiyetini, heyecanını taşımak ne demektir, bunu takdir ediyorum... Onu o kadar seviyorum... Onu o kadar seveceğim ki...*

“Bir gün onu kaybedeceksin.

“Hayır bir gün onu iyi edeceğim, onu yeniden kazanacağım.”

“Senden kaçacak.”

“Hayır bana gelecek.

Alçak masanın üzerinde fildişinden gayet sanatkârane yapılmış bir Çin mabudesi dalgın, derin gözlerinin sonsuz bakışlarıyla kocaman erkeğime ve... Bana bakıyor.

Başım arkaya devrilmiş, kahkahalarla gülüyorum.

“Ne kızıl dudakların, ne ışıklı dişlerin, ne çıldırtan bir gülüşün var.”

O da yere, yanıma hasırın üstündeki ufak ipek yastıklara oturuyor!

“Suzan... Öyle muzdaribim ki...”

“Bunu niçin bana söylüyorsun?”

¹ Hatırlama
Bulunduğu yere veya duruma geri dönmek

“Çünkü ıstırabım senden geliyor. Başımı dizlerine dayamaya, çektiklerimi dizlerinde söylemeye öyle ihtiyacım var ki...”

“Neye yarar, bu şey benim canımı sıkmaktan başka neye yarar?”

“Sende bütün muhakemelerin ve mantıkların fevkinde¹ olan bir merhametsizlik var.”

“Sende de insanı ümitsizliğe düşüren bir anlayışsızlık var Nihat. Sana yüz bin kere tekrarladım, tekrarlıyorum. Aşkı aşkla, tatlılıkla, yumuşaklıkla kazanmak felsefesinden, şu menhus² felsefeden vazgeç... Ben fenayım, ben fena olacağım. Bir sersem gibi bir gün yeniden sana karşı iyi olacağımı ümitle bekleyeceğine, sen de bana bir fenalık yap... Sen de bana eziyet et.”

“Sana fenalık yapmak elimden gelmez Suzan. Sen sevgi nedir anlamıyor musun?”

“Hamdolsun senin tarzında anlamıyorum.”

Gülüyor.

“Sevginin birçok tarzı olmaz Suzan, bütün sevenler benim gibi sever.”

“Senin ne yumuşak bir ruhun var. Seni eskiden nasıl sevdiğime hayret ediyorum.”

“Ben eskiden gene bu insan değil miydim, eskiden gene ruhum bu değil miydi?”

Uzun vazolardan çıkan çiçek kokuları baş döndürüyor. Oda ne sıcak... Aralık perdelerden dışarıda gitgide kararan gökte sarı yıldızcıklar pırılđaşmaya başlıyor.

¹ Daha ileri, daha öte, daha üst
Uğursuz

Demin ne düşünüyordum. Başımda bütün düşünceler birden durdu. Ben neredeyim? Ben kimim? Bu karanlık nedir?

Hatırlamak mümkün değil. Başım ağrıyor. Çok ağrıyor. Niçin hatırlamıyorum? Niçin düşündüğüm her şeyi hemen unutuyorum?

Ne kadar titriyorum.

Gözlerim yanıyor.

Hatıramda ne kadar çok renk var. Ne çok renk. Yeşil, kırmızı, mavi bilhassa açıkly koyulu maviler var. Niçin ben bu mavileri düşünüyorum? Niçin? Niçin?

Başım ne çok ağrıyor.

Ben bu kadar mavi rengi nereye koydum? Ben bu kadar mavi rengi nerede gördüm?

Sonra ben kimim?.. Ben kimim?

Yatağın içinde doğruluyorum.

Oturuyorum.

Başım öyle yorgun, vücudum öyle yorgun ki... Ben nerede... Ne zaman... Niçin yoruldum? Ben... Ben Suzan...

Oh, evet... Ben Suzan'ım. Ben Suzan'ım, Suzan.

"Suzan!"

İsmimi yüksek sesle söyledim. Başımda bulanıklaşan, dağılan düşüncelerin hepsi yavaş yavaş eski parlaklıklarını buluyor. Düşündüğüm mavi renkleri nerede gördüğümü biliyorum. Ben o renkleri bugün atölyemde resim yaparken kullandığımı biliyorum.

Yeni uyanmış bir insan şaşkınlığıyla etrafıma bakıyorum.

Karanlık...

Ne kadar karanlık...

Korkuyorum.

Kendimden korkuyorum. Başımdaki bu dağınıklıktan, şakaklarımdaki bu müziç¹ ağrıdan... Böyle karanlıklar içinde birdenbire her şeyi unutmaktan her şeyi her zaman için kaybetmekten... Evet, evet...

“Çıldırırmaktan korkuyorum.”

Pek acı bağırdım.

Sesimin korkak ahengi kendi kulaklarımı bile tırmalayıp yırttı. Ellerimle yüzümü kapıyorum.

Ve karanlıkta korkak küçük bir çocuk gibi hıçkırıyorum.

Bir ipek hışıltısı var.

Sonra ayak sesleri.

Elektrik düğmesi çevrildi.

Yataklığın perdesinde mor ziyadan bir çizgi var.

Boncuk perdeleri açmış olacak... Boncuklar birbirine çarpıyor ve çizginin üstünde yıldızcıklar pırılđaşıyor. Yatağa yaklaşıyor.

Durdu.

Yukarıya doğru kaldırdığı kolunun etrafından kaçan hava ihtizaz² ediyor.

Büyük bir el perdeyi açtı.

“Nen var Suzan?”

Ellerimi ona uzatıyorum.

¹ Rahatsızlık veren, huzursuz eden, sıkıcı, bunaltıcı, bıktırıcı
Hafif hafif titreme

Uzanan ellerimi tutuyor. Sesi müşfik¹ ve merhametli.

“Nen var yavrum?”

Eğiliyor. Çok eğiliyor.

Işığın üstüne çizilen şekli ne güzel. Kollarından yükselen parmaklarım ipek pijamasının yakasını tutuyor.

“Korkuyorum,” diye hıçkırıyorum. “Korkuyorum. Gel, daha yaklaş!”

Kollarının, sıcak ve müşfik kollarının arasındayım. Elleri dağılmış saçlarımın arasından başımı okşuyor. Başım omuzlarından yükseliyor ve kulağına nefes kadar hafif bir sesle fısıldıyorum.

“Deli olmaktan korkuyorum.”

Kolları sanki beni tehlikeden korumak ister gibi vücuduma daha sıkı sarılıyor.

Sıcak dudakları alnında “Fakat Suzan,” diyor, “ne çocuksun ne sinirlisin? Yavrum sakın ol bakayım!”

“Başımda öyle bulanıklık, öyle karışıklık, öyle duman var ki... Gitme, uzaklaşma. Yanımdan ayrılma öyle korkuyorum ki...”

Ona daha fazla sokuluyorum. Küçücük bir şey olup kolları arasında kaybolmak, yok olmak istiyorum.

“Çok korkuyorum. Pek çok korkuyorum.”

Sıcak dudakları hep alnımda.

Yüzüm göğsünde saklanmış duruyor.

Kalbi ne kuvvetli çarpıyor.

Bu kuvvetli vuruşların bana verdiği büyük bir emniyet var. Bu korku dakikamda Nihat'ın göğsünün üstünden başka hiçbir yerde bulunmak istemiyorum.

¹ Şefkatli

Başımda, kalbimde, damarlarım ve asabımda gitgide büyüyen bu korku şakaklarımdaki saçları soğuk terlerle ıslatıyor.

Bütün vücudum titriyor.

Başım öyle dağınık, zihnim öyle dumanlı ki

“Ne çok titriyorsun? Biraz kalkmak, biraz ışık görmek istemez misin?”

Atlas yorganı açtığım zaman asabımı bozan hışıltılar oluyor.

Çıplak ayaklarıma terlikleri geçiriyorum, üzerime bol kollu pembe sabahlığımı alıyorum.

Nihat’ın koluna dayanarak beyaz bir ayı derisiyle örtülmüş sedire geliyorum.

“Rica ederim, şu mor ışığı söndür. Odanın rengi de değişir. Başka bir renk istiyorum. Bu o kadar koyu o kadar mağmum¹ ki...”

“Peki küçüğüm.”

Sedirin üstüne yastıkların arasına ayaklarımı çekip oturuyorum. Kocam sedirin yanındaki lambayı yakıyor.

Pembe ve kuvvetli bir ziya² öbür odadan gelen mor ışıkları boğuyor, oda yaz sabahlarını andıran bir renkle aydınlanıyor.

¹ Gamlı, kederli, hüznü
Işık

“Artık öbür lambayı söndürme.”

“Nasıl istersen.”

Yanıma gelip oturuyor.

“Biraz daha sakinsin ya!”

Hâlâ hafif hafif titriyorum.

“Biraz daha iyiyim.”

Saçlarımı okşuyor, başımı omzuna dayıyorum.

“Ne oldun?” diye soruyor, “Muhakkak fena bir rüya, bir kâbus değil mi?”

“Hayır, seni temin ederim ki hayır... Yatmıştım. Fakat uyuyamıyordum. Her zamanki gibi gözlerimi karanlıkta dinlendiriyordum. Bilmiyorum, hâlâ bilmiyorum. Hâlâ hatırlamıyorum. Bir şey düşünüyordum. Sonra ne oldu bilmiyorum. Başımda tarif edilemeyecek garip bir hafıflık, korkunç bir boşluk hissettim. Birden ne düşündüğümü unuttum. Sana tarif edemem ki... Sonra ne düşünüyordum diye düşündüğümü unuttum. Sonra her şeyi unuttum. Olduğum yeri tanımadım. Kim olduğumu bilmedim. Düşüncesiz, hatırasız, akılsız, evet, birkaç an için akılsız kaldım.”

Ona daha yaklaşıyorum.

“Öyle korktum ki Nihat... Öyle korktum ki... Ve hâlâ o kadar korkuyorum ki...”

“Zavallı yavrum.”

“Deli olmak, çıldırmak feci bir şey olacak Nihat ve eminim bir gün çıldıracağım.”

“Sen sinirli bir çocuksun Suzan.

“Gitme, uzaklaşma! Nereye gidiyorsun? Nihat bu gece bir an bile yanımdan ayrılma. Seni seviyorum. Sana ihtiyacım var. Bu gece öyle zannediyorum ki seni kaybetsem yaşamam. Yemin ederim. O kadar kuvvetlisin ki... Ben yaşamak için sana güveniyorum.”

Gözlerimi pijamasının göğsünde saklıyorum.

“Konuş, Nihat konuş... Ne istersen söyle, bana düşünecek vakit bırakma.”

6.

“Ne mi istiyorum? Ben mi ne istiyorum?”

Bembeyaz dişlerini gösteren geniş bir gülüşle gülüyor.

“Ben yalnız kendimle, yalnız kendim için, yalnız kendi varlığım, kendi zevklerim için yaşamak istiyorum. İnsanlardan uzak, cemiyetin hiçbir kaydına tabi olmayarak, cemiyetle bütün alakamı kesip tek başıma yaşamak istiyorum. Fevkal-beşer¹ bir mahlûk olarak yaşamak... Kalbimdeki, beni kendi cinsimle birleştiren bütün duyguları, bütün zaafı koparıp atmak, hiçbir insana ihtiyaç hissetmeden, hiçbir insan yüzü görmeden ölmek... İşte hayatımda yapmak istediğim, yapmaya uğraştığım şey bu.”

Çok kullanılmış bir çelik gibi pırıltılı gözlerinin zeki bakışlarına takılmış bakışlarım, onlardan hiç ayrılmak istemiyordum.

Dışarıda yağan yağmur kapalı pencerelerin camlarını dövüyor. O çirkin sesiyle adeta inler, homurdanır gibi söyleniyor.

“Ben kalbimdeki bütün insanlığı boğup öldürdüm. Biliyorsunuz ki cemiyetle bütün alakamı keserek tek başıma yaşıyorum. Dağların tepesine kurduğum yuvam bir kartal yuvası gibidir. Orada cemiyetin bütün kayıtlarından, vazifelerinden azade olarak öleceğim. Akriba, dost, sevda gibi rabitalar² bil-

¹ İnsan üstü
Bağ

miyorum. Kimseden ne maddi ne manevi bir şey istemiyorum. Onun için hayatta kimseye karşı bir vazifem yok. Yalnız kendim için ve yalnız kendi benliğimde yaşıyorum. Kendi kendimin, kendi aklımın ve hislerimin bile efendisiyim, yalnız bir tek efendim var o da vicdanımdır. Ben herkesten başkayım, herkesin fevkinde bir yaşayışım var. Hayatımda ne bir keder, ne bir elem, ne bir aşk saydım. Dostluk da düşmanlık da bence meçhuldür. Ben bu hislerin fevkinde, bütün bu zaaf-
ların fevkinde yaşadım. İnsanî bütün tahassüsatin¹ karşısında çelikten yapılmış bir mabut gibi gayrikabil-i nüfuzdum². Ve insan hırsları, insan hisleri, insan zaaf-
ları beni sakın ve serin buldular. Ben etrafımda gördüğüm felâketler karşısında bir iblis gibi zalim, lakayt ve heyecansız kaldım. Irade ve azmim mukavemet edecek kuvvet tasavvur edemem. Çünkü ben de iblis gibi müstefit olmak, kudretli olmak ve muhatabıma hükmetmek gayesiyle yaşarım. İnsanlardan kaçmak bana hiç de güç gelmedi. Bir gün muhite ihtiyaç hissetmedim. Senelerden beri bir münzevi olarak yaşadım ve ömrümün sonuna kadar böyle yapayalnız yaşayacağımı zannederken siz karşıma çıktınız. Siz evvela güzel, ama harikulade güzel sonra fevkalade istidatlı³, sonra akıllı, çok akıllı bir kadınsınız. Sizin her şeyiniz hoşuma gidiyor. Siz tabiatın, hilkatin⁴ seçip ayırdığı, intihap ettiği⁵ harikulade insanlardan, insanların fevkindeki o mahlûklardansınız. Alelade bir şahsiyet olsaydınız size yaklaşırdım. Fakat eserlerinizden, eserlerinizde sezdiğim ruh ve heyecan kudretinden anladım ki siz geçtiği yerde iz bırakan fevkalade bir mahlûk, bir harika küçük bir ilahsınız.”

*

¹ Duygulanmalar
Geçirimsiz
Yetenekli
Yaratılış
Seçmek

Yağmurlardan sızan gamlı bir renk içinde damarları çıkık iki zayıf, sinirli, kuvvetli el ellerimi tutuyor. Ellerimi acıtıyor!

“Sizi ne çok beğeniyorum.”

Bakışlarımın en fettanı bakışlarını sersem ediyor.

“Yalnız bu kadar mı?” diyorum ve sonra daha fazla bir ısrarla tekrarlıyorum. “Hepsi bu kadar mı?”

İri göğsü fırtınalı bir nefesle kabarıyor. Gözleri kızarmış, elleri parmaklarımı ezerken “Evet,” diyor. Ne fırtınalı ve iniltili bir sesi var. O susunca ta yakından iki düşman gibi birbirimize bakıyoruz.

“Evet,” diye homurdanıyor. “Evet, çünkü ben hepsinin yalnız bu kadar olduğunu istiyorum.”

Onun emretmeye alışmış sesini küstah ahengiyle öldüren sesim “Ben de,” diyor, “ben de hepsinin bu kadarla kalmamasını istiyorum.”

“Öyle bir isteyiş kudretiniz, öyle bir iradeniz var ki...”

“Evet lüzumsuz tevazuya¹ ne hacet; ben istemeyi pek iyi bilirim. Sizin gibi kendimi fevkalbeşer² bir mahlûk zannetmiyorum. Ben hırçın bir sanatkâr ve şımarık bir kadından başka bir şey değilim. Fakat sizin gibi çelikten mabutların çelik azimlerini isteyince en ufak bir hevesine oyuncak edebilecek ve isteyince kırıp paralayacak kudrette bir kadın.”

“Siz benim çok hoşuma gidiyorsunuz. Yalnız hoşuma gidiyorsunuz. Yalnız hoşuma gideceksiniz.”

Gözlerine bakıyorum. Maden gibi sert ve gayrikabil-i nüfuz³ gözlerine “Görürüz,” diyorum. Ve o boğuk bir aksiseda⁴ gibi tekrarlıyor.

“Görürüz.”

¹ Alçak gönüllülük
İnsan üstü
Geçirimsiz
Alçak gönüllülük

Gümüşi ışıklar içinde geniş kanepenin birer ucunda oturuyoruz. Birbirimizin gözlerine bakıyoruz. Birbirinin kuvvetini tahmine çalışan iki düşman gibi gümüşi kürklerle süslenmiş gümüş rengi kadife elbisemin içinde sarı yüzüm, ince çekik kaşlarım, birbirinden uzak çekik gözlerim, solgun yüzüm ve kıpkırmızı dudaklarımla kim bilir ne kadar... Ne kadar... Ne kadar güzelim.

Ne yazık... Karşımda ayna yok.

Onun gözbebeklerinde kendi aksimi görmek istiyorum. Onun için gözlerine biraz daha dikkatli bakıyorum.

“Niçin gözlerime bu kadar dikkatle bakıyorsunuz?”

“Odada ayna yok. Aksimi görmek için...”

7.

Çıplak kalmış ağaçların ölü yaprakları yerde o kadar çok ki yürümek mümkün değil.

İskarpınlerimin sivri uçlarıyla onları sürüklüyorum.

Şefik yanımda.

O da ölü yaprakları çiğneyerek hışırdatarak yürüyor. Yazdan kalmış kadar berrak bir gökte açık sarı ve kuvvetsiz bir güneş pırıldıyor.

Kürk paltomun yakasını kaldırıyorum.

Ellerim kürkümün cebinde, gözlerim ölü yaprakların üstünde yürüyorum.

Onun yanındayım.

Onun yanında.

Konuşmuyoruz.

Acaba ne düşünüyor?

Benim bu dakikada ne düşündüğümü o da merak ediyor mu? Gözlerini görebilmek için başımı hemen hemen tamamıyla arkaya eğmek lazım geliyor.

Boyu o kadar uzun ki...

Ona bakıyorum.

Fakat o bunu görmüyor.

Kendi düşünceleriyle o kadar meşgul.

Bol paltosunun içinde dalgın ve heybetli yürüyor.

Bakıştan bulanık.

Kim bilir, bütün düşünceleriyle benden şu dakika ne kadar uzak.

Ona ne düşündüğünü sormaya cesaretim yok.

Onda beni korkutan, beni şaşırtan, bana hürmet telkin eden acayip bir hâl var.

Hep yürüyoruz.

Çıplak ağaçlı koruyu hemen hemen tamamıyla geçtik. Bizi istasyona götürecek yola inmek için biraz daha bu ölü yaprak cesetleri arasından geçmek, biraz bu ölüleri çiğnemek lazım.

Bu şey bana hüzün veriyor.

Lakayt ve dalgın, yalnız kendi düşünceleriyle meşgul, yürüyor.

Konuşmuyor bile.

Ne şayan-ı hayret¹ bir adam.

Onu beğeniyorum, şimdiye kadar tanıdığım insanların hiçbirine benzemediği için beğeniyorum. Şimdiye kadar onun gibi bir insan tanımadığım için beğeniyorum.

¹ Şaşılacak, hayret edilecek

“Hiç konuşmuyorsunuz Şefik Bey, ne düşünüyorsunuz?”

“Herkesin, bilhassa küçük kadınların, hatta sizin gibi birer büyük sanatkâr olsalar bile anlayamayacakları şeyler düşünüyordum. Anlatsam sıkılırsınız.”

Yüzümün kızardığını hissediyorum.

“Benimle bu tarzda konuşmak cesaretini gösteren ilk insansınız,” diyorum. “Yemin ederim bu cesaretiniz pek hoşuma gidiyor.”

“Hoşunuza gitmekle pek bahtıyarım Suzan Hanım. Fakat emin olunuz ki hoşunuza gitmek için olduğumdan başka türlü görünmeye uğraşmıyorum.”

“Başka türlü görünmeye ihtiyacınız olmadığını bildiğiniz için uğraşmıyorsunuz. Çünkü böyle hoşuma gittiğinizden eminsiniz. Yoksa her halde...”

“Fakat...”

“Oh rica ederim, itiraz etmeyiniz. Bir şey söylemeyiniz. Ben bunun böyle olmasını tercih ediyorum.”

“O kadar açık, öyle kolaylıkla konuşuyorsunuz ki...”

“Ben düşündüğüm, his ve zannettiğim şeyleri olduğu gibi söylemek cesaretini ve hakkını kendinde bulan bir insanım. Bunun için herhalde beni ayıplamazsınız.”

“Bundan emin olabilirsiniz.”

Artık yoldayız. Korunun son ağaçlarını arkamızda bıraktık.

Yürüyoruz.

Şimdi o bana bakıyor. Gözlerinin ağırlığını başımda, omuzlarımda hissediyorum.

“Size deminden beri bakıyorum. Ne güzel, ne harikulade güzel bir başınız var. Bir Japon işlemesi gibi ince... Bir Hint mabudesi gibi Asyalısınız. Sizde güzel bir sanat eseri gibi

bedii¹ heyecanı veren ne çizgiler... Ne renkler... Ne manalar var.”

Gözlerinin içine bakıyorum.

“Geniş alnınızda, yeşil gözlerinizin zehir pırıltılarında ince kaşlarınızda öyle zeki... Öyle kadın... Öyle kadın ve zeki manalar var ki...”

Gülüyorum.

“Baktıkça bu kadar çok zevk veren ilk kadın yüzü, yemin ederim ki bana sizin yüzünüz oldu. Size hayatımda hiçbir kadın olmadığını söylemiyorum. Zaten buna siz de inanmazsınız. Fakat demek istiyorum ki gözlerimi güzelliğine bağlayan, bütün aklımı şahsiyetine bu kadar alakadar eden yegâne² kadınsınız.”

Bana söylediği sözlerle cevap veriyorum.

“Hoşunuza gittiğim için çok bahtiyarım Şefik Bey. Fakat emin olunuz ki hoşunuza gitmek için uğraşmıyorum.”

“Öyle mi?”

“Hem zaten yalnız hoşunuza gitmekle ne çıkar?”

“Hem zaten daha fazlasıyla ne çıkar?”

Kendi kendine düşünür gibi söylüyor.

“Benim hayatımda bir kadın hiçbir zaman her şey olamaz. Ve yalnız sevda hayatımı dolduramaz. Bir aşk yaşayışımı değiştiremez, benim için aşktan, kadından evvel gelen ne heyecanlar... Ne zevkler... Daha neler neler var.”

Gözlerime bakıyor. Bu sözlerinin samimiyetinden şüphe eden kendi bakışları...

“Niçin samimi değilsiniz?”

“Nereden samimi olmadığımı anlıyorsunuz?”

¹ Eşi görülmemiş, çok güzel
Tek, biricik

“Gözlerinizden...”

“Niçin söylediklerimin aksini istiyorsunuz?”

“Siz ki herkesten büyük bir insan olduğunuzu iddia edersiniz. Niçin şu dakikada böyle küçüksünüz?”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Niçin saklanıyorsunuz? Niçin hissettiklerinizi hissetmekten utanıyorsunuz? Siz daima kendinden emin olan, kendinden mağrur¹ olan siz... Kalbiniz o kadar gülünç mü? Niçin bu dakikada kalbinize gören gözlerle bakmıyorsunuz?”

Istasyon binasına çok yaklaştık.

Yürüyoruz.

Elleri paltosunun cebinde.

“Size ne söyleyeyim?”

“Söylemeye cesaret edemediğiniz şeyi.”

“Fakat size yemin ederim. Zannettiğiniz kadar zayıf değilim.”

“Ben açık oyun oynuyorum Şefik Bey!”

“Yani...”

“Yani... Hiç... Yalnız şunu bilmeniz lazım ki bir insan için değeri olmayan insanları sevmek kendinden değersiz, kıymetsiz, manasız, alelade insanları sevmek ancak bir zaaf sayılabilir.”

Bunu söylerken Nihat'ı ve Nihat'a karşı duymuş olduğum sevdayı düşünüyorum. Bütün vücudum titriyor. Nefretle... Kinle.

“Fakat...” diyorum.

“Fakat,” diye sözümü kesiyor. “Kendinden değerli yahut kendi derecesinde bir insana karşı hissedilen sevgi ve merbu-

¹ Gururlu

tiyet¹ hiçbir zaman zaaf olamaz. Hâlbuki benim için... Kendi değerimde bir kadın bulmak mümkün müdür? Bunun mümkün olduğunu zannediyorum.”

Bu sözün yüzüme inmiş bir tokat tesiri var.

Gözlerimin içine kadar kızaran yüzümü ona göstermemek için başımı öbür tarafa çeviriyorum ve lakırdıyı² değiştirerek “Trenin sesini duydunuz mu?” diyorum. “Nerede ise geliyor. Nihat beni... Bizi burada görünce ne kadar memnun olacak, onu beklemeye geldiğim için ne çok sevinecek.”

Kendimi mağlup hissettiğim için çok rahatsızım. Fakat eminim gene galebe³ bende olacak. Çünkü kadının istediğini Allah da ister.

Değil etten, kemikten asap ve kandan yapılmış bir insan!

8.

“Nen var Suzan?”

“Niçin bana bunu soruyorsun? Hâlimde ne var?”

“Sabırsız, sinirli ve solgunsun.”

“Yalnız bugün mü sabırsız, sinirli ve solgunum?”

“Hayır, fakat bilhassa bugün sende bir hâl var.”

“Sana öyle geliyor Nihat.”

Asabiyetle yerimden kalkıyorum. Parkelerin üstünde hırçın hırçın öten ayak seslerimle odanın içinde dolaşıyorum.

¹ Bağlılık
Laf, söz
Üstünlük, galibiyet

Aynanın önünde duruyorum. Aynanın içinden odaya bakıyorum.

Nihat maroken koltuğa gömülmüş, sigarasının külünü düşürmemek için başını arkaya devirmiş, bana bakıyor.

“Niçin bana böyle bakıyorsun?”

“Seni sevdiğim için.”

“Akıllı bir insan sevdiği kadına mütemadiyen böyle mi bakar? Senin benden başka bir düşüncen, benden başka derdin yok mu?”

“Hayır, benim her şeyim sensin.”

Başımı çeviriyorum. Yerinden kımıldanmadan bana bakmakta devam ediyor.

Maroken koltuğun kenarına oturuyorum. Kolumu boynuna doluyorum. Başını bana doğru çekiyorum. Gayritabiilikle-rimle¹ ani tahavvüllerime² alışmış olduğu için hayret etmiyor. Sigarasını tablanın içine bırakıyor. Boynundaki elimi tutuyor. Dudaklarına götürüp öpüyor.

Başımı başına yaklaştırıyorum.

Sımsıkı toplanmış gergin saçlarımın üstünden elini dolaştırıyor. Şakaklarımdan yüzüme ve çeneme kadar inen bu nevazişten³ kaçıyorum. Şımaran, şikâyet eden bir sesle “Nihat, ben gene çalışamıyorum,” diyorum.

Beni sabırsız yapan, bedbaht eden herkesten hatta kendimden bile büyük bir sır gibi sakladığım bu derdimi onun kulağına fısıldadıktan sonra gözlerimi kapıyorum.

¹ Anormallikler

Değişme, bir halden başka bir hâle geçme
Okşama

“Demek ki iyi ve kuvvetli bir eser için hazırlanıyorsun küçüğüm. O kadar gençsin ve önünde çalışacak o kadar uzun seneler var ki...”

Bu sözleri yalnız beni teselli etmek için, yalnız benim için söylediğini hissediyorum. Yoksa o benim çalışıp çalışmama o kadar lakayttır ki...

“Eğer daha birkaç zaman çalışamazsam, daha birkaç zaman bir eser meydana çıkaramazsam, herkes benim için ne düşünecek? İstidatımı¹, dehamı israf ettiğimi iddia edenler hak kazanmış olmayacaklar mı? Benim için şimdiye kadar iyi şeyler söylemiş olanlar sükûtu hayale uğrayıp *Bir zamanlar bir volkan zannettiğimiz bu istidat da meğer bir kıvılcım imiş*, demeyecekler mi?”

“Niçin böyle sinirleniyorsun? Artık kendine emniyetin² kalmadı mı?”

“Hayır artık kendime de emniyetim yok. Kendime emniyetim yok Nihat. Buna sebep sensin! Sade sen, yalnız sen... Evet, itiraz etme. Kendini mazur göstermeye uğraşma. Bütün bu şeylere sebep sensin. Senden evvel hayatım büsbütün başka idi, anlıyor musun? Seni tanıyıncaya kadar ben yalnız renk-lerim paletim, boyalarım için, çalıştığım için yaşıyordum. Her şey benim sükûnetle, istirahatle çalışmaklığımı temin etmek kaygısıyla tertip edilmişti. Kalbim sanatımdan başka bir bağ tanımamıştı. Etrafımdaki her şey, herkes bana itaat ediyordu, hissiyata, muhitime hükmediyordum. Çalışmak için muhtaç olduğum kolaylığı hazırlamak için herkes muhabbetle³, esaretle uğraşıyordu. Uyku ve eğlence saatlerim, her şeyim, her şeyim iyi çalışabilmekliğim için tanzim ediliyordu⁴. Bütün arzularımı yapıyorlardı. Bütün hırçınlıklarım müsamaha

¹ Yetenek
Güven
Sevgi
Düzenleme

ile karşılanıyordu. Ne bir mecburiyet, ne başka bir vazife, ne başka bir sevgi beni sanatımdan ayıramıyordu. Her genç kızın ufak aşkları, sevdaları, ufak zevkleri olur... Ve onları meşgul eder. Hâlbuki benim bütün meşguliyetim, şevkim, sevdam eserlerimdi. Sana sanatımdan başka hiçbir meşguliyetim ve merbutiyetim¹ olmadığını söyleyerek yalan söylemiş oluyorum. Belki benim de küçük sevdalarım oldu. Daha doğrusu olduğunu zannettim. Belki ben de seni sevmeden evvel başkalarını sevdiğimi düşündüm. Fakat bütün bu kalbimde duyduğum sevgi onların şahsına karşı değildi. Çünkü senin gözlerinden başka hiçbir kimsenin gözleri beni işimden çalmadı. Bilâkis. Çünkü ben senin gözlerinden evvel sevdiğim gözleri bana çalışmak için zevk ve kuvvet verdikleri, yenilik verdikleri için sevdim. Bir çift göze âşık olduğumu zannettiğim zaman renkleri ve şekilleri benliğimdeki heyecanın tesiriyle daha başka bir parlaklıkta ve mahiyette görüyordum ve bu görüşümü daha yeni bir şekilde eserlerimde yaratıyordum. Fakat nihayet bir gün sen karşıma çıktın.”

Saçlarını okşuyorum.

“Sen karşıma çıktın ve işte ondan sonra sen benim için her şey oldun. O zamana kadar ben bütün bir nesli heyecanla takdirle titretmiş bir sanatkâr olmaklığın bütün zevkini yaşamıştım. Ve muvaffakiyetlerim², muzafferiyetlerim³ herkesin beğendiği, herkesin haset ettiği bir kadındım. Mesut yaşamak için çalışmaya, çalışmak için de hep bu tarzda yaşamaya muhtaçtım. Başka bir hayat düşünmüyordum. Evet, seni tanıdığım güne kadar...”

Saçlarını koparacak gibi çekiştiriyorum.

¹ Bağlılık
Başarı
Zafer

“Seni tanıdığım güne kadar Nihat, o meşum¹ güne kadar, çünkü onun akşamı artık hayatımda yalnız sen vardın. O günden sonra sanatımı, muvaffakiyetlerimi, muvaffakiyetlerimin etrafında yarattığı muhiti ihmal etmiştim. Artık seninle meşguldüm, çalışmıyordum, çalışmıyordum, çalışmak istemiyordum. Hiçbir şey umurumda değildi. Bütün varlığımı senin aşkının zevki ve heyecanı dolduruyordu, başka şeye ihtiyacım yoktu. Benim her şeyim, her şeyim sen olmuştun Nihat.”

Saçlarını bırakmıyor, kollarından kurtuluyor ve biraz geri çekiliyorum.

“Birdenbire, hayatında aşktan başka bir derdi, erkeğinden başka bir düşüncesi olmayan bir kadıncağzı oluvermiştim. Sade bir kadıncağzı... Herkes gibi bir şey... Senin anlamadığın şeylerle meşgul olmak, beni düşüncelerimle senden ayırdığı için senin alakadar olmadığın her şeye karşı lakayt kalıyordum. Seni öyle seviyordum ki seni sıkarım endişesiyle yanında sanatıma ait bir söz söylemekten çekiniyordum. Roden’in böyle, Mişel Anjin şöyle yapmış olması senin nene lazımdı? Flamanların şu rengi, İtalyanların bu rengi kullanması yeni sanatla eski sanat arasındaki fark seni alakadar edemezdi. Zaten neden ve nasıl seni alakadar edecekti? Sen benim aşkımı, benliğimi, mevcudiyetimi kazanmaktan başka bir meziyeti olmayan büyük bir iş adamı idin ve ben seni seviyor, çılgın gibi seviyordum. İşte bu kadar ve o çılgınlığım arasında düşünüyordum ki benim bütün vazifem yalnız ve yalnız seni mesut etmek olmalıdır. Ve işte ben bir sene böyle düşündüm. Bir sene bu böyle devam etti. Senin için muhitimi, meslektaşlarımı her şeyimi, her şeyimi feda ettim.

¹ Uğursuz

Kim bilir o zaman ne gülünç, ne zavallı derecede gülünç bir kadındım. Kim bilir herkes, bütün beni bilenler, bu hâlime nasıl güldüler? Benden takdirle bahsetmiş münekkittlere, rast geliyordum. ‘Yeni bir şey yok mu,’ diye soruyorlardı. Yeni bir şey yok mu? Hayır, Nihat, yeni bir şey yoktu. Atölyemin içine giriyordum. Palet, fırçalar hep toz içinde, atılmış duruyordu. Bunu itiraf etmek öyle acıydı ki... Onun için bu kusurumu biraz şımarıklıkla örtmek istiyordum. ‘Bırakınız beni,’ diyordum. ‘Bir müddet daha çalışmayayım. Şimdi öyle sevdalı, öyle mesudum ki!..’ Gülüyorlardı, müstehzi¹ tebessümlerle gülüyorlardı. ‘Hâlbuki biz büyük aşklar, büyük sanatkârlara büyük eserler ilham edermiş diye bilirdik,’ diyorlardı. O zaman hiç samimi olmayan bir kanaatle adeta küstah görünecek cevap veriyordum. ‘Evet,’ diyordum, ‘ben de sükûn ve sadet zamanımda büyük bir eser için hazırlanıyorum. Büyük aşkımın büyük eseri için!’ Hâlbuki yalandı... Ben hiçbir şey için çalışmıyor, yalnız seni seviyordum. Benim için dünyada yalnız sen vardın sen...”

Koltuğun yanından kalkıyorum. Onun karşısındaki masaya oturuyorum. Yüzüne bakıyor ve devam ediyorum.

“Hayır Nihat, yemin ederim ki ben alelade bir ressam değilim. Bunu kendimi kendi elimle yıkmaya, sanatım için aşkımı feda etmeye razı olduğun gün anladım. Evet Nihat, sanatımın benliğimde başka bir iptilânın² rekabetini kabul etmediğini anladığım, senin aşkının beni bu derece hodbin³ bir kudretle yalnız kendine bağlayıp sanatkâr Suzan’ı öldürdüğünü anladığım gün kalbim sana karşı kinle doldu. İşte bunun için senden kaçtım. Çünkü hayatımda yalnız o olamaz, yalnız o ol-

¹ Alaycı
Tutku
Mağrur, kibirli

mamalı diye düşündüm ve... Seni sevmemeye uğraştım. Seni sevmemeye başladım. Eski muhitime susamış bir tehalükle¹ koştum. O muhit beni nasıl kabul etmek lazımsa öyle kabul etti. Yeniden eski hayatıma avdet ettim², aşkı ve seni ihmal ettim ve işte altı aydan beri beyhude yere ölmüş, körleşmiş istidadi³ diriltmeye uğraşıyorum. Bir eser yaptım. Güzel olmadı. Hayır bütün münekkitle ne yazarlarsa yazsın. Ben sana güzel olmadı, diyorum. Ben bunu biliyorum. Ben artık hasta, zavallı bir insanım. Muvaffakiyetten şüphe ediyorum. Muvaffakiyet beklemiyorum.”

Ellerimi yüzüme kapıyorum.

“Hâlbuki yaşamak, mesut olarak yaşamak için halk etmeye⁴, muvaffakiyetten muvaffakiyete koşmaya, herkesin takdir ve tebriğine perestişle⁵ sarılmaya ihtiyacım var. Bana herkesin hayranlığı lazım. Bana muvaffakiyet, muzafferiyet, şan ve şeref lazım. Anlıyor musun?”

Şaşkın ve müteessir bir bakışla bana bakıyor.

“Hayır anlamıyorsun. Anlayamazsın ve ben yaşamak için muhtaç olduğum bütün bu şeyleri senin yüzünden, senin için kaybettim.”

Susuyorum. Cevap veremiyor ve bilmiyorum kaç dakika böyle geçiyor.

Yerimden kalkıp gene yanına gidiyorum.

Elbisesinin yakasından tutmuş, yüzüne bakıyorum.

¹ Bir şeye erişmek için büyük bir istekle atılma, büyük bir arzu ile can atma
Bulunduğu yere veya duruma geri dönmek

Yetenek

Yoktan var etmek, yaratmak

Taparcasına sevmek

“Benimle artık herkes eğleniyor. Artık bütün füsunumu, bütün kudretimi, bütün kuvvetimi kaybettim.”

Yüzümü göğsünde saklıyorum.

“Oh yemin ederim... Buna tahammülüm yok. Bu şey beni öldürüyor. Ben bütün insanları zevkle, heyecanla titreten... Bütün insanları zabt ve teshir eden bir büyücü, bir sanatkâрім ve...”

“Ve...”

“Bilmiyorum... Bilmiyorum... Oh, senden nefret ediyorum.”

Kırmızı abajurlu lambadan dökülen alev rengi ışıkların içinde yüzüm onun smokininin göğsünde saklanmış, hıçkırıyorum. İri elleri siyah şarmöz elbisemin açık bıraktığı kollarımı okşuyor.

9.

“Ne yapıyorsunuz?”

“Füzenle¹ oynarken resminizi yapmaya başladım. Başınız hakikaten pek şayan-ı dikkat ² Şefik Bey. Sizin bir portrenizi yapmak isterdim.”

“Eğer poze edebilecek vaktim olsaydı... Fakat... Ne oldu?”

“Hiç... Yalnız lütfen biraz böyle durunuz. Evet, biraz daha dönünüz.”

“Siz adeta kemal-i ciddiyetle³ çalışıyorsunuz.”

¹ Resim yapmakta kullanılan kalem, kömür kalem.

Dikkate değer

Tam bir ciddiyet

Cevap vermiyorum. Elimdeki defterin üstünde süratle dolaşan füzenin sesi tatlı tatlı kulaklarımda ötüyor. Bu sesi dinlemeyi ne kadar çok seviyorum.

Arkası yüksek ceviz koltukta oturmuş, iki kolları koltuğun kenarında, başı arkaya dayanmış, bana bakıyor.

Gözlerimi kaldırdıkça bana baktığını görüyorum.

Eski altın rengindeki güneşin ışığı pencerelerden içeri doluyor.

Kahverengi duvar kâğıdının üzerindeki yaldızlı çiçekler bu ışıktaki ne güzel pırıllaşıyor. Ne güzel bir ziya¹ oyunu oluyor.

Güneş onun sarı saçlı başının etrafında altından bir hale çevirmiş.

Elleri, ceviz koltuğun iki kenarını tutan damarlı, zayıf elleri ne büyük...

İkimiz de konuşmuyoruz. Elim mihaniki² bir emniyetle kâğıdın üstünde dolaşıyor. Gözlerim onun yüzünün zeki ve çirkin çizgilerinde.

O bana bakıyor.

Hep bana...

Odanın sükûtunu yalnız kâğıdın üzerinde dolaşan füzenin sesi bozuyor.

¹ Işık

Düşünmeden, ölçülerek değil de yalnızca alışkanlığın verdiği kolaylıkla veya yalnız kasların hareketiyle yapılan, mekanik

O susuyor. Manidar bir sükûtle, adeta günahkâr bir sükûtle susuyor.

Bana bakıyor.

Bana beğenerek bakıyor.

Ona bakıyorum.

Sert gözlerinin çelik bakışları altında o kadar heyecanlıyım ki...

Dışarda ufka yaklaşan güneş çam ağaçlarının arkasında kayboldu.

Gölgeler değişti.

Artık çalışmak mümkün değil.

Defterimi dizime bırakıyorum.

Bir elim koltuğun yanından sarkıyor.

Yorgun bakışlar halının parlak çiçeklerinde...

Ona bakıyorum.

Sert gözlerinin çelik bakışları altında o kadar heyecanlıyım ki...

Oda o kadar sessiz ki...

Ufak bir hareketim tahta rengindeki ipek elbisemin ucundaki sırma püskülleri adeta büyük bir gürültü ile canlandırıyor. Halının kalın tüyleri içinde bir ses boğuluyor.

Titreyen parmaklarımdan füzen yere düştü.

İpek eteklerimin üstünden defter büyük bir hışıltı çıkarak halıya yuvarlandı.

Onun ayakları dibinde duruyor.

Susuyoruz.

Kalbim öyle kuvvetli çarpıyor ki...

Niçin Allahım niçin? Niçin bu kadar perişanım?

“Suzan!”

Çirkin ses gürüldüyor.

“Suzan!”

Başımı kaldırıyorum. Ona bakıyorum.

Paralayıcı bir kuş gagasına benzeyen burnu kalın, karışık kaşları altında pırıldayan canavar bakışlı gözleri, odanın gitgide artan hareketi içinde ne muhayyirülukul¹ bir çirkinlikle heybetli.

Sert bakışlarında zedelenen nazarlarım acıyor, fakat ona gitgide artan bir zevkle bakıyorum.

Bakışıyoruz.

Niçin bu gözlerde bu kadar zekâ, bu kadar zevk, ıstırap ve hicap var?

Niçin bu gözler insan gibi, insan olarak bakmaktan çekiniyorlar?

Güneş ufukta büsbütün kayboldu.

Hâlâ bakışıyoruz.

Duvardaki yaldızlı çiçekler çoktan öldü, başındaki altın hale çoktan kayboldu. Onu deminki hâlimden daha fazla şimdide beğeniyorum.

Demin bu baş altından halesiyle bir peygamber başına benziyordu. Sakin bakışlarıyla tıpkı ulvî bir peygamber başı.

Hâlbuki şimdi heyecan içindeki bu gözleriyle, halesiz başıyla bu baş öyle insan, öyle insan ki...

¹ Akılları hayrette bırakan, akıllara durgunluk veren

Oda gitgide kararıyor.

Ceviz koltukların kenarını bırakan uzun, beyaz damarlı eller loşluk içinde ilerliyor. Ve bana yaklaşıyor. Ellerimi tutuyor. Ellerimi tutarak beni kendine doğru çekiyor.

İnilder gibi “Suzan,” diyor “Suzan öyle güzelleştiniz ki...”

Birbirimize yakından bakıyoruz, bir elini gergin saçlarının üstünden geçiriyor.

Gözlerimin içine bakarken beyaz dişlerimde şimşekler tutuşturan bir kahkaha ile gülüyorum.

Gözlerinin manası bir saniyede değişiyor. Şimdi onlarda öldürmek isteyen, hiddetli bir bakış var. Başımı elinden çekerek geriliyorum. Koltuğun arkasına başımı dayıyorum.

Gülüyor. Gülüyorum.

Bana bakıyor. Hep, hep o bakışla...

“Niçin gülüyorsunuz? Artık susunuz.”

Emreden sesinin üzerimde harikulade bir tesiri var. Kahkahalar dudaklarımda ölüyor. Susuyorum azar işitip ağlamak isteyen bir çocuk perişanlığıyla.

Hahnın üzerindeyim. Ellerim dizlerine dokunuyor, başımı dizlerine dayıyorum.

“Bilseniz,” diye mırıldanıyorum, “bilseniz Şefik.”

Bir eli çenemden tutarak yüzümü kendine kaldırırken diğer eli saçlarımı okşuyor.

“Suzan... Fakat siz küçük bir çılgınsınız.”

Sonra daha yavaş bir sesle devam ediyor.

“İstemiyorum... Ben istemiyorum.”

Başım dizinde. Ufak sevimli ve sokulgan olmaya uğraşıyorum.

“Ben istiyorum Şefik. Sizin için...”

Yerinden kalkarak sözümü kesiyor.

“Hayır,” diyor, “hayır Suzan... Bu çok gülünç bir zaaf. Güzelsiniz, şüphesiz güzelsiniz... Fakat... Fakat...”

Ellerimi avuçlarında sıkıyor.

“Ben... Böyle olduğunu istemiyorum... Böyle bir şey olmaz... Siz, muhitiniz, renkleriniz, eşyanız içinde bana bir afyon sarhoşluğu yaşıyorsunuz. Bana bir afyon sarhoşunun rüyasını yaşatmak istiyorsunuz. Hayır... Hayır Suzan emin olunuz ki... Ben kuvvetli bir adamım.”

“En büyük kuvvetin ne olduğunu bilmeyen kuvvetli bir adam.”

“Suzan yaptığınız şey tehlikelidir... Siz beni tanıımıyorsunuz.”

Omuzlarımı silkiyorum.

“Ne olur? Hem siz... Siz de beni tanıımıyorsunuz.”

“Siz her şeyden evvel bir kadın... Bir çılgınsınız. Bütün kadınlar gibi çılgın.”

Ellerimi bırakarak pencerenin önüne kadar gidiyor. Halının üzerindeyim... Başımı koltuğun kenarına dayıyorum... Bir müddet öyle duruyorum.

Bilmem ne kadar zaman böyle geçiyor.

“Suzan Hanım... Müsaade ederseniz efendim.”

Başımı kaldırıp ona bakıyorum.

“Gidiyor musunuz Şefik Bey?”

Çehresindeki¹ değişiklik, karışıklık öyle kuvvetli ki...

“Evet, gidiyorum.”

“Ne zaman döneceksiniz?”

“Belki hiçbir zaman.”

¹ Yüz

“Benden bu kadar mı korkuyorsunuz?”

Bir müddet doğruluyorum. Ayakta karşı karşıyayız. Başımı kaldırıp yüzünü görmeye uğraşıyorum.

Tekrarlıyorum.

“Benden korkuyorsunuz... Korkuyorsunuz değil mi?”

“Hayır... Hayır, korkmuyorum.”

“O halde niçin beni görmek istemiyorsunuz? Bu şeyin artık sizin için bir ihtiyaç olduğu bir zamanda beni görmek istemiyorsunuz.”

“Bu şey artık bana zevk vermiyor.”

“Bu şey sizi rahatsız ediyor öyle mi?”

Ellerimi onun omuzlarına dayıyorum.

“Beni seviyorsunuz Şefik. Beni seviyorsunuz.”

Omuzlarını ellerimden kaçırıyor.

“Çok tehlikeli bir oyun oynuyorsunuz Suzan.”

Kapıya doğru hızlı hızlı gidiyor.

Gitti.

10.

Hissediyor.

Hissetmemesi mümkün mü?

Her şey bizi itham ediyor. Bakışlarımız değil, en ufak bir hareketimiz bile bizi itham ediyor.

Hatta nefesler bile... Her şeyimiz mücrim¹.

Hissediyor. Nihat hepsini hissediyor. Birbirimizin yanında duyduğumuz şaşkınlığı, heyecanı, zevki, korkuyu hissediyor.

¹ Suçlu

Oda eflatun abajurlu lambadan dökülen eflatun bir ziya içinde tıpkı bir yaz akşamına benzemiş. Şöminede çıtırdarak yanan odunlardan odaya, asaba gevşeklik veren tatlı bir hararet yayılıyor. Onlar orada, biraz ötede beyaz paravananın yanındaki zarif rokoko koltuklar içine iri ve heybetli vücutlarıyla oturmuşlar.

İkisi de fazla alakadar zannettiğim bir bahisteler. Ben kenardayım. Karşıdaki yaldızlı beyaz aynanın içinde kendimi görüyorum.

Eflatun lame tüllerden yapılmış gece tuvaletim yaz bulutlarına benziyor. Bu elbise küçük endamıma bu gece ne harikulade yaraşıyor.

Donuk tenli yanaklarımda elbisemin aksi mi, yoksa abajurlardan dökülen ışık mı böyle erguvani bir gölge yarattı? Çekik kaşlarımın, çekik gözlerimin bu gece ne garip ne perişan bir manası var.

Konuşuyorlar.

Ne konuştuklarını bilmiyorum. Yalnız ikisinin birbirine karışan seslerinin ahengini dinliyorum.

Kocamın sıcak sesi gür ve güzel.

Onun sesi daha fazla bir dev homurtusuna benziyor.

Bu iki sesin birbirine karışmasından hasıl olan ahenk ne tatlı.

Bir musiki dinliyor gibiyim.

Bu iki sesin; birinin şiddet, çirkinlik ve zekâ, diğerinin tatlılık, sıcaklık ve güzellik ile dolu olan nağmelerini mukayese ediyorum.

Bu iki sesin bu gece üstümde ne şedit¹, ne kuvvetli tesirleri var!

¹ Şiddetli

Konuşuyorlar.

Sanki benim odada mevcudiyetimi unutmuş gibi konuşuyorlar. Fakat...

Fakat ikisinin de gözü... İkisinin de dikkati... İkisinin de gönlü bende.

Bunu hissediyorum.

Bunu hissediyorlar.

Başka türlü olması mümkün mü? Hissetmemek, anlamamak... Her şey manalı. Sözler, sesler, sükûtlar, en ufak hareketler manalı hatta beni kasten bu derecede unutmuş görünmeleri bile.

Hepimiz...

Evet, üçümüz... Sonra karşılıklı konmuş beyaz aynalar içindeki binlerce hayallerimiz... Birbirimizi tarassut ediyoruz¹.

Hepimiz birbirimizle meşgulüz.

Nihat'ın beyaz uzun dişleri dudaklarını mütemadiyen ısıyor. Eski Yunan heykellerini hatırlatan güzel burnunun ince kanatları biraz şişmiş, kaşları çatılmış, siyah, derin, fevkalade derin gözleri bulanık, ağır ağır, kesik kesik konuşuyor.

Bu akşam siyah elbisesinin içinde muntazam taranmış saçlı başı, iri, büyük vücuduyla ne baş döndürücü, ne yorucu, ne bunaltıcı bir güzelliği var.

Onda mükemmel bir hayvanın bütün kuvveti ve kudreti yaşıyor.

¹ Gözetleme, gözleme

Öteki bir ejderha gibi, bir canavar gibi, bir dev gibi korkunç. Öteki... Damarları çıkık alnı, karışık kaşları, delici nazları, dökülmüş saçlı büyük başı ile bir ejderha, bir canavar, bir dev gibi korkunç.

Bir iblis gibi akıllı ve zeki.

Onda zekânın, dehanın, alelade bir insan gibi olmamanın verdiği öyle garip, tasvir ve tasavvur edilemez, anlatılamaz bir kudret var ki...

Ne konuştuğunu duymuyorum. Dinlemiyorum. Sade yüzündeki çizgilerden, kalın dudaklarının oynayışından herkes gibi konuşmadığı anlaşılıyor. Herkes gibi konuşmadığını görüyorum.

Onun ağzında her sözün derin bir manası, bir başkalığı var.

Müfekkireleri¹, asapları, benlikleri bana ait.

Bu gece ikisi de o bütün zekâsı, öteki bütün güzelliğiyle bana ait... İkisi de benim... İkisi de benim için zevk duyuyorlar, ikisi de benim için ıstırap çekiyorlar.

Birbirine benzemeyen bu iki adam.

Şu sade tüccarla... Şu büyük feylesof bu dakikada benim için benim yüzümden aynı insan oluyorlar.

Birbirinin eşi.

Bu şey artık bana zevk vermiyor, dedikten sonra mademki geldi... Mademki geliyor... Mademki gelecek... Başka türlü yapmak elinden gelmiyor... Mademki gelecekti... Niçin kaçtı?

Yarabbi erkekler ne kadar zayıf, ne kuvvetsiz, ne iradesiz mahlûklar.

¹ Düşünme gücü

Bizim karşımızda, bizim elimizde en kudretlileri, en hari-kuladeleri bile bir oyuncak oluyor.

Hakikî bir kadın, samimi bir kadın olmak ne güç fakat ne zevkli bir şey...

Yalnız... Bundan daha zevkli ve daha güç bir şey var ki o da hatta kadın olduğunu bile bazen unutacak, unutabilecek kadar büyük bir sanatkâr olmaktır.

Ben kadınların en fevkalâdesi, sanatkârların en büyüğüyüm.

Bundan eminim... Bunu öyle kuvvetli, öyle kuvvetle hissediyorum ki...

Sesler gitgide alçalıyor. Daha kesik, daha müphem sözlerle konuşuyorlar. Konsolun üzerindeki küçük, zarif bir saat şakrak bir sesle işliyor. Şöminenin ateşini canlandırmak için yerimden kalkıyorum.

İkisinin nazarlarıyla¹ sarılmış olarak... Açık renk çiçekli beyaz halının üstünde ilerliyorum.

Ateşi uzun maşa ile karıştırdıktan sonra yerimden kalkıyorum.

Mermer şöminenin mermerine kollarımı dayıyorum. Onlara yüzümü dönmüyorum. Aynanın içinde ta yakından kendime bakıyorum.

Aynanın içinde siyah, simsiyah pırıltılı saçlı başımı öyle çok beğeniyorum ki...

Yarın kendi portremi yapmaya başlayacağım. Gözlerime bu geceki manayı verebilmek için...

¹ Bakış

İstiyorum ki... Bu iki çift nazar altında hissettiğim heyecanın kudretini tespit edeyim. Bu ebediyen kalsın.

İstiyorum ki Şefik'i sanatımın kudretiyle hayran edeyim. İstiyorum ki o bir kere kadınların en mükemmeli ve zamanın en büyük sanatkârı olduğumu anlasın.

Evet, çünkü zamanımın büyük sanatkârlarından biri değil en büyük sanatkârıyım.

Sesleri büsbütün söndü. Artık konuşmuyorlar. Odada bazen benim ipeklerimin hışıltısı fakat muntazaman¹ saatin sesiyle ocağın çıtırdısı var.

Onlarla konuşmaya, onlara bir tek söz söylemeye cesaretim yok.

Bu gece öyle garip, öyle korkak, öyle çocuğum ki...

Yarabbi, ben ne yapıyorum? Ben ne olacağım? Nihat'ı sahiden hiç sevmiyor muyum? Artık... Hiç, hiç sevmiyor muyum? O... Bu gece öyle güzel... Öyle heybetli ki... Ya onu... Şefik'i... Hakikaten seviyor muyum, sevmeye başladım mı?

Ben ne istiyorum? Ben ne istiyorum? Bir şey bilmiyorum. O kadar akıllı, o kadar harikulade... O kadar herkesten başka bir adam ki...

Başım ağrıyor. Başım dönüyor. Ondan sıkılıyorum, susular. Tabii susacaklar. Ne konuşacaklar? Ne konuşabilirler? Nihat'la o...

Yarabbi, ne utaniyorum. Onun yanında, onun müstehzi², mütekebbir³ nazarları altında Nihat'ın karısı olmaktan, manevî hiçbir kıymeti olmayan bu sade adamın karısı olmaktan öyle utaniyorum ki...

Nihat'ın yüzü de kızarmış. O da bunu hissediyor mu?

¹ Düzgün ve düzenli bir biçimde
Alaycı
Kendini beğenmiş

Zavallı... Zavallı Nihat!

Ona fena şeyler söylemek... Onu kırmak... Bedbaht etmek, oh... Ondan kaçmak, kaçmak istiyorum.

Hâlbuki kalbimde şu dakikada Nihat'a karşı hissettiğim duygu nedir?

Merhamet mi? Aşk mı? Aşk... Aşk, öyle mi? Mümkün mü? Ben hâlâ kocamı seviyor muyum?

Bu dakikada böyle bir şey düşünmek çılgınlığında bulunduğumu Şefik gözlerimden okur diye korkuyorum.

Onun için uzun, simsiyah ve kıvrırcık kirpikli göz kapaklarımı örtüyorum.

O kadar sıkı örtüyorum ki... Kirpiklerim bir daha açılmayacak kadar birbirine dolaşıyor.

Gözlerimi artık açmak istemiyorum.

O gidinceye kadar...

“Suzan... Sevgili... Niçin susuyorsun? Bu gece hiç neşen yok.”

“Benim mi Nihat?”

Gözlerimi açarak ona bakıyorum. Cebri¹ bir gülüşle “Misafirimiz sıkıldı,” diyor.

“Misafirimiz bazen insanların diğerleriyle konuşamayacak kadar acayip saatleri olduğunu anlar ve bilir... Değil mi Şefik Bey?”

“Şüphesiz Suzan Hanım... Ve ben sizi böyle bir gecenizde daha fazla rahatsız etmemek için müsaadenizi alacağım.”

“Siz beni rahatsız etmiyorsunuz Şefik Bey. Bilakis yalnız ben muhakkak sizi uzun sükûtumla sıktım. Fakat beni mazur göreceğinizden eminim. Öyle garip bir hâletiruhiye² içindeyim ki...

¹ Zoraki
Ruh hâli

Sonra gülmeye daha fazla gayret ederek “Fakat görüyorum,” diyorum, “kadınsız hayat çok fena, çok tatsız oluyor. Çok sıkıcı... Hemen beş dakikada muhavereniz¹ söndü. Oda, evet, bu renkli, ışıklı, genç oda bile mağmum², sıkıcı. Tıpkı bir erkek odasına benzedi. Odaya neşe ve muhaverenize biraz can vermek için bu akşam beni tamamıyla zapt eden ressam Suzan’ı kovup kadın Suzan olayım. Ev sahibesi.”

Gözlerinde teessüf ifade eden bir bakış mı yandı? Yoksa ben mi öyle tahayyül ettim?

“Bu akşam, şimdiye kadar, çok sanatkâr ve hiç kadın değil miydiniz?” diye soruyor.

“Evet, öyle idim. Herhalde beni muaheze edecek³ insan da tabii siz değilsiniz.

“Kim bilir Suzan Hanım... İnsanlar hiç tanınır mı? Evet, emin olunuz, biz insanlar, hatta kendimizi bile tamamıyla tanıyamıyoruz. Bazen kendimizde olmadığını zannettiğimiz öyle zaafılar, öyle gülünç cihetler⁴ buluyoruz ki... Gülünç diyorum... Bilmem, gülünç demek de doğru mu? Bu gülünç ve zayıf dediğimiz şeylerin bazen pek kuvvetli olduğunu kendi kendimize itiraf ettikten sonra...”

Kocam ona dikkatle bakıyor.

“Kuvvetli olan şey gülünç olmuyor Suzan Hanım. Hâlbuki başkalarının en kuvvetli hisleri bize zaaf gelir ve kendi zaafımızsa kuvvet... İnsan kendi hissetmediği bir duyguyu muhakeme, tenkit ve mülahaza⁵ ettiği zaman hiç de doğru hareket etmiş olmuyor.”

“Niçin bunları bana söylüyorsunuz?”

“Bilmem... Düşünüyordum. Yüksek sesle düşünüyordum.

¹ İki kişi arasında karşılıklı olarak yapılan konuşma
Kederli
Eleştirmek, tenkit etme
Taraf, husus
Etraflıca ve iyice düşünme

Hatta sizin sevimli meclisinizde bile düşünmekten vazgeçemiyorum. Biliyorsunuz, düşünmek benim işim, mesleğim... Sanatım... Evet, isterseniz zaafım diyelim.”

Kocam “Belki de günahınız,” diyor.

“Günahım mı?”

“Evet, hem günahınız, hem de onun cezası... Ben öyle zannediyorum ki insan hayatı ve hayattan her bir duyguyu yaşamalı. Fakat düşünüp muhakeme etmemeli. Hayat öyle tabii, öyle sade bir akıştır ki... Onu yaşamak için uzun uzun düşünmeye ve muhakeme etmeye hacet yoktur. Kendi yaptığını, başkalarının yaptıklarını, kendi hissettiğini, başkalarının hissettiklerini mütemadiyen düşünen, muhakeme, mülahaza, tenkit eden bir adam, tabii hayatını yaşamaya vakit bulamaz, mesut ve bedbaht olamaz, hayatı ziyan olur, geçer.”

“Fakat... Bu da bir düşünce Nihat Bey.”

“Belki... Fakat düşünce olsun diye düşünülmemiş. Onun için ne bir kıymeti var ne de bir kıymeti olduğunu iddia ediyor.”

“Siz mesut musunuz?”

Birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlar. Kocam ağır ağır söylüyor.

“Evet, mesudum. Düz, muntazam, rahat bir hayatım var. Dünyada her şeyden fazla sevdiğim, taabbüt ettiğim¹ kadın, mefkûrem², her şeyim, her şeyim olan kadın zevcem³, benim kadınıam.”

“Sizin için saadet bu kadar basit midir? Sevdiğiniz kadınla birlikte yaşamak bütün hayatınızı doldurur mu? Kendi evinizin haricindeki hayat, vakalar, elemeler, keder... Fikir ve düşünce cereyanları... Ne bileyim ben...”

Kocam sözünü kesiyor.

¹ Tapınmak, ibadet etmek

Ülkü, ideal

Eş

“Evet, hiçbir şey beni alakadar etmez. Ben mütefekkir¹, ben şair, ben filozof değilim Şefik Bey. Ben bir adamım. Kuvvetli, sıhhatli, çalışkan bir adamım. Sizinle mubahese edecek belki iktidarım yoktur fakat bu şey beni hayatta sizden daha fazla mesut olmaktan men edemez. Siz biliyorsunuz... Eminim biliyorsunuz... En büyük felaketin bile bazen ona maruz kalınca, onu tahlil edebilecek kadar sakın kalmaktan daha az bir felaket olduğunu biliyorsunuz.”

11.

“Mademki tekrar avdet edecektiniz². Mademki hep avdet edecektiniz Şefik... Niçin kaçtınız?”

Cevap vermiyor. Ellerim ellerinde, koyu mavi kadifeden geniş kanepede oturuyoruz. Kadife perdelerden süzülen bir kış gününün mağmum ışığı onun iri vücudunu bir şekil gibi ziyanın üstüne çizmiş. Ben yavaş ve kesik bir sesle devam ediyorum.

“Niçin hissettiğiniz gibi yaşamaya cesaretiniz yok Şefik... Niçin?”

İri ellerinin bir tanesi saçlarımı okşuyor.

“Bu yaptığımız gülünç bir şey,” diyor. “Bunun ne kadar iptidai³, ne kadar iptidai ve gülünç olduğunu hissetmiyor musunuz?”

“Ben yanınızda çok mesut, çok kuvvetli olduğumdan başka bir şey hissetmiyorum.”

¹ Düşünür
Bulunduğu yere veya duruma geri dönmek
İlkel

“Sizi sevdiğimi... Sizi sevdiğimi hissetmiyor musunuz? Sizi sevecek kadar insanlığımı yitirdiğimi ve bunun ne kadar gülünç olduğunu hissetmiyor musunuz?”

Ellerimi, saçlarımı bırakan elleri gözlerini örtüyor.

“Bana neler söyletiyorsunuz?” diye adeta homurdanıyor.
“Bana neler söyletiyorsunuz.”

“Şefik size teşekkür ederim.”

Kanepenin birer ucunda oturuyoruz. Artık konuşmuyoruz. Açık mavi düz elbisemin etekleriyle oynuyorum. Biraz ötede küçük, alçak Japon paravanının önündeki ufak alçak masada semaver kaynıyor. Şöminenin ateşi odanın bir kısmını kızıl bir renge boyamış. Biz loşluktayız.

“Belki bilmiyorsunuz Suzan, belki anlamıyorsunuz. Ben şimdi hastayım. Bende bu tabii bir hâl olamaz, ben şimdi hastayım. Bir kadın benim için her şey olamaz, bir kadın benim hayatımı dolduramaz. Bir aşk bütün mefkûrem olamaz. Anlamıyorsunuz Suzan... Anlamıyorsunuz ve güzelliğinize, afyon sarhoşluğunun rüyasına benzemeyen meşum güzelliğinize güvenerek beni küçültmek, beni ezmek... Ezmek, gülünç yapmak istiyorsunuz.”

Acaba bu sözleri hakikaten samimi mi?

“Benim hakkımda çok fena düşünüyorsunuz. Şefik, ben sizi seviyorum... Seviyorum, emin olunuz.”

Sinirli büyük elini, iki avucuma sığmayan elini yanaklarıma götürüyor, yüzüme, dudaklarıma sürüyorum.

“Niçin beni seviyorsunuz Suzan? Niçin beni seviyorsa-

nuz? Bana yalan söylüyorsunuz. Anlamıyor musunuz, size inanmıyorum. Ben korkunç bir adamım, ben hiçbir kadının sevmeyeceği kadar çirkinim. Bunu pek iyi biliyorum. Niçin beni seveceksiniz? Beni kimse, hiçbir kimse, hiçbir kadın aşkla sevmemez.”

Başımı göğsüne saklarken “Siz Şefik Cemal’siniz,” diyorum. “Siz Şefik Cemal’siniz. Hangi kadın, hangi kadın sizi sevmemez?”

“Beni yalnız Şefik Cemal olduğum için, yalnız bunun için mi seviyorsunuz?”

“Beni anlamıyorsunuz Şefik... Beni anlayamazsınız, beni anlayamayacaksınız. Bilmiyorum, sizi niçin sevdiğimi bilmiyorum. Siz kuvvetli, kudretli, iradelisiniz. Sizi sevmeye mecbur olduğumu zannediyorum. Sonra sizi sevmek beni aptallığa, beni atalete, beni hiçliğe sevk etmiyor. Sizi sevmeye başladığımdan beri hayata yeniden doğmuş gibiyim. Şefik... Sizi sevmeye başladığımdan beri sanatımı, çalışma saatlerimi yeniden sevdim. Sizi sevmekle hayattan başka şeylerle alakamı kesmiyorum. Bilakis sizin aşkınız beni büyük bir alaka ile her şeye, bilhassa sanatıma bağlıyor. Biz birbirimizi yalnız his sahasında değil, çalışmak sahasında, fikir, düşünce sahasında da terk etmiyoruz. Çalıştığım zaman sizin o eseri görüp takdir edeceğiniz, anlayacağınız saati düşünerek sizden bir dakika zihnen, fikren uzaklaşmış olmuyorum. Kendimi anlatamıyorum, beni anlamıyorsunuz Şefik.”

“Beni sevemezsiniz Suzan... Belki ismim, şöhetim, manevî şahsiyetim, eserlerim sizin üzerinizde bu tesiri yapabilir. Belki benim manevî kuvvetimi, kudretimi beğeniyorsunuz. Fakat

hiçbir zaman ben hiçbir kadına aşk ilham edecek bir erkek değilim. Beni zihninizde büyütüyorsunuz. Fakat hislerinizle şüphesiz onu, kocanızı, o güzel, harikulade güzel adamı yalnız onu sevdiniz.”

“Yanılıyorsunuz Şefik... Onu sizden fazla sevmedim. O aşk beni küçülten, beni gülünç yapan bir zaaftı. Bana layık olmayan bir rabita... O adamın sevillecek hiçbir meziyeti yoktu.”

“Hiçbir meziyeti olmadan onu sevdiniz. Bir deli gibi... İşte Suzan hakiki aşk budur şüphesiz. Bu aşk çok daha kıymetli ve kuvvetlidir. Onu severken hiçbir şey düşünmediniz. Onun mevkii, ismi, şöhreti, düşünceleri umurunuzda bile değildi. Bir kadın olarak o erkeği sevdiniz. Onu sevmemek elinizden gelmedi, ondan onu sevdiniz. O aşk şedit¹, kahhar bir aşktı Suzan...”

“Fakat görüyorsunuz ya... Bu aşk devamlı olmadı. Hiçbir esasa, hiçbir kuvvete müstenit² olmadığı için devamlı olmadı. Onu sevdiğim için kendimi o kadar küçük gördüm, kendimi o kadar gülünç gördüm ki... Nihayet bir gün ondan nefret ettim. Aşkımдан daha kuvvetli bir nefretle... Sizin aşkınız öyle değil ki... Sizi anlayarak... Bilerek, iftihar ederek seviyorum. Size hayran olarak sizi seviyorum. Siz sevillecek bir adamsınız. Bilhassa benim için, benim gibi bir kadın için sevillecek adam sizsiniz. Belki söylediğiniz gibi olsun, belki eserlerinizin, manevi şahsiyetinizin üzerimde fevkalade bir tesiri oldu. Fakat... Şimdi sizin fırtınalar gibi inleyen heybetli sesinizi... Şimdi bu zeki ve parlak gözlerinizi... Bu damarları çıkık buruşuk alnınızı dağlar gibi kocaman vücudunuzu seviyorum. Hakkınız var, belki de bunları Şefik’e... Şefik Cemal’e ait olduğu için seviyorum, fakat seviyorum. Seviyorum, seviyorum. Şefik artık sizden ayrılamam.”

¹ Şiddetli
Dayanan, yaslanan

“Ne kadar büyük bir kolaylıkla konuşuyorsunuz Suzan.”

“Siz de benim gibi olsanız...”

“Fakat sizin aşkınız Suzan, senin aşkın biliyor musun bana ne yapıyor? Beni ne yapıyor? Beni öldürüyor Suzan... Beni hasta ediyor. Öyle fena bir zamanda karşıma çıktın ki çalışıyordum Suzan, en büyük eserim için çalışıyordum.”

“Ya şimdi?”

“Şimdi çalışamıyorum.”

Kin dolu sözlerle, kin fışkıran gözlerle bana bakıyor.

“Sana o kadar çok fenalık yapmak istiyorum ki...”

“Beni seviyorsunuz Şefik. Beni çok seviyorsunuz.

İri ellerini okşuyorum. Kuvvetsiz kalmış, mağlup olmuş bir canavarın olabileceği kadar yumuşak... Teslimiyetle ellerini nevazişlerime¹ bırakıyor.

“Bu ne kuvvetli bir delilik Suzan. Bu ne büyük bir delilik. Fakat yemin ederim, bundan kurtulacağım.”

Ellerini çekiyor, kanapenin üzerinde beni yalnız bırakarak odanın içinde geniş adımlarla dolaşıyor.

Aman Allahım, beni ne çok seviyor.

12.

“İşte çalışma odam burası.”

Nihat'ın kolundayım. Şefik eliyle kapının perdesini tutuyor, içeri giriyoruz.

Kalın perdelerden, kapalı pancurlardan içeri dökülen ek-

¹ Okşama

sik ziya¹ içinde büyük oda hemen hemen kapkaranlık. Bütün duvarları kaplayan kitap dizilmiş raflar, kütüphaneler, kenardaki yüksek sehpa, ortadaki büyük yazıhane... Hepsi, hepsi ona ait, hepsi onun.

Gözlerim okşamak isteyen nazarlarla² eşyaları seviyor.

“Demek burada çalışırsınız.”

“Evet, işte kitaplarım... İşte yazıhanem, işte kâğıtlarım.”

Aşık bir gözle bütün bu eşyayı süzüyor.

“Burada çalışmayı öyle severim ki...”

“Odanız hakikaten çok güzel.”

Duvardaki kitaplara bakıyorum.

Kenarda siyah bir çerçeve içinde on beşinci asrın nihayetlerine ait olduğunu zannettiğim imzasız bir levhaya dikkatle bakıyorum.

“Oturmuyorsunuz Suzan.”

Kocamla bir kenarda konuştuğu halde en ufak bir hareketimi bile gözden kaçırmıyor.

“Biliyorsunuz,” diyorum. “Buraya oturmak için değil, odanızı bir kere görmeye çıktık. Hemen inip gezmeye devam edeceğiz. Bugün hava pek güzel. Böyle kış gününde bulunmayacak bir hava. Güneş batmadan evvel şu tepelerde biraz daha dolaşmak istiyorum.”

“Fakat ne olur bir parça otursanız...”

Israr eden sesinde öyle gizli bir samimiyet var ki yazıhanenin karşısında yüksek arkalı ceviz koltuğa oturuyorum, Nihat koltuğun kenarına oturuyor.

¹ Işık
Bakış

“Demek,” diye soruyorum. “Herkesten kaçtığınız, saklandığınız saatlerde burada çalışırsınız öyle mi? Burası ne güzel... Ne sakın.”

“Evet, burası çok sakindir hanımefendi. Bilseniz ne sakindir. Ben çalışırken buraya kimse giremez. Buraya hariçten bir şey giremez. Ne ziya, ne ışık, ne renk, ne ses... Görüyorsunuz ya bu oda evin en yüksek bir tarafında adeta evden ayrı, kendi kendine... Buraya girdiğim zaman kapıyı kilitlerim ve saatlerce hatta bazen günlerce kapanır kalırım. İşimi gören ihtiyar kadın kapıya vurur, yiyeceğimi buraya getirir. Sonra ortalık karardığı zaman gene onun ayak seslerini duyarım. O kadar hafif yürür, öyle sessiz bir kadındır ki... Ona ihtiyar bir kadının gölgesi denilebilir. Evet, ortalık karardığı zaman bu odaya gelir, şu kenardaki lambayı yakar ve sonra sessiz terlikleriyle tıpkı bir hayal gibi süzülüp gider.”

Gözlerimin içine dikkatle bakıyor. Alnında, şakaklarında şişmiş damarların hızlı hızlı attığı görülüyor.

“Benim bu rahatımı, bu sükûnumu bozacak insandan ne çok nefret edeceğim.”

“Böyle yalnız geçen hayatta mesut olduğunuzu mu zannediyortunuz? Ömrünüzün sonuna kadar bu sessizlik ve bu yalnızlık içinde mi kalacaksınız? Sizin evinizi ısıtacak, neşelendirecek bir kadına ihtiyacınız yok mu?”

“Hayır ben kimseyi istemiyorum.”

“Samimi değilsiniz.”

“Yemin ederim ki samimiyim.”

Ben de ona bakıyorum. Gözlerini nazarlarımdan kaçırmak istiyor. Yazıhanesinin üstündeki kâğıtlara bakıyor.

“İşte yeni eserim.”

Nihat soruyor.

“Ne zaman bitecek?”

“Bilmem...”

Sesinde acı bir mana var. Tekrarlıyor.

“Bilmem... Bugünlerde çalışamıyorum. Yani çalışmıyorum.”

“Başka bir şeyle mi meşgulsünüz?”

“Evet... Beni rahatsız eden, sıkın üzen bir şeyle meşgulüm.”

Sonra daha kuvvetli bir sesle “Fakat...” diyor.

“Fakat?” diye soruyorum.

“Fakat,” diye devam ediyor. “Beni üzen şey ortadan kalkacak, bu sebebi yok edeceğim. Nasıl olursa olsun. Yok edeceğim!”

Ne demek istiyor? Bir şey anlamıyorum. Sesinin acayip ahengi beni korkutuyor. Kocamın koluna elimi geçiriyorum. Nihat’a sokuluyorum, başımı göğsüne dayıyorum. Tehlike hisseden bir hayvan korkusuyla titriyorum.

“Titriyorsun Suzan.”

Omuzlarımı sarıyor.

“Titriyorsun yavrum.”

Bir kâğıt hışırtısı var.

İkimiz de başımızı çeviriyoruz.

Ona bakıyoruz.

Sıkılmış yumruğuyla birtakım kâğıtlar buruşturmuş. Allahım yüzünde ne çok keder, ne çok ıstırap, kıskançlık ve sevdâ var.

Sobadan dökülen kızıl ışık külrengi sabahlığımın kırmızı boncuklarında bir cehennem şenliği yarattı. Kulaklarımdan sarkan kırmızı halka küpelerim esmer yanaklarıma, esmer boynuma ne çok yaraşıyor.

Başım kocamın dizinde şöminenin önündeki kırmızı çiçekli halının üstüne uzanmışım. Atlas terliklerimle oynayan ayaklarımın duvara aksetmiş gölgesi ne zarif...

“Başının ağrısı hafıfledi mi çocuğum?”

“Hayır Nihat... Hep ağrıyor.”

“Bugün yoruldun yavrum.”

“Bilakis bugün çok eğlendim. Hava pek güzeldi.”

“Fakat serindi. Sonra Şefik’in evine kadar gitmek için çok yürüdün. Sonra onun odası pek mağmum¹ ve pek hüzünlüydü. Senin asabına fena tesir etti.”

“Bilâkis, ben onun odasını çok beğendim. Ay Nihat, ne yapıyorsun?”

“Affet yavrum elim takıldı, parmaklarım dolaştı.”

“Bütün saçlarımı yoldun.”

Odada şömineden dökülen ateşin renginden başka bir ışık yoktu. Elindeki gümüş saplı el aynasında yüzüme bakıyor, onun dağıttığı saçları düzeltiyorum. Ufak el aynasının içinde bir çift göz var. Bir çift mükedder² göz... Bütün vücudum titriyor.

*

¹ Kederli
Gamlı

Beni bu kadar seven, bu kadar çok seven bu insanın göğsüne biraz daha sokulmak, onun kavi¹ kolları arasında kaybolmak, hiç olmak, bitmek istiyorum.

“Suzan seni tapacak kadar seviyorum. Felsefem, dinim, imanım, hayatım, gayem, her şeyim sensin. Emin ol... Emin ol seni kaybetsem ölürüm.”

Sesi ne kadar zavallı ne kadar bitkin.

Hep söyleniyor.

“Sana muhtacım Suzan, anlıyor musun? Sana muhtacım. Sen benimsin. Beni bırakamazsın. Hatta yanımda bedbaht bile olsan, hatta beraber bedbaht bile olsak, beni bırakamazsın. Beni bıraktığına razı olamam. Senden ayrı, sensiz bir hayat tasavvur edemem. Seninle beraberken sen benim kadını, benim karım, benim Suzanımkem her şeye, her şeye katlanırım. Fakat sensiz kalmaya tahammül edemem.”

Yerimden yavaş yavaş doğruluyorum. Kırmızı tüllerden çıkan ince kollarım boynuna parlak bir alev gibi dolanıyor, başım göğsünde saklı, onun kırmızı, iri küpeli kulaklarına fısıldadığı, inlediği sözleri dinliyorum.

“Seni öyle seviyorum, o kadar çok seviyorum ki... Seni benden çok, benden fazla kimse sevemez, sana yemin ediyorum Suzan, kimse, kimse sevemez.”

Bu akşam sabırla sözlerini dinlediğim için biraz mütehayyir, fakat çok memnun. Boynuna dolanmış kollarımı, sonra omuzlarımı okşuyor.

“Benim sana verdiklerimi kimse sana veremez. Hiçbir kimse... Benim senden başka bir şeyle alakam yok. Bende ne

¹ Kuvvetli

mazinin bir hatırası ne de istikbalin lezzeti var. Bütün eskiden yaptığım şeylerden utanmıyorum. Sana erişmek için fena bir baba, fena bir koca olduğumdan utanmıyorum. Kalbimi görsen yahut sen de benim gibi sevmeye muktedir olsan¹... Ancak o zaman çok doğru, çok temiz bir surette hareket ettiğimi anlardın.”

Çenemden tutarak başımı kendine doğru kaldırıyor.

“Gözlerime bak küçücüğüm.”

Daha yavaş bir sesle yalvarıyor.

“Ne olur gene eski zamanda baktığın gibi bir kere daha gözlerime sevgiyle bak Suzanım...”

Sönen sesi “Eskiden öyle güzel bakardın ki...” diye tahasürle² inliyor.

“Eskiden seni severdim Nihat.”

Solgun yüzü kızarıyor. Gözlerinin içine kadar...

Kalbimde duyduğum bu acı nedir? Merhamet mi? Vicdan azabı mı, yoksa sevgi mi? Bu dakika bütün samimiyetimle onu mesut etmek, mesut edemediğim için sızlamak, paralanmak, parçalanmak istiyorum.

Ona şimdiye kadar yaptığım fenalıkları silmek, ona şimdiden sonra hiç, hiçbir fenalık yapmamak...

Sokulgan, mükedder, sıcak bir sesle yalvarıyorum.

“Sana çok fenalık yapıyorum Nihat... Beni affet.”

Yüzümü ipek pijamasının göğsünde saklıyorum.

¹ Gücü yetmek
Hasret çekme

“Seni seviyorum... Hiçbir kabahatin yok, niçin seni affedeyim?”

“Ben zavallı bir kadını Nihat. Ah bilsen, bir bilsen ben ne kadar zavallı bir kadın, ne hasta bir kadını. Hayır, beni anlayamazsın. Sus! İçimi bilmiyorsun, sana fenalık yapıyorum, seni bedbaht ediyorum. Nihat bunun hiçbirini iradi olarak yapmıyorum. Beni elinde bir oyuncak gibi çeviren, bana düşünmediğim şeyleri yaptıran bir kuvvetin, meşum¹ bir kuvvetin esiriyim. Bu kuvvete istersen istidadım², sanatım, deham diyelim. Anlıyor musun? Bilmiyorsun, anlayamazsın. Siz sade insanlar, bir sanatkâr olmanın ne demek olduğunu, ne güç olduğunu anlayamazsınız. Öyle dakikalar olur ki, fazla hissetmekten alelade bir insanın hissedeceğinden çok daha fazla hissetmekten yorulmuş asabın elinde katılaştan, takallüs³ eden bir vücut her şeyden iğrenir. Ve insan sebepsiz, hain, sebepsiz, zalim ve fena olur. Sana anlatamıyorum Nihat, sana anlatamıyorum! Hissetmekle hissettiklerini tasvir etmek arasında öyle büyük farklar var ki...”

“Başın ateşler içinde yanıyor, titriyorsun, biraz daha sakın ol.”

“Vallahi, billahi Nihat, ben çok fena bir kadın değilim, beni affet, beni anla.”

“Ben sana hiç kırılmadım Suzan. Seni anlıyorum. Hem anlamasam bile seni seviyorum, seni muhakeme etmek istemem. Seni affedecek bir şeyim yok. Sana karşı yalnız müteşekkirim. Bana böyle her şeyin fevkinde sevmeyi öğrettiğin için, bana hayatın hakiki sevincini, kederini, hakiki çılgınlık ve mantığını öğrettiğin için sana müteşekkirim. Sana kadar yükselmek küstahlığında bulunduğum için asıl sen beni affet.”

¹ Uğursuz
Yetenek
Kasılma, büzüşme

“Nihat... Büyük... Büyük sevgilim.”

“Ne o Suzan, hıçkırıyor musun? Niçin? Nen var, bana söyle yavrum, bana söyle nen var?”

Ağlıyorum, onun göğsünde, sükûnetle, zevkle, kederle ağlıyorum.

Neye?

Niçin?

Neden?

14.

Beyaz iş gömleğimin bol ceplerine ellerimi sokuyorum. Ağzımda uzun kehribar ağızlığım... Odanın içinde hızlı hızlı dolaşıyorum.

Şakaklarım sızlıyor. Sırtımda bir ürperme var, alnım, avcum ateşler içinde. Bugün çok çalıştım. Çok yorgunum. Fakat ben böyle çalışmayı, böyle harap oluncaya kadar hissederek çalışmayı ne çok seviyorum.

Bu ne tatlı ne zevkli bir şey.

Bütün ruhunu vererek, bütün kabiliyetini, istidadını, dehasını vererek bütün benliğini, şahsiyetini, varlığını vererek çalışabilmek, hayatından, sıhhatinden vererek her şeyi unutup, unutabilerek çalışmak ne saadet.

Bunun kıymetini, zevkini takdir etmek ne güzel.

Dışarıda yağan yağmurun iri taneleri atölyenin geniş pencerelerinin camını güzel ve munis¹ bir ahenkle dövüyor.

Kalın bulutlarıyla çok çabuk kararmış gökten dökülen gü-

¹ Uygun

müş bir ışık ince perdelerden odaya korkulu bir gecenin ilk zulmetlerini¹ taşıyor.

İnce Japon vazolarındaki beyaz kamelyalar şömineden dökülen ışıktaki daha seçilebiliyorlar.

Yürümek artık hoşuma gitmiyor.

Onun için durdum.

Ağızlığımı tablaya bırakıyorum.

Beyaz gömleğimi çıkarıyorum. Atıyorum. Havada dönüyor. Şimdi yarısı şezlongun üzerinde, yarısı yerde yatıyor. Eğilip çalışmaktan yorulmuş omuzlarım, bilhassa sağ omuzum hafif hafif sızlıyor.

Acılarımı geçirmek için geriniyorum. Sonra ilerliyorum. Endam aynasının karşısındayım. Aynanın içinde eteği beyaz kürklerle süslenmiş sarı şarmöz elbisemin vücuduma ne kadar yaraştığını seyrediyorum. Boynumdaki bir dizi kehribarımla ne kadar güzelim. Kulaklarımın arkasında toplanmış saçlarıyla, başım ne harikulade. Alacakaranlıkta müphemleşen² bütün renklerimin, bütün çizgilerimin asaba raşe veren bir kudreti var.

Ben yaklaşan gecenin ilk karanlığını, şekilleri, renkleri, eşyayı, insanları birbirine karıştıran bu ilk karanlığı ne çok seviyorum.

Gözlerim, ışıktan, şekilden, çizgiden yorulmuş gözlerim, bu alacakaranlıkta, her şeyin öldüğü, her şeyin birbirine karıştığı bu saatte dinleniyor.

Sevdiğinin yanından henüz ayrılmış sevdalı bir kadından daha mesudum.

İçim öyle zevk, öyle heyecan dolu, öyle coşkunum ki...

¹ Karanlık
Belirsizleşen

Yerdeki beyaz seccadenin üstüne diz çöküp oturuyorum.
Düz açılmış, uzun, solgun parmaklarım dizlerimin üstünde.
Gözlerim, bakışlarım boş... Zihnim boş!

Ve karanlık...

Karanlık sıcak kollarla beni sarıyor. Okşayarak ve severek sarıyor.

Dakikanın sükûnetini bozmamak için nefes bile almaktan çekiniyorum. Ve bu anın ebedi olmasını istiyorum.

Benden biraz ötede, karanlıkta dinlenen eserim, asırlarca, nesillerce insanları zevkle titretecek büyük eserim duruyor.

Asırlarca, nesillerce kanda, asapta, ruhta yaşıyacak o büyük eser varlığımdan, benliğimden, ruhumdan maddi ve manevi benden hiçbir zaman kaybolmayacak bir parça...

Daha çalışacağım. Yarın, öbür gün, daha birçok günler... Çalışacağım. Şan, şeref, muvaffakiyet hep, hep benim olacak, takdirler... Takdirkârlar... Hepsi, hepsi benim.

Hiçbir şey... Hiçbir şey en büyük bir aşk, bir sevda bile bana bu kadar fazla bir saadet veremez.

Kapıya kim vuruyor?

Sesimi çıkarmıyorum. Gene vuruyorlar. Dışarıdaki ayak sesleri kimin?

Kapıya kim vuruyor?

“Atölyesinde çalıştığını söylemiştiniz.”

“Evet, çalışıyordu.”

Şefik’le hizmetçi kız konuşuyor.

“Modelin gittiğini görmediniz mi?”

Hizmetçi kız cevap veriyor.

“Yabancı bir model yoktu. Kendi resmini yapıyordu.”

“Kendi resmini mi yapıyordun? Fakat şimdi nerede olacak?”

“Herhalde içeridedir.”

Tekrar kapıyı vuruyorlar, içimde garip bir arzu var. Bu akşam Şefik'i de istemiyorum. Onu görmeye de tahammülüm yok. Bu akşam yalnız kalmak istiyorum.

Fakat bu arzuma rağmen kapıya tekrar vurduğu zaman cevap veriyorum.

“Giriniz.”

“Ben... Şefik... Muhakkak sizi görmekliğim lazım.”

“Peki. Bir dakika durunuz.

Yerimden doğruluyorum. Gidip kapının kilidini açıyorum. Sonra tokmağı çevirerek kapıyı çekiyorum. Koridorda yanan sarı abajurlu lambadan zulmete¹ kucak kucak ışık dökülüyor. Kamaşan gözlerimi kapayarak bir adım geri çekiliyorum.

“Giriniz.”

Fakat bir şey göremiyorum.

Elimi uzatıyorum. Kocaman avcunun içinde elim kayboluyor.

“Geliniz,” diye tekrarlıyorum.

Kapıyı kapayan el duvarda elektrik lambasını arıyor.

Avcundan kurtulan elim elektrik düğmesinin üstündeki elini telaşla tutuyor.

“Lambayı yakmayınız Şefik.”

“Niçin?”

“Atölyem çok karışık. Sonra henüz başlanmış bir işim var ki üstüne bir örtü bile örtmedim. Gördüğünüzü istemem.

¹ Karanlık

Gözleriniz nerede ise odamın karanlığına alışır. Hem bakınız, şöminede odun şimdi parladı. Oda adeta aydınlık.”

Susuyor. İlerliyoruz.

“Görüyorsunuz değil mi?” diye sordum.

“Evet, biraz seçmeye başladım.”

“İşte şimdi şezlongun yanındasınız. Oturunuz.”

Ben de yanına oturuyorum. İki iri eliyle ellerimi tutuyor.

“Şimdi bana ne söyleyecekseniz söyleyiniz. Bu akşam muhakkak beni görmemiz lazımmış, öyle diyordunuz.”

Elleri ellerimi daha kuvvetli sıkıyor. Karanlıkta bile gözlerime bakan nazarlarının kuvvetini hissediyorum.

“Evet, bu akşam sizi görmeye ihtiyacım vardı, Suzan. Biliyor musunuz sizi kaç gündür görmedim?”

“Böyle daha rahat ettiğinizi zannedyordum. Sizi kaç defa çağırmak istediğim halde kendimden fazla sizi düşünerek bu şeyden vazgeçtim. Bana çalıştığınızdan, büyük bir esere çalıştığınızdan bahsetmişsiniz Şefik. Rahatınızı kaçırmak istemedim.”

Gülüyor.

“Çalışmak mı? Rahat mı? Siz bana nelerden bahsediyorsunuz Suzan? Eğer rahatım olsa bu saatte o kadar yerden buraya gelir miydim?”

Kollarımı acıtacak gibi sıkıyor.

“Benim artık rahatım yok Suzan, rahatımı siz bozdunuz. Buraya kadar sizi görmek, yalnız sizi görebilmek için geldim. Kuvvetsiz, iradesiz kalmıştım, sizi görmeye ihtiyacım vardı. Bana bakınız, bu böyle devam edemez Suzan, size bu böyle devam edemez diyorum.”

Kollarım öyle acıyor ki...

“Yalnız hislerime, yalnız kalbime değil Suzan, beynime de hâkim oldunuz. Başıma hâkim olan, beni işimden alıkoyan birinci kadın sizsiniz. Bununla iftihar edebilirsiniz. Size gelinceye kadar şüphesiz hayatımda başka kadınlar oldu. Fakat bütün o kadınların aşkı ancak yazı odamın kapısına kadar gelebilirdi. Hatta oraya kadar bile gelemezdi. Fakat siz küçük, esrarlı, melun bir gölge gibi o kalın kapılardan, o kalın perdelerden içeri süzıldünüz. Her yerde, benim için her yerde siz varsınız. Benliğimde, asabımda, düşüncemde, kalbimde siz varsınız.”

Elleriyle gözlerini kapıyor.

“Suzan artık bu böyle devam edemez. Anlıyor musunuz? Bu böyle devam edemez. Ben ne oldum? Ben ne oluyorum? Ben ne olacağım? Daha bana ne yapacaksınız? Sizi gördüğüm zaman sakın değilim, sizden uzaklaştığım zaman da sakın değilim. Çünkü siz benden uzaksınız. Çünkü sizin hayatınızla benim hayatımın bir alakası yok. Çünkü siz benim değil bir başkasının, güzel, iyi ve sizi çok seven bir başka erkeğin karısı, bir başka erkeğin kadınısınız. Yalnız kaldığım zaman hep bunu düşünüyorum, sizinle beraberken hep bunu, yalnız bunu düşünüyorum.”

Başımı göğsüne doğru çekiyor.

“Eğer beni sevseydiniz Suzan...”

“Bundan hâlâ şüphe mi ediyorsunuz Şefik? Ben sizi sevmiyor muyum? Söyleyiniz, fakat söyleyiniz, ne demek istiyorsunuz?”

Beni bırakıyor. Yerinden fırlıyor.

“Hiç... Ben bir deliyim, ben hastayım. Benim sözlerime ehemmiyet vermeyiniz.”

Tekrar yanıma yaklaşıyor. Beni elimden çekerek şömine-
nin önüne doğru sürüklüyor.

“Bana bakınız... Suzan gözlerinizi bir kere görmek istiyorum. Onları görmeye muhtacım.”

Fakat birden odanın ortasında ellerimi bırakıyor.

“Hayır, görmeyeceğim. Hayır, gözlerinizi görmeyeceğim. Bu gülünç, bu iğrenç bir şey! Mükemmel bir insan bu kadar zayıf olamaz. Bu tabii bir şey değil. Ben hastayım ve siz... Siz benim hastalığımдан istifade eden melun bir kadınsınız. Size öyle düşmanım ki!”

Kapıya doğru gidiyor. Hayretle, şaşkınlıkla, onda görmeye alışık olmadığım, onda göreceğimi hiç zannetmediğim bu he-
yecana bakıyorum.

Eli kapının tokmağında.

Niçin çevirmiyor? Niçin duruyor?

Birdenbire dönüyor, bana geliyor, bana yaklaşıyor, beni şö-
mineden dökülen ışığa doğru adeta sürüklüyor.

“Gözlerin Suzan... Suzanım... Yavrum, gözlerin...”

Ve ışıktaki parçalamak isteyen nazarlarla¹, yakından gözleri-
me bakıyor, bakıyor.

“Ne delilik... Ne delilik...”

Kendi kendine söyleniyor.

Sonra gözlerini elleriyle kapayarak koşuyor. Oda kapısı
açıldı. Açık kapıdan odaya dolan sarı ışık gözlerimi kamaş-
tırdı.

Gözlerimi kapıyorum.

Onun ayak sesleri uzaklaşıyor.

¹ Bakış

15.

“Şimdi de kıskançlık mı? Bir bu eksikti. Zaten ne zaman rahat ettiğimi görsen, ne zaman çalışsam rahatımı bozmak, işimi alıkoymak için asabımı tahrik etmeye, beni üzmeye başlarsın. Tahammülün yok, hissetmiyor muyum sanki? Beni kendinden yüksek ve başka türlü görmeye tahammülün yok. Adi, ehemmiyetsiz¹, manasız bir kadın olsam şüphesiz beni daha çok sevecektin. Daha fazla mesut olacaktın. Ve şimdi öyle olmadığım için beni bunaltmaya, beni körletmeye, beni söndürmeye uğraşıyorsun.”

“Haksızsın Suzan.”

“Sen haklısın, değil mi?”

“Elbette. Sen benim karım değil misin? Senin üzerinde bu kadarcık olsun bir hakkım yok mu?”

“Ben satın alınmış bir eşya değilim ya...”

“Sen benim karımsın! Sen benim sevdiğim, taptığım karımsın. Zannederim seni kıskanmak benim hakkımdır.”

“Beni kıskanmak hakkın olabilir. Buna kimse karışamaz. Fakat beni, bana zevk veren bir şeyden mahrum etmek... Bu, asla!”

“Hâlâ onun meclisinin sana zevk verdiğini söylüyorsun ha?”

“Ne yaptığımı istiyorsun? Yalan mı söyleyeyim?”

“Suzan...”

“Bu da tuhaf! Bunlar da yeni mi kuzum? Her gün neler icat ediyorsun. Kıskanmak, bağırarak ve kavga etmek... Bunlarla

¹ Önemssiz

benim kaybettiğın aşkı mı, kalbimi yeniden elde etmeye muvaffak olacağını mı zannediyorsun?”

“Ben bir şey zannetmiyorum Suzan. Yalnız pek iyi bildiğim bir şey varsa bu adam bir daha bizim eve gelmeyecektir.”

“Şefik daima bizim eve gelecektir.”

“Şefik bir daha bu eve gelmeyecektir diyorum.”

“Gelirse ne yaparsın? Ne yapabilirsin? Mademki onu kıskanıyorsun. Demek benim onu sevdiğimi zannediyorsun. Ve sonra da onu bizim eve gelmekten men ettiğın için ondan soğuyaçağıma hükmediyorsun. Ne gülünç bir mantığın var Nihat.”

Gülüyorum.

Yüzü kıpkırmızı. Bana hiddetle, aşkla, ıstırapla bakıyor.

“Onu bize gelmekten men ettiğın zaman, beni ona gitmekten de men edemezsin ya! Eğer zannettiğın gibi, kıskandığın gibi ise onu buradan başka bir yerde görmek benim için mümkün değil midir? Sen aptal mısın kuzum?”

“Ben seni seviyorum Suzan. Deli miyim, aptal mıyım, bilmiyorum. Bir şey bilmiyorum. Ben seni seviyorum. Ve o adamın sana öyle gözle bakmasına tahammülüm yok. O da seni seviyor.”

Sarı krizanterler işlenmiş kimonomun bol kollarından çıkan ellerimi ellerinin içine alıyor. Halının üstünde ayakları mının dibinde yalvarıyor.

“Rica ederim Suzan, gelmesin. Gelmesin, tahammülüm yok, kıskanıyorum. Seni seviyor... Seni seviyor Suzan. Rica ederim gelmesin.”

İpeklerin üstünden kollarımı, omuzlarımı okşuyor. Bir Asya mabudesi¹ gibi dilsiz, sakın ve esrarengiz, susuyorum. O ayakları mının dibinde yalvarıyor.

“Gelmeyecek değil mi? Gelmeyecek değil mi?”

¹ Bâtıl dinlerde kendisine tapınılan ve dişi olduğı kabul edilen tanrı, tanrıça

Mor abajurlu lambadan dökülen ışık içindeyiz. Susuyorum. Cevap vermiyorum, cevap vermeyeceğim. O hep yalvaracak.

Çünkü...

Çünkü bu şey bana zevk veriyor.

16.

“Beni takip edeceksiniz... Beni takip edeceksin, anlıyor musun Suzan?”

Söylediği sözün verdiği şaşkınlıkla birbirimize bakıyoruz. Ne onun bir söz ilave etmeye, ne benim cevap vermeye kuvvetimiz var. Ayakta, pencerenin önünde karşı karşıyayız. Gümüş elbiseleri içinde iri, devler gibi iri... Ben onun yanında küçücük bir şey kalıyorum.

Omuzlarımdan tutan elleri titriyor. Dudakları kurumuş, gözlerinde humma var.

Bir şey söylemiyor.

Benden cevap bekliyor.

Sulu bir kar pencerelerin önünde uçuşuyor. Gene ilk sözü söyleyen o, oluyor.

“Cevap vermiyorsunuz Suzan.”

“O kadar müteheyyicim¹ ki...”

“Beni seviyor musunuz? Beni hakikaten seviyor musunuz?”

“Buna şüpheniz mi var?”

¹ Heyecanlı

“O halde beni takip edecektiniz. Her şeyi bırakarak, beni takip edecektiniz. Buna ihtiyacım var. Siz yanımda olduğunuz zaman eminim, daha sakın olacağım. Sükûna, rahata, saadete ihtiyacım var. Bunu her ne pahasına olursa olsun istiyorum. Kocanızdan ayrılarak benim karım olacaksınız. Bunu siz de istiyorsunuz değil mi?

“Evet.”

Titriyorum.

“Sizi evimde, yanımda, yakınımnda her zaman, her zaman için yakınımnda hissetmeye ihtiyacım var. İyice anlıyorum. Ancak o zaman sükûnet bulacağım, ancak o zaman rahatla çalışabileceğim, ancak o zaman eskisi gibi makul bir adam olacağım.”

Koyu mavi elbisemin önünden sarkan ipek püsküllerle oynarken hep onu dinliyorum.

“Ben bu şeyi size birdenbire hiç düşünmeden söylemedim. Böyle zannetmeyiniz, hayır, ben bu söylediklerimi günlerce düşündüm. Eğer sizden kaçabilsem, sizden büsbütün ayrılabilseydim bunu tercih edecektim. Fakat sizden ayrılamayacağımı anlayınca...”

Susuyor.

“Şefik...” diye mırıldanıyorum. “Şefik yaptığınız, yapmak istediğiniz şeyin ne demek olduğunu biliyor musunuz?”

“Evet.”

“Bu delilik, büyük, büyük bir deliliktir Şefik.”

“Hayatımda yaptığım ve istediğim şeylerin hepsi makul ve mantıklıdır Suzan.”

Bir müddet sükûttan sonra:

“Ne ıstırap çekiyorum Suzan. Sizi onun yanında, onun evinde düşünürken en çok ıstırap çekiyorum. Benimle beraber geldiğiniz zaman beni ona tercih ettiğinizi anlayacağım. Evet, beni bütün çirkinliğimle, ona, o güzel adama tercih ettiğinizi anlayacağım. Ve o zaman düşüneneğim ki siz benim kıymetimi anladığınız, benim hayatıma karışmaya cesaret bulduğunuz için hakikaten yüksek ve benim tarafımdan sevilmeğe layık bir kadınsınız. Evet, sizi sevmek beni küçültmeyecek. Sizi rahatla seveceğim.”

Ellerimle yüzümü kapıyorum. Şaşkın ve perişanım. Onun sözlerinin, onun istediklerinin, onun iradesinin taht-ı tesirindeyim¹. O ne isterse yapacağım. Bundan eminim!

Neden?

“Beraber öyle güzel bir hayatımız olacak ki... Beraber çalışacağız.”

Bu sözlerin üzerimde bir tesiri oluyor mu? Onu bir zamanlar Nihat'ı sevdiğimden çok mu seviyorum? Onu gerçekten seviyor muyum?

Hayır... Zannetmiyorum. Beni böyle çılgınlığa sevk eden şey ne beraber geçireceğimiz hayat, ne muhabbet²... Öyle ise neden? Neden? Yalnız böyle kuvvetli iradeli olduğu, yalnız bu kadar hodbin³ ve müstebit⁴ olarak böyle kudretle, azimle istemesini bildiği için mi ona hayır demek bence mümkün değil?

Yarabbi ne büyük bir adam!

Böyle bir adamı sevmek, böyle bir adam için küçülmek ayıp olamaz.

¹ Tesir altında
Sevgi
Kibirli
Zorba

“Geleceksin değil mi Suzan?”

“Evet Şefik, geleceğim. Hem de yarından geç değil.”

“Size nasıl teşekkür edebileceğimi bilemiyorum Suzan.”

Ellerimi çılgın buselerle öpüyor.

“Bana teşekkür etmeyiniz Şefik, sizi öyle seviyorum ki...”

“Ya ben Suzan? Ya ben? Bu his bende öyle kuvvetli övle iptidai, öyle aç ki...”

Sözünü kesiyorum.

“Yarın Şefik,” diye yalvarıyorum. “Yarın, bütün bunları bana yarın söylersiniz. Evinizin loş sessizliğinde, iri sobanın başında, siyah, gamlı eşyalarınızın arasında bana bütün bunları yarın anlatırsınız. Fakat Şefik şimdi beni yalnız bırakınız, gidiniz. Oh bilseniz nasıl harabım!”

Şimdi yalnızım. Sevgili, kıymetli, kendi eşyalarımın arasında yalnızım.

Yarın bunların hepsini bırakacağım. Yarın bunların hepsi, yerdeki hasır örtüler, ipek seccadeler, süslü yastıklar, alçak masalar, hepsi yarın yalnız, yarın kimsesiz, bensiz kalacaklar. Bu ev, aşkla, şevkle süslediğim bu ev, aşkım için, bütün aşkım ve hayatım için sevdiğim ve süslediğim bu ev... Bu ev de yarın kimsesiz... Bensiz, bensiz kalacak. Etrafıma okşamak isteyen, seven gözlerle bakıyorum. Son defa olarak.

Mavi ipek paravanamın üzerine çizilmiş uzun gagalı, uzun bacaklı beyaz kuşlar bana şaşkın şaşkın bakıyorlar. Oh... Hayır... Hayır... Mümkün değil. Buradan gitmesi öyle feci, öyle kuvvetli bir şey olacak ki...

Şöminede ateş mi söndü?

Üşüyorum, titriyorum.

Uzun saçaklı beyaz ipek şalımlı omzuma sarıyorum.

Hayır... Ateş yanıyor. Öyle ise bu soğuk nedir? Vücudumda ecel gibi dolaşan, ellerimi, ayaklarımı donduran bu soğuk nedir?

Adeta sürünerek ateşe sokuluyorum.

Yarın gidecek miyim?

Yarın gideceğim bir hakikat mi?

Niçin gideceğim? Niçin?

Şefık için mi? Aşk için mi?

Mesut olacak mıyım?

Saadet bu mudur? Bilmiyorum!

Fakat yapacağım. Kendi saadetim için değil belki onun rahatı, onun sükûnu için yapacağım. Kendime rağmen yapacağım. Mademki istiyor... Kendimden kuvvetli bir iradenin tesiri altındayım. O benden kuvvetli. O öyle kuvvetli ki...

Benim için artık ne mazi, ne rabıta, ne merhamet var. Benim için ondan başka, onun istiyorum diyen sesinden başka bir şey yok.

Ben ona **tabiyim**.

Hâlbuki neler zannetmiştim.

17.

“Gideceğim Nihat. Buna hiçbir kimse, hiçbir his mâni olamaz, gideceğim. Gitmeliyim. Artık burada beraber yaşamamız kabil¹ değil.”

Taşlıkta karşı karşıyayız. Cam kapılardan dışarıda karlı bahçenin beyaz ağaçları rüzgârla sallanıyor. Mermer sütuna

¹ Mümkün

dayanıyor, beyaz kürk yakalı paltoma daha fazla sarılıyorum.

Ayakta kollarını kavuşturmuş, yolumu kesiyor. Mermerden bir heykel kadar beyaz ve kansız bu yüzde siyah gözler ateşler gibi yanıyor.

“Ne söylesen beyhude Nihat. Sana gideceğim diyorum. Yolumu kesme Nihat, yalvarırım. Artık niçin beni istiyorsun? Benim nemi istiyorsun? Görüyorsun, anlıyorsun, seni sevmiyorum ve gidiyorum. Bir başkasını istediğim, bir başkasıyla yaşamak islediğim için gidiyorum.”

“Suzan sabrıyla, tahammülümle oynuyorsun.”

“Hayır.... Ben sadece gidiyorum. Gidiyorum Nihat ve emnim artık sen...”

Üstüme atılıyor. Ellerimi incitiyor.

“Ay... Ay! Ellerim!”

Bağırıyorum. Gözlerinde, mecnun, vahşi bir bakış var. Ellerimi kıracak gibi sıkıyor.

“Gitmeyeceksin Suzan! Gitmeyeceksin. Benim karımsın... Hayır gidemezsin... Buna mâni olurum. Buna mâni olacağım.”

“Ne yapacaksın?”

Sesi titriyor.

“Önce yalvaracağım Suzan. Hayır... Gitmeyeceksin. Gitmeyeceksin! Beni sevme, bunun ehemmiyeti yok. Zaten beni sevmediğini çoktan biliyordum. Fakat gitmeyeceksin. Gidemezsin. Yalan söylüyorsun. Evini bırakıp nereye gidersin? Yalan söylüyorsun. Sen hastasın. Çılgınsın! Fakat sen hiçbir zaman böyle bir kadın... Böyle maceraperest, ahlaksız, hafif bir kadın olamazsın.”

“Sen beni anlamıyorsun Nihat.”

“Ben seni hiçbir zaman anlamadım, ben seni hiç anlamak istemiyorum. Tuhaf söylüyorsun. Sevmek için tahlil etmeye,

anlamaya, anlamak için uğraşmaya lüzum var mıdır? Seni seviyorum, seni sadece seviyorum. Bana lazım olan kadın sensin. Seni anlamak istemiyorum. Yaptığın şeyleri muhakeme etmek istemiyorum. Seni seviyorum Suzan, senden ayrılamam. Gitmeyeceksin. Gitmeyeceksin! Mümkün değil!”

Mermer sütuna dayanmış, susuyorum.

Istıraptan değişen bu yüz ne kadar güzel.

“Susuyorsun. Niçin bir şey söylemiyorsun? Niçin hayır, yalan söyledim demiyorsun. Suzan, yavrum. Biriciğim gitmeyeceksin değil mi? Söyle sana ne yaptım? Beni böyle pervasızca bedbaht edebilmekliğin için sana ne yaptım? Seni bir köpek gibi zelil¹, bir Allah kadar temiz sevmekten başka ne yaptım? Gitmeyeceksin Suzan, haydi gitmeyeceğim desene...”

Haşin eller şimdi kollarımı çürüterek eziyor.

“Sana susma diyorum, susma diyorum! Bana merhamet et. Ben sensiz yaşayamam. Senin için her şeyimi, karımı, evimi, çocuklarımı, mazimi bıraktım. Dünyada senden başka bir rabıtam² yok. Senden başka bir rabıtam kalmadı. Her türlü bağlardan koparıp aldığın, yalnız münhasıran³ kendine esir yaptığın bir insanı böyle perişan edip bırakmaya mezun değilsin. Benim senden başka bir ahlakım, bir vicdanım, bir itikadım⁴ yok. Bana acıyacaksın. Bana acıyorsun değil mi? Senin muvaffakiyetin, şanın, şerefın, namın var. Benim bir şeyim yok. Benim senden başka bir şeyim yok.”

¹ Aşağılanan, hor görülen
Bağ
Yalnızca
İnanç

Heyecandan kısılmış bu seste ne çok sevgi, ne çok azap var!

Onu dinliyorum.

“Gitmiyeceksin. Gidemezsin. Seni cebren bırakmaya-
cağım, benim karım, benim nikâhlımsın. Bana aitsin, hayır
gitmeyeceksin. Aşkımı, kalbimi ezmek, parçalamak elinde-
dir. Fakat ismimi, namusumu... Hayır... Hayır diyorum sana.
Buna mâni olacağım, gidemezsin. Benim karımken hiçbir
yere gidemezsin.”

“Zaten gittiğim zaman beni artık karın telakki etmeyece-
ğini¹ biliyorum Nihat. Bundan eminim. Zaten bundan emin
olmasam gitmezdim ki... Eğer seni aldatmak isteseydim, eğer
senin namusun ve isminle eğlenmek isteseydim böyle mi ya-
par, sana gelip bilhassa kendim mi haber verirdim? Sana gelip
‘Nihat, beni bırak ben gidiyorum, bir başka adam sevdiğim
için, onun karısı olmak için gidiyorum, beni bırak,’ mı der-
dim?”

“Oh melun². Melun kadın!”

Omuzlarımdan yakalayan elleri beni yere doğru itiyor.

“Nihat canımı acıtıyorsun.”

“Öl... Öl... Geber!”

Taşların üstünde diz çöküyorum. Hâlâ iri elleri omuzla-
rımdan sıkıyor.

“Hayır gitmiyeceksin. Aramızda tamiri kabil³ olmayan bir
şey geçmeden evvel gitmiyeceksin. Ölümünü tercih ediyor-
um, öleceksin fakat gitmiyeceksin. Senin bu yeşil gözlerle

¹ Saymak, kabul etmek
Lanet
Mümkün

aldatan melun başını bir yılan başı ezer gibi topuklarımın altında ezeceğim. Seni öldüreceğim, fakat hayır hiçbir zaman ona, ötekine bırakmayacağım.”

“Nihat!”

Kızarmış gözlerinden, boynumu arayan parmaklarından korkuyorum. Sık sık aldığı nefeslerle titreyen bu koskoca göğüsten korkuyorum.

“Nihat!”

Öyle acı, öyle acı bağıriyorum ki...

“Hayır, bağırma, yalvarma... Hayır, öleceksin! Kâfi, artık kâfi. Benimle bir oyuncakla oynar gibi oynadın. Fakat artık yetişir. Beni böyle kırık bir oyuncak gibi bırakmana müsaade edemem. Buna tahammül edemem. Sevgilin seni beyhude yere bekleyecek. Seni boğacağım! Seni bu parmaklarla boğacağım! Fakat gitmeyeceksin.”

“Bir kadının aşkı böyle mi elde edilir zannediyorsun?”

“Sus!”

Yüzüme inen tokadı daha birçokları takip ediyor.

Beni yerlerde sürüklüyor. Beni saçlarımdan çekerek yerlerde sürüklüyor.

Oh beni öyle hırpalıyor, koparıyor, canımı yakıyor ki... Dayak yiyen bir köpek gibi bağıriyorum.

Ondan nefret ediyorum.

Bir cellat gibi üstüme eğilmiş bu iri adamın muzdarip yüzünü, kinle, aşkla, hiddetle çirkinleşmiş yüzünü gözyaşları arasında görüyorum.

Korku ile görüyorum.

“Nihat beni dinle!”

“Sus! Sus!”

Ve beni gene dövüyor.

“Nihat bana merhamet et.”

“Sus!”

“Nihat yalvarırım.”

“Sus diyorum!”

Dinlemiyor. Kudurmuş bir hayvan gibi merhametsiz, akılsız, kudurmuş bir hayvan gibi müthiş...

Elinden kurtulmak için bitkin vücudumu sızlayan kollarımla, dizlerimle taşların üstünde sürüklüyorum. Ve nihayet kuvvetsiz kalan başım demir külçesi gibi ağır taşların üzerine devriliyor.

Hemen hemen baygın gibiyim. Fakat aralık kalan gözlerimin arasında erkeğimin şiddetle doğrulduğunu görüyorum. Gözlerinde cinnet var. Ellerimi onun bacaklarına dolamak, ona bir şey söylemek istiyorum, fakat muvaffak olamıyorum. Ellerimi kımıldatamıyorum.

Ne yapıyor?

“Ay... Ay!”

Feci bir feryatla bağıriyorum. Kenardaki sehpanın üzerinden aldığı heykeli başının üzerinde kaldırmış. Bana atacak. Başıma atacak. Son bir gayretle, bir hareket yapmak, kaçmak istiyorum. Fakat mümkün değil.

Çılgın bir korku ile ellerimi başıma götürüyorum. Beyaz baş örtümle başımı, yüzümü kapamaya uğraşıyorum.

“Nihat... Nihat merhamet et... Yalvarırım.”

Mermer sütunların arasından sesim uğulduyor.

Başım dönüyor. Gözlerimde bir parlaklık var. Bir saniye içinde kendimi hafif, çok hafif hissediyorum. Gözlerim, benliğim gitgide kendi içime, içimde umulmaz derinliklere çekiliyor. Sallanarak, sallanarak her şeyden uzaklaşıyorum.

Ah, bayılıyorum.

Kulaklarımda hâlâ aksi kalmış bir tarâka¹ duyuyorum. Taş gibi ağır gözkapaklarımı zahmetle açıyorum.

Etrafımda bulanık çehreler² var. Yanlış gözlük takmış bir insan gibiyim. Gözlerimi tekrar kapıyorum.

Uzun bir yolculuktan gelmiş gibiyim.

Ben neredeyim?

Öyle zayıfım ki... Biraz dinlenmeye ihtiyacım var. Yüzüme soğuk bir şeyler serpiliyor. Gözlerimi tekrar açıyorum. Ve anlamak isteyen nazarlarla³ etrafıma bakıyorum.

Etrafımdaki bu kadar çok insan benden ne istiyor?

Her şey ne bulanık... Düşüncelerim, hatıratım ne kadar müphem⁴. Ellerim sızlıyor.

Sızlayan ellerimi görmek için ağır ağır kaldırıyorum. Ellerimde bu kırmızı lekeler nedir? Ellerimdeki bu kan nedir?

Ağrıyan ağır başımı taşların üstünde yana doğru çeviriyorum. Yerde... Mermerlerin üstünde... Ufak bir tabanca pırlıdıyor ve biraz ötede...

“Aman!”

Bağırıyorum. Ve feryadım boğazımı yırtıyor.

Yerde devrilmiş bir mermer sütun gibi, iri bir ceset var. Adonis’in cesedi kadar heybetli, feci ve güzel. Kendimde ummadığım bir kuvvetle yerimden fırlıyorum.

“Nihat... Nihat, sevgili... Sevgilim ne oldun?”

Ona kadar gidecek kuvvetim yok, gene yere yıkılıyorum ve beni tutmak isteyen birçok elden kurtularak sürünüyorum. Onun yanına kadar...

¹ Gümbürtü
Yüz
Bakış
Belirsiz

Şimdi yanındayım. Başını kaldırmaya, kan akan alnını beyaz kollarımla silmeye uğraşıyorum ve yavaş bir sesle onun kulağına fısıldıyorum.

“Nihat... Nihat... Nihat!”

Beyhude¹ cevap bekliyorum. Cevap vermiyor. Aralık ağzından, parlak dişlerinin arasından siyah bir kan akmış. Çenesi, göğsü kirlenmiş. Ve gözleri, açık gözleri kinle, aşkla, nefretle gözlerime bakıyor. Nefretle...

“Nihat... Nihat... Nihat!”

Kısık boğuk ıstıraptan çirkinleşmiş bir sesle bağırarak gözlerimi kapıyorum.

Kollarımdan kimler tutuyor? Beni kim yerimden kaldırıyor? Başım ağrıyor, vücudumdaki bu kırıklık, kucağımdaki bu kan nedir?

Hıçkırıyorum. Niçin hıçkırıyorum?

Gözlerimi açıyorum. Etrafımdaki insanlara bakıyorum.

“Ne oldu? Neden oldu? Neler oluyor?” diye soruyorum. Susuyorlar. Başları öne eğik, gözleri yaşlı... Bu insanlar niçin susuyorlar?

“Ben niye hıçkırıyorum?”

Kulaklarımda bir sesin; ruhuma, benliğime, ıstırabıma yakın bir sesin hatırası var.

“Aramızda tamiri kabil² olmayan bir şey geçmeden evvel gitmeyeceksin, gitmeyeceksin, gidemezsin.”

“Nihat... Nihat, beni affet... Beni affet, sana çok fenalık yaptım.”

¹ Boşuna
Mümkün

“Nasıl küçüğüm, şimdi daha iyisin ya?”

“Teşekkür ederim Şefik.”

Alnımı, şakaklarımı okşuyor.

“Bu gece rengin çok güzel, yanakların pembe pembe... Hele gözlerinin altı, gözkapakların adeta kıpkırmızı.”

“Evet, karşımdaki aynadan görüyorum.”

“Bu yeşil elbiseler mi gözlerine bu kadar yaraşıyor, yoksa esmer yanaklarındaki bu kızılık mı? Sende bu akşam insani olmayan, hiçbir kadında görünmeyen bir güzellik var.”

“Beni aşkının gözleriyle görüyorsun Şefik.”

“Sen meşum¹ bir surette güzelsin yavrum.”

Yeşil sabahlığımın açılmış önünü kapamaya, yeşil ipek kombinezonumu örtmeye uğraşıyorum.

“Pencereyi örteyim mi?”

“Niçin? Gece serin değil ki...”

“Üşüdün zannettim.”

“Hayır.”

Susuyoruz. O koltuğun içine adeta gömülmüş, elindeki kitabı okumaya başlıyor. Gözlerim bir noktaya matuf², ellerim koltuğun iki kenarında, dalgın dalgın oturuyorum. Bahar rüzgârının çiçeklerden ve meyva ağaçlarından topladığı güzel kokular açık pencereden odanın içine doluyor.

Mor abajurlu lambanın hafif ziyasının³ tamamıyla öldüremediği solgun bir ayışığı pencereden dizlerimin üstüne dökülüyor ve yüzüğümün iri pırlantasında nurlar yaratıyor.

¹ Uğursuz
Yönelmiş
Işık

Geceyi dinliyorum.

Mehtapla büsbütün sakinleşen bu geceye bakıyorum.

“Gözlerin dışarılarda. Sanki bir yolcu bekliyor gibisin.”

Titriyorum. Başımı çeviriyor, ona gülüyorum. Ona yalancı bir gülüşle gülüyorum, cevap vermiyorum.

Hakikati ona söylemeye cesaretim yok.

O doğru söyledi. Ben bir yolcu bekliyorum. Düz çizgiler gibi şehre, dağlara, korulara uzanan muhtelif yollara bakıyorum.

O yollardan bir tek yolcu bekliyorum.

O yolcudan korkuyorum. Ağzından damla damla dökülen, şakağından fışkıran siyah kanıyla onu bir gece bu yollarda göreceğimi, bu yollarda muhakkak göreceğimi zannediyorum.

Mantıkî olmayan, aklın, hakikatin, her şeyin, her şeyin fevkinde bir korku alnımı, şakaklarımı, ellerimi ateşler içinde yakarken beni iliklerime kadar titretiyor ve omuzlarımda bu ürpermeleri, saçlarımı alnıma, yanaklarıma yapıştıran bu terleri yaratıyor. Korkuyorum.

Ve Şefik bu korkumu sezer diye endişe ediyorum.

“Bir şeyle meşgul değilsin Suzan.”

“Sana bakıyorum Şefik.”

“Bana bakmasını sever misin?”

Elimi tutuyor. Bir kabahatli gibi ürperiyorum. Çekiniyorum. Odanın her tarafına korku ile bakıyorum.

“Bu da sual mi Şefik?”

Başka hiçbir kulak söylediğim sözü duymasın diye o kadar hafif bir sesle konuşuyorum ki...

“Beni seviyor musun Suzan?”

“Evet... Hem bundan emin değil misin?”

Ya onu demek istiyor. Ya onu, beni sevdiğin gibi sevmiş

miydin? Bu suali tavrından okuyorum, yüzündeki çizgilerden okuyorum.

“Eminim Suzan, beni sevdiğinden emin olduğum için sana ebediyen minnettar ve müteşekkirim.”

Bana ebediyen minnettar ve müteşekkiri olması, hemen gözlerini korkudan büyümüş gözlerimden elindeki kitaba çevirmesine bir mâni teşkil etmiyor, beni seviyor. Fakat yalnız beni, cın evvel beni seviyor. Zaten bunu bana her zaman söylememiş miydi? Fakat dinlemekle, anlamakla, işitmekle yaşamak arasında öyle büyük farklar var ki...

Yerimden sıçırıyorum.

“Ne oldun?”

“Bir ses oldu.”

“Kitabın yaprağını çevirdim.”

“Kalbim öyle atıyor ki...”

“Neden?”

“Dalmıştım. Birdenbire korktum.”

“Çocuk.”

Ve gene gözleri... Gene dikkati kitabın sahifelerine çevriliyor. Ben ise öyle çok konuşmak istiyorum ki...

Geceyi dinlemekten... Ayın solgun ışığıyla masallardaki yollara benzeyen bu yollardan kin dolu gözleri, kan fışkıran yarasıyla gelecek hayali beklemekten, aylardan beri onu beklemekten öyle harabım ki...

Niçin? Neden Şefik’le baş başa kalamıyorum? Bir dakika bile. Niçin bizi yalnız bırakmıyor? Niçin? Neden her dakika yarası, gözleri ve kiniyle karşımda? Niçin onu bir dakika unutamıyorum? Bu bir ceza mı?

Niçin ondan bu kadar çok korkuyor, niçin onu bu kadar çok arıyorum?

Onu görecektir olursam şiddetiyle beni öldüreceğini tasavvur ettiğim his dehşet mi, yoksa sevmeye mi olacak?

*

“Pencereyi örteceğim Suzan.”

Emreden sesinin üzerimde büyük bir tesiri var.

“Sen bilirsin.”

“Çok üşüyorsun. Titriyorsun. Hem o kadar ki oturduğun iskemle hafif hafif sallanıyor.”

“Belki.”

“Gene hastalanırsın diye korkuyorum.

“Peki.”

Kalkıyor. Pencereyi örtüyor.

“Şimdi rahat ettim.”

Perdeyi de kapamak istiyor. Bağırıyorum.

“Perdeyi kapama.”

“Neden?”

“Dışarı bakıyorum.”

Hakikati nasıl söylerim? Onu beklediğimi, onu evhamla, onu ümitle beklediğimi nasıl söylerim? Evlendiğimiz günden beri kocamla benim aramızda büyük bir sır, bir yalan yaşıyor.

Şefik’ten bütün gayretimle saklamaya uğraşırken ben çılgın bir emniyetle erkeğimi bekliyorum. Gelecek, beni bir kere daha görmeye, beni görüp affetmeye gelecek...

“Hâlâ titriyorsun.”

“Sana öyle geliyor.”

Gene okuyor. Hep pencereden dışarılara bakıyorum. Yol-

lar düz, beyaz ve uzun... Bir gölge bile yok. Mehtap öyle güzel ki... Rüzgâr gitgide artıyor ve ağaçlar çılgın, şakrak hışırtılarla birbirlerine bir şeyler anlatıyorlar. Ağaçlar, birbirlerine ilk aşk hikâyelerini fısıldaşan gene kızlara benziyorlar.

“Omzuna bir şey alır mısın yavrum?”

“Benimle çok meşgul oluyorsun Şefik, okuduğunu anlamıyorsun.”

Gülüyor.

“Vakıa¹ öyle oluyor ama Suzan... Biliyorsun iki gecede bir kendime mezuniyet² veriyorum ve o gece işte böyle senin yanında kalıyorum. Asıl ciddi çalıştığım geceler senin yanına uğramıyorum bile. Ne olursa olsun seni bırakıp gidiyorum, iş odama kimse hatta sen bile girmeye mezun³ değilsin. Seni odanda kitap okur, iş işler veya uyur bilince artık rahat rahat çalışıyorum.”

“Senin hiçbir şeyine mâni olmuyorum. Bana kızmıyorsun ya?”

“Hayır, kızmıyorum. Daha doğrusu... Azıcık kıızıyorum.”

“Neden?”

“Sen kendin çalışmıyorsun.”

“Ben mi Şefik? Bilsen hem iyi bir zevce⁴ hem iyi bir...”

Birdenbire ellerini tutuyorum. Korku ile...

“Ne oldu?”

Kalbim sevinçle çarpıyor.

“Ne oldu?” diye tekrarlıyorum. Sakin bir sesle...

¹ Gerçi, her ne kadar

“Rüzgâr balkonun pancurlarını salladı. Fakat... Sen niçin her şeyden bu kadar çok korkuyorsun?”

“Bilmiyorum. Daha doğrusu sen de benim kadar biliyorsun. O zamandan beri sinirlerim öyle rahatsız ki...”

İkimiz de birbirimizin elini tutup birbirimizin gözüne bakarken o zamandan beri geçen günleri, görülmüş, geçilmiş memleketleri, aramızdan bu hayali atmak için yaptığımız şeyleri düşünüyoruz. O da bir saniye için bile olsa bu şeyin artık imkânsız olduğunu hissediyor.

Ve ellerimi bana kuvvet vermek ister gibi dost bir nevazişle¹ okşuyor.

Ve hissediyorum, *Ne yapalım*, demek istiyor. *Ne yapalım küçüğüm daha çok uzaklara da gitsek... Onun hayali bizi takip edecek... Onu aramızdan atmak mümkün değil.*

İşte bu onun intikamı oldu.

“Suzan seni hâlâ çok, pek çok seviyorum, emin ol kalbimde bir şey değişmedi.”

Beni teselli etmek mi istiyor? Saçlarımı okşuyor, muti² bir hareketle başını onun omuzuna bırakıyorum. Başımı kavi³ bir omuzda dinlemeye öyle ihtiyacım var ki...

Düşüncelerimizi o fena noktadan uzaklaştırmak istiyor.

“Sen ne zaman yarım bıraktığın resmi bitirmek için çalışacaksın?”

¹ Okşama
Uyan, itaat eden
Güçlü

İçimde duyduğum garip bir hicranla söyleniyorum.

“Benim iş saatlerim senin boş saatlerine tesadüf ediyor. İş saatlerinde iyi çalışabilmek için boş saatlerini benim yanımda geçirmek istediğini hissediyorum. Zaten beraber hayatımızda yalnız bir tek arzunun, bir tek iradenin, bir tek insanın hükmüyle yaşıyoruz. Beraber hayatımızda yalnız sen varsın Şefik...”

“Sitem mi ediyorsun?”

“Hayır, söylüyorum, yalnız söylüyorum. Ne yapalım, sen benden daha kuvvetli çıktın. Ben herkese hükmeder, muhiti idare ederken bak birdenbire senin sakın, muti, sessiz kadının oluverdim. Şüphesiz senin yaptığın iş çok büyük... Çok yüksek...”

“Seninkiler de Suzan... Ben senin çalıştığını isterdim.”

“Ben de böyle düşünerek, böyle zannederek seni sevmeye başlamıştım ya... Beraber yaşarsak beraber çalışacağımızı, çalıştığımız şeylerle beraber alakadar olacağımızı zannemiştim. Halbuki kaç aydır beraber yaşıyoruz. Ne sen bana eserinden bahsettin ne de ben senden ayrılarak seninle beraber olan meşgalelerimin haricinde olan işimle uğraşabildim.”

“Hâlbuki birbirimizi seviyoruz. Bu şey birbirimizi sevmemize mâni olmuyor.”

“Tabii mâni olamaz. Çünkü beni istediğin gibi idare ediyorsun, niçin sevmeyeceksin?”

Ellerimi okşuyor. Öpüyor.

“Bu akşam gene pek sinirlisin yavrum... Bu akşam seni çok seviyorum.”

“Bir ses oldu duydun mu?”

“Rüzgâr Suzan... Duymuyor musun, rüzgâr... Fakat kalbin ne kuvvetli atıyor.”

“Elimi bırakma... Duymadın mı gök ne kuvvetli gürledi. Korkuyorum.”

“Çocuk.”

“Hayır. Bırak ellerimi. Git pancurları sıkı sıkı ört! Şimşek görünmesin.”

Kocam yanımdan kalkıyor. Pencerenin önüne gidiyor. Açılan pencereden odaya kuvvetli bir rüzgâr ve yağmur taneleri doluyor. Mavi ipekli kimonoma sarılıyorum. Ayaklarımı sedirin üstüne çekiyorum.

“İşte istediğin oldu.

Yanıma yaklaşıyor. Siyah elbiseleri içinde öne doğru eğik vücudu, vahşi profili, dağınık saçlarıyla yarabbi, ne çirkin, ne korkunç...

Yanıma yaklaştıkça kalbimin ta derininden başlayan bir titremenin bütün vücudumu sardığını hissediyorum. O yanıma yaklaştıkça iri gövdesi, heybetli göğsü, müşfik ve sevdalı gözleriyle bir başkasının, bir başka erkeğin, asıl erkeğimin hasretini duyuyorum. Oh bu gece onu, yalnız onu arıyorum.

Karşımdaki bu iri erkekten, bu hayalden, bu yabancından korkuyorum. Kocamdan korkuyorum. Kendimi öyle yalnız ve himayesiz hissediyorum ki...

“Niçin ellerini benden kaçırıyorsun?”

“Ellerimi senden kaçırmadım.”

Ve bir kabahat işler gibi başkasına ait olan ellerimi ona, Şefik’e uzatıyorum. O ellerimi okşuyor.

“Bir fırtınadan bu kadar korkmak... Sen ne çocuksun Suzan.”

Sesindeki bu şefkate teşekkür etmek, ona sokulmak istiyorum. Yüzümü çok damarlı büyük eline dayarken “Öyle gürültü var ki,” diye şımarıyorum. Omuzlarımdan tutuyor. Bir eli alnımı, şakaklarımı okşuyor.

“Ne o? Niçin titredin?”

“Dışarıda bir kapı açıldı zannettim.”

“Bu gece rüzgâr öyle kuvvetli ki... Belki açık kalan bir balkon kapısı vurmıştır.”

“Ayak sesi duymuyor musun?”

“Hayır. Hem bu saatte kim olabilir? Bütün hizmetçiler uyumuştur.”

“Yanılmış olacağım.”

“Şüphesiz. Hem sen artık biraz sakın ol. Bak ne kadar geç. Biliyorsun ben bu akşam daha çalışacağım.”

“Bu akşam çalışacak mısın?”

Muhabetli¹ ve müşfik² yüzünün manası birdenbire değişiyor.

“İstemiyor musun?” diyor. “Herhalde fırtına var diye yazımı yazmaktan vazgeçemem. Çocuk değilim.”

“Böyle bir şey söylemedim Şefik. Yalnız sordum.”

“Memnun olmayarak sordun.”

“Öyle zannetmişsin. Bilirsin senin hiçbir şeyine karışmam.”

“Muti³ ve sessiz görünerek insana o kadar çok fenalık yapmasını, insanı öyle üzmesini biliyorsun ki...”

“Ben mi?”

Uzun ve çekik gözlerimdeki hayreti karşımdaki aynada görüyorum.

“Ben mi Şefik?”

“Evet sen. Sen bana çok fenalık yapıyorsun?”

¹ Sevgi dolu
Şefkatli
Uysal

Ona iyi bakmak için başımı biraz geri çekiyorum.

“Nasıl olacak,” diye şikâyetle başlıyor. “İşte yaptığın gibi. Seni bırakıp çalışmaya her gidişimde, yüzün, gözlerin keder, gam ve adem-i memnuniyetle¹ doluyor. Boynunu gadredilmiş² bir masum gibi büküyorsun. Kocası tarafından... Evet, eğlenceye giden terk edilmiş bir kadın gibi biçare ve zavallı olduğunu zannediyorsun. Ve bu hâlinle senin karşında sanki büyük bir kabahatim varmış da bunu yüzüme vurmadan kederini yalnız çekmek büyüklüğünü gösteren bir insana benziyorsun. Ve böylelikle benden yüksek olduğunu zannediyorsun.”

“Neler söylüyorsun Şefik?”

“Bütün hakikati söylüyorum. Seni böyle bükük boynunla meyus³, adeta perişan bir halde bırakarak yazı odama gittiğim zaman ruhumda duyduğum bir sıkıntı ile, daha doğrusu adeta bir vicdan azabıyla muazzep oluyorum⁴. Kendi kendime *Acaba ona karşı sahiden büyük bir kusurum var mı*, diye düşünüyorum. Sana hiçbir fenalık yapmadığımdan emin olduğum halde bu endişe beni rahatsız ediyor.”

Bir müddet susuyor. Sonra bir söz söylemediğimi görerek yeniden kendi konuşmaya başlıyor.

“Kocanı bırakacak, her şeyi çiğneyecek kadar beni sevdiğini söylediğin zaman beni anladığım gibi, muhtaç olduğum gibi sevdiğine inandım. Sana, *Sen benim hayatımda her şey olamazsın*, dediğim zaman bunu kabul etmiştin. Benim kim olduğumu, benim ne olduğumu, benim yaşamak için çalışmaya, çalışmak için de sükûnu kalbe muhtaç olduğumu bili-

¹ Memnuniyetsizlik
Haksızlığa uğratılmış
Ümitsiz
Acı içinde kıvranmak, azap çekmek

yordun ve bilerek bana geliyordun. Beni nasıl sevmenin lazım geldiğini, beni kendin için değil, benim için sevmek lazım geldiğini idrak ettin zannettim. Beni mantıkla, zekâ ile seviyorsun zannettim. Hâlbuki sen de kadın, bütün diğer kadınlar gibi mantıksız ve akılsız bir mahlukçuk imişsin. Sen hayatıma girer girmez benim en sevdiğim şeyleri, onlarla meşgul olmamı bir kabahat telakki etmeye¹ başladın.”

Ne çirkin, ne fena bir gülüşle gülüyor.

“Sonra yalnız bununla kalmadı. Sen kadın olmakla beraber ayrıca da bir sanatkârdın. Bir zamanlar bir yanardağ gibi tutuşmuş, sonra bir kibrit alevi gibi sönmüş, artık bir eser yaratmaya iktidarı olmayan bir sanatkâr. Ve işte her kadında, her muvaffak olamayan sanatkârda mevcut olan haset hissi belki sen bile farkına varmadan seni işliyor... Sen bana, benim iktidarıma, benim dehama haset ediyorsun. Kendinin günden güne unutulduğunu hissettikçe benim günden güne artan şöhretime haset ediyorsun. Ve işte bütün arzun, bütün hırçınlıkların bu.”

“Yanılıyorsun. Sana yanılıyorsun diyorum. Ben çalışmıyorsa, ben çalışamıyorsa bütün bunlara sebep olan sensin. Çünkü burada her şey senin arzuna göre yapılıyor. Çünkü burada, hava, ışık bile seni düşündürmek için ihzar olunuyor². Burada gezmek, konuşmak, hissetmek bile tenin emrine tabi, senin işini kolaylaştırmak için yapılıyor. Burada yalnız senin hodbinliğinin³, yalnız senin dehanın istibdadı⁴ var. Başkalarını hiçe sayan, herkesin istidadını yiyen, kemiren hodbinliğinin... Buraya geldiğimizden beri bir kere beni düşündün

¹ Saymak, öyle kabul etmek
Hazır ediliyor
Kibir
Despotluk

mü? Bir kere beni alakadar edecek şeyleri, bana lazım olan muhtelif, ışıkları, renkleri bulmaya uğraştın mı? Her şeyi öyle bir isteyişin, arzularını öyle bir kabul ettirişin var ki... Hayır, ben bir kibrit alevi gibi sönmedim. Benim senin canavar dehanı kıskanmaya, benim senin şöhretini kıskanmaya hiçbir sebebim yok. Fakat sen benden korkuyorsun, beni boğmak istiyorsun. Çünkü anlıyorsun, hissediyorsun; benim de yaşamak ve yaratmak için muhitime hükmetmeye, yanımdaki iradeleri, arzuları öldürmeye muhtaç olduğumu anlıyorsun. Ve kendini tehlikede hissettiğin için beni boğuyorsun. Bana tabi olmaktan korktuğun için beni öldürüyorsun. Canavar!”

Kucağımı dolduran örgümü arkaya doğru atarak ona yaklaşıyorum. Omuzlarını tutuyorum.

“Ben muvaffak olmamış bir sanatkârim öyle mi? Ben muvaffak olmamış bir sanatkârim ha...”

Gülüyorum.

“Sen kör müsün Şefik? Sanatımın, dehamın şiddeti, dehşetiyle hayatımda yaptığım felaketleri görmüyor musun? Benim niçin sevdiğim erkeği bıraktığımı, hakikati anlamıyor musun? Eğer onun aşkının, sanatımı öldürecek bir şiddette olduğunu görerek ona böyle kin bağlamasaydım, sanatımı, istidadımı kurtarmak için kalbimi, aşkıma feda etmenin lazım geldiğini anlamasaydım... Ve sende, senin zeki muhitinde, dostluğunda, aşkında sanatımı yükseltecek fırsatlar sezmemiş olsaydım, canım gibi sevdiğim kocamdan, Nihat’ımdan ayrılır mıydım?”

“Neler söylüyorsun Suzan?”

“Bu gece işitmek istediğin şeyleri söylüyorum. Yalan elverir... Birbirimize ve nefsimize karşı söylediğimiz yalanlar elverir Şefik. Biz ikimiz de birbirimizden nefret ediyoruz. Çünkü

biz birbirleriyle yaşayamayacak, beraber yaşamaları birbirleri için tehlikeli olacak iki insanız. Muhitini ve etrafındakileri silen kuvvetli ve yüksek iki insanız. Yanındakinin kuvvetini, iradesini öldürerek kendine tabi etmek isteyen iki düşmanınız. Bunu sen de hissediyorsun. Yalan elverir. Sana geldiğim zaman, seni seviyorum zannettiğim zaman kalbimi açık gözlerle görmüyordum. Kendimi iyi anlayamıyordun. Fakat demin gözlerime o kadar düşman bakabilen, o kadar korku ve kinle bakan gözlerinin karşısında hepsini anladım. Hepsini birdenbire anladım. Ben kadın ve sanatkârım Şefik. Bunların ikisi de bende kuvvetli. Tam bir kadın olduğum için sevmesini, fevkalade sevmesini bildim. Harikulade bir sanatkâr olduğum için bende her türlü duyguları öldüren bu iptiladan¹ kurtulmak isterim. İşte o zaman sen karşıma bir halaskâr² gibi çıktın. Seni, senin aşkını bir kurtuluş zannettim. Bu bir sevk-i tabii³ ile oldu. Sana sığınmak istedim. Bende ki sanat kabiliyetini öldürmek isteyen her şeyi kırmaktan, parçalamaktan çekinmedim. Nihat'ı sana, senin aşkına değil, sanatıma, hodbinliğime⁴ feda ettim. Ve işte sanatkâr, kadına galip geldi. Fakat bilsen içimdeki mağlup kadın hâlâ ne kadar kudretli. Zannediyor musun ki senin manevî kuvvetin, zekân, fevkalade bir insan oluşun bana bir Adonis kadar güzel, bir mecnun gibi sevdalı kocamı unutturuyor? Şefik senin yanında mesut değilim. Benden başka, benden fazla bir şeyle meşgul olduğumu istemiyorum. Erkeğimin yanında her şeyden evvel gelmek, her şeyin fevkinde olmak istiyorum. Buna ihtiyacım var. Çünkü bir kadını. Etrafımda iradesizlik, itaat, perestiş⁵ ve takdir istiyorum, çünkü bir sanatkârım. Beni anlıyor musun

¹ Aşırı düşkünlük
Kurtarıcı
İçgüdü
Kibir
Tapma, tapınma

Şefik? Sonra, daha sonra ben kabahatli ve katilim. Kocamın ölümüne sebep benim. Vicdan azabı içinde inliyorum. Bunun farkında mısın? Hayır... Ne kadar ıstırap çektiğimi ne kadar korktuğumu, erkeğimden nasıl himaye, şefkat, merbutiyet¹ ve fedakârlık istediğimi hissediyor musun? Teselliye muhtaç olduğumu hissediyor musun? Hayır... Hayır... Hayır... Sen hususi hayatında bile felsefenin insanısın. Hususî hayatında bile hodbin², fena ve büyük adamsın. Allah olmak iddiasında bulunan büyük çılgın!”

Birbirimize çok yakınız. Bütün söylediğim sözleri dinlemekten yorulmuş, öğrenmekten perişan olmuş gözlerle bana bakıyor.

“Kadın girdiği hayata ıstırapı da beraber getiriyor. Sen beni öldürüyorsun Suzan. Sen beni, bendeki her şeyi öldürüyorsun. Belki düşmanız, hakkın var. Senden işimi, eserlerimi kısıkanıyorum. Fakat yemin ederim ki seni seviyorum. Bana ıstırap ve azap olduğunu hissettiğim bu dakikada bile seni hayatımdan uzaklaştıramayacak kadar sevdiğimi hayretle görüyorum. Senden kurtulabilsem şüphesiz kaçardım. Fakat sen meşum bir kadınsın. Asyalı ilahelerin, esrarlı bakışlarını taşıyan derin gözlerin, Japon işlemelerindeki çizgileri hatırlatan bu vücudun, incecik kaşlarıyla solgun ve geniş alnın, beni öyle sarıyor, beni öyle sarsıyor, öyle harap ediyor ki... Sana dost değilim. Kalbimde sana karşı müşfik³ bir merbutiyet yok. Fakat sana yalnız kinimle, aşkımla bağlıyım. Bu bağı koparabileceğim dakikada senden ayrılmakta tereddüt etmeyeceğim.”

¹ Bağlılık
Kibirli
Şefkatli

Yağmurun iri taneleri pancurları kuvvetle dövüyor. Uzaklaşan fırtına hâlâ büyük bir gürültü ile semayı hırpalıyor.

“Ağlıyorsun Suzan.”

“Bırak beni Şefik, öyle bedbahtım ki...”

Saçımı okşuyor. Başımı zorla göğsüne çekiyor.

“Seni seviyorum.”

“Öyle korkuyorum ki...”

Kuvvetli kolu vücudumu sarıyor.

Korku ile bu kolların arasında küçülüyorum.

“Korkuyorum,” diye inliyorum. “Korkuyorum. Böyle gecelerde Nihat’ın muazzep olan¹, mükedder² olan ruhundan korkuyorum.”

“Saçma söylüyorsun Suzan.”

Hıçkırıyorum.

“Her dakika o gelecek zannediyorum. Her ufak gürültüyü o yapıyor, her köşede o var zannediyorum. Zulmet³, ılık, gölge, çizgi her şey, her şey bana onu hatırlatıyor. Biliyorum, eminim o gelecek. Bir gece, muhakkak o gelecek.”

“Fakat olmayacak şeyler söylüyorsun Suzan.”

“Korkuyorum Şefik. Benden nefret etsen bile yanımdan ayrılma. Geceleri iş odana çekilirken sana bakan gözlerim vallahi hasetle, kederle değil, yalnız korku ile bakıyor. Geceleri hiç uyumak istemiyorum. Yatağımın kalın perdeleri içinde onun hayaliyle baş başa kalmanın, şakağında açılmış yaradan, parlak dişleri arasından sızan koyu renk kanın hatırasını bir dakika bile unutamayarak korkmanın nasıl bir azap olduğunu bilmezsin.”

Kocam saçlarımı okşuyor. Ben ağlıyorum.

¹ Acı içinde kıvrınmak
Kederli
Karanlık

Yağmur çok kuvvetli yağıyor. Gök gürültüsü gitgide uzaklaşıyor.

“Haydi artık yat. Sükûn ve uykuya ihtiyacın var. Bak vakit ne kadar ilerledi. Ben de çalışacağım.”

Gözlerimi öpüyor.

“Bu sevgilileri öyle harap ettin ki... Bu zavallı sevgilileri.”

Gözlerimi tekrar tekrar öpüyor. Yavaş yavaş hafifleyen yağmurun sesi büsbütün susmuş. Gök hiç gürlemiyor. Sedirden kalkıyoruz. Mavi tüylerle süslü küçük terliklerimle halılara hafif hafif basarak tuvalet odamdan yatak odama geçiyorum. Şimdi yatak odasıdayım. Kapıdaki renk renk boncukla işlenmiş mavi tül perdelerden kırmızı abajurlu lambanın ışığı sızıyor. Beyaz sırma ile işlenmiş siyah ipek perdeleriyle yataklığım zulmeti içinde beni bekliyor.

Omuzlarımdan kayan kimonomu onun ellerine bırakıyorum.

Siyah tül den bol geceliğimin içinde boncuklardan, tüllerden sızan kırmızı ziyanın¹ altında kim bilir ne kadar güzelim.

Yavaş yavaş örgümü açıyor. Saçlarımı, siyah ipek bir şal gibi omuzlarımı, kalçalarımı dizkapaklarıma kadar örten sert telli saçlarımı dağıtıyorum.

Yataklığının ayakucundaki alçak koltuğa oturuyorum. Terliklerimi, sonra mavi ipek çoraplarımı çıkarıyorum.

Kocam elinde tuttuğu mavi ipek kimonomu kenardaki koltuğun üstüne bırakıyor.

Yataklığın perdelerini açıyor.

Onun kolunun altından geçerek yatağa giriyorum.

Çirkin ve fırtınalı sesi “Bana dargın değilsin ya?” diye soruyor.

¹ Işık

“Hayır.”

Gene yalan başlıyor. Eğiliyor, alnımdan öpüyor.

“Korkmuyorsun ya?”

“Hayır.”

Doğruyu söylemek neye yarıyor?

“Allah rahatlık versin.”

“Teşekkür ederim.”

Doğruluyor. Boncuklardan sızan kızıl ziyanın üstüne bir şekil gibi çizilmiş muhayyirülukul¹ bir kuşu düşündüren profili ne kadar çirkin... Acaba ben ne kadar zaman yabancı ve uzak gözlerle bu profili seyrediyorum.

Çekildi.

Şimdi perdenin iki yanında iki büyük el var.

Bu iki el perdeyi bırakıyor.

Gözümün önündeki kızıl renk darlaştı. Perde sallandıkça bir hatt-ı münhani² oldu. Sonra üstünde renkli yıldızcıklar parıldayan bir hatt-ı müstakim³.

Yataklığımın karanlığı içinde yalnızım.

Niçin henüz yürümedi? Niçin duruyor? Ne bekliyor? Gözlerim kırmızı ziyadan⁴ çizilmiş bu çizgide, onu dinliyorum.

Odanın sessizliği içinde bir cismin şiddetle dönüşü havayı ihtizaza⁵ getirdi.

¹ Akılları hayrette bırakan, akıllara durgunluk veren

Eğri çizgi

Doğru çizgi

Işık

Hafif hafif titreme

Ne hassas bir samiam¹ var. Onun dönen vücudunun etrafından havanın iki yana kaçtığını duyuyorum.

Kalın halıların tamamıyla boğamadığı ayak sesleri yataklığın yanından uzaklaşıyor.

Kapının boncukla işlenmiş perdesini açtı. Kırmızı çizginin üstünde yıldızcıklar kaynaşiyor. Pırıl-daşıyorlar. O ilerliyor.

Elektrik düğmesini çevirdi.

Gözümdeki kızıl çizgi birdenbire kayboldu. Kenardaki kırmızı abajurlu lambayı söndürmüş olacak, işitiyorum. Hayır, artık işitmiyor, hissediyorum. Tuvalet odamdan kendi yatak odasına açılan perdelere doğru değil... Koridora, iş odasına gidiyor. Koridora açılan kapıya gidiyor. Bir ipek hışıltısı, bir sırma sesi var.

Sırmalı perdeleri açtı.

Kapının tokmağını çeviriyor. Kapıyı açtı, işitiyor muyum, yoksa his mi ediyorum? Açılan kapı tekrar kapandı.

Yabancı adam odamdan gitti.

Ölmüş kocamın matemiyle bu matem gibi karanlık içinde yalnızım. Evet, onu seviyor, onu bekliyorum.

Korku ve ümitle bütün gürültüleri dinliyorum. Onun beni benim için seven kalbine hasret çekiyorum.

Korkuyorum. Korkarak bekliyorum.

O gelinceye kadar, o gelip de ben korkumdan, azabımdan... Utancım-dan ölünceye kadar bu gecenin, bu zulmetin² devam etmesini istiyorum. Karanlığın asabı tahrik eden, korkuyu cinnet derecesine çıkaran ne evham verici, ne mütehey-yiç³ edici bir kudreti var.

Karanlığa açılmış gözlerimde onun hayali, onun şakağın-

¹ İşitme gücü
Karanlık
Heyecanlı

daki yaranın kanı... Dudaklarından sızan kanın rengi ve gözlerinin kinli bakışları var.

Korkuyorum. Korkuyorum.

Kocam odasında artık beni düşünmeden çalışıyor. Beni onun hayaliyle, onun hatırasıyla, onun nüfuzu altında himayesiz ve kimsesiz bırakıyor, beni ona bırakıyor.

Atlas yorganın içinde titreyerek büzülüyorum.

Bu gürültü nedir? Galiba uzakta, çok uzakta gök gürledi.

Sızlayan başımı yumuşak yastıklara gömüyorum.

Ağlamaktan yanan gözlerimi karanlıkta dost bir göz görmek ümidiyle açık tutuyor, dost bir yüz görmek ümidiyle açık tutuyorum.

Hâlbuki bu zulmette ne dost bir yüz, ne de dost gözler var. Bu zulmette hiçbir şey yok. Şekil, renk, çizgi, ziya¹, gölge yok.

Yalnızım. Onun benliğimdeki hayaliyle... Kabahatimin azabıyla yalnızım. Karanlıklar içinde...

Onu bekliyorum, erkeğimi bekliyorum. Çılgın bir ümit, hayır bir emniyetle onu bekliyorum.

Gelecek. Beni bir kere daha görmeye, beni bir kere daha görmeye ve affetmeye gelecek.

Mademki ruhlar her şeyi bilir, onun beni anlamaması kabîl² midir? O gönlümü, gönlümdeki nedameti³, ıstırabı, sevdayı görüyor. Ben aldanmış ve kendini aldatmış bir zavallı kadını. Ben kabahatli değilim.

Onu sevdiğimi, onu hâlâ sevdiğimi biliyor.

Evet, ben aldanmış bir kadını. Fazla beğenmeyi, takdir etmeyi aşk zannetmiş; mantıklı, hesaplı duyguları aşk zannederek kendini aldatmış zavallı bir kadın.

O bunu biliyor.

Ve ben de hakikati biliyorum. Artık hakikati biliyorum.

¹ Işık
Mümkün
Pişmanlık

Kadın erkeğini aklı için, dehası için, meziyetleri ve kıymetleri için değil, sevdiği için sevmesi mukadder¹ olduğu için seviyor.

İşte ben... Ben bir asrın yetiştirebildiği en akıllı, en büyük, en fevkalâde erkeğin yanında hâlâ iyi yürekli, sade, düz, basit erkeğimi seviyorum. Hem öyle çok ki...

Böyle zulmette yatmak hoşuma gidiyor. Bu zulmet beni yoklukla, bu zulmet beni ölümle, beni onunla birleştiriyor.

Bu karanlıkta ziya, gölge, renk, şekil yok. Hiç, hiçbir şey yok.

Burada korkudan titreyerek... Onu bekliyorum.

BİTTİ

¹ Yazgıda var olan, alında yazılı olan

BÜYÜK ATEŞ¹

Suat Derviş

1.

Kocasına hakikati nasıl söyleyeceğini düşündükçe kalbinde aşılmaz bir korkunun, korku değil, ıstırap veren bir utanç hissinin belirdiğini ve bütün iradesine hâkim olduğunu hissediyordu.

Eğer böyle bir itirafın kolay olduğunu iddia eden bir insan varsa, onun, evlilik denilen bağlılığın ifade ettiği manayı hiç bilmemesi lazımdı.

Bir kadın nasıl olur da kocasının karşısına soğukkanlılıkla çıkar ve ona basit bir şeyden bahseder gibi “Ben artık seni sevmiyorum, şimdi bir başkasını seviyorum,” derdi.

Bir kadının böyle bir şeyi kocasına söylemesine hiç imkân var mıydı?

Dünyayı dolduran evli çiftlerin arasında kaç insan kendisinde bu cesareti bulmuş ve eşinin karşısına geçerek açıkça ona “Ben artık seni sevmiyorum, bir başkasını seviyorum,” demiştir? Bunu söyleyebilmiştir?

Belki bundan on üç sene evvel onunla hayatını birleştirdiği gün “Ben seni sevmiyorum,” deseydi bu sözünde samimi olabilirdi. Fakat bugün kendi kendine düşündüğü zaman büyük bir katiyetle “Ben artık Muhterem’i sevmiyorum,” diyebilir miydi?

Hayır! Bunu diyemezdi.

Ve bunu söylerse bu bir hakikat de olmazdı.

Evet... On üç sene evvel babası tekaüde sevk edildiği¹ zamanda ailesi bir an evvel kendisini evlendirmek istemişlerdi ve o zaman kendisine talip olan Muhterem'in mevkii ve serveti vardı. İşte, anne ve babasının arzusuyla ve böyle bir zamanda yapılan bu izdivacın² başlangıcında Muhterem'i sevmeyi muhakkaktı.

Fakat şimdi o günle bugün arasında on üç sene geçmişti. Bu on üç sene içinde kocasını aşkla sevdiğini zannettiği, hatta bunu kuvvetle hissettiği günler de yaşamıştı.

Mazlum'a rast gelince, bu çılgın kasırgaya bütün varlığıyla tutulunca ve hayatında böyle her şey altüst oluncaya kadar... Evet... O zamana kadar aşkın bu olduğunu düşünmüş, Muhterem'e karşı kalbinde duyduğu bu ılık şefkat ve onun kollarında bulunmaktan, onun tarafından okşanmaktan duyduğu bu tatlı râşeyi³ aşk zannetmişti.

Fakat şimdi? Şimdi her şeyin ne olduğunu birdenbire anlamış bulunuyordu.

Şimdi bütün varlığını bir zelzele, bir bora, bir tayfun gibi altüst etmiş olan ve onu iradesiz bir halde önüne katmış ve sürükleyen duygunun haşmetini tattığı günden beri, şimdi o sevginin hakiki ve kahredici bir aşkla hiç de münasebeti olmadığını kendi kendine itiraf etmek zorunda kalıyordu.

Yalnız menfaat için onu evlendirdikleri, başkalarının münasip görerek kendisine eş seçtikleri bu erkeğin, kocası Muhterem'in kendisini sevip okşamalarının kendisine ağır bir angarya gibi gelmediğini anlamıştı. Hatta onun bu kucaklaşımlarına ihtirasla mukabele etmişti⁴.

¹ Emekliye ayrılmak
Evlilik
Titreme, titreyiş
Karşılık vermek

Hâlbuki o Muhterem'le nişanlı olduğu zaman bu evlilikte, bu müşterek¹ hayatta hiçbir zevk duymayacağını zannetmişti.

Fazilet, anne ve babasının güzel ve sevimli evlerini terk edip kendi evlerinden daha geniş, daha iyi döşenmiş, daha müreffeh² ve daha büyük ve daha güzel olan bu evde geçen on üç senelik hayatında bedbaht olduğunu iddia edemezdi.

Evlendikleri zaman kendisi henüz yirmi yaşındaydı. Muhterem otuz yaşında bir erkekti. Ve güzel bir erkek olan kocasının hiç sevimli olmadığını ve soğuk, alımsız bir insan tesiri bıraktığını herkes teslim ediyordu.

Muhterem böyle olmayı, herkese karşı soğuk ve sevimsiz görünmesini adeta kendi istiyordu.

Herkesle çabucak münasebet peyda edemeyen, zevahire³ kıymet veren, kimsenin karşısında olduğu gibi görünemeyen ve herkesin kendisini olduğu gibi görmesini değil de kendi istediği gibi görmesini isteyen ve bir türlü bundan başka türlü yapamayan bir insandı.

Fakat bu soğuk adam herkese karşı kapalı olan, kendisiyle yalnız ve baş başa kalınca başkaları için taşıdığı bu iğreti hüviyetini⁴ kendisine hiç yakışmayan bu kıyafeti üzerinden çıkarır, atar ve birdenbire bambaşka bir adam olurdu

Bu adam herkese görüldüğünden çok daha güzel ve çok daha sevimli bir adamdı.

Ve bu adam büyük bir zevk ve açıklıkla kendi hissiyatını yalnız karısının yanında yaşardı.

Herkese karşı bin bir perde ile örtülen hüviyetini hiç sakınmadan, hiç örtünmeden karısının karşısına olduğu gibi çıkarırdı.

Muhterem için Fazilet, kendisinin bir parçasıydı. Onu

¹ Ortak
Varlıklı
Dış görünüş
Kimlik

o kadar çok severdi ki onun yanında kendisini saklamayı, örtmeyi hiç aklına getirmez, onun yanında yüzde yüz kendi olarak bütün hislerini, bütün hürriyetlerini vererek yaşamak, onunla yaşamanın lezzetini yüzde yüz ve olduğu gibi tatmak isterdi. Yoksa yanında bu kadar açık olabildiği, kendi kendisini tam bulabildiği tek insan olduğu için mi onu bu kadar severdi?

Fazilet böyle bir suali hiçbir zaman kendi kendine sormamıştı ve hiçbir zaman böyle bir suali cevaplandırmayı düşünmemişti.

İzdivaç hayatında on üç sene tam bir huzur içinde yaşamıştı. Kocasının kendisini deli gibi sevdiğini zaten hissetmişti. Onun bu sevgi yüzünden kendisine gayet kıymetli bir varlık gibi muamele etmesinden daima tatmin edilmiş bir gurur hissi duymuştu.

Muhterem karısını memnun ve mesut etmek için onun hoşuna gidecek her şeyi yapmaya amade bir insandı.

Yalnız başkalarının yanında karısına karşı olan sevgisini izhar etmeden¹ ona karşı saygılı, ihtimamkâr² fakat uzak durdu.

Kimse onun bu kadınla baş başa kaldığı zaman onu ne kadar çok sevip şımartabileceğini tahmin edemezdi.

Esasen izdivacında Fazilet'i şaşırtan bu olmuştu.

Bu izdivacın resmi bir bağ olacağını ve evinde soğuk ve yabancı bir koca bulacağını düşünürken kocasını mahremiyetleri içinde müşfik³, muhabbetli⁴, sıcak bir âşık bulmuş olması onun üzerinde çok büyük bir tesir yapmıştı.

Evvela onu böyle buluşu kendisini şaşırtmıştı.

¹ Açığa vurmak, belirtmek, göstermek
Bir şeyin iyi olması için özenerek gayret gösteren, özenli
Şefkatli
Sevgi dolu

Fazilet için bu hâl, nişanlandığı teşrifat¹ düşününü, soğuk ve yabancı bir adamla evlenmeyip onun yerine bambaşka ve onun tam aksi olan samimi ve tasannusuz² bir adamla evlenmiş olmak gibi bir şey olmuştu.

Şimdi ona, Mazlum'a bütün bunları anlatmak, kendisine ne güç geliyordu.

Onunla bu hususta konuşamıyordu. Onunla zaten hangi hususta konuşabiliyordu ki...

Onunla esasen, ne kadar az konuşmuştu.

O, kendisinden ne biliyor, kendisi onu ne kadar az tanıyordu.

Kendisine henüz "Mazlum" diye hitap etmemişti bile.

Onun ismini kendi kendine olduğu zamanlarda büyük bir zevkle tekrarlıyordu, o kadar.

Ona bir şey söylemiyordu.

Onun yanında konuşmayı aklına dahi getirmiyordu. Onun tarafından ipnotize edilmiş bir insan gibi kendinden geçiyordu.

Onun tesiri altına giriyor, onun herhangi bir işareti üzerine bir sâirfilmenam³ gibi onun arkasından gideceğini hissediyordu.

Onun yanında hiçbir şey düşünmüyordu. Hiçbir şey düşünemiyordu.

Bihuş⁴ ve tatlı bir sarhoşluk tesiri içinde asabı uyuşmuş, onun bütün arzularına boyun eğmeye razı...

Kendi hüviyeti⁵, kendi hissiyatı, kendi şahsiyeti ortadan siliniyordu. Ona ait bir şey oluyordu.

O kadar ona ait oluyordu ki kendisinin onunla olan mü-

¹ Resmî şekilde ve kurallara, geleneğe göre davranma
Yapmacık olmayan
Uyurgezer
Kendinden geçmiş, baygın
Kimliği

nasebetinin dışında bir başka hissiyatı olmasını o anda düşünemiyordu bile.

Zaten bütün bunlar, Allahım, nasıl cehennemi bir süratle olmuştu. Nasıl kendisini derleyip toplamasına imkân bırakmadan oluvermişti.

Daha birkaç gün evvel hissiyatı neydi? Şimdi ne oluyordu? Bunu Muhterem'e söylemesi lazımdı, öyle mi?

Muhterem'e "Seni sevmiyorum artık," demesi lazımdı.

Muhterem'i sevmemek... Bu da doğru değildi.

Muhterem'i seviyordu ve bütün bunlar, kalbindeki hisler, Fazilet'in Muhterem'e anlatamayacağı, anlatmaya muktedir olamayacağı¹ kadar girift hislerdi.

Evliliklerinin ilk zamanlarında kocasına karşı kalbinde ihtirasla karışık bir his dahi duymuştu.

Fakat onun karısı olmak, on üç senelik bir itiyat² olduktan sonra... Evet, şimdi bu itiyadı bir zevk olarak telakki etmekle³ beraber onu yavaş yavaş daha sakın bir sevgi ile sevmeye başlamıştı.

Evet, on üç sene hayatını paylaştığı ve müşterek kavgasız, üzüntüsüz, sakın, rahat bir ömrü baş başa geçirdiği bu erkeğin, kocasının kalbinde ve hayatında büyük bir mevkii ve kıymeti vardı.

Fazilet için Muhterem bir yabancı olmaktan çoktan çıkmıştı. Ve şu anda onu kocasına bağlayan duygunun anne ve babasına bağlayan duyguyla eşit olduğu muhakkak gibiydi.

Anne ve babasına karşı duyduğu sevgi onun nasıl Mazlum'u sevmesine mâni olamıyorsa, Muhterem'e karşı duyduğu muhabbet⁴ de aynı şekilde onun Mazlum'u sevmesine hiçbir şekilde mâni olamıyordu.

¹ Gücü yetemeyeceği
Alışkanlık
Saymak, öyle kabul etmek
Sevgi

Mazlum'a karşı duyduğu çılgın ve ateşli aşkın, kocasına karşı duyduğu muhabbetin hudutlarını geçen hiçbir tarafı yoktu.

Bütün bunları kendi hissediyordu.

Fakat bunları ne Mazlum'a ne kocasına ne de herhangi bir insana anlatamazdı ve hatta kendi içindeki ıştırıp ve azabı öldürmek isteyip bu duygularını ne kadar tahlil etse bunda kendi vicdanını tatmin eder hiçbir şey bulamıyordu.

Şimdi günlerdir kendi kendini tatmin edememenin verdiği bir azap içinde kıvranıyordu.

Günlerdir kendi kendisiyle mücadele ederek bu iki duygudan birini, ikincisini, daha kuvvetlisini, Mazlum'a karşı duyduğu çılgın meyli kalbinde boğmak istiyordu.

Ve onu görmediği zaman, ondan uzak olduğu zaman kendi kendini ona sürükleyen akışa karşı durabiliyor fakat ona gitmek iştihakını¹, gidememekten duyulan azabı kalbinde dindiremiyordu.

Bundan daha bir, iki ay evvel birisi karşısına çıksa ve "Sen pek yakında bir yabancı erkeği takip etmek için Muhterem'i terk etmeyi düşüneceksin. Hatta buna karar da vereceksin," deseydi, karşısındakinin deli olduğuna hükmeder ve kahkahalarla gülerdi.

Çünkü o otuz üç yaşında olmasına rağmen kendisini bütün hayatını yaşamış ve hayatta hiçbir heyecan duymaya muktedir olmayan² ve hiçbir macera geçirmeyecek olan bir kadın farz ediyordu.

On üç senenin bütün ayları ve bu ayların bütün haftaları, bu haftaların bütün günleri ve bu günlerin bütün saatleri hep birbirinin aynı olarak geçmişti.

Hayatında on üç sene hep aynı şekilde tekerrür³ edip dur-

¹ Arzu
Gücü yetmeyen
Tekrarlanma

muştı. Bu sakın hayat içinde hiçbir şey kıpırdamamış, onlar hep, hep aynı şeyleri yapmışlardı. Ve böyle mütemadi hep aynı şeyleri yapmış, aynı şeyleri yaşamış olmak onun içine bir bezginlik vermişti. Birbirine benzeyen günler yeknesaklıkları¹ içinde sanki ikişer misli uzamışlardı.

O kendi iç tazeliğinin solmuş olduğunu vehim etmişti. Kendisini olduğundan daha yaşlı, evet, adeta ihtiyar hissetmeye başlamıştı.

Ona rastlayıncaya kadar bu böyle olmuştu.

Fakat o karşısına çıkınca birdenbire bütün hayatı baştan aşağı değişmiş, başkalaşmıştı.

Birdenbire ani bir ateş... Müthiş bir ateş bütün varlığını tutuşturmuştu.

Yirmi yaşında dahi bilmediği, tanımadığı bir cinnet onun şuurunu alt üst etmiş, onun bütün hayat ve mevcudiyetini sarsmıştı.

O tıpkı doğuştan kör olup birdenbire gözleri ışığa açılan bir insan gibiydi.

Öyle bir insanın dünyayı, ışığı birdenbire gülünce hissedeceği heyecan ve saadeti hissediyordu.

Fazilet kendi içinde bilmediği bir âlem, kendi vücudunda tanımadığı bir kadın bulmuştu.

Onu daha bundan çok kısa bir zaman evvel tanımıştı.

Çok kısa bir zaman evvel!

Ve her şey bir rüya çabukluğu ile ve bir rüya gayritabiiliği² ve inanılmazlığı içinde geçivermişti.

Şimdi artık bu raddeye gelmiş bulunuyordu.

Onu tanıdığı günlerin üstünden geçen ayların sayısı iki buçuğu ya geçer ya geçmezdi. Bu iki buçuk ay, on üç senelik bir hayatı bozmaya kâfi gelmişti.

¹ Hep aynı şekilde, değişmeden devam eden Anormal

Onu tanıdığı günü ve bugünün inanılmaz güzelliğini unutamıyordu.

O gün Moda'daki evden çıkmıştı. Serin bir sonbahar günüydü. Haftalardan beri yağmur yağmış ve sade iki gündür yağmur dinmişti. Fakat kuvvetli bir güneş çıkmadığı için yollar hâlâ çamurluydu.

Fazilet, o akşam çocukluğundan beri itiyadı¹ olan gezintisini yapmıştı.

Çocukluğumda akşam oldu mu, teyzesiyle birlikte evden çıkarlandı. Teyzesi onun elinden tutar, bostanların arasından giden dar bir yoldan Küçük Moda Gazinosu'nun önüne, oradan deniz kenarından yanmış Ermeni Mektebi'nin yoluna çıkarlardı. Şimdi burası birahaneydi. Mektebin önündeki sokaktan Moda İskeleyi'nin başına gelirler, oradan yokuş aşağı inerek evvela Moda İskeleyi'ne doğru yürürlerdi. Sonra dönerler, yan merdivenlerden Moda Çayırı'na çıkarlar, orasını da bir baştan öteki başa kat ederek Moda Caddesi'ne çıkarlar ve oradan yürüyerek Mühürdar'a saparlardı.

Mühürdar Bahçesi'nin önünden şimdi apartmanlarla bezenmiş olan Rıza Paşa Arsası'nı takip ederek Kumluk'a gelirlerdi. Kumluk'ta mavnaların yanaştığı küçük iskeleye giderler yahut taş duvarların üstüne yahut da kayalıklara çıkarlar, güneşin batışını seyrederdilerdi.

Dünyanın en güzel gurubu şüphesiz buradan seyredilebilirdi.

Fazilet, hemen hemen yirmi beş senedir, hemen hemen her akşam aynı gezintisini yaptığı halde bir defa bile bu güneş batışlarının birbirine benzediğini görmemişti. Ufku erguvan rengine büründüğü, güvercin kanı rengine boyandığı güneş batışları seyretmişti.

Bazı akşamlar ufuk filizî olur ve bol bir altın yaldızla sıvanmış gibi görünürdü.

¹ Alışkanlık

Bazı akşamlar bu altın yıldız lacivert atlasa benzeyen bir denizin harelerini yıldızlar, bazen de ufuk tam bir kavuniçi renginden maviye, maviden kurşuniye dönen renk renk bulutlarla örtülürdü.

İstanbul'un narin ve kıvrak endamının kıpkırmızı bir göğün üstüne siyah bir gölge gibi çizildiği akşamlarda, ufkun çürümüş gibi mosmor olduğu, bir çocuk teni gibi pembeleştiği akşamlar da olurdu.

Fakat tabiat büyük bir cömertlikle bu saatte ufkun rengini bir gün evvelkinden bambaşka bir renge boyardı.

Ufuk, büyük bir renk senfonisi içinde yavaş yavaş kararan gecenin koynuna gömülür ve yok olurdu.

Yaz günlerinin, kış ve bahar günlerinin güneşi hep başka renklerle batır, tek gün ötekini hatırlatmazdı.

Fazilet bu gezintileri kar ve hatta yağmurlu günlerde de yapardı. Böyle yapmayı teyzesinden öğrenmişti. Yağmurlu günlerde şemsiyesini açar, ayağında lastik çizmeler tek başına aynı yolları takip ederek yürürdü. Yağmur tanelerinin şemsiyesine çarptıkça çıkardığı sesler, ona tatlı bir musiki gibi gelirdi. Yağmur yağarken de hava sanki yıkanmış gibi tertemiz olurdu.

İnce burnunun deliklerini şişirerek bu havayı koklaya koklaya ciğerlerine çekmeyi çok severdi.

Şemsiyesinin altına saklanarak ve taştan taş seke seke senelerdir hep aynı gezintileri yapardı.

Muhterem'i bu gezintilere hiç alıştırıramamıştı.

O bunu çocukça bulmuştu. Bir tek akşam bile karısını bu gezintilerde takip etmemiş ve genç kadın da -ilk evlilik ayları müstesna¹- ondan sonra bir tek akşam bile bu eski itiyadından vazgeçmemişti.

İşte Mazlum'u tanımasına da yine böyle bir akşam gezinti-

¹ Hariç

si sebep olmuştı. Bütün bunlar inanılacak şey değildi ama... Öyle olmuştı.

Bundan aşağı yukarı altı ay evveldi. Hatta altı ay olmamıştı galiba. Bu senenin bir sonbahar akşamı gezmeye çıktığı zaman, kendisine Küçük Moda'ya inen dar ve bozuk yolda rast gelmişti.

Mazlum yalnız değildi. Yanında genç ve güzel bir kız vardı.

Fazilet bu kızı tanıdığı için onların yoldan yukarıya gelmeleri nazar-ı dikkatini celp etmiş¹ ve ona bakmıştı.

Şimdi Fazilet yemin edebilirdi ki o Mazlum'u bu ilk bakışta sevmişti. Buna inanmak tabiidir ki biraz güçtü. Fakat Fazilet onu daha bu bakıştan itibaren sevmiş olduğunu kendi kendine tekrarlamaktan adeta hususi bir zevk duyuyor ve buna inanıyordu.

Onu hiç tanıımıyordu. Buranın bilinmiş bir çehresi² değildi. Bir yabancı olmalıydı.

Başında yumuşak bir şapka, üstünde çok açık renkte bir pardösü vardı ve gözleri pardösünün rengindeydi.

Bu boz bir renkti.

Fazilet *Bu kadar acayip bir göz rengi görmedim*, diye düşünürken bu gözlerin de kendisini dikkatle süzdüğünü görmekten utanmış ve adeta şaşırmıştı. Onun kendisine dikkatle baktığını gören yanındaki genç kız oradan uzaklaşırlarken, ona biraz sertçe bir şeyler mırıldanmıştı.

Kıskandığı, yanındaki erkekle kavga ettiği aşikârdı.

Daha doğrusu Fazilet bunu böyle zannetmişti ve bundan da adeta bir şaşkınlık ve heyecan duymuştu.

Küçük Moda'ya geldiği zaman gazinonun kapalı olduğunu gördü. Yalnız şurada burada bir iki masa kalmıştı.

Parmaklıklara kadar yürüyen Fazilet oraya kollarını daya-

¹ Dikkatini çekmiş
Yüz

miş ve denize bakmaya başlamıştı. O gün deniz yeni yıkanıp, çivitlenip ütülenmiş bir çarşaf gibi düz ve gergindi. Ufukta, gökle birleştiği noktada ise yavaş yavaş daha açık bir renk alıyordu. Gök kapalıydı. Fakat ta ufukta sanki göğü kaplayan örtü tıpatıp yetişmemiş gibi bir aydınlık vardı.

Bulutlar gökle denizi birbirinden ayıran noktaya kadar yetişmemişler ve orası açıktı. Onun için de silinmiş bir ayna gibi pırıl pırıl yanıyordu.

Fazilet ufka bakarken kızı düşünmüştü. Kız, kendilerinden üç beş ev ötede oturan yaşlı bir avukatın kızıydı.

Kendi kendine “Demek bu delikanlı ile sevişiyor,” demişti.

Kız da güzel bir kızdı. Kumral ve dalgalı saçları, mavi gözleri, kıpkırmızı dudakları vardı.

Boyasız kırmızı dudaklar...

Bu mühim bir şeydi.

Ateş -genç kızın ismi buydu- modern bir kızdı.

Ökçesiz ayakkabı giyen, makyaj kullanmayan, sofra iskemlelerine ata biner gibi oturup sallanan ve babasına sigarasını yaktıran kızlardan...

Fazilet böyle şeyleri çirkin bulduğu için kendisini ihtiyarlamış zannediyordu.

Ateş de en aşağı yirmi beş yaşlarında olmalıydı.

Böyle olmasına rağmen Fazilet kendisini ondan çok daha yaşlı hissediyordu.

On üç senelik evlilik hayatı onu âdeta kocatmış, gençliğini ve hatta çocukluğunu anlamadan bu ağırbaşlı ve etikete riayetkâr¹ kocasının yanında onu bayağı yaşlandırmıştı. Zamanının gençleri arasında sanki çok büyük yaş farkı var gibiydi.

Onları anlayamıyordu vesselam.

Evleri birbirine çok yakındı ve Moda gibi küçük bir yerde,

¹ Uyan, itaat eden

hele hayatı hep evinin içinde geçen bir kadın olan Fazilet bütün komşularını ve hatta onların hayatını, bunu pek de merak etmediği halde bilirdi.

Onun için Ateş'in bu yaşta bir akrabası olmadığını biliyordu. Bu adamın Ateş'in bir arkadaşı olduğu aşikârdı.

Ve galiba bu arkadaş da bir sevgiliydi.

Yan yana, ağır ağır yürüyüşlerinden ve bu saatte bu kimse-siz yerlerde baş başa dolaşmalarından da bu belli değil miydi?

Kocasını düşündü ve içi sızladı. O hiçbir zaman kendisiyle böyle bir gezinti yapmamıştı.

Ateş talihli kız doğrusu... Hem de güzel bir erkek... Ateş'in şansı varmış, diye düşünürken gülümsedi.

Onun uzun boyunu, iri omuzlarını, muntazam çizgili yüzünü hatırladı.

Bu yüz kime benziyordu?

Bu yüz ona kimi hatırlatıyordu. Zihnini yorarken birden anladı.

Tıpkı Gary Cooper'a benziyor, dedi ve başı biraz rahat etti.

O gün soğuğa rağmen Küçük Moda'da denize bakarken her zamandan daha fazla kalmıştı. Bunu anlayınca adımlarını sıklaştırdı. Hava serin olduğu için de biraz üşümüştü.

Hızlı yürüyüş kanını harekete getirdiği için Moda lskelesi'nden geri döndüğü sırada artık üşümediğini hissetmişti.

O gün de bu suretle mutat¹ gezintisini yapmış oldu.

Fakat dönüşte ve bu defa da yalnız olarak aynı genç adamla karşılaştığı zaman sebebini anlamadığı bir heyecan hissetmişti.

Bu ortalığın kararmaya yüz tuttuğu bir sırada, bir köşeyi döner dönmez, birdenbire karşısına bir adamın çıkmasından duyduğu bir korku da olabilirdi.

¹ Her zamanki

Dalgın olduğu için birdenbire böyle bir insanla tam karşı karşıya gelince heyecanlanmış ve kalbi öyle hızlı vurmıştu belki.

Ansızın onunla karşılaşınca Fazilet hafifçe bağırmişti.

Ve o tatlı bir sesle “Affedersiniz, istemeyerek sizi korkuttum,” demişti.

Ve genç kadın gülererek “Estağfurullah,” diye cevap vermişti. “Sizin bir kabahatiniz yok. Ben çok dalgındım.”

Ve gülüşmüşler... Fazla bir şey konuşmadan her biri kendi yoluna gitmişti.

Fazilet ertesi akşam yine mutat gezintilerine çıkarken *Aca-ba onlara yine rast gelecek miyim?* diye düşünmüştü.

Ve o gün onlara tesadüf etmemişti.

Ne o gün ne de ondan sonraki günler...

Dördüncü günü hafif bir yağmur yağarken şemsiyesini alıp sokağa çıktığı vakit, artık onlara o yolda tesadüf edeceğini hiç beklemezken yine tam ilk gördüğü yerde görmüştü.

Bu defa ikisi kol kolaydılar.

Bu yağmurda kimsenin buradan geçeceğini zannetmedikleri için olacak, böyle ilerliyorlardı.

Fazilet’in uzaktan görünüşü Ateş’in herhalde canını çok sıkmişti. Evvela onun kolunu bırakmak ister gibi bir hareket yapmış, fakat bunun, onun kolunda ilerlemekten daha fazla kendi aleyhine olacağını düşünerek birdenbire onun koluna kolunu tekrar geçirmiş ve bu hareketiyle “Kime istersen anlat... Dedikodu yap,” der gibi ona âdeta meydan okuyarak yanından geçmiş ve selam vermişti.

Fazilet o gün çok kızmıştı. Fakat Ateş’in gözlerinden ve tavırlarından açıkça okunan bu manaya kızıyorum, zannetmişti.

Kendi kendine *Sersem kız, sanki şununla, bununla gezip tozması benim pek umurumda,* demişti.

O gece yatağına yatarken yağmur, gündüzkü gibi yağıyor ve camlara vuruyordu. Bu ses Fazilet'e onların yağmur altındaki gezintilerini hatırlatmış, *Herhalde pek sevişiyorlar, böyle yağmur altında, yağmura ehemmiyet¹ vermeden gezip tozuyorlar...* Birdenbire tekrar kocasının kendisiyle hiçbir zaman böyle bir gezinti yapmamış olduğunu düşündü.

Teyzesi artık onun bu gezintilerine iştirak² etmediğinden beri bu yolda her zaman kendisini çok yalnız hissetmiş olduğunu birdenbire içine çöken müthiş bir hüznle anlamıştı. Zavallı teyzesi...

Şimdi Sahrayıcedit'teki küçük ve temiz bir taşın altında yatıyordu.

Fazilet o gece teyzesini hatırlayarak ağlamaya başlamıştı.

Muhterem onun birdenbire ağlamaya başladığını görünce "Ne ağlıyorsun?" diye hüznle sormuştu.

"Bilmiyorum, birdenbire teyzem aklıma geldi. Onu öyle özlemişim ki..."

Yatağın üzerine oturmuşlar, kocası onu kolları arasına almış, o başını Muhterem'in omzuna dayamış ve orada hıçkırırken, Muhterem onu hafif hafif sallarken, o dakikada kendisini ağlatan mevzuyla hiç de alakası olmayan bir şey düşünmüştü.

Ne kadar güzel bir adam!

Düşüncesi yine onun hayaline takılmıştı.

Ateş'le birbirlerine sarılıp öpüşüyorlar mı, şimdi Muhterem'in beni kolları arasında tuttuğu gibi? diye bir sual aklına gelmiş ve yine içinden Elbette... Ben de ne kadar aptalım, bu zamanda iki genç sevişsin, baş başa dolaşınsınlar da birbirlerine sarılıp öpüşmesinler, bu olur mu? diye kendi kendine alay etmişti. Ne bu zamanda ne de eski zamanda gençler yağmur altında kol kola dolaşırlarsa bunu birbirlerine ahlak dersi vermek için yapmazlar!

Yağmur altında dolaşmak yine ona gezmelerini hatırlatmıştı. Teyzesinin ölümünden sonra tek başına yaptığı bu gezmeleri...

Ve hıçkırıkları yeniden artmıştı.

Ertesi gün havanın soğuk olmasına rağmen yanına akrabalarından ihtiyar Müzeyyen Hanım'ı da almış, çiçek yaptırmış, onunla beraber Sahrayıcedit'e gitmişler, Müzeyyen Hanım teyzesinin mezarının başında Kur'an okumuş ve Fazilet taşın başucunda oturup tatlı tatlı ağlamıştı.

O akşam yorgun ve sinirliydi. Fakat yıllardır edinmiş olduğu bir itiyatla¹ yine gezme saatinde sokağa çıkmıştı.

Sabahleyin açık olan hava öğleden sonra kapanmıştı. Biraz evveline kadar yağmur yağmış fakat akşama doğru bulutlar dağılmış, güneş çıkmıştı.

Çıplak ağaç dallarındaki yağmur tanelerinde tutuşan güneş ışığı, bu taneleri ufacık altın toplara benzetmişti. Hava güneşli fakat serindi. Rüzgâr bulutları dağıtmış ve durmuştu, esmiyordu.

Güneş ışığı altında bu gezinti Fazilet'e tahmin ettiği gibi ve tahmin ettiği kadar hüzünlü gelmemişti. O, bugün, hele teyzesinin de mezarına gidip geldikten sonra, onsuz bu yollarda dolaşmayı pek acı bulacağını zannetmişti. Hâlbuki bu gezinti onun ve kendi çocukluğunun bin bir hatırasıyla dolup süslenmişti o gün. O gün teyzesine ait olan her şeyi hatırlamıştı.

Kısa kumral saçları ve düz elbiseleri içinde incecik vücu-duyla sanki şimdi yanında dolaşıyordu.

Ferhunde Teyze hiç evlenmemişti ve hiçbir zaman da evlenmemiş kızların o can sıkıcı hırçınlığını göstermemişti.

Böyle evlenmeyişine sebep nişanlısının, ilk dünya harbi sırasında Çanakkale'ye gittikten sonra bir daha dönmediydi.

¹ Alışkanlık

O zaman yeis¹ içinde bir daha evlenmemeye yemin etmişti. Nişanlısı Çanakkale’de öldüğü zaman teyzesinin yirmi beş yaşında olduğunu söylerlerdi.

O zamandan sonra acaba bir daha hiçbir aşk onun kalbini titretmemiş miydi?

Acaba hiçbir kimseyi sevmemiş miydi?

Bunu bütün onu tanıyanlar arasında bilse bilse yine kendi, yine Fazilet bilebilirdi.

Çünkü teyzesi kendi evlenmemeye karar verdikten sonra bütün muhabbet² ve sevgisini kendi mateminden birkaç sene sonra evlenmiş olan kız kardeşinin çocuğuna bağlamıştı.

Ferhunde Teyze, Fazilet’e mecluptu³ Daha minik yaşında onu kendisine dost ve arkadaş olarak intihap etmişti⁴.

Onu kendi vazgeçtiği bütün evlatların yerine severdi herhalde.

Kendisine karşı annesinin kendisine gösterdiği şefkatten de daha üstün bir şefkat gösterirdi. Onu şımartır, onun tek isteğini yerine getirmek için parçalanır, onun hoşuna giden her şeyi yapar, bebeklerinin elbiselerini beraber diker, onunla bir çocuk gibi bahçede köşe kapmaca, koşmaca ve top oynardı.

Fazilet onun odasında kendisine mahsus bir çekmecesini olduğunu, kendisine mahsus pudra kutuları, lavanta ve tırnak cilası şişeleri bulunduğunu bilirdi.

Teyzesi tuvalet masasının bir köşesini ona tahsis etmişti⁵.

Burada içi boş pudra kutuları, içi kolonya dolu esans ve içi su dolu tırnak cilası şişeleri vardı.

Aynı cinsten pudraların büyük kutusu teyzesinin tarafında dururdu. Küçükler Fazilet’indi.

¹ Şiddetli üzüntü, keder

Sevgi

Tutkun

Seçmek

Ayrılmak

Bu suretle Fazilet, teyzesinin öteberisini karıştırmaz, cennetten bir köşe gibi telakki ettiği¹ bu güzel kokan toplu, temiz genç kız odasında hayatının en tatlı saatlerini geçirirdi.

Fazilet annesine, babasına ve kimselere söyleyemediği dertlerini teyzesine açardı. Teyzesi onun en gizli kabahatlerinin sırrını bilirdi.

O ne kabahat işlerse gider, bu mahremi esrarına anlatır. O bir “sır küpü” gibi Fazilet’i dinler, hiçbir suç için onu azarlamazdı. Sade ona arkadaşça bunu tamir etmek, suç olmaktan çıkarmak için ne yapmak lazım olduğunu anlatırdı.

Bu bir nasihatti.

“Artık olan olmuş, şimdi onu ne kadar düzeltebiliriz ona bakalım, kimsenin haberi olmadan onu nasıl tamir ederiz?” der ve kabahati kendi üstüne alır, “Aman bizi azarlayıp dövmesinler,” derdi.

Bütün ev halkı bir tarafta, onlar iki iyi dost ve arkadaş bir taraftaydılar. Ev halkı “onlar”, kendileri de “biz”diler. Bu teyze kendisine fevkalade masallar da anlatırdı!

Arada bir anneden izin alırlar ve Ferhunde teyzesinin lavanta çiçeği kokan yatağının içinde onun boynuna kollarını dolayarak ve onun vücudunu sarılıp çenesinin altından “Gıdını ver, gıdını,” diye öpmeye çabalayarak yatarken, kendisini dünyanın en bahtiyar çocuğu olarak hissederci.

Ferhunde teyze, elektriği kapardı. Ve ona “Kız, bırak boynumu beni boğacaksın,” diye şımarık şımarık çıkışırdı. Onun tarafından böyle hoyrat hoyrat sevmekten haz duyduğunu ondan saklamaya çabalar, “Böyle boynumu sıkarsan sana masal anlatamam ki,” derdi ve o zaman Fazilet mini mini kollarını istemeye istemeye bu sevgili boyundan çözer “Dinliyorum, anlat!” derdi.

Ferhunde teyzenin masalları ne kadar güzeldi yarabbi...

¹ Saymak, öyle kabul etmek

Bu masallar, topuklarına kadar uzanan sırma saçlı peri kızlarından, her bir odası bir başka renk taşla süslü kırk bir odalı saraylardan, bahçelerinde zümrüt dallı, lal çiçekli, pırlanta salkımlı ağaçlar olan peri padişahlarına mahsus köşklere, silkinince maymun postuna çıkıp ayın on dördü gibi güzel olan şehzadelerden sonra dev analarından bir dudağı yerde bir dudağı gökte Araplardan sonra cinlerden ve onlarla mücadele eden güzel perilerden, genç sultanları cinlerin ve dev analarının elinden kurtarıp kanatlarına alıp kaçıran Zümrüdüanka kuşlarından bahsederdi.

Ah hele o kuşlar...

Fazilet akşam gezintilerinde, deniz kenarında küçük parmağını göğe doğru kaldırıp martıları göstererek “Teyze, bunlar Zümrüdüanka kuşları mı?” diye sorardı.

“Hayır kızım, onlar daha büyüktür!”

“Ne kadar büyüktür teyze?”

“Çok büyüktür kızım.”

“Tavuk kadar mı?”

“Daha büyük!”

“Kaz kadar mı?”

“Daha büyük!”

“Hindi kadar mı?”

“Daha büyük...”

O kadar büyük kuş havada nasıl uçardı?

“Kanatları ne renktir teyzeciğim?”

“Renk renktir kızım alaimisema gibi.”

O zaman kanatları büyük olan bu güzel renklerle bezenmiş kuşu bir kere olsun görmek isterdi.

“Onu niçin hiç görmüyoruz teyze?”

“O buralarda bulunmaz da ondan.”

“Nerelerde bulunur?”

“Masallarda kızım.”

“Masallarda ha... Onu sen hiç gördün mü?”

“Görmedim.”

Teyzesinin herkesten fevkalade olduğuna emin bulunan Fazilet onun bu kuşu muhakkak görmüş olduğunu zanneder, daha doğrusu zannetmek isterdi. Bunun için bilgiç bilgiç başını sallayarak “Sen onu biliyorsun ama benden saklıyorsun. Ben biliyorum, sen onu görmüşsündür!” derdi ve bir türlü teyzesinin, teyzesi gibi fevkalade bir mahlukun Zümrüdüanka’yı görmemiş olduğuna inanmak istemezdi.

Evet, onun teyzesine karşı âdeta tapınmaya benzeyen bir sevgisi vardı.

Hayatında anne ve babasıyla birlikte ve onlar kadar çok sevdiği bir insandı. Üstelik de iyi arkadaşlıklar.

O büyüdükçe teyzesi onu kendisine mahremi esrar yapmıştı. Küçüklüğünde o nasıl bütün sırlarını teyzesine söylemiş ise o büyüyünce de aralarında otuza yaklaşan yaş farkına rağmen -tam yirmi sekiz yaş farkları vardı- teyzesi ona kendi kalbini açmaya, daha doğrusu onun gördüğü şeyleri ondan saklamamaya başlamıştı.

Zavallı sevgilisi... Teyzesi öldüğü zaman kırk beş yaşında var mıydı?

Herhalde o zaman henüz otuz yaşında görünüyordu.

Kendisini evvelden tanıyanlar ancak onun kırk yaşında olduğunu tahmin edebilirdi, o kadar...

O günkü gezintisinde Fazilet hep kendisini onunla beraber gibi hissetmişti.

Ferhunde teyzesinin ahenkli ve sporcu bir yürüyüşü vardı.

Her zaman gayet güzel giyinir, yolunun üstünde rastladığı kadınların ve erkeklerin, evet bilaistisna¹ herkesin nazarıdikkatini² ve hayranlığını üstüne çekerti.

¹ İstisnasız
Dikkatli bakış

Onu görmek, görenlerin âdeta içini açardı.

Süsü gizli ve saklıydı.

Göze batan ve yolunun üstünde parfümden bir iz bırakarak yürüyen, eksantrik bir saç tuvaleti yapan, ağır bir manto veya elbise ile dolaşan, görülmedik acayip şapkalar giyen bir kadın değildi.

Sade giyinirdi. Elbiseleri son modaya uygun, fakat bu modanın en az göze çarpan bir modelindendi.

Bu elbiselere her zaman beyaz yakalar, düz beyaz jabolar¹, güzel bir kuşak gibi elbisenin düzlüğüne bir nevi hususiyet veren ufak bir şey ilave ederdi.

Kendisi her zaman yeni hamamdan çıkmış hissini veren gül gibi temiz, sabun ve kolonya kokan bir kadındı.

Titiz bir ev kadınının yeni açılmış çamaşır bohçasını hatırlatan bir temizlik vardı onda.

Sanki temiz ve lavanta çiçeği kokan bir bohçada kalmıştı da birdenbire onu havaya çıkarmışlardı.

Taptazeydi. Zaten Fazilet onu düşündükçe hep “Güller gibi teyzeciğim!” derdi.

“Güller gibi...” sanki bu tabir Ferhunde Teyze için icat edilmişti. Ona o kadar uyardı.

Her zaman iyi taranmış ve dağınıklığında bile intizam² bulunan kumral saçları vardı. Ölünceye kadar bu kumral saçlar arasına tek beyaz tel karışmamıştı. Ondan daha genç olan annesinin başında beyaz saçlar vardı. Beli de kalınlaşmıştı. Her zaman ablasına “Oh, ben senin gibi değilim, ben çocuk anasıyım!” derdi.

Hakikaten de annesi Ferhunde teyzesinden çok daha yaşlı gösteriyordu ve ona “Kuzum herkesin yanında ablam olduğunu söyleme, bana ne kadar bozulmuş bir kadın diye bakıyor-

¹ Frenk gömleği veya bluzların göğüs kısmına, göğüs açıklığını örtmek için veya süs olarak takılan dantel yahut kumaş

Düzen

lar,” derdi. Hâlbuki annesi hâlâ bozulmuş değildi. O da genç gösteriyordu. Kendisi gibi otuz üç yaşında bir kızı olduğuna kimse inanmazdı. Şimdi elli dört yaşında var mıydı?

Belki vardı. Fakat doğrusu onu da görenler şimdi kırk beş yaşından fazla demezlerdi.

Belinin kalınlığına ve ağzının iki yanındaki bir çift hatta ve ikinci çenesine rağmen...

Annesini bütün hayatınca üzen hep bu ikinci çene olmuştu. Genç kızlığından beri bunun mevcut olduğunu söyler fakat buna kimseyi inandıramazdı.

Fazilet de bunun ne dereceye kadar hakikate uygun olduğunu bilmiyordu. O da yalnız teyzesinden bunun doğru olduğunu duymuştu.

Teyzesi bunu kardeşini yalancı çıkarmamak için mi söylemişti?

Fakat Fazilet her ne kadar annesinin genç kızlığını bilmiyorsa da onun gençliğini biliyordu.

Daima onun hafifçe iki çeneli olduğunu hatırlıyordu.

Sabahları kalktığı zaman saatlerce elleriyle bu çenenin üstüne hafif hafif vurur ve oradaki yağları eritmek isterdi.

Kadın gazetelerine bakar, ikinci çeneyi yok etmek için verilen bütün öğütleri toplar ve bunları tatbik ederdi¹. Her şeye rağmen bu ikinci çene orada âdeta ayak direr, kaybolmaz dururdu. Hatta zamanla da annesi kilo bile kazanmıştı. Bu defa ikinci çene daha heybetli olmuştu.

Fakat ev halkı, kendisi de dâhil olmak üzere her zaman annesini “Bugünlerde çeneniz daha küçüldü,” diye teselli ederlerdi. Onların söylediği şekilde bu çene hep küçülseydi, galiba şimdiye kadar hakiki çeneyi de, hatta çehrenin² bir kısmını da kendisiyle beraber süpürüp götürmüş olacaktı.

¹ Uygulamak
Yüz

Fakat bu yalana, yalan da değil, teselliye annesi her zaman sevinęle kanardı.

“Evet, ben de farkındayım,” derdi. “Âdeta görünmüyör bugünlerde...”

Fazilet annesinden daha fazla teyzesine benziyordu. Esasen annesiyle teyzesi, renklerinin değişik olmasına rağmen birbirlerine çok benzerlerdi.

Annesi sade kara saçlıydı. Abanoz¹ rengine karaydı saçları...

Ve yemyeşil gözlüdü.

Hâlbuki teyzesinin saçları kumraldı. Bakır rengine kaçan tatlı bir kumraldı bu. Ve ayrıca da saçları kıvrıkcıktı. Gözleri ise simsiyahtı. Annesinin saçları ise Çin bebeklerinin saçları gibi kalın telli, çok düz bir saçtı.

Fazilet’in saçları teyzesinin saçlarından biraz daha koyuydu. Fakat aynı kuvvette bir saçtı. Üstelik de teyzesinin saçları gibi kıvrıkcıktı. Gözleri ise ne annesinin gözleri gibi yeşil ne teyzesinin gözleri gibi karaydı. Babasının gözleri gibi sarıydı.

Açık bal rengine ve içinde kahverengi menevişleri olan harikulade güzel gözleri vardı.

Onu annesinden daha fazla teyzesine benzeten şey renklerinden daha fazla vücudunun kesilişiydi.

O da teyzesi gibi ince, filiz gibi, fidan gibi inceydi.

Ufak tefek ve orta boyluydu. Hatta kısaya yakındı boyu.

Sonra yüzünde çene kısmını büyük babasından almıştı. Anne babasından...

Teyzesi de öyleydi.

Tıpkı teyzesinde olduğu gibi bu çene ucu sivrilerek biten ince bir çeneydi.

En hafif bir şekilde ikinci bir çene ihtimali uyandırmayan keskin bir bitişti, çene kemiği olanca keskinliği ile görülüyordu.

¹ Koyu, parlak siyah

İşte yüzünün bu kısmı da teyzesinin o ütünden veya bohçadan veya kutudan çıkmış gibi tertemiz ve derli toplu görünüşüne sahip oluşu onu annesinden daha fazla teyzesine benzetiyordu.

Üzerinde teyzesinin büyük tesiri olmuştu. Hayatı annesinden ziyade, onun eteklerine yapışmış olarak geçtiği için annesinden daha fazla onu taklit etmişti. Konuşurken onun cümle, onun tabir, hatta onun kelimelerini kullanarak konuşurdu.

Onun hareketleri, onun sol kaşını hafifçe kaldırıp sağ gözünü kırparak konuşuşunu taklit ederdi.

Ferhunde teyze öldüğünden beri, annesi onun yüzüne bazen bakar, bakar da “Benim Ferhundeciğim,” diye onu göğsüne basarak ağlardı.

Ferhunde teyzenin ölümü ne kadar manasız, ne kadar lüzumsuz ve nasıl ani olmuştu.

Bu asırda, bu devirde olmaması icap eden bir ölümdü.

Çamlıca’da, Bulgurlu’ya yakın olan köşklerine taşınacaktı. Köşkte her zaman annesinin sütninesi bekçi olarak otururdu. Ferhunde Teyze göçten bir gün evvel köşke gitmesini ve oradan bir kadın çağırıp köşkü temizletmesini istemişti.

Ertesi gün, eşyalar, rahat rahat gelsin diye... Kendisi o geceyi sütninenin yanında geçirecekti.

İşte o gece onda mevcut olmayan ve birdenbire gelen müthiş bir apandisit krizi onun ölümüne sebep olmuştu.

Gece saat ona doğru Ferhunde teyze müthiş sancılar içinde kıvranmaya başlamıştı.

Köşk her yerden uzak ve bağların ortasındaydı. Sütnine çok ihtiyardı. Kısa bir zaman evvel geçirmiş olduğu bir inme yüzünden bir ayağını sürüyordu.

Yalnızdı. Yani yanında on beş yaşında Güllü adındaki öksüz torunundan başka kimse yoktu.

Doktora haber vermek için sabahı beklemişlerdi.

Sabahleyin Güllü hemen çıkıp eve telefon etmişti. Bir doktor alıp otomobille Bulgurlu'ya vardıkları zaman apandisit de-
linmiş ve peritonit başlamıştı.

Bu ölüm inanılmayacak kadar manasız bir şeydi. Ve bu kötü ölüm Fazilet'i hayatında en çok sevdiği bu teyzeden ayırmıştı.

2.

Fazilet, teyzesinin mezarından döndüğü gün onunla sene-
lerce her akşam birlikte yaptığı bu gezintiyi tek başına yapar-
ken hep onun hatıralarını yaşıyordu. İşte bir gün... Böyle bir
sonbahar günü, bu Küçük Moda'dan denize inen yolundan
aşağı inmişlerdi.

O gün de bugün gibi güneşli bir gündü. Fakat bugünden
çok daha sıcaktı. İkisi de ayaklarını ayakkabı ve çoraplardan
sıyırmışlar, denize sokmuşlardı. Deniz pek soğuktu. Fakat
onlar birçok oynamışlar, denize taş atmışlardı. Sonra o gece
Ferhunde teyze müthiş rahatsızlanmıştı.

Ne nazik ve nazlı bir bünyesi vardı onun.

Bir gün de kâğıt helvası almışlar, içine dondurma koymuş-
lar, bu kalabalık yaz günü kimseye kendilerini göstermeden
bunu yiyecek yer bulamamışlardı. En sonra yolun yanındaki
metruk¹ bir köşkün boş ve kimsesiz bahçesine tahta parmak-
lıklardan sıçrayıp atlamışlar ve orada boş bir havuzun kenarı-
na oturup ayaklarını içine sallandırarak bu kâğıt helvalarıyla
dondurmaları yemişlerdi.

Bir gün burada ona fevkalade yakışan lacivert elbisesiyle
bir otomobil birdenbire çamurlu suları onların üstlerine sıç-

¹ Bırakılmış, terk edilmiş

ratmış ve ikisi de bu şeye hem kızmış hem de gülmüşlerdi. Ne kadar çamurlanmışlardı o gün yarabbi... Şeker Ferhunde teyzesi, o güldükçe önce o kadar hiddetlenmiş, sonra nasıl onun kahkahalarına iştirak etmişti¹.

Evet, o gün Fazilet teyzesinin hayaliyle avunarak bu gezintiden döndüğü sırada birdenbire yine aynı köşe başında onunla karşılaşmışlardı. Üst üste iki gün böyle karşılaşmaları o kadar tuhaf olmuştu ki... İkisi de gayriihtiyari² gülümsemişlerdi.

Çünkü bu karşılaşış köşeyi tam dönerken, aynı noktada oluyordu.

Genç adam o gün yine yalnızdı.

Ertesi gün onu tekrar Ateş'le beraber Küçük Moda'ya giden dar yolda görünce canının sebepsiz sıkıldığını hissetmişti.

Genç kızla bu defa kol kola değillerdi.

Aralarında bir hayli mesafe bulunmakta olduğunu Fazilet hemen fark etmişti. Ve bunu fark edince de iç sıkıntısının birdenbire hafıflediğini hissetmişti.

Gezintisini aynı yeknesak programla takip etmişti. Ve bu defa dönüşte yine aynı köşe başında onu yalnız olarak görmüştü.

Genç adam, onun gözleri içine âdeta gülümseyerek bakarken Fazilet bundan evvel rastlayışlarında ona gülümsemiş olmasından nadim³ fakat onun bu pervasız gülümseyişine kızgın, bu tebessüme mukabele⁴ etmemiş ve onu görmemezliğe gelerek ilerleyip gitmişti.

Fakat o gece eve geldiği zaman mektepte bir arkadaşı veya evde kocasıyla kavga edip onu darılttığı zaman duyduğu üzüntüyü duymakta olduğunu hissetmişti.

¹ Katılmak
İstemeksizin
Pişman
Karşılık

Bu, izah edemediği garip bir histi. Kendinden ve kimseden memnun değildi. Kendi kendine bu fena hissine bir sebep atfetmiş olmak için *Koskoca evli bir kadınım*, diyordu. Adamın gülüşüne bakıp sanki bana karşı kadın olarak alaka gösteriyormuş sandım. Hâlbuki o benim komşumun kızıyla flört eden, belki de yakında onunla nişanlanacak olan bir adam. Ben onun gülüşüne kafa çevirerek onun bana karşı sanki başka bir fikirle gülümsediğini zannettiğimi izhar ettim¹, bu suretle böyle bir şeyin imkân dâhilinde olduğunu kabul eder göründüm.

Böyle düşünmek suretiyle kendi üzülmüşüne bir sebep bulmuş oluyor ve bu üzüntüyü haklı görerek rahat ediyordu.

Fakat bu içinin ancak bir tek tarafını tatmin eden bir şeydi.

Üzüntüsünün sebebini anladığı ve bunu kendi nazarlarında² bir sebebe bağlı ve haklı bulduğu için tatmin edilmiş oluyordu.

Fakat üzüntü bakiydi. Ve bu üzüntü ona tekrar rast gelinceye kadar aynı şiddetle devam etmişti.

Onu on gün sonra Küçük Moda'ya giden dar yolda görmüştü. Yalnızdı... Ateş yanında yoktu.

Fazilet, *Randevuya gelmemiş galiba*, diye düşündü ve onun bundan üzölmüş ve bozulmuş olmasına için için sevindi. Fakat o bu yalnızlıktan hiç de mahzun görünmüyordu. Neşeli ve fütursuz adımlarla ilerliyordu.

Genç kadının hizasına geldiği zaman yüzündeki gülümseyiş birdenbire çok genişlemişti. Kenara çekilerek ona şapkasını çıkarmıştı.

Fazilet ona gülümseyip şapka çıkarışına gayet hafif bir baş selamıyla mukabele ettiğ³ zaman *Bu vaziyette teyzem de böyle yapardı*, diye düşünmüştü.

¹ Açığa vurma
Düşünce
Karşılık vermek

Bu suretle kendi bu hareketinin hiç de gayritabii¹ bir şey olmadığını ve kendisini fazla bir şey taahhüt eder bir vasiyete sokmayacağını kendine telkin etmişti.

Bu çocuk biraz fazla laubalice bir şeydi. Muhterem'in tamamıyla aksi olan bir insan...

Bir sokak köşesinde bir çarpışma ve aynı yolda birkaç kere karşılaşma yüzünden kendisini onu selamlayacak kadar ona aşına zannediyordu.

Nihayet Ateş de ona benden bahsetmiştir.

Onları bir daha hiçbir zaman beraber görmedi.

Bundan sonra her akşam gezintilerinde muntazam² surette ona rast geldi. Her akşam iki kere...

Bir kere Küçük Moda'ya giden o dar sokakta, bir kere de o mahut³ köşe başında.

Küçük sokakta onu her görüşünde gülümsüyor ve şapkasını çıkarıyordu.

Fazilet de *Ateş onu bekletmeye başladı*, diye düşünüyordu. *Ben onun yerinde bir genç kız olsaydım bu güzel çocuğu böyle üzmezdim.*

Ve bu düşüncesine kendisi de gülüyordu.

O genç kız olduğu zaman ne yapmıştı ki?

Mektepten ayrılır ayrılmaz ve üniversiteye girmeyi düşündüğü bir sırada kendisine tavsiye edilen adamla evlenivermişti.

Ailesi istediği için o genç kızlığında bir tek defa bile sevmemişti.

Onun genç kızlık hayatı kadar basit geçmiş olan bir başka genç kız hayatı var mıdır ki?

Ateş'e aşkolsun doğrusu, diyordu. *Ben kendimi onun yaşında iken bile ihtiyarlamış hissediyordum.*

¹ Anormal
Düzenli
Malum

Onun yaşında iken...

Böyle söylerken henüz otuz üç yaşında olmasına rağmen kendisini âdeta yaşlanmış ve uslanmış farz ettiğini kendi kendisine anlatmak istiyordu.

Fakat bütün bu gayretine rağmen diğer kızların on dört on beş yaşlarında geçirecekleri macerayı o şimdi yaşamaya başlamıştı. Tıpkı mektepten dönen bir kız gibi yolunun üstünde rastladığı bir erkeğe, tanınmayan bilinmeyen, sade gözlerinin harikulade güzel olduğu ve kendisinin Gary Cooper ile müşabeheti¹ tespit edilmiş olan bir erkekle alakadar oluyordu.

Bu gülünç, inanılmaz, akla gelmez ve saçma bir şeydi. Öyleydi ama... İşte hakikatti, işte olmuştu.

Bu tesadüfler en aşağı on beş gün böyle devam etmişti.

Bu on beş gün içinde bazen her gün üst üste ve bazen de gün aşırı veya üç günde bir ona rastlamıştı.

Bu on beş günden sonra birdenbire bir gün Muhterem'in hastalığı başlamıştı.

Allahım bu ne müthiş bir şeydi!

Bir akşam baş ağrısıyla eve gelip hemen yatmıştı. Üç dört gün sonra doktor tifo olduğunu teşhis etmişti.

Genç kadın gayetle² ağır hasta olan kocasının başucundan bir dakika bile ayrılmamıştı. Bir dakika bile...

Bu hastalık günleri ona Muhterem'in kendi hayatındaki mevkiini ve kendisinin ona verdiği kıymeti daha iyi öğretmişti.

Evet, bunu çok iyi anlamıştı...

Onun hasta yatağının başucunda geçirdiği saadetlerde, teyzesinin ölümü üstüne bir hayli zaman geçtiği halde, bü-

¹ Benzerlik
Aşırı derecede, çok fazla

tün bu ölüm acılığıyla hatırasında tekrar canlanmıştı. Aynı acı ve üzüntüyü biraz değişik olarak fakat aynı müthiş ve zehirli lezzetiyle şimdi yeniden duyacağını düşünerek ve bundan korkarak onun yatağının başucunda müthiş ıstıraplı saatler geçirmişti.

Bu günlerde şüphesiz ki akşam gezintilerine çıkmadığı gibi, akşam gezintilerinde rastladığı genci, “Ateş’in sevgilisini” hiç düşünmemişti.

Onu hiç hatırına getirmemişti.

Bütün üzüntü ve korkusu Muhterem’i kaybetmek tehlikesi üstüne tekessür¹ etmişti.

Yatağının üzerine eğildiği, hummalı alnını okşadığı, “kaybedeceğim” korkusuyla tir tir titrediği kocasına hayatında ne kadar büyük bir kıymet verdiğini, hasta yatağının başucunda çırpındığı günler anlamıştı.

Hayır! İkisi arasında o kadar çok müşterek² hatıra, müşterek menfaat, müşterek sevinç ve üzüntü vardı ki...

Onun hasta yatağına doğru eğildiği günler nasıl olup da vaktiyle sade ona menfaat için vardığını kendisine anlatamaz, izah edemez olmuştu.

Hâlbuki babası tekaüde sevk edildiği³ ve aylığı birdenbire hiç mesabesine⁴ indiği zaman bütün aile bu sıkıntılı durumdan hiç olmazsa Fazilet’i kurtarmanın ancak bu hâli vakti yerinde olan gençle evlenmesiyle temin edileceğini düşünmemişler miydi?

Ona nişanlın diye Muhterem’i gösterdikleri gün vücudunun, nefrete çok benzeyen bir hisle titrediğini bu yatak başında hatırladıkça onun hasta elini avuçları içine alarak yanağını içine dayayıp “Affet beni!” demek ihtiyacını duyuyordu.

¹ Çoğalmak
Ortak
Emekliye ayrılmak
Değerine

Bu adam için annesinin bile onu evlenmeye ikna ederken “Biraz soğuk ama erkeklerin ağırbaşlısı daha iyi olur,” dediğini hiçbir zaman unutamıyordu.

Bu adam on üç sene içinde hayatında nasıl büyük bir yer işgal etmiş ve nasıl kalbine yerleşmişti.

On üç sene müşterek¹ ve iyi bir hayatları olmuştu. Muhterem kimsenin tahmin edemeyeceği kadar büyük bir ateşle karısını sevmiş, teşrifata² riayetkâr hareketleri kurulmuş bir makine gibi ayarlı olan bu soğuk insan karısıyla geçirdiği samimi saatlerde birdenbire değişerek hiç de yabana atılmayacak kadar müşfik³ ve sıcak bir âşık olduğunu ona ispat etmişti.

Ve sade bu da değildi.

Karısına karşı namütenahi⁴ himayekâr⁵ ve muhabbetliydi⁶

O yaşadıkça, o yanında oldukça Fazilet hiçbir şey düşünmemeyi itiyat⁷ edinmişti.

Binlerce müşterek hatıraları vardı. Bir odanın perdelerini mesela ikisi günlerce konuşarak, günlerce beraber düşünerek almışlardı.

On üç seneden beri bütün mobilyası değişen, başkalaşan bu evi birbirine danışarak, her noktada mutabık kalarak⁸ kurmuşlardı.

Mesela kendi dikiş masası pencerenin önünde bir tarafı duvara dayanmış olarak kendi, koltuğunun karşısındaydı.

Muhterem’in oturma odasına konulmuş yazı masası da o şekilde yerleştirilmişti ki Muhterem başını her kaldırıpta karısını görebilecekti, esasen bu oturma odasındaki yazı masasının

¹ Beraberce
Resmi şekilde ve kurallara, geleneğe göre davranma
Şefkatli
Sonsuz
Koruyan, sahip çıkan
Sevgi dolu
Alışkanlık
Karşılıklı olarak anlaşmak

da o esas işlerini yapmazdı. Asıl işlerine ciddi surette çalışmak için bir başka yazı odası vardı ki orada da kendi koltuğunun tam yanında küçük bir tabure bulunurdu.

Muhterem çok yorulduğu zaman zili çalar, hizmetçisini çağırarak “Hanımı bekliyorum, biraz gelsin... Pek rica ediyor deyiniz,” derdi.

O zaman Fazilet kocasının odasına gelirdi. Ve yeri işte bu taburenin üstüydü. Hemen oraya oturur ve Muhterem’in zevahirperestliğinin¹ bir delili olan bu ağır ve muhteşem eşyalarla dolu muazzam yazı odasında onların bu baş başa kalışları odadaki soğuk ve ciddi havayı dağıtır, buraya da samimi bir havanın ılıkliğini verirdi.

Fazilet tabureye oturunca alnını veya yanağını kocasının dizine dayardı. Muhterem ince, uzun parmaklarını onun kestane rengi saçları içine daldırır, bu saçlarla oynayarak başını hafif hafif okşarken “Seni çok özledim!” derdi.

Sonra karısını çenesinden tutar, başını kaldırır ve dudaklarından öperdi. Sakin fakat çok derin bir sevgi ifade eden uzun bir öpüştü bu...

Başkaları yorgun bir dakikalarında bir sigaraya, bir kahveye, herhangi bir münebbih² nasıl ihtiyaç duyarlarsa, Muhterem de yorgunluğunu gidermek için karısının dudaklarına öyle bir ihtiyaç duyardı.

Bu uzun öpüşten sonra Fazilet yine başını eğer, kocası da hiç konuşmadan dalgın bir elle onun saçlarını okşardı. Sonra bir saat, yarım saat, bazen de çeyrek saat sonra onun çenesini tekrar tutar, başını tekrar kendine doğru kaldırarak bir avucunun içiyle dağılmış saçlarını ayırarak onu bu defa evvela alnından, sonra iki gözleri, sonra iki yanakları ve sonra da dudakları üstünden kısaca öperdi.

¹ Dış görünüşe önem veren
Uyarıcı (ilaç, kahve, çay vb.)

Bu “Artık sana ihtiyaç kalmadı, dinlendim, gidebilirsin,” demekti.

O zaman Fazilet yerinden doğrulurdu.

Muhterem masasının üzerindeki kutudan bir sigara alır ve Fazilet yine hiçbir şey söylemeden onun sigarasını yakardı. O sigarayı yakınca Muhterem karısının elini avucuna alır, bu küçük, beyaz, incecik parmaklı elin pembe ucunu öperdi.

Ve Fazilet odadan çıkardı.

On üç sene, tek ciddi kavga ve tek kötü hatıra bu çiftin müşterek¹ hayatlarını zehirlememiş, bir kere bile birbirlerine karşı ufak ve basit bir şeyden dahi olsa hiddet duymamışlardı.

Fazilet kendisini daima müthiş bir huzur içinde hissetmişti.

Bu huzuru hayatta en büyük saadet telakki etmişti².

Onu şaşırtan şey hayatının şimdi böyle birdenbire değişivermiş olmasıydı. Başına gelen ve şimdi şu dakikada içinde bulunduğu vaziyet onu müthiş bedbaht eden bir şeydi.

Muhterem nekahete³ girince İzmir’deki kız kardeşinden mektup aldı. O davet ediyordu. Kardeşinin nekahetini kendi evinde geçirmesini istiyordu.

Doktor da hastanın kendisini daha iyi toplaması için böyle bir seyahatin çok iyi ve isabetli olacağını söylemişti.

İşte soğuk bir kış günü rıhtımdan bir vapura binmişler; İstanbul’dan uzaklaşmışlardı.

Hava soğuk olduğu ve hastalıktan kalkalı henüz bir ay geçtiği için Muhterem güverteye çıkamamış, hatta salona bile geçmemiş, vaktini hep kamarasında geçirmişti.

Karı koca akşam yemeğini kamarada yemişlerdi. Muhterem doktorun tavsiyesi üzerine erken uyuyacağı için denizi pek çok seven Fazilet kürkünü giymiş ve güvertede şöyle bir dolaşmaya çıkmıştı.

¹ Ortak

Saymak, öyle kabul etmek

Hastalıktan yeni kurtulmuş zayıf ve hâlsiz olan kimsenin durumu

Hava soğuk, deniz sakindi. Rüzgâr ancak vapurun seyrinden hâsıl olan bir rüzgârdı.

Gök açıldı... Bir yanı bir parça yenilmiş, soğuk bir aksi olan bir ay gökte ışıldıyor, denizi gümüşlüyordu.

Moda'da doğmuş, Moda'da büyümüş bir insan olan Fazilet denizi âdeta ihtirasla¹ severdi.

Güvertede birkaç kere aşağı yukarı dolaştıktan sonra havanın soğuğuna rağmen küpeşteye dayanmış ve denizi seyretmekle o tuzlu deniz havasını ciğerlerine âdeta bir aç gözlülükle çekmeye başlamıştı.

Burada kendisi de bilemiyor, ne kadar zaman açık deniz havasının kendisine verdiği bir zevk içinde âdeta yarı sarhoş bir halde kalmıştı.

O kadar kendi zevkine dalmış ve garip bir düşüncesizlik içinde orada uyuşmuş kalmıştı ki arkasından gelip yanına yaklaşan insanı ancak küpeşteye kollarını dayadıktan sonra görebilmişti.

Yanında birdenbire birini görünce irkilmiş ve o zaman hiç tanımadığı bir ses “Affedersiniz, sizi yine korkuttum galiba?” demişti.

Yine korkuttum!

Bu adam demek kendisini bir kere daha korkutmuştu öyle mi?

Ay ışığında onun kim olduğunu göremediği halde sesinden onu tanımıştı.

Ve onu tanıyınca kalbi yeniden bir şeyden korkmuş gibi bir kere daha sıçramıştı.

Uyuşmuş olmasına rağmen sıcak bir kanın başına hücum ettiğini, yanaklarını ve saçlarının dibine kadar alnını yaktığını hissetmişti.

Kendisiyle konuşan bu adam... Bu Ateş'in sevgilisiydi.

¹ Çok şiddetli arzu

“Affediniz,” diyordu, “sizin vapura girdiğinizi gördüm. Sonra sizi gözden kaybettim. Bütün gün aradım. Sonra salonda otururken sizin paltonuza bürünmüş bir halde güverteye çıktığınızı gördüm, arkanızdan derhal gelmek istedim. Fakat bezik oynuyordum, geciktim. Tekrar döneceksiniz diye çok korkuyordum. Oyunu bitirir bitirmez hemen fırladım, koştum, sizi burada görünce yanınıza geldim. Çok dalgındınız. Ayak seslerimi işitmediniz, onun için korkunuz, affediniz!”

Onun bir cevap vermesine müsaade etmeden arka arkaya bu upuzun sözleri söylemişti.

Onun kim olduğunu tanıdığı ve onun bu sözlerinin mana ve mahiyetini anladığı halde anlamamazlığa ve tanımamazlığa geldi.

Onun bu küstahlığına çok kızmıştı.

“Beni kime benzettiğinizi bilemem,” dedi, “fakat birine benzettiğinizden eminim.”

“Sizi benzetmek mi? Mümkün mü? Ben sizi iyi tanıyorum.”

Fazilet küpeşteden kollarım çekerek hiddetle “Fakat ben sizi tanımıyorum... Sizin beni tanımanıza da imkân göremiyorum,” cevabım verdi.

Oradan ayrılacaktı fakat genç adam “Sizi tanımama nasıl imkân yok,” dedi. “Sizi çok iyi tanıyorum Fazilet Hanım.”

Kendi ismini onun ağzından duyunca Fazilet’in yüzü gayriihtiyari¹ hayret ifade eder bir mana aldı.

“Görüyorsunuz ya... Sizi tanıyorum. Rica ederim gitmeyiniz, biraz konuşalım.”

“Sizin benim ismimi bilmenizin, sizinle tanışmaklığım için kâfi bir sebep olduğunu mu zannediyorsunuz?”

“Bu bir sebep değil belki... Fakat... Nihayet şimdi bir va-

¹ İstemeksizin, düşünmeden

purda seyahat eden iki yolcuyuz... İki yol arkadaşı, pekâlâ birbirleriyle konuşabilir.”

“Mümkün,” dedi, “fakat ben yorulduğum ve üşüdüm... İçeri girmek istiyorum.”

Genç adam üstündeki paltoyu acele ile çıkararak “Üşüdünüzse benim paltomu üstünüze alınız,” diyordu, aynı zamanda paltoyu genç kadının omuzlarına koymaya uğraşıyordu.

Fazilet şimdiye kadar böyle bir şeyle karşılaşmamıştı. Çünkü omuzlarına bu paltoyu yerleştirmeye uğraşan eller omuz başlarına temas edince onları okşamak isteyen ve belki de hafifçe okşayan bir mana alıyordu.

Fazilet hiddet ve heyecandan kalbi titreyerek “Teşekkür ederim, istemem!” dedi.

Ve arkasından gelerek vücudunu saran bu palto ve onu tutan iki koldan kurtulmak istedi.

Öteki onun ne yapmak istediğini anlamıştı. Birdenbire paltoyu daha büyük bir enerji ile onun omuzları üstüne koydu ve iki koluyla da onun kollarını paltonun içinde hapsederek onu kıpırdıyamaz bir hale getirdi.

Bu ne saygısız bir adamdı... Yarabbi, ne yapmak istiyordu?

Fazilet korku ile bu kendisini sımsıkı tutan kollardan kurtulmak istedi. O gülen bir sesle “Bakınız, paltom ne kadar kalındır,” dedi. “Ve gece ne güzel... Niçin muhakkak içeriye girmek istiyorsunuz?” dedi.

Fazilet “Fakat beyefendi...” diye kekeledi.

“Sizi böyle yakından görmeyi, sizinle konuşmayı aylardır istiyordum.”

Kolları onun kollarını bırakmıyordu.

Genç kadın “Rica ederim beni bırakınız,” dedi, “bu hareketinizin manasını anlamıyorum.”

Genç adamın galiba onun bunu anlayıp anlamamasına pek kıymet verdiği yoktu.

Kendi bu hareketinin mana ve sebebini pek iyi biliyordu. Gayesini de...

Birdenbire onun vücudunu biraz arkaya doğru kıvrıp yüzünü kendisine doğru çevirdi. Ve bu vücuda kollarını doladı. Sonra çılgın bir ateşle yanan dudaklarını saçlarının, yanaklarının, kulak diplerinin ucunda ve boynunda dolaştırdı. Birdenbire dudaklarının üstüne getirdi.

Bütün bu hareketler o kadar çabuk, o kadar ani olarak olmuştu ki...

Fazilet bu kolların arasından kurtulmaya ve ses çıkarmaya muvaffak¹ olamamıştı. İçinden, *Aman yarabbi... Bu ne biçim adam*, diyordu. *Böyle bir vapur ortasında beni âdeta cebren kucaklıyor.*

Debeleniyor, vücudunu saran bu kollardan kurtulmak için mücadele ediyordu.

Fakat...

Hayır... “Rezil adam!” derken büyük bir hayretle kendisinin alnında, kulaklarının diplerinde, boynunda dolaşp şimdi dudaklarının üstünde ona nefes aldırmayacak kadar uzun bir öpüşle duran bu dudakların cinnetinden kendisine de bir şeyler aşılandığını hissediyordu.

O zamana kadar, vücudunda mevcudiyetinden dahi şüphe etmediği bir ateş tenini kavurmaya başlamıştı.

Allahım, beni kolları arasından bırakmıyor, biri görürse rezil olacağım, diyerek ufak yumruklarıyla onun iki omuzuna vuruyor, vücudunu gererek ondan uzaklaşmaya çabalıyordu.

Dudakları ağzımdan çekilince avaz avaz bağırırım, diyor, sonra da *Rezalet olmaz mı?* diye düşünüyor ve daha sonra da hiçbir şey düşünmüyor, düşünemiyordu.

Onu kolları arasında sımsıkı tutan adam, onun vücudunun biraz evvelki kadar vahşi olmadığını herhalde hissetmekteydi.

¹ Başarılı

Gergin vücuda gitgide bir yumuşaklık gelmişti. Şimdi genç kadın âdeta tatlı bir teslimiyetle ve biraz da kendi ister gibi vücudunu arkaya doğru atmış bulunuyordu.

Ve dudakları gayriihtiyari¹ olarak onun dudaklarına mukabele² eder bir hararet ve mana kazanmıştı.

O kadını bırakmıyordu. Şimdi saçlarının dibinden ve sonra yine uzun uzun dudaklarından öpüyordu.

“Aylardır sizi arıyordum,” diye yavaş bir sesle fısıldıyordu. “Aylardır...”

Fazilet ümitsiz bir çırpınıyla “Bırakınız beni,” diye inliyordu. “Bırakınız, rica ederim.”

“Sizin için çıldırıyordum.”

Fazilet bütün vücudunun aynı çılgınlıkla tutuştuğunu hissediyordu.

Kendi kendine *Muhterem beni hiçbir zaman böyle öpmemişti, diye düşünüyordu. Muhterem nazik ve iyi bir insandır. Bu adi adamın biri, bu rezil ve utanmazın biri,* diyordu.

Kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi çarpıyordu.

Bileklerinde, şakaklarında, boynunda damarları kuvvetle atıyordu.

Öteki kesik kesik nefes alarak “Sizin için çıldırıyorum,” diyor ve onu yine öpüyordu.

“Bırakınız beni...” diye genç kadın inliyordu.

Şimdi kollarını daha gevşek tutan bu adamın kollarından kendi kendine sıyrılacak kuvveti kalmamış gibiydi. Kendisini bırakmasını ondan istiyordu.

Ve o kollarını gevşettiği zaman Fazilet birdenbire ateş gibi yanan yüzünü saklamak ihtiyacını duydu. Ve bu yüzü onun göğsünde sakladığını hayretle fark etti.

“Size tapıyorum.”

¹ İstemeksizin, düşünmeden
Karşılık

“Susunuz,” diye inliyordu. “Siz delisiniz!”

“Evet, deliyim Fazilet, beni çıldırtıyorsunuz.”

“Hiç tanımadığınız bir kadına, bir evli kadına, bir evli kadına karşı nasıl oluyor da böyle muamele ediyorsunuz¹?”

Bacaklarında kuvvet kalmamıştı. Dizleri titriyordu.

Öteki onun saçlarını okşayarak “Sizi öptüğüm sırada bizim birbirimiz için yaratılmış olduğumuzu hissetmediniz mi?” diyordu.

Şimdi biraz daha kendini toplamış olan ve başının dönmesi hafiflemiş bulunan genç kadın onun göğsünden başını çekmişti. Küpeşteye sırtını dayıyordu.

“Hayatımda böyle bir hakarete hiçbir zaman maruz kalmamıştım.”

“Fazilet sizi sevdiğimi hissetmiyor musunuz?”

“Beni böyle hafif bir kadın zannetmeniz için size ne zaman cesaret vermiş olduğumu bilemiyorum.”

“Neler söylüyorsunuz? Niçin böyle konuşuyorsunuz? Böyle zevahire² ve her şeyin kabuk tarafına bakarak ne kazanıyorsunuz? Size taptığımı siz de anlıyorsunuz. Evet, siz de sizi kollarımın arasında tuttuğum ve dudaklarınızı öptüğüm zaman benim vücudumu titreten zevki aynen vücudunuzda hissettiniz ve dudaklarınız konuşmadıkları zaman ne kadar samimiydiler.”

“Beyefendi...”

“Sizi böyle konuşturan şey... Böyle konuşmak mecburiyetinde olmanızdır. Şimdi sizi bu vapurdan alsam, Moda’daki evinizi, kocanızı ve bütün sizi saran muhiti ortadan kaldırsam... Siz kimsesiz, kimseye bağlı olmayan bir kadın, yalnız bir kadın olsanız ve başka hüviyetiniz³ olmasa... Bu

¹ Davran
Dış görünüş
Kimlik

dakikada bana aynı şekilde muamele eder misiniz¹? Hâlbuki siz bir Fazilet Hanım'sınız... Muayyen² bir içtimai³ sınıfa mensupsunuz. Muhterem Bey isminde bir zatın hanımı-sınız. Sizin bulunduğunuz içtimai sınıfa mensup kadınlar bir erkek ne kadar samimi hislerle olursa olsun kendilerine yaklaştı mı muhakkak böyle karşılamak mecburiyetindedirler değil mi?"

"Siz hem terbiyesiz hem de küstahsınız," diyen Fazilet içeriye girmek için yürümek istedi.

Fakat genç adam onun gitmesine mâni olarak önüne geçti.

"Fazilet," dedi. "Sizi nerede ve nasıl bulacağımı söylemeden rica ederim benden uzaklaşmayınız."

"Siz hem terbiyesiz hem de küstahsınız!" diye tekrarlayan genç kadın hâlâ taşımakta olduğunu hatırladığı onun palto-sunu omuzlarından yere attı ve bu defa hakikaten şiddetli bir hareketle kolunu iterek yürüdü.

O arkasından "İsmim Mazlum'dur," diyordu. "Mazlum Silahşöroğlu... İstanbul'a döndüğünüz zaman telefon kitabında numarayı bulursunuz."

Genç kadın geri döndü ve hiddetle "Eğer bu numarayı telefon kitabında arayacağımı zannediyorsanız çok büyük bir hayal kuvvetine malik⁴ olduğunuzu biliniz," dedi.

Kamaraya girdiği zaman dizleri hâlâ titriyordu.

Muhterem uyumuştı.

Karısının içeriye girdiğini duymadı.

Genç kadın bundan dolayı büyük bir mahcubiyet hissetti.

Evlilik hayatında birinci defa olarak kocasının karşısında

¹ Davranmak

Belli

Toplulukla, cemiyetle ilgili, sosyal

Sahip

kendisini kabahatli hissediyor ve onunla yüz yüze gelmek istemiyordu.

Bundan başka da artık kocasıyla kendisi arasında bir sır peyda oluvermişti.

Şimdiye kadar hayatlarında ondan gizlediği hiçbir şey olmamıştı.

Bunu ona nasıl anlatırdı?

O dakikada güvertede gürültü yapmış olması ve bu adamı rezil etmesi lazımdı.

Onun kolları arasında durduktan, onun öpüşlerine gayriihtiyari¹ teslimiyet gösterdikten sonra... Kocasına bunu ne şekilde anlatabilirdi.

Güvertede o küstah yabancıya lazım gelen mukabeleyi² yapmadığı için müthiş bir vicdan azabı hissediyordu.

Ateş, kim bilir ona kendisini nasıl tanıtmıştı ki o böyle bir muamelede bulunmaya cesaret etmişti.

Sanki bir sokak kadınıymış... *Belki onlara bile böyle yapılamazdı.*

Daha iki lakırdı³ konuşmadan birdenbire onun üstüne atılmıştı. Onu kolları arasına almış, dudaklarını öpmüş, yanaklarını, alnını, boynunu...

Fazilet'i en fazla sinirlendiren şey bu yanar dudakların boynunda, dudaklarının üstünde dolaşışlarını hatırlarken bütün vücudunun ürpertisiydi.

Allahım ben bu kadar adi bir kadın mıyım? diye düşünüyordu. *Vücudumu böyle ürperten duygu ikrahıtır,* diye kendi kendini aldatmak istiyordu.

Fakat on üç senelik evli bir kadındı.

Hayatı çok iyi biliyor, bu gibi duygular hakkında pek de yanılmadığını anlıyordu.

¹ İstemeksizin, düşünmeden
Karşılık
Laf, söz

Havanın soğukluğuna rağmen ne yaptığını bilmez bir halde çırılçıplak soyunmak ihtiyacını hissediyordu.

Evvela Kamara ne kadar sıcak, diye düşünmüştü.

Yüzü ateşler içinde yanıyordu. Kocasını uyandırmamak için evvela yatağa yıkanmadan yatmıştı. Fakat yüzü, boynu, şakakları... Alnı onun dudaklarının değdiği her taraf, orada iğreti ve çıkarılması icap eden bir şey varmış gibi yanıyordu.

Muhterem'i uyandırmak pahasına bile olsa yüzünü, gözünü, boynunu bol bol yıkamadan rahat edemeyeceğini düşündü.

Yataktan indi. Çırılçıplak olarak lavabonun önüne gitti. Musluğu açtığı zaman Muhterem uyanmıştı.

“Ne o, ne var?” dedi.

Kamara karanlıktı. Fakat Muhterem, dışarıdan, pencereden gelen hafif ışıktaki onun çırılçıplak olduğunu ve öyle yıkandığını gördü.

“Ne yapıyorsun?” diye seslendi.

“Yıkaniyorum.”

“Kamara pek soğuk, öyle çırılçıplak dolaşmasan... Pencereden bir hayli soğuk sızıyor.”

“Şimdi giyineceğim,” diye mırıldandı.

Ona cevap verirken, yüzüne çarptığı soğuk suya rağmen yüzüne yeniden kan çıktığını hissetti.

Muhterem'in karşısında kendini küçülmüş, kabahatli ve bedbaht hissediyordu. Nerede ise onun yatağına atılacak, gözyaşları içinde... Hepsini anlatacak ve ona “Bu adamdan hesap sor!” diyecekti.

Fakat söyleyemiyordu. Suçlu suçlu yıkaniyordu.

Kocasını sabırsız bir sesle “Şekerim uzatma,” dedi. “Çabuk üstüne bir şey al... Sonra sen de hasta olacaksın.”

O zaman Fazilet gayriihtiyari, *Eğer kamarada o olsaydı bana aynı ısrarla aynı şeyi tekrarlamazdı,* dedi ve birden bir an

şimdi onunla aynı kamarada olsaydılar neler olabileceğini düşündü. Ve sanki kocası bu fikri anlamış gibi büsbütün utandı.

Onun öpüşlerinin hatırasını vücudundan silmek için daha çılgın bir hırsla suyu yüzüne, boynuna çarpmaya başladı. Kocası artık susuyordu. Ona söz dinletemeyeceğini anlamış da sanki bundan vazgeçmiş gibi...

Fazilet, *Bir dakika evvel yüzümü yıkamayı* bitireyim. Yine konuşmasın, diyor, fakat bu bol ve soğuk suyun da onun dudaklarının ateş gibi yanan izlerini gideremediğini gördükçe âdeta ümitsiz bir şiddetle suyu avuçlarına alıyor ve boynuna, kollarına vuruyordu.

Nihayet bunun hiçbir faydası olmayacağını anladı.

Yıkanmaktan vazgeçtiği zaman onun dudaklarının değdiği yerler üzerlerine iğreti ve sıcak bir şey varmış gibi yanmaya devam ediyordu.

Onda gayetle¹ garip bir his vardı. Şimdi lambayı yaksa, kocası bu dudakların izlerini boynunda, dudaklarında, yanaklarında, kulaklarının dibinde hemen görecekmış gibi geliyordu Fazilet'e.

Görecek ve parmağıyla onları işaret ederek büyük bir yeis² ve hayret içinde “Bunlar nedir?” diyecekti ve sonra o yabancılara karşı takındığı ciddi ve ağır pozu takınacak, ona soğuk bir sesle “Bunu senden beklemezdim,” diye ilave edecekti.

Fakat Fazilet hakikaten kabahatli miydi?

Bu âdeta dağda zorla bir kadının karşısına çıkıp ona sahip olmak gibi bir şeydi.

Bir yabancı en ummadığı bir zamanda böyle davranması için hiçbir münasebet yokken, birdenbire onun karşısına dikilmişti.

Zorla onu kolları arasına almıştı.

¹ Aşırı derecede, çok fazla
Şiddetli üzüntü, keder

Ne yapabilirdi?

Bir rezalet çıkarmak, bağırarak, çağırarak mümkündü.

Fakat bu kendisini ve kocasını teşhir ve rezil etmekten başka neye yarardı?

Muhterem hastaydı. Kendisini müdafaa edemeyecek, bir küstahı tokatlayamayacak bir vaziyetteydi. Fazilet birdenbire *Esasen o Muhterem'den çok daha iri ve kuvvetli görünüyor. Muhterem'den pek dayak yemez*, diye düşündü ve sebebini bilmeden böyle düşünmüş olmaktan utandı.

Ondan nefret ediyordu, bu yaptığı münasebetsizlikle kendisini ne kadar rahatsız etmişti.

Rahatsız etmek değil, âdeta hasta etmişti.

Utanmaz adam...

Ne kadar utanmazdı bu adam. Huzurunu kaçırmıştı. Aca-
ba o kendisini kucaklarken yolculardan kendilerini görenler
olmuş muydu?

“Sizin için çıldırıyorum,” diye mırıldanmıştı.

Bunu düşünürken pijamasını yatağın üstünden alıp çıplak
vücuduna geçirdi.

“Sizin için çıldırıyorum.”

Onun sesi sanki kulaklarında ötüyordu. Hep fısıltı hâlinde,
bir makinenin çarkları sanki bu sözleri devirlerine almışlar,
döndükçe tekrarlayıp duruyorlardı.

“Sizin için çıldırıyorum.”

Battaniyesini açtı. Yatağa süzülürken Muhterem'in sesi
“Aşk olsun,” dedi, “beni öpmeden mi yatıyorsun?”

Onun hastalığından beri her gece kendisi ondan daha geç
yattığı için onun yatağının yanına gitmeyi ve o uyuyorsa bile
onu öpmeyi itiyat¹ edinmişti.

“Uykunu açmak istemiyordum,” derken *Yalan bulmak da*

¹ Alışkanlık

ne müşkül¹, diye düşündü. O uyurken bile onu her akşam öperim. Bu yalanların Muhterem'in üzerinde müthiş bir tesir yapacağını zannediyordu.

Kocasının yatağının içinde doğrulacak ve sert bir sesle "Yalan söylüyorsun, niçin beni öpmüyorsun?" diye soracak zannediyordu. Hâlbuki öteki onun cevabından hiç de böyle bir yalan sezmemiştir,

"Tembellik edip de vazifeye yan çizmek olmaz," diyordu. "Ben hakkımdan vazgeçmiyorum."

Vazife!

Bu şaka birdenbire ona Muhterem'i sevmesinin hakikaten şaka götürmez bir vazife olduğunu hatırlattı.

Kadıköy'de belediye dairesinde, pencereden Kumluk'un bir ucu görülen bir odada masa üstündeki büyük bir deftere titreyen bir elle attığı bir imzayla ve resmen kabul etmiş olduğu bir vazife olduğu için de ona bir yabancı dudağın öpüşlerinin verdiği heyecanı vermiyordu artık.

Bu düşünce aklından geçtiği zaman kalbi şiddetle vurmaya başladı.

Ve âdeta saklanarak kocasının yatağına kadar gitti.

Yatağın üstüne doğru eğildiği zaman Muhterem, henüz kuvvetini bulmamış olan kollarını onun boynuna doladı ve onun ince vücudunu göğsü üzerine doğru çekti. Fakat tam dudakları birleşeceği sırada onu geri iterek "Nen var?" dedi. "Kalbin ne kadar hızlı çarpıyor."

"Biraz çarpıntı var."

"Deniz dokunmuş olmasın?"

"Bilmem."

Muhterem yatağın içinde doğruldu. Onu öpmek aklından geçmiyordu artık.

Fazilet, bir başka erkeğin dudaklarının henüz öptüğü ağ-

¹ Zor

zını kocasının öpmemiş olmasından memnunluk duyuyordu. Ona bu dudakları kocasına öptürmek, bu dudaklarla kocasının dudaklarına yaklaşmak, korkunç bir hareket gibi geliyordu.

Fakat bu adam beni zorla öptü, diye kendi kendine tekrarlıyordu. Zorla, zorla, zorla öptü. O beni öptü diye ben şimdiden sonra kocamı hiç öpmeyecek miyim?

Muhterem şimdi ona sarılıyordu. Yanağından hafifçe öperek “Ben de seni tembel zannediyordum,” diyordu. “Niçin beni öpmeden yatağına koştüğünü anlayamamıştım,” diyordu.

Ayakları karyoladan sarkıyor, terliklerini arayarak “Seni ben yatırayım benim melek karıcığım, diyordu. “Sen bana o kadar iyi baktın da ben senin bir akşam çarpıntını anlayamadım. Yatarken yatağından kaldırıp yanıma çağırdım.”

O “Bir şeyim yok Muhterem,” diyordu. Fakat kocası onun itirazlarını dinlemeden yatağından kalkıyor, karısının belinden şefkatle sarılarak onu yavaş yavaş yatağına götürüyordu. Uzun zaman kendisine o kadar iyi bakmış olan karısına nihayet bir fırsat gelip de mukabele yapmaktan¹ garip bir memnunluk duyuyor gibiydi.

Onu kolay kırılabilir bir kıymetli bir şeymiş gibi yavaş yavaş yatağının üstüne yatırıyor.

“Neden bu kadar çarpıntın var hiç anlamıyorum,” diyordu.

Fazilet içinden *Sana sebebini anlatsam, diye düşünüyordu. Senin de çarpıntın tutar!*

Ve bunun nekahet² hâlindeki bir hastanın üzerinde ne kötü bir tesir yapacağını düşündükçe kalbi şiddetle burkuluyordu.

¹ Karşılık vermek

Hastalıktan yeni kurtulmuş zayıf ve hâlsiz olan kimsenin durumu

Şimdi kocası ihtimamla onun üstünü örtüyordu, yastıklarını düzeltiyordu.

“Sana su filan vereyim mi?”

Ona bu ihtimamları¹ yaparken artık hastalıktan kurtulmuş olduğunu ve başka hastalara ihtimam gösterebildiğini görmekten de ayrı bir memnuniyet duyuyordu. Kendisini uzun zaman başkalarının ihtimam ve bakımına muhtaç hissettikten sonra şimdi başkalarına ihtimam gösterecek ve bakacak bir halde olduğunu hissetmekten çocukça bir gurur duyuyordu.

Karısının bu çarpıntısının mühim bir hastalık olduğunu zannetmiyordu. Ona ihtimam göstermek için, gösterebilmek için esasen bu çarpıntı karşısında mübalağalı bir endişe göstermişti.

Bu onun şuurunda olan hisler değildi. Belki fakat... Şuurlunda güya bir endişe varken şuurunun altında bu memnuniyetler gizliydi.

Kocası şimdi onun kendisine yaptığını yapıyordu.

Onun yatağının üstüne oturuyor, yorganların üstünden omuzlarını tutarak ona doğru eğiliyor ve onun tam alnının ortasından öpüyordu. Sonra dudaklarını onun teninden ayırmadan iki kaşının arasından onları kaydırıyor ve tam burnunun tepesinden öpüyordu.

Bu Muhterem'in hastalığı sırasında aralarında çıkmış bir oyundu.

Daha doğrusu hastalığın kötü günleri geçip de nekahet² devri bağladığı zamanlar...

Doktorun bütün tavsiyelerine rağmen Fazilet katiyen ondan çekinmemiş, onun yatağından ayrılmamış, hastalığa karşı kendisini korumak için en ufak bir tedbir bile almamıştı.

Muhterem'i o çok severdi. Muhterem'i o annesi gibi, ba-

¹ Özen

Hastalıktan yeni kurtulmuş zayıf ve hâlsiz olan kimsenin durumu

bası gibi, Ferhunde teyzesi gibi kendisine yakın olan bütün insanlar gibi severdi.

Onu kocası olarak da pek severdi.

Küstah adam... Kendisini ne zannetmişti?

Şimdi alnından, burnundan tepesine kayan bu dudaklar onu birdenbire rahatlatmış gibiydi.

Bu yabancı dudaklar, dudaklarını öptüğünden beri o eski huzuru, o eski itiyatları¹ bulamayacakmış gibi gelmişti ona.

Sanki bir daha eski Fazilet olamayacaktı.

Bu çılgın kucaklayışın vücudunda yarattığı ürpermeyi hiçbir şey geçiremeyecek sanmıştı.

Kendisini hemen buluvermişti. Kalbi bir müsekkin² içmiş gibi daha sakın vurmaya başlamıştı ve başını arkaya doğru atıp çenesini ona doğru uzatarak hafif bir sesle “Canım,” diye fısıldamıştı. “Seni seviyorum.”

Evet... Böyle manasız bir şey söylemişti.

Nerden bunu söylemek ihtiyacını duymuştu?

Senelerdir kocasına söylemediği, söylemek ihtiyacını duymadığı bir sözdü bu.

Onu sevdiği muhakkak değil miydi? Fazilet’in bu sözü yersiz bir lafızdı³. Bunda herhangi bir mana arayacağından korktu ve daha tatlı bir sesle “Seni çok seviyorum!” diye ilave etti.

Muhterem bunu yeni hastalıktan kalkışının, geçirdiği tehlikelerin karısına ilham ettiği bir his tezahürü diye kabul ediyordu ve bu yüzden büyük bir memnuniyet duyuyordu.

“Ben seni çok seviyorum yavrum,” dedi. “Hem de eskisinden çok daha fazla seviyorum.”

Onu tekrar öptü ve sonra bu muhabbetin izhar edilişindeki⁴ sebebi kendiliğinden izah etmiş gibi oldu.

¹ Alışkanlık
Yatıştırıcı, sakinleştirici ilaç
Söz, kelime
Açığa vurma

“Hakikaten,” dedi, “ölüp gidecektim ve bu yaşımızda senin için de benim için de çok manasız olacaktı.”

Sonra eğildi. Karısını yanaklarından, dudaklarından öptü.

Fazilet gözlerini kapamıştı. Kocasının dudaklarından öpmesine müsaade etmemeliydi.

Yahut da kamaraya girer girmez ona hakikati söylemeliydi. Ona hakikati söylemediği için müthiş bir üzüntünün içini kapladığını duyduğu şu dakikada ona bu hakikati hiçbir zaman itiraf edemeyeceğini anlıyordu.

O yabancıнын kendisini öpmesi, kendi söylediği gibi zorla olmuştu.

Fakat o bu kollar arasında öyle bir heyecan ve öyle bir zevk duymuştu ki bu buseleri ölse bile kocasına itiraf edemezdi.

Bu iğrenç bir şeydi.

Bu olmaması lazım gelen bir şeydi. Bu kirli ve kendisini küçülten bir histi. Fakat hakikatti.

Bu yabancı adamın, bu küstah, terbiyesiz ve kendisini kim bilir nasıl bir kadın zanneden bu adamın kolları arasında olduğu zaman on üç senelik evlilik hayatında kocasının yanında hissetmediği bir heyecan ve şaşkınlığı, bir zevk ve saadeti hissetmişti.

Bütün gece vapurun makineleri muntazam¹ bir şekilde “Sizin için çıldırıyorum! Sizin için çıldırıyorum! Sizin için çıldırıyorum!” diye işledi.

Uyku uyuyamıyordu. Kocasını onu öptükten sonra, bir kere daha eliyle göğsünü tutup çarpıntısının geçmiş olduğunu görüp müsterih² olarak kendi yatağının üstüne uzanmıştı.

Ve artık konuşmamışlardı. Muhterem’in iyiliğe doğru gi-

Düzenli
Rahat, huzurlu

den bünyesi kayıplarını telafi için ona büyük bir iştihâ¹ ve bol uyku vermişti. Onun için sağına döndükten kısa bir zaman sonra onun nefes alış şeklinden uyuduğunu anlamıştı.

Fazilet kendisi uyuyamıyordu. Kendisi mahcup, sinirli, hiddetli, hiddetli ve aynı zamanda mesut hissediyordu.

Mesut... Tamamıyla bu hissi ifade eder, hakiki bir söz değildi ve mesut değildi, fakat harikulade bir şeyle karşılaşmış olan bir insanın şaşkınlığı içindeydi.

Bu adamın kendisini niçin bu kadar hafif bir kadın zannetmiş olduğunu ve neden en münasebetsiz bir kadına yapılacak bir muameleyi kendisine layık ve muhatap gördüğünü bir türlü anlayamıyordu.

Ateş, kendi hakkında ona ne söyleyebilirdi?

Muhterem'le pek genç bir yaşta evlenmişti.

Ve o zamandan beri evinin dışına çıkmayan, evinin dışında hiçbir vesile ile kendisinden bahsedilmeyen bir kadındı.

Onun gibi ismi etrafında hiçbir söz söylenilmeyen kadın Moda semtinde yoktu.

Ateş, kendi hakkında ona hiçbir şey söylememiş olamazdı.

Bu adam düpedüz bir cüretkâr, bir saygısız, bir deliydi.

“Senin için çıldırıyorum,” dediği zaman “Siz bağlanacak bir delisiniz!” diye onun yüzüne bağırmamış bulunmasına pişmandı. “Siz bir küstah ve bir delisiniz!”

Beni bu kadar heyecana düşüren şey onun bu harikulade cesareti, diyordu.

Ve vapurun makineleri “Sizin için çıldırıyorum... Sizin için çıldırıyorum... Sizin için çıldırıyorum...” diye dönüp duruyordu.

Sabaha karşı uyuduğu zaman sanki kulağının dibinde sıcak bir ses, onun sesi mütemadiyen “Senin için çıldırıyorum,” diye fısıldamıştı.

¹ İştah

Evet, sabaha karşı uyuyup saat sekizde uyanıncaya kadar rüyasında onun muhteris¹ ve sıcak sesi kulaklarının dibinde “Senin için çıldırıyorum,” diye fısıldamıştı.

Ve onun nefesi kulaklarının ta ucunu müthiş bir hararetle ısıtmıştı.

O, uyandığı zaman Muhterem daha uyuyordu.

Yataktan ondan evvel kalkmak, yüzünü tekrar, tekrar yıkayıp pudralamak ve Muhterem uyanmadan evvel onun öpüşlerinin izlerini yüzünden silmek istemişti.

Yerinden kalkıp ayna karşısına geçmiş, fakat tam musluğu açacağı sırada kocası uyanmıştı.

Onun söyleyeceği sözleri dinlememek için telaşla yıkanmaya başlamıştı.

“Ne kadar erken uyanmışsın. Yüzüne su mu çarpıyorsun? Yine başın mı yanıyor? Yoksa çarpıntın mı var?”

Bilmiyordu... Niçin ona cevap veren sesi böyle hırçındı?

“Hayır! Yıkıyorum.”

Kocasının niçin yıkandığını anlamak için gösterdiği bu alakada canını sıkan bir taraf bulmuş olmaktan utanmıştı. Ve derhal tatlı bir sesle “Seni uyandırdım mı?” diye sormuştu. “Galiba da pek erken kalktım.”

“Rahatsız değilsin ya?”

“Hiçbir şeyim yok,” cevabını vermişti. Ve yan gözle aynada kendine bakmaya devam etmişti.

Hayret, bir başka erkeğin, terbiyesiz bir yabancının dudaklarının değmiş olduğu bu ten, yine eskisi gibi düz, tertemiz ve lekesizdi.

Ne kendi gözleri ne kocasının gözleri ne de yabancının gözleri bu hadisenin izlerini bu yanaklarda görmeyeceklerdi.

Buna çocukça bir hayretle şaşarken, *Ben âdeta aptallaştım galiba*, diye düşündü.

¹ Arzu dolu

Ufak ve manasız bir maceraya bu kadar büyük bir kıymet atfetmek ne büyük bir hataydı. Kendisi çok uslu bir kadın olduğu için, bu küçük hadiseye mühim bir kıymet izafe etmişti¹.

Buna “küçük hadise” dediği için yine kendisine kızmıştı.

Adamın biri kendisini bir vapurun güvertesinde, lâlettayin² bir alüfteymiş³ gibi kucaklıyor, yüzünden, gözünden, boy-nundan, dudaklarından öpüyor ve Fazilet buna düşüncesin-de “küçük hadise” demiş olduğu için utanıyordu. Buna nasıl oluyor da böyle bir isim verebiliyordu?

Hakikaten şayan-ı hayret⁴ bir zihniyet ve bir his haletiydi⁵ bu.

Kahvaltısını kocasıyla beraber yemek salonunun bir masa-sında yedikleri sırada onun salondan içeri girdiğini görünce bütün kanının başına hücum ettiğini hissetmişti.

Kalbi yerinden fırlayacakmış gibi çarpmaya başlamış ve onun küstah bakışlarını görmemek için başını onun geldiği tarafın aksine çevirmişti. Fakat o yemek salonunda sanki başka bir yer yokmuş gibi, hem de bir akşam evvel geçen hadi-seden hiç utanmadan, sanki yaptığı şey iftihar edilecek bir şeymiş gibi en yakın bir masaya ve Fazilet’in tam karşısına oturmuştu.

Fazilet bu adamla kendi arasında kocasından gizli bir şey olduğunu düşündükçe utancından yerin dibine geçiyordu.

Fazilet’in gece bir rezalet çıkarmayıp hadisenin şüyuuna⁶

¹ Yükleme, mal etmek
Sıradan
İffetsiz (kadın), fahişe
Hayrete değer
Hâl
Herkesçe duyulma, yayılma

meydan vermemiş oluşunu kendisi için iftihara şayan bir şey olarak kabul ediyordu? Nasıl kocası yanında uslu uslu kahvaltı eden bir kadını aralarında zorla kabul ettirdiği bir sır olduğu halde rahatsız etmekten zerrece mahcubiyet duymuyordu?

Fazilet bir ara başını kaldırdığı zaman onun gözlerinin içine bakıp güldüğünü ve kaşlarıyla ona yakın dost ve adeta laubali bir selam verdiğini görünce bütün vücudunu müthiş bir hiddetin kapladığını hissetti. Artık bu kadarı hakikaten fazlaydı. Başını hiddetle diğer tarafa çevirdi. Kocası onun kafasını böyle hiddetle çevirdiğini fark etmişti.

“Ne var?” diye sormuştu. “Bir şey mi var?”

“Hiç... Bir şey yok!”

“Başını birdenbire çevirdin de...”

“Bilmem... Öyle mi yaptım?”

Bir kere insanlar birbirlerinden bir şeyler sakladılar mı, artık bu bir dağın tepesinden kopan bir çığ gibi mütemadiyen büyüye büyüye giderdi.

Evvela hakikati anlatmış olsaydı şimdi böyle yalan söylemek mecburiyetinde olmayacaktı.

Bu münasebetsiz adam, on üç senelik evlilik hayatlarında vuku bulmamış olan bir şeyi aralarında peyda etmişti.

Artık onun Muhterem'den gizli bir sırrı vardı. Ve o kendisini kolları arasına almak cesaretini gösterdiği dakikadan itibaren Muhterem'le müşterek¹ olan hayatlarında mühim bir şey değişmiş bulunuyordu.

Artık bu yabancı ile aralarında sade ikisinin bildiği bir sır vardı. Bu sırrı sade ikisinin bilmesini bütün kalbiyle temenni ediyordu.

Maazallah eğer başkaları o sahneye şahit oldularsa... Fazilet ölmeyi böyle bir ihtimale tercih ediyordu.

¹ Ortak

Ölüm ona böyle rezil olmaktan daha şayan-ı kabul¹ görünüyordu.

Onu hiç görmek istemeyişine rağmen bir kere daha gözlerini kaldırıp ona bakmaktan kendisini men edemedi.

Fazilet'in surat asması üzerine acaba ne hâl takınmıştı? Fazilet gözlerini ona kaldırır kaldırmaz o, büyük bir üzüntüden kurtulmuş gibi geniş bir nefes aldı.

Fazilet, hemen gözlerini tabağına indirdi. Ve sonra kocasına "Senden saklıyorum ama hakikaten deniz bana dokunuyor," dedi. "Gidip biraz uzanacağım."

"Hâlbuki gemi hiç de sallanmıyor."

"Sen kendi kendine kamaraya gelebilir misin?"

"Amma yaptın ha! Yalnız adım atamayacak devreyi çoktan atlattım."

Fazilet telaşla "Allah'a çok şükür!" dedi.

Eğer böyle Allah'a şükretmezse, onun hastalığının nüksedeceğinden korkuyordu.

O sade hasta iken başıma böyle şeyler geldi, diye düşünüyordu. Maazallah ya başına bir şey gelseydi, böyle insanların elinde kalacaktım öyle mi?

Yerinden kalktı ve sert adımlarla yemek salonunu terk ederek kamarasına gitti. Ve İzmir'e gelinceye kadar bir daha kamarasından dışarıya çıkmadı.

Vapurdan çıkarlarken, onu bir defa daha gördü. Kendilerinden bir hayli uzaktaydı. Muhterem'in kendisini görmediği bir anda Fazilet'e uzaktan eliyle selam gönderdi.

Kendisine karşı bu kadar hürmetsizlik göstermiş olan bu adamın ismini taşıdığı erkeği böyle gülünç yapışı onu büsbütün sinirlendirdi. Ve İzmir'e indiği zaman hiddet bütün vücudunu tutuşturdu.

¹ Kabul edilir

Uzun zaman onu hiç görmedi. İzmir’de bir aydan fazla kalmışlardı. Karşıyaka’daki bu küçük villanın önünde bir bahçe ve bahçeden biraz ötede deniz vardı.

Fazilet’e denizden ayrılmamış olmak büyük bir sevinç veriyordu.

Akşamları Muhterem’le kol kola, daha doğrusu Muhterem’e kolunu bir destek gibi vererek, beraberce deniz kenarına kadar gidip dolaşıyorlardı.

Hava soğuk da olsa sıkı giyiniyorlar, Muhterem’i yormamak için gayet ağır yürüyorlar ve kısa bir mesafe kat ettikten sonra geri dönüyorlardı.

Muhterem de bu gezintilerden zevk almaya başlamıştı: İstanbul’a gittikleri zaman ona akşam gezintilerinde arkadaşlık etmeyi vaat ediyor ve bu vaat genç kadını müthiş sevindiriyordu.

Evlendiğinden beri görümcesini bu kadar uzun zaman görememişti. Hoş bir kadındı, münevverdi¹. Musikiden çok iyi anlıyordu. Bilhassa kendisi de fevkalade piyano çalıyordu.

İzmir muhitini dar ve sıkıntılı buluyordu. Kendisinin bu muhitte sönüp mahvolduğunu zannediyordu. Yalnız İstanbul’daki kadınların yaşadıkları hakkında kati bir fikri vardı.

İstanbul haricindeki insanlar onun için yaşamıyorlardı.

“Bir iyi konser dinlemek, bir iyi tiyatrodaki iyi bir piyes seyretmek, herhangi bir münevver muhitte bulunmak, ayda yılda bir nasip oluyor,” diyordu.

Ve bu sıkıntısını yenmek için bezik, poker ve yeni moda olan briç partilerine devam ediyordu.

¹ Aydın, entelektüel

Bunun haricinde birkaç hayır cemiyetinde idare heyeti reisi ve bir de siyasi parti azasıydı.

Gelecek seçimlerde eğer milletvekili olmazsa muhakkak şehir meclisine aza olacaktı.

Velhasıl bu kadar çok meşguliyeti vardı. Fakat bütün bunların içinde yine yaşamadığını iddia ediyor, Fazilet'e gıpta ile bakıyor ve "Ah siz yaşıyorsunuz... Siz!" diyordu.

Fazilet onun bu hâlini, daüssıla¹ olarak kabul ediyordu.

Yoksa kendisinin İstanbul'daki hayatının, görümcesinin İzmir'deki hayatından daha faal ve daha eğlenceli velhasıl daha çeşitli meşguliyetlerle dolu olmadığını görümcesinden çok daha iyi biliyordu.

Ona birkaç kere bunu anlatmak istemiş fakat her defasında genç kadının itirazıyla karşılaşmıştı.

"Bizi Fazilet peynir tulumuna oturmuş kanaatten bahsediyor," diye onu susturuyordu. "Hem İstanbul'da yaşıyor hem de hayatının benim hayatımdan daha basit olduğunu söylüyor!"

Bu görümcesi Muhteşem Hanım'ın iddiasıydı.

Kendi kendine bazen *Acaba doğru mu düşünüyor?* diye soruyor. İstanbul'da yaşamak hakikaten yaşamak mıdır? Memleketin başka taraflarında yaşanmıyor mu?

Kendi İstanbul'daki hayatının basitliği karşısında âdeta hayret hissediyordu.

Muhteşem Hanım'ın yaşamak diye hasret çektiği şeyin ne olduğunu pek kestiremiyordu.

O Moda'daki evinde sabahleyin pek erkenden kalkardı. Kocasını uyanmadan çok daha evvel...

Yaz günleri hemen evin arka tarafındaki bahçeye çıkar ve hizmetçinin getirdiği bir bardak limonlu çayı içip kocasını beklerdi.

¹ Yurt özlemi

Muhterem bir saat sonra, bazen iki saat sonra uyanırdı.

O müddet içinde Fazilet evin temizlenmesine nezaret ederdi¹.

Odalar silip süpürüldükten sonra mobilyaları o yerleştirip tozları kendi elleriyle alır ve çiçekliklerdeki çiçeklerin suyunu veya solmuş çiçekleri o değiştirirdi. Ve daha kocası uyanmadan evvel aşçıbaşıya da o günkü yemeğin ne olacağını söylemiş ve o işi de bitirmiş olurdu.

Öyle ki, kocası kahvaltı etmeye aşağıya indiği zaman Fazilet her işini bitirmiş ve giyinip hazırlanmış olurdu.

Kahvaltı masasında kocası, sabah gazetelerini okurdu. Fazilet bu gazetelerin manşetlerine şöyle bir göz atar, kadın sayfalarına bakar, izdivaç² ve ölüm ilanlarını baştan sonuna kadar okur ve sonra onları bırakırdı.

Kocası yazıhanesine giderken onu evin kapısına kadar teşyi eder³, o gittikten sonra hava sıcaksa bahçeye, soğuksa oturma odasına dönerdi.

Evde her gün bin bir türlü iş bulunurdu.

Haftada bir gün çamaşır yıkandığına göre, bir gün sökükler dikilir, bir gün de ütü yapılırdı. Sık sık sandıkları havalandırırlar, reçel kaynatırlar, turşu kurarlardı. Perdeler takılır, perdeler çıkarılır, güveler için tedbirler alınır, sivrisinek ve diğer haşerata karşı sık sık ilaç yapılır, gümüşler temizlenir, halılar silinir, mobilyalar cilalanırdı.

Haftada bir gün reçel kaynatmak, bir gün mobilyaları parlatmak, bir gün çatal, kaşık temizlemek filan derken, haftanın nasıl geçtiğini bilmezdi.

Haftanın bir günü de muhakkak eski mektep arkadaşlarıyla birinden birinin evinde toplanırlardı.

¹ Denetlemek, kontrol etmek
Evlilik
Geçirmek, uğurlamak

Senelerden beri bu itiyadı¹ bırakmamışlardı.

Şimdi dördü Moda'da ve dördü de İstanbul'un muhtelit yerlerinde olmak üzere sekiz arkadaş bu toplantılara sadık kalmışlardı.

Bunlardan birçoğu artık bu itiyadı terk etmiş bulunuyorlardı. Bunların şimdi altısı evliydi, birisi boşanmış, diğeri de hiç evlenmemişti.

Bu toplantılar tıpkı çocukluklarında olduğu gibi büyük bir neşe içinde geçerdi.

Abuk sabuk konuşurlar, birbirlerini mektepteki lakaplarıyla çağırırlar ve o zamanki şakaları yapıp o zamanki meseleleri vakaları hatırlarlar ve hâlâ o mevzuları konuşarak kendilerini bambaşka hissederlerdi. Bu genç kadının hayatında en güzel ve müstesna bir yer almış olan bir itiyattı.

Bu toplantılar tıpkı mektep kızlarının toplantıları gibi civıltı içinde ve şakrak kahkahalar arasında geçerdi.

Bundan başka her gün öğleden sonra veya öğleden evvel bir iki saat kadar annesinin evine giderdi.

Ona ev işlerinde yardım eder yahut onunla birlikte oturup yeni bir yün örgü veya bir el işi örneği çıkartmaya çabalarlar yahut doğrudan doğruya karşılıklı oturup şundan bundan konuşarak iş işlerlerdi. Muhterem'in evde olduğu günlerde de yine oraya beraber giderlerdi. Eğer Muhterem'in evde çalışacak işi varsa o zaman onu evde bırakır ve yine annesine giderdi.

İkinciüstü babası muhakkak onun eliyle demlenmiş çay içmeye bayılırdı. Babası çay içerken Fazilet ona gazeteleri okurdu.

Gazetelerin havadis kısımlarını değil... Babası daha evvel sabahleyin havadisleri okurdu. Onun sevdiği bir iki fıkra muharriri² vardı.

¹ Alışkanlık
Yazar

İlmi ve siyâsî başmakaleleri Fazilet ona okurdu. Bütün bunlar Fazilet'in hayatında hiç değişmeyen şeylerdi.

Sonra akşam evine dönerdi. Ve her akşam çocukluğundan beri itiyat edindiği o gezintiyi yapardı.

Kış mevsiminde birkaç kere tiyatroya giderlerdi.

Çok mühim bir ecnebi sanatkâr gelirse senede bir iki kere de konsere gittikleri olurdu.

Fazilet'in hayatı değişmeyen ve tekrarlanan birçok itiyatların bir bütünüydü.

Hatırladığı bu şeylerin görümcesi Muhteşem Hanımefendi'nin her bir dakikası bir başka meşgale ile dolu olan hayatından daha hareketli olmasına ve ona değil de kendi hayatına yaşamak denilmesine hayret ediyordu.

Fazilet için cemiyet hayatı bir iki eski aile dostu olan komşulara ayda bir ziyarete gitmek ve onların ziyaretlerini kabul etmekten ve eski mektep arkadaşlarıyla haftada bir buluşmaktan ibaret kalırdı.

Esasen bunun haricinde bir şey istemezdi.

Onu şehir gazinosunda, balolarda, plajlarda, deniz kulüplerinde görmek kimseye nasip olmamıştı.

O bütün bunlardan uzak yaşırdı. Böyle şeylerin mevcudiyetini âdeta bilmez gibiydi.

Belki Muhteşem Hanım "Siz yaşıyorsunuz!" dediği zaman onun her gün bir davette, bir ziyafette, bir kulüpte, bir tiyatrodâ, bir gazinoda, bir balo veya kokteyl partide olduğunu düşünüyordu.

Onun poker, bezik ve briç bilmemesine Muhteşem Hanım hayret ediyordu.

Fakat sonra "Canım bizim de sizin gibi İstanbul'daki eğlencelerimiz olsa, iskambil kâğıdını elimize almayız!" diyordu.

Onun bu sözleri, işleri dolayısıyla kendisini İzmir'e getir-

miş olan ve İzmir'e yerleştirmiş bulunan kocası Şakir Bey'e bir sitemdi. O da karısının İzmir'den yaptığı bu şikâyetlerin hedefinin doğrudan doğruya kendisi olduğunu bildiği için bunlara fena halde sinirleniyordu. Ve karısına "Yapma benim şeker gülüm," diyordu. "Seni İzmir'e getirdiğim zaman briçi, beziği bilmem ama o zaman moda olan pokeri İzmir'deki kadınların hepsinden iyi biliyordun."

Bu cevap Muhteşem Hanım'ı muhteşem bir hiddete sokuyordu.

"İzmir'e gelinceye kadar dört defa bile poker oynamamıştım."

"O halde ben seni dördüncü partini oynarken tanıdım. Çünkü iyi hatırlarsın şeker gülüm benim... Ben seni İstanbul'da bir poker partisinde tanımıştım... Veli Beylerin evinde..."

Muhteşem Hanım "Veli Bey'in hanımı benim teyzemin kızıdır," diyordu. "O gün karelerine bir dördüncü bulamamışlardı. Bana çok ısrar ettiler... Senin hatırın için... Sen Veli Bey'le iş yapıyormuşsun... Bir poker partisi istemişsin, o da evine seni davet etmiş... Bir aksilik olmuş kareye davet ettikleri gelmemiş... Beni senin hatırın için, sen pokersiz kalma diye ısrarla masaya oturttular."

"Biliyorum şeker gülüm," diye cevap veriyordu. "O günkü partide ben kazandım... Seni kazandım ben... Hayatta en büyük kârla bitirdiğim poker partisi de o oldu."

Şakir Bey hakikaten karısını çok seviyordu. İzmir'den mütemadi şikâyetleri onu bazen kaba yapacak kadar sinirlerine dokunduğu halde onu seviyor ve onunla evlenmiş olmaktan büyük memnuniyet duyuyordu.

Muhteşem Hanım'ın kumara karşı daha eskiden de zaafı var mıydı?

Muhterem de "Evlenmeden evvel de oynardı ama bu kadar

değil,” diyordu. Zaten onu bu fazla alakadar etmiyordu. Yalnız kendisinin hem İstanbul’dan olup hem de kumar bilme-yişi Muhteşem Hanım’ın kumarcı arkadaşları arasında âdeta büyük bir nakise¹ olarak telakki ediliyordu².

“Hayret, demek oyunu hiç merak etmediniz!” derlerken içlerinden, *Bu ne biçim kadın*, diye düşündükleri aşikârdı.

Muhterem’in nekahette³ oluşu Allah’tan Fazilet’i bu muhitten uzak tutuyordu.

Muhterem de kendisi gibi kalabalık ve gürültülü bir hayat sevmediği ve yeni hastalıktan kalkmış olması da onları bu hayatın dışında tutacak ve hiç de itiraz kabul etmez bir sebep olduğu için ne Muhteşem Hanım, ne de kocası Şakir Bey kendileriyle daha sık bulunmaları için onlara ısrar edemiyorlardı.

Onlar bu bir ayı İzmir’de misafir olmalarına rağmen tamamen baş başa geçirmişlerdi. Hastalığı sırasında karısının kendisine karşı gösterdiği fedakâr merbutiyeti⁴ Muhterem büyük bir minnetle karşılamıştı.

Ona karşı olan sevgisinin artmasına imkân olsaydı Muhterem, bu hastalıktan sonra karısını daha çok sevmeye başlamıştı denilebilirdi.

Ve bu da yanlış olmazdı. Şimdi bu sevgisine bir başka çeşni de karışmıştı.

Onu karısı gibi, sevgilisi gibi değil, artık en yakın bir akrabası gibi de seviyordu.

Hayatları daima gürültüsüz, üzüntüsüz geçmiş olduğu için, bu hastalıktan evvel, karısının kendisine ne dereceye kadar merbut olduğunu anlayamamıştı.

Şimdi artık biliyor, bildiği için de karısının fedakârlığıyla kendisine öğrettiği ve telkin ettiği bu yeni duygunun da şid-

¹ Eksiklik, noksan

Saymak, öyle kabul etmek

Hastalıktan yeni kurtulmuş zayıf ve hâlsiz olan kimsenin durumu

Bağlılık

detiyle daha kuvvetlenmiş olan bir sevgi ile Fazilet'i seviyordu.

Muhteşem Hanım, onların mütemadiyen baş başa geçen saatlerine garip bir hayretle bakıyor, bütün eş ve dostuna “Allah ayırmasın, on beş seneye yakın evlidirler, görseniz daha dün evlenmiş gibiler!” diye anlatıyordu. “Tam bir balayı geçiyorlar vallahi!”

Kocasını hayatında en çok sevdiği ve onun tarafından hayatında en çok sevildiğini hissettiği ve bu sevgiye -Bilmiyordu neden? Belki de onu tehdit eden tehlikeyi sezdiği için- dört el ile sarıldığı bir aydan sonra, İstanbul'a döndüğü zaman başına gelen o şeylerin nasıl vuku bulduğunu, aklın ermediği, mantığın kabul etmediği o hâdisenin nasıl başından geçtiğini hâlâ kendi kendine izah edemiyordu.

İstanbul'a döndükleri zaman artık iyileşmiş olan kocası işlerine dönmüştü. O mutat¹ akşam gezintilerini kendi yaşlarına ve mevkilerine hiçbir zaman yakıştıramadığı için onlara iştirak etmemiş² fakat karısını da bu masum itiyadından³ hiçbir zaman vazgeçirmek istemediği için onun yine kendi kendine aynı gezintilere çıkmasına tabii ki ses çıkarmamıştı.

Ve işte İzmir'den dönüşlerinden sonra daha ilk gezintiye çıktığı akşam onu görmüştü.

Vapurda kendisini kolları arasına alıp yüzünü, gözünü öpmek küstahlığında bulunmuş olan o cüretkârı!

Her zaman olduğu gibi akşam güneşinin batmasından az evvel gezmeye çıkmıştı.

Ve onunla Ateş'le birlikte daima rastladığı yolda karşılaşmış

¹ Her zamanki
Ortak olmak
Aalışkanlık

O gün, baharın birdenbire bütün haşmetiyle geldiği ılık bir gündü. Dallarda yenilenmiş bir hayatın usareleri¹, yapraklarda bir ölüp de sonra dirilmenin yeşilliği, gökte, güneşte bir altın rengi ve toprakta misk gibi bir koku vardı.

Fazilet bu temiz ve taze havayı ciğerlerine çeke çeke yürürken, onu birdenbire karşısında görünce müthiş bir heyecana kapılmıştı.

Burada ne işi var? Muhakkak Ateş'i bekliyordur, diye düşünmeye gayret ederken, kendisine karşı samimi olmadığını ve onun kendisini beklediğini pekâlâ anladığı ve kendinden gizlemeye çalıştığının farkındaydı.

İzmir'de bulunduğu bir ay içinde onu hatırlamadığı tek gün olmamıştı.

Onu hatırladığı zaman da *Böyle bir şey hiç başıma gelmemişti, bu unutulur şey değildi,* diye bu hatırlayışlarının sebebinin bundan başka bir şey olmayacağına kendini inandırmak istemişti.

İstanbul'a geldiği gün telefon rehberine baktığını ve parmağının da Mazlum Silahşoroğlu isminin üzerinde bulunduğunu birdenbire fark etmemiş miydi?

Telefonda şapkacının adresini ararken yaptığı bu hareketi tamamiyle dalgın bir halde yapmış olduğunu görmüştü.

Niçin bunu yapmıştı? Neden bir başka telefon numarası ararken onun numarasını aramış bulunduğunu kendi kendine izah edememişti. O gün onun telefon numarasının bir olmayıp iki olduğunu görmüştü. Birisi Cağaloğlu'nda bir muayenehane adresiydi, doktor muayene adresi... İkincisi de Feneryolu'nda hususi ikametgâh adresi!

Demek doktormuş ha! İnanılır şey değil, diye düşünmüştü.

Hâlbuki ismini söylerken, bunun telefon kitabında bulunacağını ilave ettiği zaman, genç kadın buna inanmamıştı.

¹ Öz su

Serseri, maceraperestin biri olan bu kadar adi bir adamın evinde hususi telefonu değil, herhangi “ikametgâhı” olduğuna bile inanmak caiz değildir! demişti ve bu isimle adresi ve üstelik onun da bir hekim olduğunu öğrendiği zaman ilk hayreti geçince, *Belki de tanıdığı bir hekimin ismini bana söylemiştir, diye düşünmüştü.*

Evet, bir gün kendi kendine o geçen günleri tahayyül ettikçe, onu İzmir’de ve İzmir’den dönüşte mütemadiyen düşünmüş olduğunu görüyordu.

Yaptığı hareketin çirkinliğine rağmen ve belki de bilhassa bunun için onu düşünmüştü.

Hayır, şimdi kendi kendini İzmir vapurundaki hâdiseden daha evvelki günlerde de tahlil etmeye çabaladığı zaman, onun kendisi için hiçbir şey olmamasına ve olmasına da imkân bulunmamasına rağmen onu mütemadiyen ve ısrarla düşünmüş olduğunu görüyor ve bunu teslim ediyordu. O günlerde kendisi için meçhul olan duyguları artık bugün kendisi için halli müşkül¹ bir muamma değildi.

Onu sevdiğini biliyordu. Kendi tabiatında, kendisi gibi sakin, uslu bir aile kadınında umulmayan, ondan beklenilmeyen bir ateş ve bir hamle ile onu seviyordu.

Ve bu sevginin kollarına kendisi gibi bir kadından bekleneilmeyen bir cesarete atılmış bulunuyordu.

Bütün bunlar inanılmaz şeylerdi. Ve bütün inanılmaz görünüşe rağmen vaki olmuş² bulunuyordu.

Onunla o güzel bahar günü, yolda karşılaştığı zaman kalbi şiddetle vururken bu karşılaşışın içindeki bir endişeyi öldürdüğünü hissetmişti.

Onun İzmir’e gittiğini görmüştü. Bir daha İstanbul’a dönmeceğini ve onunla bir daha karşılaşmayacaklarını zannetmişti.

¹ Zor
Meydana gelmek

Ve içinde ne olduğunu hiç de bilmediği müphem¹ bir endişe onun görünüşüyle birdenbire eksilmiş, ortadan kalkmış bulunuyordu.

Kalbi şiddetle çarpar ve şuuruyla onu görmekten hiddet duyduğunu kendi kendine inandırmak isterken, tahteşşuurundan² yükselen bir huzur duygusu şiddetli çarpıntısına rağmen bütün vücudunu âdeta maddi bir yorgunluktan dinlenme gibi kuvvetli ve tatlı bir hisle sarıyordu.

Yolun nihayetindeydi ve kendisini görür görmez yüzünü birdenbire büyük bir sevinç kaplamıştı. Ona daha uzaktan gülüyordu.

Ve bu gülüş Fazilet'e müthiş bir hakaret gibi geliyordu.

İçinden, *Gülmesin bana*, diyordu.

Aralarında geçen şey Fazilet için çok ciddi bir şeydi.

Eğer, her zaman bu gezintilerimde rastlayacaksam bunlardan vazgeçmeli, diye düşünüyordu.

Acaba aramızda geçenleri Ateş'e söyledi mi?

Ve bu düşüncenin yarattığı utanç ve korku ile bütün kanının başına yükseldiğini hissediyordu. Sonra *Hayır*, diye kendini teselli ediyordu. *Hiçbir erkek seviştiği bir kıza, bir başka kadını öptüğünü anlatmaz.*

“Bir başka kadını öpmek” sözü birdenbire zihninde kendisiyle onun arasında geçen sahneyi bütün açıklığıyla hatırlatıyordu. Bütün tafsilatıyla³... Denizin kokusu ve başını arkaya doğru döndüğü zaman ayın etrafında bulutların şekli... Her şey, her şey olduğu gibi gözünün önünde canlanıyordu. Ve sonra onun dudaklarının altında, yanaklarında, boynunda, kulaklarının dibinde ve dudaklarında dolaşışı ve duruşlarını hatırlıyordu.

¹ Belirsiz
Bilinçaltı

Oh bu şeyi, kaç defa vücudunu ateşler içinde bırakan ve kendisinin hiddet zannettiği şiddetli bir duygu ile kaç bin defa hatırlamıştı.

Dizleri titriyordu.

Şimdi geri dönsem pek manasız olacak, diye düşünüyordu. *Fakat böyle bir cüretkârla karşı karşıya gelinir mi bu تنها yolda?* diye korkuyordu. Korktuğunu ona göstermek ve kaçmak ise kibrine dokunuyordu.

Gündüzün bu saatinde, diyordu. Ortalık daha aydınlık... Nihayet dağ başında değiliz!

Mamafih o İzmir vapurunda hiç tanımadığı bir evli kadını kucaklarken dağ başında veya yolcu vapurunda olup olmadığını hiç de aklına getirmemişti. Ve böyle bir hareket yapmaktan hiç korkmamıştı.

Eğer onu bu yolda görmeye devam edersem bu akşam gezintilerinden vazgeçmeliyim.

Acaba o gece bir rezalet çıkarmamakla hata mı etmişti?

Böyle bir adam polise teslim edilir, adi bir mütecavize¹ yapılacak muamele yapılırdı ona... Fakat ben koskoca evli barklı kadın, böyle bir rezaleti nasıl yaparım... Bir şeyin şüyu² vukuundan daha beter değil midir?

Evet, bir şeyin şüyu vukuundan belki beterd. Fakat ancak o şey orada kalır, netice yaratmazsa, eğer bu adama bir daha yolu üzerinde rastlamasaydı, bu şeyin kendi tarafından örtbas edilip geçilmesi daha doğru olacaktı.

Fakat o bu susuşuyla, yolun ötesinden kendi istikametine doğru gelen bu adamla arasında bir sır yaratmış bulunuyordu.

Yalnız ikisinin bildiği ve ikisinin başından geçen bu sahne onların arasında bir nevi bağıdı.

O gece imdat diye bağırmadığım için hata etmişim!

¹ Saldırgan
Herkesçe duyulma, yayılma

Bütün bu düşünceler, genç kadının başından bir şimşek süratiyle esip geçiyordu.

Ve o böyle düşünürken gitgide ona yaklaşıyordu.

Artık aralarında birkaç adım kalmıştı.

Yolun aşağısında iken geniş bir gülümseme ile süslenmiş olan bu yüze, şimdi daha ciddi bir mana gelmişti.

Bu yüzde, deminki gülümseyiş ne kadar sinirine dokunmuşsa, şimdi bu ciddi ve ağır ifade onu o kadar rahatsız ediyordu.

O gülümseyiş bir hakaret olabilirdi. Fakat ciddi çehre¹ ile o, aralarında geçmiş olan sahneye daha mühim bir mana veriyordu.

Ona bakmadan geçmek, onu görmemiş olmak isteğine rağmen Fazilet gözlerini onun yüzünden ayıramadığını anlıyordu.

Hayır, Fazilet hiçbir şey anlamıyordu. Sade ona bakıyor ve ona bakmaktan başka hiçbir şey yapamıyordu.

Ona bakıyordu ve *Ne kadar güzel*, diye düşünüyordu. *Ne kadar Gary Cooper'a benziyor*.

Genç kızlığından beri beyazperdede en beğendiği erkek tipinin Gary Cooper olduğunu hatırlıyordu. Mektebe gittiği sıralarda hep onun kartpostallarını satın alır, hep onun resimlerini odasına asardı.

Böyle bir göz rengi görmedim!

O sahneden sonra bu terbiyesiz ve küstah adamın tam karşısına geldiği anda düşüncesinin sade bu olmasına, âdeta hayranlık olmasına şaşıyordu.

O şimdi yürüyüşünün istikametini değiştirmişti.

Bir yabancı gibi yanından geçip gitmek istemiyordu.

Tabii o gün sustum ya! Kendisinde şimdi bir ahbaplık hakkı görüyor, diye düşünüyordu.

¹ Yüz ifadesi

Ve buna fena halde içerliyordu. O tam karşısına gelip durmuştu.

Fazilet içinin altüst olduğunu hissediyordu.

Hiddetli ve mağrur görünmeye gayret ederken *Acaba yüzüm nasıl bir mana aldı?* diye merak ediyordu.

O, onun sağ ve sola doğru gidip kendisine yol aramasına mâni olan şiddetli bir hareketle tam karşısına dikilmişti.

“Sizi İzmir’de ebediyen kalacaksınız zannettim... Nerelerdediniz kuzum?” diye eski bir aşına laubaliliğiyle ona çıkışıyordu. Ve onun cevap vermesine meydan bırakmadan sözüne devam ediyordu.

“Artık İzmir’de yerleştiniz diye pek korkuyordum. Fakat yaptığım tahkikat¹ kocanızın nekahetini² geçirmek için ve bir ay müddetle İzmir’e gittiğinizi bana öğretti. Bir haftadır her akşam buradaydım... Benim gibi iş güc sahibi bir adam için...”

Fazilet onun önüne dikilmesiyle biraz duralamıştı. Fakat şimdi ona hiç cevap vermeden yana doğru gidiyordu.

Yoluna devam etmek istiyordu.

Bu ilk tesadüfte enerjik bir şekilde benden bir şey beklemesini ona anlatırsam herhalde bir daha beni taciz etmez, diye içinden geçiriyordu.

O, Fazilet’in kendisine cevap vermemiş olmasına ve yürümek istemesine hayret eder gibi “Durun,” diyordu. “Nereye gidiyorsunuz? Sizi o kadar zamandır bekliyordum. Bana bir söz söyleyiniz bakayım!”

Onun önüne geçmek suretiyle kendi ilerlemesine mâni olması karşısında sesi hiddetle titreyerek “Fakat beyefendi,” dedi. “O gün vapurda bir rezalet çıkmasından ve hasta kocamın sinirlenmesinden korktuğum için sustum diye, sizin

¹ Araştırma, soruşturma

Hastalıktan yeni kurtulmuş zayıf ve hâlsiz olan kimsenin durumu

münasebetsizliklerinize mütemadiyen susacak mıyım zannediyorsunuz?”

“Hayır, bir konuşmanızı istiyorum.”

“Sokakta tanımadığı bir kadının yolunu kesen, cebren onunla konuşmak isteyen bir mütecavizin¹ yeri neresidir biliyor musunuz?”

“Karakoldur mu diyeceksiniz? Fazilet Hanım sizin gibi bir hanımefendinin bir polis çağırıp sokak rezaleti yapacağına beni nasıl inandırırırsınız?”

“Beni bırakmazsanız hemen şimdi bunun nasıl yapılacağını görürsünüz.”

“Şu Küçük Moda’nın dar yolunda polisi nerede bulacaksınız?”

“Ha, şimdi de tehdit mi?”

“Hayır! Bunun tehdit olmadığını siz de biliyorsunuz. Sizi tehdit etmek! Fakat böyle bir şey aklımdan bile geçmez. Benim istediğim şeyin ne olduğunu siz de biliyorsunuz. Size karşı olan duygumu size açıkça izah ettim.”

“Beyefendi...”

“Müsaade edin Fazilet Hanım...”

“Bir kadına karşı vapurda son derece terbiyesiz davranmanın, onunla o mütecaviz arasında, mütecavizin ona ismiyle hitap edebileceği kadar bir samimiyet yaratacağını bir an aklımdan geçirmemiştim.”

“Niçin size karşı olan duygularıma hiç kıymet vermiyorsunuz?”

“Böyle sokak ortasında kadınlara karşı tecavüzkâr lisan kullanan ve isimlendirilmez hareketlere geçen bir erkekle daha uzun konuşamayacağım, yolumu kesmeyiniz, gideceğim.”

“Kadınlara karşı... Aşk olsun size doğrusu! Size karşı duy-

¹ Saldırgan

duğum hislerin ilcâatıyla¹ size karşı biraz cüretkâr davranmış bulunuşumu bütün kadınlara karşı da aynı suretle hareket ettiğime hükmetmeniz için kâfi bir delil sayarsanız söyleyecek sözüm yok.”

“Rica ederim... Bu neviden duygular izhar ettiğiniz² tek kadın olmadığımı pekâlâ biliyorum... Ateş...”

Birdenbire sözünü kesti.

Çok büyük bir münasebetsizlik yaptığını anlamıştı.

“Aa!” dedi. “Bana karşı bu kadar sert davrandığının sebebi şimdi anladım... Meğer beni kıskanıyormuşsunuz!”

“Artık bu kadarı fazla...” diyen genç kadın sesinin hiddetten fevkalade değişmiş olduğunu hayretle tespit etti.

“Evet... Evet... Anlıyorum. Beni bütün kadınların peşinde koşan çapkın bir serseri zannediyorsunuz ve beni kıskanıyorsunuz.”

“Ne münasebet...”

Fazilet’i dinlemiyordu.

“Fakat sizi temin ederim ki Ateş’le benim aramda hiçbir şey yoktur. Yani, hiçbir şey kalmadı... Esasen de ehemmiyetli bir şey yoktu. Sizi bu yolda görmeye ve sizi görüp sizinle alakadar olmaya başladıktan sonra sade Ateş değil... İnanmazsınız... Metresimle dahi alakamı kestim.”

“Rica ederim... Bana neler söylüyorsunuz?”

Genç kadın birdenbire onun ellerini tuttuğunu hissetti.

“Ben deli bir adam değilim,” dedi. “Bana inanınız, göründüğüm gibi de hafif bir erkek değilim... Yalnız size şunu söyleyeyim ki... Sizi çıldırasıya seviyorum.”

Fazilet’in ellerini sımsıkı tutmuştu. Genç kadın bu ellerden kurtulmak istiyordu. Fakat ellerinin bu eller içinde bulunmasından hoşlandığını büyük bir yeisle³ tespit ediyordu.

¹ Zorlamalar

Açığa vurma, meydana çıkarma

Şiddetli üzüntü, keder

Meğer ben ne zayıf ahlaklı bir kadınmışım, diye kendine tan ediyordu¹.

Bir erkeğin ellerimi tutması, ellerimi onun ellerinde şiddetle çekememekliğim için kâfi geliyor bana!

Bu düşünce ile şiddetli bir hareket yaptı ve ellerini onun avuçlarından sıyırdı. Yüzü kıpkırmızıydı.

“Beyefendi,” dedi. “Hakkımda çok yanlış düşünceleriniz var. Ben evli barklı bir kadını. Bir aile kadını, böyle bir sokak muşakası², böyle bir rezaleti kabul edeceğimi ve yolda karşıma çıkan ilk erkeğin hezeyanlarını dinleyeceğimi size kim söyledi ve hangi hareketimle beni böyle bir hakarete müstahak gördünüz?”

Sesi titriyordu. Gözlerinin pınarlarına yaş toplanıyordu.

“Ben böyle bir şeyi nasıl bir hareketimle hak ettim? Bana bunu anlatınız da bir daha böyle bir şey yapmayayım. Bir başka yabancı da bana sizin yaptığınız hakareti yapmasın!”

Onu azarla başından savamayacağını anlamış mıydı?

Niçin bu yabancıya lazım gelen sert muameleyi yapamıyordu?

Ellerini ellerinden kurtardıktan sonra niçin ona “Haydi yolunuza gidiniz... Bir daha karşıma çıkmayınız, yoksa sokak rezaleti filan gibi sözlerden çekinmem, sizi polise teslim ederim!” demiyordu. Sokakta lalettayın³ bir başka adam kendisine böyle bir muamele yapsa... Evet, sokaktaki bütün yabancılar birer birer kendisiyle böyle laubali olsalar ve kendisiyle böyle bir münasebet tesisine kalkışsalar, hepsiyle de aynı şekilde bu işin olmayacak bir şey bulunduğu dair münakaşamı edecekti? Şimdi bu yabancı adama yalvardığı gibi hepsine

¹ Kınama, ayıplama
Sevişme

Rastgele

ayrı ayrı yalvarıp onların himaye ve müdafaasına kendisini teslim eden bir biçarelik¹ mi gösterecekti?

Onun yaşlı gözlerle kendisine bakarak böyle yalvarışı, yumuşayışı Doktor Mazlum Silahşöroğlu üstünde müthiş bir tesir yapmıştı. Genç kadına “Beni affediniz,” diye mırıldanmıştı. “Bu hareketimle sizi böyle ağlatacak kadar üzdüğümü zannetmiyordum.”

Onun bu cevabında da bir üzüntü izi, bir hayal kırıklığı vardı.

Fazilet bunu fark etti ve *Kendisini dayanılmaz bir erkek zannediyor ve mukavemet*² gördüğü için müthiş hayal *sukûtuna*³ uğradı, diye düşündü. Ve içinden birdenbire ona acıdı.

Ben deliyim, diye kendini topladı. Ve o zaman o ellerini bırakmış ve yolun yan tarafına doğru çekilmiş olduğu halde kendisinin hâlâ aynı yerde durduğunu, yürümemiş bulunduğunu fark etti,

Bu hareketine pek utandı. Yürümek istiyordu.

Fakat yürümeden evvel ona bir söz söylemenin lazım geldiğini zannediyordu.

Bu sözü zihninde araştırıyor ve ne olduğunu bulamıyordu. Ve bulamadığı için de oradan ayrılamıyordu.

Garip bir his hâleti içindeydi.

Anladı ve *bir daha beni rahatsız etmeyecek*, diye düşünüyordu. Kendisinin bir aile kadını olduğunu, böyle maceralara atılmak niyetinde bulunmadığını, sokakta rastladığı meçhul bir erkeğin ilanı aşklarını dinleyemeyeceğini ve bu sözlerle kıymet vermeyeceğini anlamıştı.

Genç kadının ellerini bırakmıştı. Bütün küstahlığını, bütün kendinden emin tavrını bırakmıştı.

¹ Çaresizlik
Karşı koyma, boyun eğme
Hayal kırıklığı

Suç işlemiş ve pişman olmuş bir çocuğun mahcup ve nedamet¹ dolu gözleriyle ona bakıyordu.

Fazilet bütün arzusuna rağmen oradan uzaklaşmıyordu.

Ne bekliyordu? Oradan ayrılırken, ona söylemek istediği ve bir türlü zihninde bulamadığı son söz neydi?

O cüretkâr ve küstahken, ona ölesiye kızarken, o böyle uslu ve nadim² orada durunca, içinde ona karşı sonsuz bir merhamet hissediyordu.

Bütün sözleri saçmadır. Beni gördükten sonra Ateş'le münasebetini kestiği ve hatta metresini bile terk ettiği ve beni sevdiği saçmadır. Adi sokak zamparası taktığıdır, diye düşünüyordu.

Bu asırda akşam gezintilerinde rastlanılan, yarım saniye görülen bir kadın için metresini terk edecek, seviştiği kızıdan ayrılacak erkek ben tanımıyorum. Bu adi bir romantizm yalanı... Beni çocuk zannediyor, diye düşünüyordu.

Ona bütün bu sözlere inanmadığını söylemek ihtiyacıyla dudakları yanıyordu.

Acaba zihninde aradığı ve ona söylemek istediği söz şimdi aklından geçen şu cümle miydi?

Beni metresinizi terk edecek ve Ateş'le münasebetinizi kesecek kadar sevdiğinize inanır mıyım? Siz beni bu kadar toy mu zannediyorsunuz? On üç senedir evli bir kadını!

On üç senedir evliydi ha!

Ve hiçbir zaman onun dudaklarının altında, kulaklarının dibinde, yanakları boynu ve sonra dudaklarında dolaştığı zaman bütün hiddet ve ikrahına rağmen hissetmiş olduğu baş dönmesini ve o kendinden geçmeyi bu on üç sene içinde bir kere bile duymamıştı.

Vücudu kendine rağmen şimdi âdeta bir intizar³ içindey-

¹ Pişmanlık
Pişman olan
Bekleyiş

di. Sanki bu yabancıнын kendisine yaklaşmasını ve aynı duyguyu, aynı heyecanı ve tatlı ürperişi teninde uyandırmasını bekliyordu.

Zihninde aradığı söz, demin aklına gelen cümle değildi.

Bir an için hayatında Muhterem olmasa, kendisi Emin Bey'in kızı Moda'da oturan eşi dostu bulunan Fazilet olmasa, velhasıl, şimdiki içtimai¹ vaziyetinde bulunmasa, bütün bu içtimai bağlardan tecerrüt etmiş² bir kadın, sadece bir kadın olsaydı... O zaman bu adama, *Böyle konuşma, gel beni kollarının arasına al ve yine öp*, diyeceğini birdenbire kendi kendine itiraf etmişti.

Evet, zihninde aradığı ve hatta bulmaktan ürktüğü için bulamadığı cümle buydu.

Aptallığın lüzumu yok. Gel, yaklaş bana, o geceki gibi, aynı ateşle, aynı şiddetle öp... Öp! Öp beni!

Fazilet'in başı dönüyordu. Bir adım atmak istedi. Kendi kendine itiraf etmediği şuuruna kadar yükselmeyen duyguları ve düşünceleri buydu.

Bunu kendi bilmiyordu. Fakat vücudu tatlı bir ürperiş içinde, vücudu ateşli ve haris³... Ondan uzaklaşamıyordu. Sanki ateşten bir bağ onun vücudunu bu yabancıya bağlamıştı.

Ona bir şey söylemeden gitmek daha doğru, dedi.

Bir adım attı. Fakat başı dönerek sendeledi.

Şimdi o, birdenbire yanına sokulmuştu. Onun kolunu tutuyordu.

Ve eli koluna değince, birdenbire Fazilet müthiş şeyi anladı. Artık anlamamasına imkân yoktu. Vücudu çılgın bir istekle bir mehtaplı gece, sonsuz gibi görünen bir denizin köpüklü dalgaları karşısında iyot kokan tuzlu bir hava içinde dudaklarını öpen bu erkeği, kim olursa olsun onu, vücudu olanca

¹ Toplulukla, cemiyetle ilgili, sosyal
Uzaklaşmış
İstekli

şiddetiyle ve o zamana kadar tanımadığı bir iştahla istiyordu.

“Neniz var?”

Boğazına bir düğüm düğümlenmişti. Artık ondan değil, kendinden korkuyordu.

O kendisini bırakmış, kendisi gidememişti.

Şimdiye kadar aldığı terbiye, inandığı, hürmet ettiği, mukaddes bildiği şeyler, vücudunun bu izah edilemez derecede çirkin zaafından daha mı kuvvetsizdi?

Şiddetli bir hareketle kolunu o ellerden çekti ve “Hiçbir şeyim yok,” diye cevap vererek oradan uzaklaştı. Mazlum olduğu yerde durmuştu. Onu takip edecek zannediordu. Takip etmemişi.

Takip etmemesini istiyordu. Eger yine gelecek olursa!

Hayır, hiçbir şey olmayacaktı! O düşünmesini bilen bir kadındı. Bu bir büyü gibi bir şeydi. Bir anlık bir cinnet... On üç sene kocasına sadık kalmıştı. On üç sene...

Fakat hiçbir erkek bu sadakatimi bozmamı bana teklif eder görünmedi.

Mazlum ona yaklaşan ilk erkekti ve... Bu korkunç bir şeydi. Fakat bu bir hakikatti.

O kocasının yanında vücudunu böyle şiddetle yakan bir duyguyu hiçbir zaman hissetmemişi.

Hâlbuki o şimdiye kadar kendisini kocasına bağlayan duygular içinde ihtiramın¹ da bir yeri olduğunu zannederdi.

Küçük Moda’dan yıldırım gibi geçti.

Gezintisini bozmak istemediği için, Moda’dan iskeleye doğru gidip geldi. Bir yabancı adam için bu kadar sinirlenmiş olmayı, bu kadar heyecanlanmış bulunmayı hiç de istemiyordu.

¹ Saygı, hürmet

İtiyatlarını¹ onun için bozmamış olmak istiyordu.

Fakat bu gezintisinden hiçbir şey anlamıyordu.

Sokakta, iskelede, Moda Çayırı'nda ve tekrar Moda Caddesi'nde yanından geçen yabancıların yüzünden heyecanını okuyacaklarını ve bunun sebebini anlayacaklarını zannederek âdeta utanıyordu.

Mühürdar bahçesine giden sokağa saptığı zaman ortalık biraz kararmaya başlıyordu.

Yine yanından yabancılar geçiyordu. Yabancı kimseler...

Ve o daha yalnız olmak istiyordu. Yapayalnız olmak...

Ve o bu yalnızlığa ancak Kumluk'un mavnalara² mahsus taş iskelesinin üstüne çıktığı zaman kavuştu.

Güneş batmış ufukta altın rengi bir çizgi bırakmıştı. Gök gitgide açık sarı oluyordu. Ve deniz de gümüşîye kaçan koyu bir mavi renkteydi. Rüzgâr hafif hafif esiyordu.

Saçlarını, eteklerini uçuruyordu. Arkasını taş dayadı. Denize bakıyordu.

Rüzgârın yanan alnına ve yanan vücuduna şifa vermesini bekliyordu.

Fakat ümit ettiği bu şifa, bu serinliği rüzgârda da bulamıyordu.

Kalbinde böyle bir hisle eve dönmek istemiyordu.

Eve dönmeye sanki hakkı yokmuş gibi geliyordu ona.

Kendimi pek kapıp koyuveriyordum, diye düşünüyordu. O işi gözümde büyütüyorum.

Her evli kadının başından böyle bir şey geçmiş olabilirdi.

Ve belki de birden fazla...

Hayatında böyle bir macera şimdiye kadar başından geçmemiş olduğu için, *Bu bana fazla ehemmiyetli göründü ve beni sarstı, diyordu.*

¹ Alışkanlık

Gemilere ve yakın kıyılara yük taşıyan, güvertesiz büyük tekne

Kendisini bu kadar suçlu bulması doğru muydu?

Bu heyecan mıdır?

Hayır! Hayır! Bu bir suç olmayabilirdi. Fakat çirkin bir şeydi.

Kendisini bu kadar zayıf ve bu nevi duygularına meşbu¹ bir insan olarak tanımamıştı. Şu dünya ne garip, diyordu. İnsan kendi kendini bile kolay kolay tanımıyormuş.

Şimdi evin kapısından içeriye girdiği zaman ne yapacaktı? Muhterem'in odasına hemen girebilecek miydi?

Onun masasının başına kadar gidip her zamanki tabii sesiyle onu "Kendini bu kadar yorma!" diye azarlayabilecek miydi?

Sofrada yine iştihatsızlık² yaparsa "Yo... Bak olmaz bu, pili-ci sana kendi elimle hazırladım," diyebilecek miydi?

Bütün eski hayatları, eskiden olduğu gibi olanca tabiiliğiyle devam edebilecek miydi?

Niçin olmasın? Ben bu basit maceraya ne kadar çok kıymet veriyorum, diyordu.

Sonra kendisinde hiç de mevcut olmayan bir pişkinlik tavrı takınarak kendisini, *Nihayet bir melek değilim ya... Adam genç ve güzel, bir an hoşuma gitti. Bu duyguyu hisseder etmez, hemen Muhterem'i aldatmış sayılmam ya*, diye teskine çabalıyordu. Kim bilir Muhterem de kaç kere başka kadınlardan hoşlanmıştı.

Ve bunun doğru olmadığını kendisi de biliyordu. O şimdiye kadar kocasının bir başka kadını sevdiğinden bir kere bile şüphelenmemişti.

Onun başka kadınlar için gözü yoktu. Onları görmezdi bile! Kendisini mazur görmek için böyle düşündüğünü anla-yınca yanakları kızarıyordu.

¹ Dopdolu hâle gelmiş, dolmuş
İştahsızlık

Ne Muhterem başka kadınlardan hazzederdi ne de kendisinin bir yabancı erkeğin kolları arasında ve onun öpüşlerinden böyle bir zevk almış olması ve onun hatırasıyla hâlâ vücudunun böyle yanıp tutuşması doğru ve iyi bir şeydi.

Hele bu işin basit bir macera olduğunu ve öyle kalacağını kendi kendine telkin edişlerine rağmen, bütün insiyakiyle¹ bunun basit bir macera olmadığını, basit bir macera olarak kalmayacağını, büyük ve müthiş bir maceranın beklediği başlangıcı bulunduğunu seziyordu.

Güneşin son izleri ufuktan silindiği ve gümüş rengi bir alacakaranlık ortalığı kapladığı zaman eve dönmeye karar verdi.

Nihayet bütün gece burada kalamaz ve bir münasebetsiz duygu damarlarını tutuşturur diye kendisini kendi evinden kovamazdı ya!

Hayatı çok trajik ve ciddiye alıyorum. Herhalde böyle bir hissi duymuş ilk evli kadın ben değilimdir, diye düşünmeye çabalıyordu. Her hafta buluştuğu sınıf arkadaşlarını düşünüyordu. Hangi birinin başından şöyle bir macera geçmemişti?

Memduha müstesna, onun başından hiçbir macera geçmemişti ya da geçmemiş olduğunu iddia ediyordu.

Belki doğru, belki yalan söylüyordu. Kendisi de şimdiye kadar bu pek samimi olan yedi arkadaşına daima ve daima kocasına sadık olduğundan ve hayatının hep aynı şekilde geçtiğinden, yabancı hiçbir erkeğin hayatına girmemiş olduğundan bahsetmez miydi? Ve bu da yalan değildi.

Herkes kendisine inanırdı ama kimse Memduha'ya inanmazdı.

¹ İçgüdü

Memduha'nın hayatı böyle bir şeye kolay kolay inanmalarına müsait değildi.

Mektepten çıktıktan sonra onun hayatı hiç de diğer arkadaşlarının hayatının seyrini takip etmemişti.

Bir operet artistine sahnede aşık olmuştu. O artist de kendisini çıldırasıya sevmişti.

Bu adam operetin bir jön prömiyesi değildi. Komik rollerde ve taklitlerde fevkalade muvaffak olan bir insandı. Sahnenin haricinde kendisine delice aşık olunabileceğine ihtimal verilebilirdi. Çünkü yakışıklı delikanlıydı. Fakat Memduha onu sahnede sevdiğini söylerdi.

İnsanların gülünç taraflarını bu kadar iyi anlayıp göstermek için bir insanın fevkalade bir zekâ ve hassasiyete ve görüş kabiliyetine sahip olması lazım, diye düşündüğünü ve ona öyle hayran olduğunu söylerdi. Bu herkesin kendi bileceği işti.

Fikret Coşkuner... Aktörün ismi buydu. Ve Memduha'yı kendisini seyredenler arasında seçmişti. Ve nihayet iki genç evlenmişlerdi.

Bu izdivaç¹ pek kolay olmamıştı. Hatta Memduha'nın büyük bir memur olan babası kızını ret dahi etmişti.

Memduha'nın öteden beri güzel bir sesi vardı.

Bir hayli zaman, ses dersi almıştı. Öyle bir operet için bu kadar musiki kültürü olan münevver ve güzel bir kız bulunmaz bir nimetti.

Kocasını onu kısa bir zamanda yetiştirmişti.

Sahneye çıktığı zaman, bir müddet için dostları da kendisini tanımaz olmuştu. Fakat bu yedi sınıf arkadaşı onun içtimai² mevkiinde vuku bulan bu değişikliği hiçbir zaman fark etmemişler veya fark etmez görünmüşler ve onunla çok yakın olan dostlukta devam etmişlerdi

¹ Evlilik
Toplulukla, cemiyetle ilgili, sosyal

Memduha'yı ailesi içinde ve dostları arasında bu vaziyete düşüren şey sahne hayatına atılmış olması değildi. Onu ailesi ve eşi dostu arasında bu vaziyete sokan şey çıktığı sahnenin pek derme çatma oluşu ve tuluat sahnelerinden pek az yüksek bulunuşuydu.

Ciddi bir sahneye çıkıp pek hatırı sayılır bir sanatkâr olsaydı bugün ondan kaçanlar, onu evlerine davet edip samimi dostları arasında göstermek endişesiyle birbirleriyle rekabet edeceklerdi. Yalnız Memduha yedi arkadaşını hiç kaybetmemişti.

Yedi arkadaşı da onu eskisi gibi saymakta devam etmişlerdi.

İşte sade Memduha evlendiği günden beri kocasına hiçbir zaman ihanet etmediğini ve hiçbir zaman onunla kendi arasında başka insanın hayali girmedigine yemin ederdi.

Hâlbuki arkadaşları bir operet artisti için bu kadar sadık bir evlilik hayatının bahis mevzuu olamayacağım düşünürlerdi.

Muvaffakiyetlerinin¹ devamını istiyorsa onun perestîşkârlarına² yüz vermesinin lazım olduğunu düşünürlerdi.

Daima taşrada dolaşan, durmadan turneler yapan bu operet kumpanyasının artistleri herhalde bulundukları küçük şehirlerde ve kasabalarda ora eşrafının teveccühünü kazanmaya mecburdular ki kazansınlar.

Kendi şereflerine yapılacak davetlere herhalde giderlerdi.

Ve davetlerde böyle basit bir kumpanyanın artistlerine kim bilir ne çeşit erkekler yanaşırdı. Onlardan bir şeyler ümit ederler velhasıl onları rahat bırakmazlardı. Arkadaşları arasında en fazla Naciye onun kocasına karşı olan sadakatine inanmazdı. Memduha'nın yüzüne karşı "Yalan atma Mem-

¹ Başarı
Taparcasına seven (kimse)

duha,” derdi, “Mümkün değil... Öyle bir hayat şartı içinde insanın kocasına sadık kalabilmesi için mermerden yapılmış olması lazım. Kimseyle bir şey yapmasan bile sahnede seni kolları arasında tutan, mütemadiyen kucaklayan, dudaklarından öpen o jön prömiyeyle, ismi neydi onun?”

Memduha “Osman,” derdi.

“Osman’la aranda bir şeyler olmaması mümkün değil... Hem sen, mümkün mü onun kucaklayışlarına lakayt kalasın?”

Memduha güler, “Âlemi nasıl kendin gibi bilirsin,” derdi. “Sen o sahnedeki kucaklaşmayı, kucaklaşmak mı zannediyorsun? O ışıkların altında eteğim kopacak, saçım bozulacak, rujum yanağına çıkacak, şu vaziyeti ayırsam acaba seyirciler sahneyi daha ateşli bulmaz mı gibi düşünceler içinde iken... Sen dolma doldururken kendini âşıkane hislerle meşbu¹ hisseder misin?”

Naciye “Hoppala,” derdi. “Dolma doldurmakla, bir içim su denilecek güzellikte bir jön prömiyeyi her akşam kucaklamak aynı şey mi? Bu teşbihin hiçbir şeye benzemedi doğrusu... Âlemi kendim gibi bilmeme gelince... Hepiniz benim gibi yaratılmışsınızdır ama sizde acayip bir hicap² vardır. Hislerinizi ve yaptıklarınızı söylemekten utanırsınız. Ben bir erkekle oyun için öpüşmem... Yani öpüşürüm ama o öpüşmenin sonu pek şakaya gelmez... Lakayt kalamam doğrusu. Taştan değilim... Ben de evli kadınıam ama...”

Ve sonra akla gelmeyecek gülünçlükte hikâyeler anlatırdı.

Bunların hiçbirisi büyük bir şirketin idare müdürü olan Atıf Bey’in karısı Naciye’nin ciddi münasebetlerine değil fakat erkeklerin kucaklayışlarına ve aşk mülazemetlerine³ hiç de lakayt kalamadığına ait olan sayısız maceraların hikâyeleriydi.

¹ Dolu

Utanma

Bir kimseye, bir şey veya yere hiç ayrılmak istemeyecek şekilde bağlanma

Kocasına karşı işlediği ihanetlerin hepsini mazur gösteren tek sözü vardır.

“Aa! Kardeşler doğrusu taştan yaratılmış değilim... Ben de insanım...”

Arkadaşlarına bu açık saçık hikâyeleri o kadar pervasızca anlatırdı ki hepsi onun bunları biraz mübalağalı olarak ve kendilerini güldürmek için böyle anlattığını zannederlerdi.

Bunların hakikatine yüzde yüz inanmazlardı. Fakat o bütün bu hikâyelere o kadar çok tafsîlât¹ ve teferruat kordu ve hepsi de o kadar birbirinden başka ve mütenevvi² şeylerdi ki... Büsbütün de uydurma olduğunu zannetmek genç kadında bir müstehcen hikâyeler müellifi fevkalade kabiliyetini kabul etmekle mümkün olabiliirdi.

Şimdi Fazilet şu başından geçen hikâyeleri arkadaşlarına anlatsaydı... O da sadece şu mazereti söyleyebilecekti.

“Nihayet ben de taştan yaratılmış değilim ya!”

Bu adama karşı içinde duyduğu hissi izah edebilmek için bundan başka bir tek çaresi yoktu.

Kendine karşı hürmeti kalmamış olarak evine dönüyordu.

Kendine karşı merhameti de kalmamış gibiydi.

Her şeyi zannederdi, fakat günün birinde karşısına çıkan ilk yabancıya karşı kalbinde böyle bir hissin doğabileceğini hiç zannetmezdi.

Yolda, her zamanki planı takip ederek yürüyordu. Bir ara onu görmemek için, onu birkaç kere görmüş olduğu ve şimdi de görmesi ihtimali bulunan bu her günlük programı biraz değiştirmek lazım geliyordu.

Fakat öyle yapmıyordu. Onun kendi hayatında hiçbir şey değiştirmemesi lazımdı.

Garip ve batıl bir vehim ona eğer o onun için itiyatların-

¹ Bir şey hakkındaki etraflı bilgi, uzun uzun açıklamalar, ayrıntılar
Çeşitli

dan¹ en ufak ve en basitini bile değiştirirse, daha birçok şeyler, daha pek çok şeyler değiştirebileceği korkusunu veriyordu.

O zaman böyle düşünüyordu. Fakat kendisiyle bu hususta daha samimi olduğu zaman *O gün o sokakları takip ederken, ona tekrar rast gelmeyi mit ediyordum*, diye kendi kendine itiraf etmişti.

Ona karşı sert ve katı davranmıştım, beni bir daha görmek istemeyeceğini zannediyorum. Beni görmek için bundan sonra eğer bir teşebbüste bulunacak olursa, dönüş yolunda karşıma çıkarsa ne yapacağımı ben bilirim, diyordu.

Fakat ne o akşam dönüş yolunda aynı köşe başında, ne de daha sonra onu görmemişti.

Bütün gözleriyle yolların alacakaranlığında ve yanan sokak lambalarının ışığında bütün geçenlere bakıp onu aradığı halde...

Demek artık karşısına çıkmayacaktı.

Genç kadının sesinin tonundan onun bu neviden maceralara atılmayacak bir kadın olduğunu anlamıştı.

Onun böyle çekilmesi ve karşısına çıkmaya cesaret edemeyişi Fazilet'e kazanılmış bir zafer gibi geliyordu.

Fakat böyle bir neticeden memnun olması icap ederken anlaşılmaz bir endişe ve bir üzüntü ile kalbini kemiriyordu.

4.

O gün, eve geldiği zaman Muhterem'i kendisini bekler bulmuştu.

“ok geciktin... Nerede kaldın? Seni merak ettim,” diyordu. Gözlerini ondan gizlemeye gayret ederek “Kaç zamandır

¹ Alışkanlık

bu gezintiyi yapmamıştım, denize fazla dalmışım, vaktin geçtiğini anlamadım.”

“Denize bu kadar hasret...” diyordu, “Anlaşılacak şey değil... Bir kere dün vapurdan çıktık ve sonra İzmir’in Karşıyaka’sı da Moda’yı pek aratmaz sanırım. Orada da bol bol deniz vardı.”

Genç kadın “Ama Marmara yoktu,” diye cevap verirken, *Yalan söylemeye de pek istidadım¹ varmış*, diye düşünüyordu.

Ne söylemeliydi?

Ona hakikati nasıl söyleyebilirdi?

İzmir’e gittiğimiz vapur da gece güvertede bir adam beni kolları arasına alarak öptü. Ve o adamı yine yolumun üstünde gördüm. Benimle konuşmak istedi. Bana beni sevdiğini söyledi. O gece öpüşleri ve bugünkü sözleri beni o kadar müteheyyiç² etti ki ne yaptığımı bilemedim. Şaşkın ve âdeta bunalmış bir halde deniz kenarında kaldım, mı diyecekti? Evet, yalan söylemeye mecburdu.

Ve kendi yalanını daha ileride daha başka yalanların da takip edeceğini zannediyordu.

Sofrada dalgındı. Onun karşısında kendisini müthiş suçlu hissediyor ve bunun için ona sokulmaya kendisinde cesaret bulamıyordu.

O karısının bu dalgınlığının farkında değil miydi?

Rahat rahat yemek yiyor, hastalığından beri işlerinin aldığı seyri ona anlatıyordu. İlk günlerde işleri bir yoluna koyabilmek için fazla çalışması lazımdı.

Fazilet bu sözlere büyük bir muhabbetle “Rica ederim,” diye mukabele etmişti³, “İş diye kendini yormaya ve tekrar hastalanmaya lüzum yok. Sen daha yeni yeni topluyorsun. Bana iş ve refahtan evvel sen lazımsın.”

¹ Yetenek
Heyecanlı
Karşılık vermek

Evet, o dakikada samimi bir endişe ile bunları söylerken Muhterem'in kendisine ne kadar lazım olduğunu bir kere daha tespit etmiş bulunuyordu.

“Canım karıcığım üzme kendini artık... Ben tamamıyla iyileştim,” diyen Muhterem, kendisini çok sevilir hissetmekten büyük gurur ve iftihar duyuyordu.

Bu yüzünden belliydi.

Eğer bir erkeğin beni öpmüş olduğunu ve aynı erkekle bugün tekrar konuştuğumu bilse ve bu kucaklamaların, bu konuşmaların kalbimi altüst ettiğini anlasa benim hakkımda ne düşünür? diye kendi kendine soruyordu. *Kendine karşı duyduğu bu emniyet bu darbeye dayanabilir mi?*

Kocası ona yeniden işlerinden konuşmaya başlamıştı. Kocasısı ona işlerinden bahsederken Fazilet, *Ya benim başımdan geçmiş olan bu “küçük macera”nın bir eşi onun başından geçmiş olsaydı... Ve o bir kadının öpüşlerinden böyle bir heyecan duyarsaydı... Ben de bunu öğrenseydim... Ne yapardım?*

Bu şeyin kendisini ölesiye müteessir edeceğini anlıyordu.

Kendi kendini anlayamaz olmuştu. Kocasını onun bir başka kadınla alakadar olabileceğini düşünmese bile müteessir olacak kadar seviyorsa kendisi neden bir başka erkeğin yanında böyle heyecan duyabiliyordu.

İnsanlarda birçok *karışık hisler var*, dedi ve şimdiye kadar neden otuz üç yaşına kadar hayatı gayetle¹ basit görmüş olduğunu o anda tespit etti.

Hakikaten o hayatta her şey, siyah beyaz, iyi kötü gibi katı çizgilerle birbirinden ayrılır zannederdi.

İnsan bir erkeği sever veyahut sevmez... Severse artık başkaları için kalbinde yer olmaz bilirdi. Hâlbuki kocasını sevdiğini hissediyordu. Hem de bedahetle²...

¹ Aşırı derecede, çok fazla
Besbelli, apaçık olma durumu

Bu bahis sadece bir akraba ve arkadaş sevgisi de değildi.

Mademki, onun bir başka kadınla alakadar olması onu üzebilirdi, o halde bu sevgi ve alakanın, sade arkadaşlık ve bir nevi akrabalık olmadığı, bir başka mana taşıdığı aşikâr değil miydi?

O halde niçin bu yabancı erkeğe karşı kalbinde böyle garip bir his uyanmıştı?

Kalbi!

Vücudunu şiddetli bir ateşle yakan bu çirkin duygunun kalple ne alakası vardı?

Bir anda Fazilet'in varlığında insanlık son bulmuş olabiliyordu.

Ve Fazilet içinde o zamana kadar mevcudiyetini bilmediği bir hayvanın, bir ejderin kıpırdanışlarını bir an için hissetmişti.

Nihayet ben de melek değilim ya, diyordu.

Peki, Memduha melek miydi?

Belki de başından böyle hiçbir hadise geçmediğini iddia ederek yalan söylüyordu.

Kendisi de bu hafta arkadaşlarına kendisini bu kadar küçülten bu hissi söyleyecek miydi?

Hayır!

Hayır...

Mümkün değil.

Naciye'yi düşündü. Ne müthiş bir kadındı o. O kadar fütursuz ve o kadar tabii olarak neler anlatmazdı insana...

Öyle şeyler aratırdı ki Fitnat bir gün ona "Ben bir yerde okudum. Nerede okudum şimdi hatırlamıyorum," demişti. "Namuslu kadınların aralarında konuştukları şeyleri hiçbir zaman fahişeler konuşamazlar, hicap ederlermiş¹..."

Naciye o zaman fahişeleri değil en bayağı balıkçıları bile

¹ Utanmak

kızartacak şoförleri önlerine baktıracak bir küfürle mukabele etmişti¹.

Ve hep gülüşmüşlerdi. Bir kere Naciye “Sen benim anlatıklarımından hicap mı duyuyorsun,” demişti. “Yoksa sen böyle şeyler yapmaz mısın?”

Fitnat “Belki yaparım ama... Senin gibi ballandıra, ballandıra anlatamam,” demişti.

Ve Naciye gülerek “Onun yapılmasında bir, anlatılmasında da ikinci bir lezzet vardır budala!” demişti. “Hem bunlarda ne fenalık var? Bütün bu duygular insanın benliğinde var, onun yaratılışıyla birlikte mevcut... Fakat bazı insanlar birtakım batıl düşünceler, saçma sapan telkinlerle bunları ayıp ve fena zannediyor ve bunları kendilerinden bile saklıyorlar. İşte asıl fenalık burada... Size anlattığım maceraları görüyorsunuz. Onların hiçbirini ben aramıyordum. Fakat Allah karşıma çıkarıyor, nihayet ben de taştan değilim.”

Bunları söylemek mi, söylememek mi daha doğrudu? Doğrunun ne olduğunu pekiyi bilmeyen Fazilet kendisinin başından geçen bu macerayı arkadaşlarına anlatamayacağını pek iyi biliyordu.

Gayet iyi...

Ölürdü, bu vakaları ve bilhassa kendisinin bu vaka karşısındaki duygularını anlatamazdı.

O gece yatak odalarına girerken hâlâ o adamı düşündüğünü hissediyordu. O ellerini bırakıp, kendisine geçmesi için yol verdiği zaman, o zihninde bir türlü bulamadığı bir cümleyi arayarak durmuştu.

Bu duruş, bir ümit ve temenninin ifadesiydi.

O anlamamıştı.

¹ Karşılık vermek

Eğer anlamış olsaydı...

Ve eğer kendisi o arzu zihninde aradığı cümleyi bulup söyleseydi. İkisi de hayret için de kalacaklardı.

Bu cümle "Beni kollarının arasına al, o gece gibi ateşle kendine doğru çek ve öp beni," diye bir yalvarış olacaktı.

Gece yatağına yattığı zaman mütemadiyen onun kendisini vapurda nasıl kucakladığını düşündü.

Kendisi bugün yaş dolu gözlerle ona bakıp böyle bir hakareti niçin hak ettiğini sorduğu zaman onun yüzünün aldığı manayı âdeta müşfik¹ bir merhametle hatırlıyordu.

Ne kadar mahcup, suçlu ve bedbaht bir ifade ile kenara çekilmişti.

Böyle maceralara atılmayacak bir kadın olduğumu iyice anladı, diyor, bundan sevinmek ve gururlanmak istiyordu.

Sonra bir an geliyor Naciye'yi hatırlıyordu. *Hayatı onun gibi hafif tarafından almak ne hoş bir şey olacak, diye gayri ihtiyari² düşünüyordu. O hiç olmazsa o ölürken dünyada bir şeyde hevesim kalmadı diye düşünebilecek.*

Kendisinin nede hevesi kalmıştı?

Bir fahişe gibi, bir sokak kadını gibi rastladığı ilk erkeğin kollarına atılmakta mı?

Eğer duyguları ve insiyakları³ bu kadar adi ise kendi şuur ve zekâsıyla onlara gem vurmasını bilecekti.

Hayvan Fazilet'i, insan Fazilet'in idare etmesi ona kendi irade ve telakkilerini⁴ kabul ettirmesi lazımdı.

Eğer insan bütün insiyaklarına kendini kapıp koyuverirse bu işin sonu ne olurdu?

Ona kendisinin nasıl bir kadın olduğunu anlatmıştı.

¹ Şefkatli
İstemeksizin
İçgüdü
Anlayış

Ona inandırdığı ve kabul ettirdiği şeyi, şimdi kendi içinden inkâr etmesine ne mana vardı?

Kendi içinde o zamana kadar mevcudiyetini bilmediği müthiş bir duygunun bir rolü olduğunu görmüştü.

Şimdiye kadar bilmediği bu tehlikeyi mademki şimdi öğrenmişti, ona karşı ihtiyatlı¹ olması ve kendini bu uçurumun alevli çukurlarına düşmekten koruması lazımdı.

Bir an bu uçurumun derinlikleri onun başını döndürmüş olabiliirdi. Fakat nihayet tamir edilemez bir hadise ortada yoktu.

Bu duygu genç kadına kendisinin zannettiği kadar basit ve granitten yapılmış gibi yekpare² olmadığını öğretmişti.

Onun için artık hayatta ihtiyatlı olacaktı.

Bu çılgınlık anını unutacak ve o dudakların hatırasının ürperişini vücudunun hafızasından silecekti. Ve bir daha onun karşısına çıksa bile hiçbir heyecan duymamak için kendisine lazım gelen telkini yapacaktı.

Nihayet her şey bir irade meselesiydi.

Bir anlık bir duygu, namuslu bir kadını bir büyü gibi tamamiyle değiştirmezdi ya!

Bütün bunlar birtakım düşüncelerden ibaretti.

Kendi kendini avutmakla o hiçbir şey kazanmıyordu. Çünkü içinde uyanan duygu, tekrar bütün şiddetiyle benliğinde hükümran olmak için evvela onun şuurunun tamamıyla uyduğu uykuyu beklemişti.

Daha o geceden onu rüyasında görmüştü. Bu acayip bir rüyaydı.

Çamurlu bir yolda ve hep ay ışığında Fazilet durmadan koşuyordu.

¹ Herhangi bir konuda ileriye düşünerek ölçülü davranma, sakınma
Tek parça, bütün

Arkasından ayak sesleri vardı. Biri daha koşuyordu, onun yüzünü görmediği halde kendisine gelenin o olduğunu biliyordu.

İçinde müthiş bir korku, kalbinde müthiş bir çarpıntı... Aman beni yakalamasın, yakalarsa mahvolurum, korkusunun çarpıntısıyla, ayaklarına vıcık vıcık yapışan çamurlar arasında koşuyordu. Gittiği yerde Muhterem vardı. O bu kovalamadan kurtulup Muhterem'e saklanmak için koşuyordu.

Evvela ulaşmak istediği yere ulaşamadan arkadan gelen kendisine yetişiyor ve arkadan gelen kollar vücudunu sımsıkı sarmaya çabalarken Fazilet büyük bir gayretle onlardan kurtuluyor ve koşmaya devam ediyordu.

Ve nihayet ayak seslerinden ve takipten kurtulup upuzun bir dehlize giriyor ve onun kapısında rahip elbiseleri giymiş olan kocasını görüyordu.

Kocası hem bir rahip hem kocasıydı. Kendisine yaklaşıyor ve rahip sesiyle ve sözlerinde işittiği bir Katolik ifadesiyle “Geliniz kızım, mademki bana günah çıkartmaya geldiniz, buyurun içeriye,” diyordu.

O zaman Fazilet rahibin parmaklarından bileğini kurtarmaya çabalıyor ve hiddetle “Ben Hristiyan değilim. Ben Katolik değilim,” diye bağııyordu.

Ve daima içinden kocasının kendi itiraflarını duyabilmek için bu rahip kılığına girdiğini ve kendisi her şeyi anlatırsa –Neyi? Bu, rüyada vazih¹ değildi- o zaman kendisini öldüreceğini biliyordu.

Fakat onu tanıdığını da belli etmek istemiyordu.

Onun rahip olduğuna inanır görünüyor, sade avazı çıktığı kadar “Ben Katolik değilim! Ben Hristiyan değilim!” diye bağııyordu.

O gece o kadar şiddetle bağıırmıştı ki kocası yatağın-

¹ Belli

dan doğrulup onun yatağına abanmış ve onu d rtterek “Nen var? Nen var canım! Korkma... Uyan! Rüya görüyorsun,” diye seslenmişti.

Ve Fazilet rüyasında kocasının rahip elbiselerinden sıyrıldığını, beyaz bir pantolonla kolları sıvalı bir gömlekle yanına geldiğini görmüştü.

“Korkma... Uyan... Rüya görüyorsun,” diye ona rüyasında söylenirken içine bir rahatlık çökmüştü.

Evet, rüya görüyorum, korkmamalıyım, şuuruyla kendisini bu k busun kollarından sıyrıp gözlerini açmış ve yatağın başucunda, konsolun üstünde yanan gece lambasının ışığında kendisine doğru eğilmiş kocasının yüzünü görünce birdenbire ona kollarını dolamış ve hıçkırarak ağlamağa başlamıştı.

“Korkuyorum... Korkuyorum. Beni yalnız bırakma.”

“Canımın içi, bak yanındayım. Rüya gördün. Küçük bir bebek gibi korkulur mu?” diye söyleniyordu ve onun alnını, saçlarının dibini öpüyordu.

Ve sonra bir  ocuk avutmak ister gibi iki kaşının arasından kaydırđıėı dudaklarla burnunun tepesini öpüyordu.

Bu onların son oyunları, son şaka ve itiyatlarıydı¹.

Bu  p ş, bu eski itiyat ve sevgisini iyi tanıdığı m řfik² dudakların temasıyla Fazilet yavaş yavaş kendine geliyordu,

“Fena bir rüya gördüm,” diyordu. “ ok fena bir rüya...”

Ter içindeydi. Hâlâ rüyasında gördüğü yolları ve parça parça bulutlu bir gökte ışıldayan bir tarafı eksik bir ay parçasını ve onun ışığını hatırlıyordu. O, bu gök par-

¹ Alışkanlık
şefkatli

çasını rüyadan evvel bir kere daha bir yerde görmüştü. Başını arkaya doğru attığı sırada vapur güvertesinde... Onun dudakları dudaklarına değdiği anda gözlerini kapamış ve ne ayı ne ışığını ne de hiçbir şeyi göremez olmuştu, artık yalnız o dudakların dudaklarının üzerinde ebediyen duracağını zannettiren o muammalı busenin lezzetini duymuştu. Sanki vücudu erimiş, esire inkılap etmişti. Bacaklarını ve kollarını hissetmemiştir.

Bu ölümün karanlıklarına düşmek gibi bir lezzetti.

Bir iç bayıltısı ve şimdi kocasının kolları arasında aynı şeyi düşünürken bütün vücudu titremişti.

“Ne irkildin. Ne titriyorsun, hasta mısın?”

Rüyasında olduğu gibi bağırarak istiyordu. Fakat bu defa “Nem olduğunu söylemem! Söyleyemem... Söyleyemem!” diye bağırarak istiyordu.

Fakat kolları kocasının boynuna dolanıyor, şimdiye kadar ona göstermediği bir ateşle onu kucaklıyor ve dudakları onun dudaklarını arıyordu.

Bu suretle onun dudaklarının dudaklarında bıraktığı lezzeti, onun kucaklayışının vücudunda bıraktığı raşeyi¹ unutmak istiyordu.

“Bırakma beni korkuyorum... Öp beni...” diye fısıldayarak onun dudaklarını arayan dudakları, onun dudaklarına değiyordu.

Ertesi sabah itiyadı² üzerine erken kalktı.

Soba daha yanıyordu. Oturma odasında odunları keyifli keyifli yanan sobanın karşısında çayını içti. Ve ev işlerini

¹ Titreme, titreyiş
Aalışkanlık

yapan hizmetçilere nezaret ederek¹ her zamanki gibi odalara son intizamı kendi verdi, tozları kendi aldı.

Vazolardaki çiçekleri kendi değiştirdi.

Sonra kocasıyla birlikte kahvaltısını etti.

Kocası ona karşı azami âşık ve müşfik² görünüyordu.

“Benim hastalığım seni lüzumundan fazla yordu,” diyor-du. “Ben iyileştim ama senin sinirlerin pek bozuldu... Artık benim biraz sana bakmam lazım.”

Ona ihtimam³ göstererek ve onu şımartarak hastalığı sırasında karısının kendisine karşı göstermiş olduğu fedakârlığı biraz ödemek ve buna bir mukabele⁴ yapmak ister gibi bir hâli vardı.

Bu hastalık Muhterem’e her zaman çekingen olan, hissiyatından hiç bahsetmeyen, sessiz ve nümayişsiz⁵ bir kadın olan karısının kendisini büyük bir sevgi ile sevdiğini öğretmişti.

Muhterem karısının kendisiyle bir aşk izdivacı⁶ yapmamış olduğunu biliyordu.

Fazilet evlenecek yaşa gelmiş herhangi bir genç kız gibi ailesinin tensibi⁷ ve intihabıyla⁸ Muhterem’le evlenmişti. Muhterem hiçbir zaman bu intihapta ailenin maddi durumundaki müşkülâtın⁹ da bir rol oynadığını bilememiştir.

Fakat nişanlı oldukları sırada nişanlılığın bütün kaidelerine riayet ederek zaten nişanlısına fazla yaklaşmadı ve ancak evlendikten sonra karısına sevgisini gösterip ondan sevgi ve

¹ Denetlemek, kontrol etmek

Şefkatli

Özen

Karşılık

Gösterişsiz

Evlilik

Uygun bulma

Seçim

Güçlükler

muhabbet istemişti o kadar. Ve bu muhabbetin vüsatını¹ hiçbir zaman, hasta oluncaya kadar hiçbir zaman anlayamamıştı.

Hastalığından beri karısını daha iyi anladığını zannediyordu.

Vaktiyle kuvvetlenen bir sevgi ile onu kendisi de eskiden daha çok seviyordu.

Kocası yazıhanesine gittikten sonra akşama kadar evin içinde yapmadığı iş kalmamıştı. Bütün gün gümüş takımlarını daha bir hafta evvel ovulmuş oldukları halde hizmetçilerle beraber ovmuş, büfeyi temizletmiş, kristal ve porselen takımları yeniden yıkatıp düzeltmiş, salondaki iki antika dolabını açıp içlerindeki antikaların vaziyetlerini değiştirmişti.

Sonra iki keten sofrâ örtüsünü iyi ütülenmemişler bahanesiyle tekrar kendi ütölemişti.

Hizmetçilere aldığı pazen kumaşı kesip üstlerine prova etmişti.

Velhasıl o kadar çalışmıştı ki kendisini düşüncelerine bırakmamıştı.

Akşam gezme saati yaklaştıkça içinde bir mücadele baş göstermişti.

Bu akşam gezmeye çıkayım mı?

Niçin çıkmayacaktı. Çocukluğundan beri edindiği bu itiyadı² onun yüzünden bırakacak olursa doğru muydu? Esasen onun kendisini artık o yolda beklemeyeceğini zannediyordu.

Hem beklemiş bile olsa...

Bu tehlikeden uzak kalarak onu gözünde daha fazla büyütmüş olmuyor muydu?

Gidecekti!

Kocasının hakkı vardı. Muhterem'in hastalığı onun müt-hiş surette sinirlerini bozmuştu.

¹ Güç, kudret
Aalışkanlık

Bu bir sinir hâli, kendisinin tabii ve normal hâli değildi.

Esasen bugün sabahtan beri evinin içinde ve gündüz ışığı altında kendisini daha iyi hissetmiyor muydu? Bir gün evvelki heyecan ve üzüntüler sabah banyosunu aldıktan sonra çok hafiflemişti.

Çok hafiflemiş de değil, hemen hemen hiç kalmamıştı.

Şimdi kendisini daha rahat ve ona bir daha tesadüf etmek tehlikesine atılmak için daha cesur hissediyordu.

Bunu kendi kendine tekrarlıyordu.

Benim sinirlerim bozuk, ufak bir hadiseyi izam ediyorum¹. Kendime yanlış ve asılsız duygular isnat ediyorum², diyordu.

Velhasıl bütün gayretiyle şuurunun bu gezintiyi makul göstermeye çabalayan bütün hatalarıyla... Muhakkak o akşam gezintiye çıkmak istiyordu.

Buna sebep herhalde tahteşşuurunda³ kıvranmış duran tecessüstü⁴. Evet, kendi kendine bile itiraf etmediği halde... Muhakkak ki bu gezintinin tehlikesizliğini ve lüzumluluğunu kendisine telkine çalışan Fazilet herhalde, onun bugün o yolda olup olmayacağını gözleriyle görmek istiyordu.

Ve daha ileriye vararak hatta onu bu akşam o yolda görmek istiyordu.

Bunu ümit ediyor ve bunun aksinden korkuyordu.

Hâlbuki kendi kendisiyle açıkça yaptığı münakaşa bu akşam gezintiye çıkıp çıkmamak münakaşasıydı. Ve kendisine karşı ileri sürdüğü ikna edici sebepler kendine kâfi gelmiyordu. Birdenbire *Muhakkak Küçük Moda yolundan geçmek şart değil ya! Bu akşam gezmeye gider, fakat o yoldan geçmem, doğru eski Mikitaryan Mektebi'nin köşesine inerim ve oradan yola devam ederim*, diye düşündü.

¹ Büyütmek
Atfetmek
Bilinçaltı
Görme, anlama merakı

Ve bu program başındaki istifham¹ ve mücadeleyi halletmiş gibi hemen rahata kavuşmuş ve gezinti saatini, sebebini bilmediği halde gitgide artan bir sabırsızlıkla beklemeye başlamıştı.

Her akşam gezmeye çıktığı saatten yarım saat evvel hazır olmuştu.

Pekâlâ, yarım saat evvel dışarıya çıkabilirdi.

Hele onunla karşılaşmak istemedikten sonra yapacağı en makul hareket bu değil miydi?

Hâlbuki o yarım saat daha geç çıkmasını istediğini kendi kendine bir kere bile düşünmediği halde birdenbire içindeki elbisenin ipekli olduğunu ve bir paltonun da bu mart ayı serinliğinden kendini koruyamayacağını kendisine bir bahane gibi ileri sürmüştü. Ve tekrar odasına giderek ve bu defa ağır ağır soyunmuş ve tekrar ekose bir etek, eteklik renginde bir süveter ve bir de yarım kürk giymiş, başına da bir bere geçirmişti.

Ve aynada bu kıyafetle birdenbire kendisini on sekiz, yirmi yaşında kadar genç görmüştü.

İçim de o kadar çocuk ya, diye içini çekmişti.

Ucu hafifçe yukarıya doğru kalkık burnu, altın gibi sarı ve ışıklı gözleri... Hafifçe çilli yanaklarıyla ne cana yakın bir güzelliği vardı.

Aynada kendisini bu kadar büyük bir zevkle hiçbir zaman seyretmemiş olduğunu hatırladı.

Sevimli ve hemen hemen güzel bir kadın olduğunu bilirdi. Fakat bu güzelliği ve bu sevimliliğiyle fazla alakadar olmazdı.

Kendisini ihmal etmeyişi bir kokettri meselesi değil doğru-
dan doğruya bir itiyattı².

Kendi yüzünden, gözünden her zaman memnundu.

¹ Bir hususu anlamak için sorulan soru

Fakat bugün aynanın karşısında gözlerinin harikulade güzelliğine âdeta hayranlıkla bakıyordu.

Ve bu kadar güzel olmaktan sade memnuniyet değil, âdeta saadet ve garip bir zevk duyuyordu.

Evet, gözleri bir pars gözünün rengindeydi. İçinde kahverengi pırıltılarla ve sonra kedi, aslan, kaplan cins hayvanların bir şehveti andıran tembelliğinin ifadesini taşıyan bir gözdü bu.

Üzerindeki kaplan postu mu ona böyle bir düşünce veriyordu, bilmiyordu.

Vücudunun kıvrılışlarından da bir kaplan vücudunun yumuşaklığı, kıvraklığı, bir kedinin sokulganlığı ve tembelliği vardı.

Aynada karşısında duran kadının yüzünde, gözünde ve bütün vücudunun ifadesinde okşanmaya intizarı¹ andıran bir mana vardı.

Aynadan kendisine bakan, yumuşak ve sokulgan görünen bu güzel mahlukun vahşi tırnaklarını ne zaman çıkaracağı belli değildi. Ve bunu bir gün çıkarabilir bir yaradılıştta da görünüyordu.

Kendisine uzun uzun aynada baktığı olmuştu. Fakat kendisini şimdiye kadar hiç de böyle bir kaplan ve parsa benzetmemişti.

Aynanın karşısında fazla kaldığı için birdenbire her gün gezmeye çıktığım saati geçirdim, endişesiyle kendisini topladı. Evet, her güne nazaran dört beş dakika gecikmişti.

Hemen odadan bir rüzgâr gibi çıktı ve hep bir rüzgâr hafifliğiyle merdivenlerden indi. Çıkarken hizmetçilere bir şeyler tembih etmek itiyadında olduğu halde onu yapmadı. Ve hızlı adımlarla yan sokaktan yürümeye başladı.

Arnavut kaldırımları bozuktu, buna rağmen o taştan taş

¹ Bekleme

atlıyordu. Böyle acele nereye yetişmek istiyordu? Neye yetişmek istiyordu?

Fakat Küçük Moda'ya sapan yolun başına gelince birdenbire artık kendisine yalan söyleyecek cesareti bulamadı.

Uyanmadan başında en ufak bir mülahaza¹ ve kendi kendisiyle en hafif bir münakaşa yapmadan hilesiz bir telaşla onu bir gün evvel gördüğü yola daldı.

Soğukkanlılıkla verdiği, tutacağını zannettiği karar şimdi, şu dakikada bahis mevzuu bile değildi.

5.

Ağaçlı ve belli yola daldığı zaman gözleri beyhude yere Mazlum'u aradı. Ortada yoktu.

Gelmemiştı.

Genç kadının son sözleri onun üzerinde takiplerinin manasızlığını ve çirkinliğini öğreten bir tesir yapmış olacaktı. Onu görmemenin, ona bir daha yol üzerinde rastlamamanın kendisine bir sevinç ve huzur vereceğini zanneden Fazilet birdenbire onu görmeyince şaşkına döndüğünü hissetti.

Hani beni çıldırasıya seviyordu, serseri, dedi. Beni iki sözle kanacak ve sokak sevdaları yapacak bir kadın zannetmişti.

Eğer kendine karşı samimi ve açık olsaydı ona namuslu ve dürüst bir kadın olduğunu anlatmış olmaktan duyduğu gururun onu orada görmemekten duyduğu üzüntü yanında ne kadar küçük ve zayıf ve gülünç bir his olduğunu kendine itiraf ederdi.

Fakat o kendini, Mazlum'un burada bulunmayışının bir

¹ Düşünce

zafer olduğuna inandırmak istiyordu. Ve işte böyle bir iddia ile başını yukarıya kaldırarak gururla ilerledi.

Fakat yürüdükçe ve gezintiye devam ettikçe kendi kendine daima bir şey ifade eden bu gezintinin bugün manasız ve gayesiz bir yürüyüşten başka bir şey olmadığını gördü.

Çok mu hızlı yürümüştü, hiçbir yerde durmamış mıydı, bilmiyordu. Gezinti çok kısa ve çok tatsız oldu.

Ona rastladığı meşhur köşeyi dönerken, *Acaba onu burada yine göreceğim miyim?* diye düşündü. Fakat onu orada görmedi.

Eve kocasından evvel dönmüştü. Hemen mantosunu, bere-sini, süveter ve eteğini çıkardı. Üzerine ipekli bir elbise giydi.

Yemek odasını iyi ısınmış bulmadı, elektrik sobasını koydurdu ve işte o sırada Muhterem geldi.

Soğukta üşümüş ve fazla yorulmuştu. Onun yorgun yüzünü görünce kalbinden yine bir korku yükseldi ve onu bir anne gibi azarladı.

“Çok çalışmaya başladın. Hastalığın daha yeni geçti, böyle kendini yorman doğru mu?”

Muhterem kollarını çaresizlik ifade eden bir jestle açıyordu.

“Yavrum insanın işini kendinden başka kimse yapmıyor ki... Bilsen her şey nasıl altüst olmuş.”

Fazilet kocasının kendinde görmeye alışkın olmadığı otoriter bir tavır takınmıştı.

“Dünya umurumda değil,” dedi. “İstediği kadar altüst olsun bana evvela senin sıhhatin lazım.”

“Şekerim benim...”

Paltosunu omuzundan almış, portmantoya atmıştı. Muhterem elindeki portföyü yazı odasına bıraktı. Sonra yatak odasına çıktı. Yıkayıp indiği zaman sofrası hazırlanmıştı.

Yemekte Muhterem karısına hep bozulan işlerinden bahsetti. Ve Fazilet sofrada Muhterem'in söylediği sözlerin hiçbirini işitmedi.

Sade kocasının bir tasdik ve bir alaka beklediği yerlerde mihaniki¹ bir şekilde “Ya! Evet... Sonra?” veyahut da “Olur şey değil,” gibi bazı sözler söyledi.

Yemeğin sonunda kocasının bütün anlattığı şeylerden hiçbirini hatırlamıyordu.

Sofrada onu birçok şeyler sinirlendirdi. Eti az pişmiş buldu ve sebzenin yanmış olduğunu iddia etti.

İştahasız² ve mızımızdı.

İçilen su kâfi derecede soğuk olduğu halde frijiderde³ buz yapılmamış olduğundan hizmetçiye müthiş azarladı.

İşte bunlar Fazilet'in itiyatlarından⁴ olmayan şeylerdi.

Kocası bir kere daha *Sinirleri çok bozuldu*, diye düşündü. İşleri biraz kolaylaştırayım, azıcık onu eğlendirmeye bakmalı, diye karar verdi ve sonra zihninden *En fazla evinde eğlenir, dedi, eğlence sevmez o... Ben kendisiyle biraz daha fazla meşgul olabilsem yahut kendisini bir sinir hekimine götürsem iyi olacak.*

Yemeği yer yemez karısının itirazlarına rağmen “Çok lazım, bir saatte bitiririm,” diye izin alarak yazı odasına girerek portföyünden bir dosya çıkarıp önüne açtı. Arkasından giren Fazilet “Orası soğuk,” diyordu. “Gel de oturma odasında çalış.”

“Öyle ama,” diyordu. “Çok mühim bir şey, yalnız çalışmam lazım.”

Genç kadın elektrik sobasını masanın yanına getirtti ve odun sobasını da hemen hizmetçiye tutuşturttu. Kendisi de oturma odasına çekildi.

¹ Düşünmeden, üzerinde kafa yormadan

Oda çok sıcaktı.

Ateşin yanındaki koltuğuna oturdu. Muhterem'e ördüğü kazağı eline aldı. Ve öyle, hiçbir şey düşünmeden dalgın kaldı. Belki yarım saat sonra...

Saat dokuz buçuğu vurduğu zaman elindeki şişi ve yünleri hiç oynatmadan tuttuğunu ve bir yol bile örmediğini hayretle tespit etti.

O kadar zaman ne düşünmüştü? Bunu da hiç hatırlamıyordu. Bir müddet telaşlı ellerle sanki boş durduğu yarım saati telafi etmek ister gibi acele acele ördü. Fakat bir müddet sonra yine farkına varmadan ellerinin hareketleri ağırlaştı. Ağırlaştı ve durdu. Gözleri sobanın ateşine daldı. Kocasının işi bitip de oturma odasına geldiği zaman Fazilet yine iş işlemekte olduğunu ve dalgın dalgın sobaya bakmakta bulunduğunu anlayarak şaşırıldı.

İşi ne zaman işlememeye başladığını, ne zamandan beri sobanın ateşine baktığını ve sobanın ateşine bakarken neler düşündüğünü yine hatırlamıyordu.

Kocası kendisine bir parti tavla oynamalarını söyledi.

Karı koca yegâne eğlenceleri buydu. Hayatında birinci defa olarak Fazilet oynamak istemediğin kocasına söyledi.

“Canım sıkılıyor şimdi,” dedi. “Tavla daha canımı sıkacak.”

Evet, hakikaten müthiş surette canı sıkılıyordu. O bu evde bu odada ve bütün hayatında hiçbir zaman bir can sıkıntısı duymuş olduğunu hatırlamıyordu.

Hâlbuki şimdi ölesiye canı sıkılıyordu.

Muhterem ona baktı.

Rengi solgun, gözlerinin akı siyahtı. Dudakları kıp kırmızı ve göz bebekleri pırıl pırıl yanıyordu.

“Rahatsız mısın?” diye endişeyle sordu.

Kocasının gözleri nesi olduğunu anlamak isteyen bir ba-

kışla yüzünde dolaşırken Fazilet kendisini pek rahatsız hissetti.

Kocası şimdi rüyasında bir Katolik rahibi kılığında kendisine görüldüğü gibi görünüyordu.

Gözlerinde aynı mütecessis¹ bakış ve tatlı nikap²... Rüyasında ona nasıl mükemmel bir Fransızca ile ve müşfik bir sesle “Geliniz kızım, mademki bana günah çıkartmaya geldiniz, giriniz içeriye...” diyorsa şimdi de aynı müşfik³ nikap, aynı sual dolu gözlerle kocası ona “Rahatsız mısınız?” diye soruyordu.

“Hiçbir şeyim yok... Sadece canım sıkılıyor.”

Ve sonra şimdiye kadar hiç düşünmediği, düşündüğünü bilmediği ve kendisini rahatsız ettiğini hiç anlamadığı bir şeyden şikâyet etti.

“Her gün aynı şey, her gün aynı şey, her gün aynı, aynı, aynı şey,” dedi. “Bunaliyorum artık.”

Ve kocasına bir fikir beyan etmeye, bir söz söylemeye vakit bırakmadan devam etti.

“Her gün aynı hareketleri yapıyoruz, aynı saatte yatıyor, aynı saatte kalkıyoruz, aynı yemekleri yiyoruz, aynı işleri yapıyoruz. Hep... Hep aynı şeyler, aynı odalar, aynı ev, mütemadiyen tekrarlanan aynı şeyler... Bunaliyorum artık.”

Yerinden doğrulmuştu. Böyle konuşurken şimdi on üç seneden beri mütemadiyen aynı şeyleri yapmış olduğunu keşfetmekten hakikaten nefisini sıkan bir sıkıntı duyuyordu.

Hâlbuki o âdeta bir mani halinde her gün aynı şeyleri, aynı saatte tekrarlamakla rahat eden bir kadındı.

İtiyatlarına⁴ müthiş düşkün ve onları daima aynı intizamla

¹ Meraklı
Yüz örtüsü, peçe
Şefkatli
Alışkanlık

tekrarlamaktan zevk alan ve bunu yapamazsa rahatsız olan bir insandı.

Şimdi birdenbire bu on üç sene her gün ve bu her günün her bir saatinde bir gün evvel ve bir gün daha evvel, bir gün daha evvel...

Ve çoktan yapılmaya başlamış olan şeyleri bir saat intizamıyla tekrarlamış olduğunu düşünürken âdeta imdat diye bağırarak ve bunu yapmış olmanın sıkıntısından kurtulmak istiyordu.

“Ne istiyorsun şekerim, söyle ne yapalım? Daha yeni İzmir’den geldik. Bir daha yeni bir seyahate çıkamayız değil mi? İşlerim müsait değil. Sonra sayfiyeye bir yere gitmek için de şimdi mevsim değil henüz.”

“Zaten Moda bir sayfiye,” diye cevap verdi.

“Ama istersen yazın değişiklik olsun diye Ada’ya gideriz.”
Kocasına bakıyordu.

Neler söylüyordu yarabbi? Kendisini ne kadar anlamıyordu.

“Kulübe gideriz... Senin için bir değişiklik olur.”

Sonra susuyor, “Bu hafta Beyoğlu’na Şehir Tiyatrosu’na gidelim bir gece,” diyordu. “Vakit geçirmiş olursun. Bir değişiklik olur. Hakikaten biz de seninle hiçbir şey yapmadan yaşıyoruz. Sıkılmaya hakkın var karıcığım.”

Zavallı Muhterem, diye düşündü. Kendisini anlamasına imkân mı vardı? Fazilet bile kendi kendini anlayamıyordu. Ne istiyordu?

Neden şikâyet ediyordu? Şikâyeti neydi? Bilemiyordu.

O gece ve o geceden sonra birçok defa bir gece evvelki rüyayı gördü.

Daha doğrusu başka başka rüyalar dı bunlar fakat her biri diğ erine inanılmaz bir şekilde benziyordu.

Hepsinde o mehtap geces i vardı. Aynı ay ve bulutlar...

Güvertede baş ı arkaya doğru eğilirken ve o dudaklarını öperken gözünü kapamadan bir an evvel gördüğü gök parças ıyd ı bu.

Ve kendisi hep bu mehtap gecesinde çok ç amurlu bir yoldan koşuyordu ve her defasında kendisini müthiş bir tehlike de hissediyordu.

Bazen arkasından bir köpek koşuyor, bazen arkasında sade ayak sesleri iş itiyor, bazen görmediğı bir yangından kaç ıyordu.

Bazen ilk gece rüyas ında gördüğü dehlize giriyor, bazen o köşe baş ına, ona rast gelip de korktuğı o köşe baş ına benzeyen bir köşe baş ında birdenbire o karş ısına çık ıyordu.

Genç kadın onun göğ süne çarpıyor, o sıcak kollar ını güvertede yapmış olduğı gibi vücuduna sarıyor sonra çenesinden tutup baş ını kaldırıyor ve Fazilet mehtapla ay parças ını görürken o dudaklarını dudaklarına yaklaşt ırıyordu. Bu çok müthiş bir rüya oluyordu. Tıpk ı hakikat gibi... Onun nefesinin hararetini ve onun kokusunu duyuyordu.

İyot kokusu duyuyordu. Deniz çok yakın olmalıyd ı, o dudaklarını öperken...

Onun kollarından kurtulmaya ç abalıyordu.

Omuzlarına yumruklarıyla vuruyor ve "Bırakınız beni... Bırakınız beni..." demek istiyordu.

Fakat dudakları dudaklarını sımsık ı örtmüş bulunuyordu. Konuş amıyordu.

Ve arkasından Fransızca bir ses... Rahibin sesi "Geliniz kızım... Mademki bana günah çıkartmaya geldiniz... Giriniz iç eriy e," diyordu.

Ve Fazilet, *Bu rahibi ş ikâyet edeceğ im... Mahkemeye ş ikâyet edeceğ im. Ben Katolik değ ilim, diye düşünüyordu.*

Birden onun kollarından kurtuluyor, arkasını dönüyordu. Ve karşısında yeşil beyaz sınıfında olduğu zaman kendisine hocalık etmiş olan, Soeur Mihaella'yı görüyordu.

Rahip elbisesi giyiyordu, bir Kapusen kılığındaydı. Ve yüzünde bir takma sakal bulunuyordu.

O zaman genç kadın *Muhterem değilmiş*, diye seviniyordu. Onu *şikâyet etmem, neme lazım, bana hocalık yapmıştı*.

O artık ortadan kaybolmuş bulunuyordu.

Ve Soeur Mihaella ona yaklaşıyor sakalını oynata oynata “Günah çıkarınız... Günah çıkarınız,” diyordu.

Fazilet *Sakalı çıkmış mı, yoksa iğreti bir sakal mı takmış?* diye düşünüyordu. Onun sakalını çekmek ve anlamak istiyordu. Yoksa bu Soeur Mikaella değil miydi?

Dikkatli bakıyordu. Bu Muhteremdi. Muhterem hile yapmıştı. Kapusen Papazı kılığına girmişti. Günahlarını öğrenmek istiyordu.

Hayır, Fazilet itiraf etmek istemiyordu, o Müslüman kadınıydı.

“Katolik değilim ben!”

Niçin hep aynı rüyaları görüyordu? Neden bu rüyaları bu kadar inatla tekrar ediyordu?

Rüyalarında bile bir tenevvü¹ yoktu. Muhayyilesi² mi kıttı?

Hissiyatının yeknesak³ ve az resimli oluşu mu onda muhayyile kuvvetini zayıflatmıştı?

Bu rüyalarından nefret mi ediyordu? Yoksa onları seviyor muydu? Bunu kendisi de bilmiyordu.

Sade geceleri böyle rüyalar gördüğü için uyku onun için mühim bir şey olmuştu.

Uykuya dalarken tuhaf bir ürperişi vardı.

Onu azarladığı günün üstünden tam bir hafta geçmiş-

¹ Çeşitlilik

Hayal gücü

Değişmeden devam eden, tekdüze

ti. Bir hafta her gün mutat¹ gezintilerine devam etmiş, fakat onu görmemişti. Yolunun üstüne bir daha çıkmamıştı. Fazilet âdeta acı bir istihza² ile *O benden yüz bulamayınca ayrıldığı metresini tekrar yanına almış ve Ateş'le de münasebetini yeniden tesis etmiştir*, diyordu.

Âdeta bunu düşünürken ona sitem ediyordu.

Bir hafta geçmişti. İkinci haftanın ilk günüydü. Küçük Moda, Moda Iskelesi ve Moda Çayırı'nı geçmiş, ona rastlamamıştı.

Müthiş, kötü bir Mart günüydü.

Fırtına kıyamet kopuyor, bahara benzeyen günler birdenbire ortadan kaybolmuş ve şimdi yeniden kara kış gelmiş gibiydi. Müthiş bir karayel fırtınası etrafı kasıp kavuruyor, toz hâlinde bir kar yağıyordu. Fazilet'in üstünde beyaz kuzu kürkünden mantosu vardı. Aynı kürkten kocaman bir kalpağı sağ kaşının üstüne doğru çekmişti.

Boynuna turuncu yünden bir şal sarmış, aynı renkten yün eldivenler içindeki elleriyle kâh kalpağını tutarak kâh paltonun rüzgârdan uçuşan eteklerini düzeltmeye çabalayarak yürüyordu.

Gök kurşun rengindeydi. Karşıdan İstanbul'un endamı kurşundan dökülmüş bir şehir kalıbı gibi duruyordu.

Renksiz bir gündü. Daha doğrusu gümüşî üstüne ufak beyaz benekli bir gündü bu. Ve genç kadının beyaz mantosu ve kalpağı kavuruyor, turuncu atkısıyla eldivenleri bu renk yeknesaklığına iyi bir tezat teşkil ediyordu.

Yollar tenhaydı. Caddeler bile... Kumluk'a geldiği ve mavna iskelesine ayağını attığı zaman burasını hırçın dalgaların durmadan yaladığını gördü.

Arkasını taş duvara dayandı. Ayakta ve gözleri ufukta, du-

¹ Her zamanki
Alaya alma

ruyordu. Ve bir şey düşünmeden, bir şey beklemekten ufka bakıyordu.

Bütün hayatınca o hiçbir şey beklemeyeceğini biliyordu.

Beklemeyeceğini, beklemeye mezuun olmadığını¹ biliyordu.

Hayatı onun artık malûm ve muayyendi².

Hayatta yeni hiçbir şey beklemekten yavaş yavaş ihtiyarlayacak ve bir gün ölecekti.

Bundan birkaç zaman evveline kadar o dünyada bütün sadeti bu huzurunun bozulmamasında görüyordu.

Evinde, hayatının bu muntazam akışı içinde, bunu değiştirecek hiçbir hadise olmadan yaşayıp böyle bir hayat sonunda ölürse kendisine “mesut bir insandı” denilebilir zannediyordu.

Hâlbuki şimdi hayatının son gününe kadar nasıl geçeceğini bugünden hakikaten yüzde doksan dokuz yakın olarak tahayyül edebileceğini düşündükçe bütün vücudu bir can sıkıntısının sonsuz işkencesi içinde kıvranıyordu.

On üç senenin bütün günlerinin bütün saatleri ikiz kardeşler gibi birbirine benzememiş miydi?

Yine gelecek günler de onların eşi olacaktı.

Peki, öyle olmazsa ne olmalıydı? Hayatında ne olmasını istiyordu? Hayatında ne olabilirdi?

Akşam yaklaşıyordu. Deniz, köpüklerini sahillere vuruyordu. Bunalmış gibiydi deniz. Ve rüzgâr ne çılgındı.

Başının içi çılgın dalgalarla coşan bir okyanus gibi kabarmıştı.

Kalbinde müthiş bir fırtınanın rüzgârları esiyor gibiydi.

Ve şimdi ona artık her akşam ve her akşam bu gezintilerden eli boş dönmek kendi evine ve kendi hayatının yeknesaklığı³ içine avdet etmek⁴ pek acı geliyordu.

¹ İzni olmamak

Belli

Tekdüze

Bulunduğu yere veya duruma geri dönmek

Sanki o bu gezintilerde kaybettiği bir şeyi bulacakmış gibi garip bir his haleti içinde dolaşıyordu.

Kaybettiği kıymetli bir şeyi bulmak ister gibi etrafına bakınıyordu.

Yerlere göğe bakmıyor, insanların yüzüne bakıyor, her tanıdık ve hatta tanımadık insan kendisine mühim ve heyecanlı bir haber verecekmiş gibi geliyordu.

Kendisine hayatta bozgun, hiçbir şey verilmeyeceğini, hiçbir heyecanlı haber duyamayacağını bildiği halde işte böyle ümit ediyordu.

O akşam içinde sonsuz bir bezginlikle odada duruyor ve ufka bakıyordu.

Tabiat ne kadar zengin ve ne muhteşemdi. Otuz üç yaşındaydı.

Kendisini bildiği günden beri her akşam aynı gezintiyi yapmıştı. Aynı yerden, aynı göğü ve şehre akşamın inişini seyretmişti.

Ve aynı noktada seyredilen bu akşam oluşların hiçbirini diğerine tıpatıp benzememiş ve bu deniz her gün bir başka çehre¹ göstermiş hiç de yeknesak olmamıştı.

Tabiatta en sonsuz bir yenileşme, bir başkalaşma ve bir tazelik vardı. Ne bol bir fantezi, ne zengin renkler ve buluşlar vardı.

Eğer o da biraz akıllı olsaydı, o da hayatını süslemesini bilseydi, onda da muhayyile² zenginliği ve geniş bir yaşama kabiliyeti bulunsaydı, belki de kendisi için bu yeknesak³ olan hayat hudutları içinde onu hayata bağlayabilecek ve hayatı sevdirecek değişiklikler bulabilirdi.

Görünüş
Hayal gücü
Tekdüze

Fakat onda icat fikri yoktu. On üç seneden beri evinde her gün büyük bir titizlik ve dikkatle dakikası dakikasına aynı şeyleri yapıyordu. Ve alakalarının hududu, mutfak, kiler, bahçe, ev... Dikiş sepetiydi.

Alakaları şimdiye kadar hiçbir zaman bunu aşmamıştı
Ve şimdi bu hudut içinde kendisini bunalmış hissediyordu.

“Fazilet Hanım...”

Birisinin ismini çağırması Fazilet’i daldığı düşüncelerden sıyırdı. İrkilerek arkasına baktı.

Akşamın loşluğu içinde arkada ayakta duran oydu. Üstünde devetüyü rengi büyük bir palto vardı. Başında rüzgârla uçuşmasına mâni olmak istediği geniş kenarlı bej bir şapka.

Madeni akisleri olan o harikulade güzel gözlerle kendisine bakıyordu.

Fazilet onu görünce beklediği haberi duymuş, beklediği yolcuya kavuşmuş gibi içinde bir sevinç duydu.

Bu düpedüz apaçık bir sevinçti. İç iffeti artık bunu saklayamıyor, bunu örtemiyordu.

“Siz misiniz,” diye kekelerken, Aman yarabbi, dizlerim titriyor... Şimdi yere çökeceğim, diye düşünüyor ve düşmemek için duvara dayanıyordu.

“Evet,” diyordu, “Yine ben... Yine benim.”

Ona doğru yaklaşıyordu. Onun gözlerine bakıyordu. Fazilet gözlerini onun bakışlarından başka bir tarafa çeviremiyordu.

Ta yanındaydı. Ta yakınında... Genç kadın ondan kaçmayı, ondan kurtulmayı düşünmüyordu.

Başı ona doğru kalkmış, uzun zaman hasretini çektiği bu sevgili yüzü görmek ve ona doymak isteyen bir iştihâ¹ ile bakıyordu.

¹ İştah

O, iki kollarını kadının iki yanından geçirmiş, duvarlara avucunu dayamıştı. Şimdi Fazilet bu iki kol arasında mahpus-tu ve bundan korkmuyordu.

Bir haftadır bunu istediğini, buna kavuşamadığı için canı-nın sıkıldığını anlıyordu.

“Bir hafta sizi görmemeye ne güç tahammül ettim.”

Rüzgâr çılgın gibi esiyordu. Deniz kayalara çarpıyordu. Akşam gitgide koyu kurşuni bir renk alıyordu.

Ve kar toz gibi yağmakta devam ediyordu.

“Nihayet bugün sizi uzaktan takip ettim. Her akşam yaptığınız bu esrarengiz gezintinin nerede bittiğini merak ediyordum. Sizi deminden beri yukarıdan gözetledim. Fazilet, sizi öyle kendinizle baş başa ve öyle yalnız, yapayalnız gördüm ki dayanamadım... Tekrar geldim.”

Ve Fazilet kendisinin de hayret ettiği şu cevabı vermişti.

“İyi ettiniz.”

“Evet, iyi ettim Fazilet... Çünkü siz de benim gibi, benim sizi istediğim gibi beni istiyorsunuz.”

Fazilet *Bunu nereden anlıyor*, diyordu

Orada dizleri titreyerek taşa dayanışından ve yüzüne o kadar mesut ve bitkin bakışlarla bakışından mı anlıyordu?

Yoksa bir hafta evvel o ellerini bıraktığı ve yolunun üstünden çekildiği zaman kendisinin oradan gidememiş olmasından mı anlamıştı?

“Siz de benim gibi... Bizim birbirimiz için yaratılmış olduğumuzu hissediyorsunuz. İnkâr etmeyiniz. Sunu sizin de hissettiğinizi gayetle¹ iyi anlıyorum.”

Genç kadın hiçbir şeyi inkâr edecek halde değildi. Hiçbir şeyi inkâr etmiyordu.

Susuyordu.

Ona bakıyordu.

¹ Son derece

Bu meçhul ve bu yabancı adamın kendi hayatında birdenbire kazanmış olduğu mevkiye şaşıyordu.

Şimdi o yavaş yavaş genç kadına doğru eğiliyordu. Ve yavaş yavaş kolları duvardan kayıyor, onun kollarına yaklaşıyor ve kollarını tutarak ona sokulmaya amade olan, onun tarafından okşanmak için tutuşan bu küçük, ince ve hafif vücudu kendine doğru çekiyordu. Ve sonra kolları o gece olduğu gibi, bütün vücudunu sımsıkı doluyordu

Ve Fazilet kendisi başını arkaya doğru gayriihtiyari¹ atıyor ve yanan dudaklarını ona doğru kendiliğinden uzatıyordu

Dudakları, onun öpüşüne çektiği hasretle sert ve kupkuruydu.

Susuz salmış çorak bir toprak gibi...

Ve o dudaklarını bu dudaklara yaklaştırtıyor ve çılgın bir öpüş içinde uzun bir an kendilerinden geçiyorlardı.

Fazilet hayatında bu kadar müthiş bir haz duymamış olduğunu kendi kendine tespit ediyordu.

Bu anda varlığı, bildikleri, öğrendikleri, inandıkları şeyler, ahlak kaidesi diye bildiği şeyler, namus telakkileri² ve kocasına sadakati hiç, hiçbir kıymet ifade etmiyorlardı.

O ve kendisi var... Bu rüzgârlı günde, kuduran bu deniz karşısında ve yağın toz gibi kar altında bir o ve bir kendisi sayılıyordu.

Başka her şey değerini, her mefhum³ manasını kaybetmişti. Uzun bir öpüşten sonra Mazlum onu bıraktığı zaman başı dönüyordu. Kuvvetli bir içki içmiş gibi başı dönüyordu.

Yine arkasını taşaya dayadı. Yine o iki kolunu duvara dayadı. Fazilet bu iki kol arasında mahpus bulunuyordu.

Ve Mazlum ona eğilmiş hafif bir fısıltı halinde ona "Seni

¹ İstemeksizin
Anlayış
Kavram

seviyorum,” diyordu. “Sana tapıyorum... Senin için çıldırıyorum.”

Kimdi bu adam kolları arasına kendini bıraktığı? Onu göğsünde böyle sıkarak, dudaklarını öpen ona “Seni seviyorum. Sana tapıyorum... Senin için çıldırıyorum,” diyen bu adam kimdi?

Ona zevcelik¹ vazifelerini, evli olduğunu, Muhterem’i sevdiğini ve Muhterem’e sadakat borçlu olduğunu unutturan bu adam kimdi?

Kendisine “Ben de seni seviyorum. Sana tapıyorum, senin için çıldırıyorum,” diyebileceği bu adamın kim olduğunu bilmiyordu.

O çok kötü bir maceraperest, çok adi bir mahluk... Kendisine değil âşık, muhatap dahi olmayacak kadar düşkün seviyeli bir serseri olabilirdi.

Fazilet bunların hiçbirini düşünmüyordu. Onu sevdiğini, ona âşık olduğunu âdeta onsuz yaşayamaz bir hâle geldiğini, onun kucaklayışlarını özlediğini, onun kolları arasında kendinden geçtiğini biliyordu ve buna şüphe etmiyordu.

Geçen on üç senesine kadar bakarak sonunun nasıl geleceğini yüzde doksan dokuz tahmin ettiği hayatı şimdi birdenbire seyir değiştirmişe benziyordu.

Artık genç kadın bu hayatın nasıl bir neticeye ulaşacağını bilmiyordu.

Günlerden beri herkesin yüzüne bakarak herkesin dudaklarında aradığı ve ne olduğunu bilmediği büyük haber mühim haber gelmişti.

Artık ne kendisi ne de hiçbir kimse bu hayatın nasıl bir seyir takip edeceğini ve nasıl sona ulaşacağını bilemezdi.

Şimdi onun hayatı okundan fırlamış bir yay gibiydi.

Bu yay nişan almadan çekilmiş gibiydi ve ok göz alabilirdi-

¹ Eş

ğine meçhul bir istikamete, kimsenin bilmediği ve seçmediği bir istikamete doğru yol alıyordu.

Işın bütün kötülüğüne ve çirkinliğine rağmen Fazilet'in içinde tek bir duygu, her şeye hâkim olan duygu artık utanmak ve artık pişman olmak değildi. Sadece bir saadet ve huzur duygusuydu.

Bir haftadır kendisini kollarında bunaltan sıkıntı yok olmuştu, üzülmüyordu.

Hatta bugünkü bu vaziyetten sonra pek tabii olarak kocasının karşısına çıkmaktan büyük bir eza duyacağını¹ ve bunu yapmak istemeyeceğini zannetmişti.

Hâlbuki şu dakikada aklında Muhterem'in karşısına çıkıp çıkmamak meselesi ön planda gelen bir şey değildi.

Kimsesiz bir dünyada o ve kendisi sanki yapayalnızdılar.

Şu anda Fazilet'in nazarında² ikisi olmayan, ikisine ait olmayan hiçbir şeyin kıymeti ve ehemmiyeti yoktu.

6.

O akşam eve ortalık iyice karardıktan sonra girmişti.

Karanlık sulara doğru çökerken o kendisine doğru eğiliyor ve kulağına “Yarın saat üçte seni Fenerbahçe Stadi'nın kapısı önünde bekleyeceğim. Lacivert bir *Packard* araba içinde... Tam saat üçte...”

“Peki,” cevabını vermişti.

Mücadele etmek istemiyordu

Hiç mücadele edememişti.

Romanlarda bir bakışla doğan, bir bakışta doğan çılgın aşıklar okumuştum, diye düşünüyordu.

¹ Üzüntü çekmek
Gözünde

Bu öyle bir şeydi.

Romanlarda okuduğu ve hiçbir zaman hayatta olmaz zannettiği gibi bir şeydi bu.

Büyü gibi bir şey...

O da yanında, yaptıkları şeyin bütün çılgınlığına ve basit bir sokak macerası şekline rağmen o da yanında müteheyyiç¹, ciddi ve ağırdı.

Vapurda yanına yaklaştığı zaman olduğu gibi küstah ve cüretkâr görünmüyordu.

Kendisini saran ateş içinde o da mustarip görünüyordu.

Onları saran his ve ihtirasın artık hiç de bir eğlence olmayan ve daha fazla tatlı bir işkenceyi andıran en yüksek ve en kudretli merhalesiydi.

İkisi de çılgın bir gidişin içinde olduklarını anlıyor gibiydiler.

Yahut da Fazilet'e o da öyle, kendisi gibi geliyordu.

Bütün bu yaptığı yoksa bir komedya mıydı?

Böyle bir ihtimal aklından dahi geçmiyordu.

Onu seviyorum, diyordu. Ve buna hayret ediyordu. Niçin onu seviyordu? Nasıl onu sevmişti? Neden?

Bunların birine cevap verecek halde değildi.

Deniz homurdanıyor, rüzgâr uluyordu. Ve hâlâ toz gibi kar yağıyordu.

Saatlerce öyle karşılıklı durmuşlardı.

Konuşmamışlardı.

Hatta artık Mazlum onu kucaklamamıştı. Sade kararan gece içerisinde birbirlerine bakmışlardı.

Uzun, uzun, uzun bakmışlardı.

"Allahım ne kadar güzelsin," diye arada bir fısıldamıştı.
"Ne güzelsin..."

Gözlerinden hakiki bir hayranlığın ifadesi okunuyordu.

¹ Heyecanlı

Eğer bu adam müthiş bir aktör değilse, hakikaten kendisini tapılacak kadar güzel buluyordu.

“Ne tatlısın...”

Fazilet cevap vermiyordu. Eve dönmeyi düşünmüyordu. Sade o birdenbire kulağına “Yarın seni tekrar göreyim!” diye fısıldadığı zaman bugünün bittiğini anlamıştı. Ve birdenbire içinde bulunduğu rüya âleminden sıyrılarak hakikatin içine düşüvermişti.

Şimdi ayrılacaklar ve böyle bir sahneden sonra o kendisini yeniden kucaklayıp, yeniden öptükten sonra, bu kucaklayışın zevkli raşeleri¹ vücudunu sarar ve bu kucaklayışın ateşi damarlarını tutuştururken eve dönecekti eskisi gibi.

Hiçbir şey olmamış gibi.

Oh... Hayır!

Bu müthiş ve fena bir şeydi, biraz evvel nazarında² hiçbir şey ifade etmemiş olan şeyler birdenbire eski mana ve kıymetlerini kazanıvermişlerdi.

Muhterem’in karşısına nasıl çıkacak... Onun yüzüne nasıl bakacak? Nasıl her akşam olduğu gibi onunla tabii olacak? Aynı şeyleri yapacaklar... Aynı sofrada yemek yiyecekler ve odasına, yine çalışmaya gidecek olursa aynı şefkatle onu “Çalışma her akşam, yine yüzün sapsarı... Yine hasta olacaksın,” diye azarlayacaktı.

Hayır, bunların hiçbirini yapamayacaktı. Burada kalmak istiyordu. Bu tipinin altında... Evet, şimdi bu toz gibi yağan kar gitgide şiddetini arttırmış, yine toz gibi fakat sık bir tipi hâlini almıştı.

Ortalık karanlık... Karşı sahilin ışıkları şöyle dursun Mühürdar’a giden bir tarafı deniz yolun lambaları ve apartmanların ışıkları bile doğru dürüst görünmüyordu.

¹ Titremeler
Gözünde

“Artık gideyim,” dediği zaman o da bu gidişi makul bulmuş olacak ki itiraz etmedi.

Sade ayrılmadan evvel onu tekrar kolları arasına almıştı.

Tekrar göğsü üzerinde sıkılmıştı. Ve Fazilet ne yaptığını bilmez bir halde iki kolunu onun boynuna dolamıştı.

Dudakları onun dudaklarını ateşin¹ bir hırsla arıyordu

Onu nasıl seviyorum, diye düşünüyordu.

Kumluk’tan yola çıkmak için tepeyi tırmanırlarken o kolunu beline dolamıştı.

Sanki bu pek tabii bir şeymiş gibi hiçbir fevkaladelik hissetmeden belini onun kuvvetli koluna dayamaktan ayrı bir zevk duyarak o yolu tırmanıyordu. Deniz kenarını hep beraber yürümüşlerdi. Tipi ve rüzgâr insanların birbirini görmesine müsaade etmiyordu. Fakat bunun aksi de olsa Fazilet’in bunun umurunda olmayacağını düşünüyordu.

Onunla karşılaştıkları köşede birbirlerinden ayrılırlarken “Yarın üçte,” diyordu, “seni nerede beklediğimi iyice anladın ya?”

“Evet!”

“Geleceksin değil mi?”

Ne boş bir sualdi bu. Geleceğini görüyor ve anlamıyor muydu? Gelecekti tabii. Muhakkak gelecekti, gelmemesine imkân yoktu.

Başka türlü olmayacağını, bunun başka türlü olamayacağını düşünüyordu.

Eve yaklaştıkça ortalığın çok kararmış olduğunu ve kendisinin eve hiçbir zaman bu kadar geç dönmediğini hatırlıyordu.

Nerede kaldığını söyleyecekti bilemiyordu. *Kocama bir yalan söylemek lazım,* diye düşündükçe içinde bir fena his... Korku ve mahcubiyete benzeyen kötü bir his belirliyordu.

¹ Coşkun, heyecanlı

Hayatında hiçbir akşam eve bu kadar geç dönmemişti.

Bundan sonra galiba hep böyle olacak, diye düşündü ve ürperdi. Evine artık hiçbir zaman rahat rahat dönemeyecek miydi? Bundan sonra daima hep böyle suçlu, korkak ve yalan arayarak mı bu evin kapısından içeriye girecekti?

Ölüm bundan iyi, diye içinden söylendi.

Fakat hemen ölümün bundan iyi olmadığını anladı.

Bu korkulara, bu utanmalara, bu üzüntülere rağmen kendini namütenahi¹ mesut hissediyordu.

Ve yaşadığını, yaşamaktan zevk aldığını yaşamak istediğini anlıyordu.

Eve hiçbir mazeret söylemeden giremeyeceğini anladığı için birdenbire aklına ev elbiselerini diktirmek için gündelik ile gelen terzisi geldi.

Hakikaten ucuz yünlü bir kumaş almış, fakat ne zamandan beri, Muhterem'in hastalığından beri bunu diktirmeyi ihmal etmişti.

Ona uğrayacak, onun ne gün gelebileceğini konuşacaktı. Ondan randevu alacaktı.

Ve eve de gezmeden döndüğü zaman terziye uğradığını söyleyecekti. Onun için gecikmiş olacaktı.

Terzinin evine gitmek için biraz geri döndü, otuz adım gittikten sonra bir yan sokağa saptı ve dördüncü evin kapısını çaldı. Burası ahşap bir evdi. Birkaç ayak taştan merdivenle kapısına çıkılıyordu.

Ve kapısı aralık duruyordu. Bir taşlık, ortada bir masa, ufak bir ampul taşlığın ortasında yanıyordu.

Kapıda ziller vardı. En üsttekini çaldı. Birden merdivenlerde bir terlik sesi işitildi.

¹ Sonsuz

“Kim o?”

“Benim Türkan Hanım... Ben Fazilet.”

“A hanımefendiğim... Buyurunuz, buyurunuz.”

Kumral saçları permanantlı¹ üstünde süveter, parmağı yüksüklü ve üzerine astığı iğne yastığı üzerinde sayısız iğneler bulunan genç bir kadın görüldü.

“Türkan Hanımcığım, girmeyeceğim şekerim... Bir arkadaştan geliyordum, geciktim biraz... Benim bir yün kumaşım var, diktirmek istiyorum... Beyin hastalığından evvel almıştım.”

Genç kadın “Ah Beyefendinin hastalığına çok üzüldük doğrusu, büyük geçmiş olsun hanımefendiciğim... Bizim de kusurumuz pek çok, geçmiş olsuna gelemedik. Ama rahatsız etmek de istemedik... Eczacı Müfit Bey’den her zaman beyefendinin vaziyetini soruyorduk. Doğrusu bütün Moda sizin onun tedavisinde gösterdiğiniz fedakârlıklardan bahsediyor. Aşk olsun doğrusu... Bu asırda kocasına bu kadar merbut² bir kadın az bulunur diyorlar.”

Ne lüzumsuz bir gevezelikti bu. Fazilet kulaklarına kadar kızardığını hissediyordu. Türkan “Amma üşümüştünüzdür,” diyordu. “Bir dakika buyursaydınız.”

Fazilet “Hayır yavrum, gelemeyeceğim... Teşekkür ederim,” diye âdeta kekeleydi. Terzi kızın sözleri onu müthiş, şaşırtmıştı.

“Ne gün gelebilirsiniz?”

“Siz ne gün emrederseniz,” diyen terzi şimdi kendi serbest olduğu günleri hesaplıyordu.

“Yarın olur mu?” dedi. Fazilet büyük bir telaşla “Hayır... Hayır,” diye cevap verdi. “Yarın olmaz...”

“Öbürkü gün olamaz... O halde daha öbürkü gün... Daha öbürkü gün ne oluyor?”

¹ Uzun süre dalgalı kalmasını sağlamak üzere saçları özel bir sıvı sürerek bigudilere sarmak suretiyle kıvrıma işlemi, perma Bağlı

Fazilet “Pazar,” dedi. “Bey evdedir onunla meşgul olurum. Pazartesiye!”

“Pazartesi için bir hafta evvelden sözlüyüm.”

Batıl itikatlara¹ pek düşkün olan Fazilet “Aman salı istemem,” dedi.

“O halde çarşambaya.” Lakırdı² bir hayli uzamış ve Fazilet biraz daha gecikmişti.

Kendisi bir mazeret olsun diye terziye gittiğini söyleyecekti. Fakat bunu bir de kocasına ispat etmek lazımdı.

Şimdiye kadar yalan söylemeyen bir kadın olduğu için hayatında sözlerinin doğruluğunu ispata hiç de ihtiyaç hissetmemiş bulunuyordu.

Şimdiye kadar Muhterem’e yalan söylememiş ve hiç de yalanı tutulmamış olduğu halde şimdi terzide olduğunu ispat etmek için delillere ihtiyaç hissediyordu. Başka türlü kendisine inanılmaz zannediyordu.

Çünkü Muhterem değil, fakat kendisi artık sözüne itimat edilir bir insan olmadığını, artık yalan söylediğini, bundan böyle bütün hayatının ancak yalan olacağını yalanla tutunabileceğini biliyordu.

Bunun için “Türkan Hanımcığım,” dedi. “Rica ederim bana modellerinizi bu akşam için verir misiniz? Mademki yarın sabah işe gitmiyorsunuz... Ben sabah sekiz buçuk, dokuzda bizim aşçı ile size bıraktırırım.”

“Aman hanımefendiciğim acelesi ne? Ben öbür sabah gidiyorum. Geçerken kendim alırım. Sizin zaten ne kadar erkenci olduğunuzu biliyordum. Bir dakika müsaade ediniz de gidip yukarıdan modelleri getireyim.”

Merdivenlerden terlikleri vura vura yukarıya koştu. Herhalde modelleri şurada burada dağınık duruyordu ki onları

¹ İnanç
Laf

bulup toplamak için gecikiyordu. Ve o böyle geciktikçe Fazilet buraya gelmek fikrini bulduğuna pişmandı.

Çünkü bu onu daha da geç bırakıyordu. Gayet genç terzi kızı kolunda bir yığın modelle merdivende görününce Fazilet geniş bir nefes aldı.

Ve modellere elini uzattığı zaman *Bugün hayatımın diğer günlerine benzemiyor*, diye âdeta içi ferahlayarak düşündü.

Kapısına geldiği zaman, korkarak elini zile uzattı. Fakat o zile basmadan evvel kapı kendiliğinden açıldı. Ve kapının önünde üstünde kahverengi kalın yünlüden uzun robdöşambıyla kocası belirdi.

Belini sıktığı kordon rahiplerin teşbihleri gibi belinden aşağıya sarkıyordu.

Genç kadın *Ne kadar çok papaza benziyor*, diye düşündü. Rüyasında gördüğü gibi bu kılığı içinde bir Kapusen'e benziyordu.

Biraz duraladı. Rüya mı görüyordu? Şimdi rüyasında olduğu gibi kocası onun bileğini şiddetle kavrayacak fakat elinin bu haşinliğiyle tezat teşkil eden tatlı bir sesle “Giriniz... Mademki günah çıkartmaya geldiniz... İçeriye giriniz,” mi diyecekti?

Günah!

Şu dakikada Fazilet bunun rüya olmadığını biliyordu. İçinde bulunduğu ruh hâletinin gayritabiiliğine¹ ve fevkala-deliliğine rağmen bunun rüya olmadığını biliyordu.

Yalanı ve günahıyla işte kapının önünde duruyordu.

Böyle bir hâletiruhiyede² olmasına rağmen içinde bir de

¹ Sıra dışı
Ruh hâli

rahatlık hasıl olmuştu. Kocasını neden rüyalarında bir Kapusen rahibi şeklinde gördüğünü şimdi anlıyordu.

İlk evlendikleri günü kocası odalarına girdikten sonra soyunup üstüne böyle kahverengi yünlüden uzun bir robdöşambr giymişti. Ve o zaman onu karşısında gördüğü zaman onu hiç sevmeyerek evlenmiş olmaktan müthiş bir hüznü duyan Fazilet içinden *Papaz! diye düşündü. Papaz adam... Ne kadar papaza benziyor!*

Onun, çocukluğunda talebeleriyle sık sık rastladığı bir Kapusen rahibine korkunç bir şekilde benzettiğini hatırlamıştı.

Bu eski bir hatıraydı. Ve rüyasında onu Kapusen şeklinde gördükçe, niçin onu böyle gördüğünü kendi kendine bir türlü izah edememişti. Ve şimdi birdenbire anlıyor ve içindeki bütün üzüntü, utanç telaş ve endişeye rağmen bunu anlamış olmaktan bir de memnuniyet ve âdeta huzur duyuyordu.

Kocası “Neredeydin?” diye çıkıştı.

Bu ikinci oluyor. Bu suali bana bu kadar kısa bir zamanda ikinci defadır ki soruyor ve belki daha birçok kere soracak, diye düşündü.

Ve bu düşünce onu şaşkın bir hâle koydu.

Rüzgârdan, heyecandan, tipiden nefesi kesilmişti. Cevap veremiyordu.

Kocası “Böyle bir havada nerede kaldın?” diye tekrarlıyordu. “Seni merak ettim. Başına bir şey geldi zannettim.”

Fazilet gülümseyerek bu merakın ne kadar boş ve yerinde olmadığını ona anlatmak istiyordu.

Fakat yüzünün adaleleri ona itaat etmiyor gibiydi.

Yüzü sanki donmuş, taşlaşmış ve gülümseme, bu yalancı gülümseme dudaklarına yaklaşmıyordu. Ve yüzünün çizgilerine fütursuz ve tabii bir mana vermek için müşkülât¹ çekiyordu.

¹ Güçlük

Yalan söyleyemeyeceğim, diye dehşetle titredi.

Susuşunun ondan tabii bir cevap beklediği müddeti aşmış olduğunu hissediyordu.

Taşlığın ortasındaki abajurdan sıcak bir ışık etrafa yayılıyordu.

Kenardaki portmantoda Muhterem'in paltosu şapkası, kendi eski bir empermeabl¹ asılmıştı.

Kocasının arkasında iki hizmetçi duruyorlardı. Ve endişeli gözlerle ona bakıyorlardı.

Herkes ondan bu gayritabii gecikişinin hesabını soruyorlardı.

Kenarda iki hasır koltuk ve bir hasır masa... Palmiye... Her şey kocası, hizmetçileri her şeyi aynıydı. Sade değişmiş olan kendisiydi.

Kendisi artık bu eve aynı insan olarak girmiyordu.

Kucağındaki bir sürü modellerle süslü kadın resimleri, suçunu saklamak için uyduracağı lafa inanılsın diye çıkardığı bu delillerle orada suçlu suçtu duruyordu.

Ve daha fazla böyle duramayacağını anlıyordu.

Bir şey yapması, konuşması lazımdı.

"Durun Allah aşkınıza," dedi, "Bu ne? Öyle tipi var ki nefes alamıyorum."

"Aşk olsun, bu tipide bu kadar geç nerelerde dolaştın?"

"Dolaşmadım şekerim, her zamanki gezintimi bile Mühürdar bahçesinden sonra kestim. Dönüşte terziye uğradım. Türkan'a. Pek üşümüştüm. Beni ısrarla odasına aldı. Çok üşümüşsün, size bir çay pişireyim, dedi. Fakat onlar bizim gibi hava gazıyla değil mangalda çay pişiriyorlar. Ben çabuk olacak zannettim. Saatlerce sürdü. Sonra da çayı içer içmez çıkamadım," diyordu. Ve modellerin üzerindeki karları silkiyor ve bu suretle onları kocasına gösteriyordu.

¹ Yağmurluk

İnandı mı acaba? Niçin inanmasın? Şimdiye kadar ona hiç yalan söylememiştim, diye düşünüyordu.

“Çarşambaya gelecek... Modellerimi aldım. Bugün bir model seçeceğim, bütün bu kış senin hastalığın sayesinde tek elbise yapmadım.”

Paltosunu, kalpağını başından çıkarıyor, şimdi yanına gelen hizmetçilerine veriyordu. Ayaklarını hızlı hızlı yere vuruyor ve beyaz şosonlarının üstünü temizliyordu.

Kocası “Haydi içeriye gir... Donmuşsun,” diye onu bir çocuk gibi paylıyordu.

Onun başına bir şey gelmemiş olduğundan memnundu. Fakat onun gecikmesinin kendisini içine attığı üzüntü ve his hâletinden hâlâ kendisini sıyıramıyordu.

Kolunu karısının arkasından geçirerek sağ kolumu avuçlarıyla tuttuğu zaman Fazilet, *Ona bir daha yalan söylemeyeceğim*, diye düşünüyordu. Ve bu avcun koluna temasıyla titriyordu.

“Titriyorsun...”

“Üşüdüm.”

“Donacakmışsın vallahi... Böyle havada olsun şu gezintiden vazgeçemez misin? Senin kadar itiyatlarına¹ sadık bir kadın hiç görmedim.”

Ya yalan da bende bir itiyat olursa, diye ürküyordu.

Oturma odası sıcaktı. Sıcak ve sevimli... Kendi koltuğu, kocasının yazı masası, iş sepeti... Orada tığ, şiş ve yün yumakları duruyordu.

Karşıda duvarın bir tarafında Muhterem’in anne ve babasının yağlı boya resimleri ve karşıda... Kendi baba, anne ve teyzesinin yağlı boya portreleri ve teyzesi ona bakıyordu.

Sevimli bir bakışla gülümseyerek... Bu otuz beş yaşlarındayken yapılmış bir resimdi.

¹ Alışkanlıklar

Hayatının en güzel çağındaydı. Yüzü manalı, gözleri dalgın...

Hayır, bu resimdeki kadın artık hatırasına sadık kalmış olduğu ölüyü düşünmüyordu. Onun bu sırrını bilen tek insan kendisiydi.

Bu resim yapıldığı zaman genç Ferhunde Teyzesi, kendi bu portresini yapmış olan ressamı... Ali Pertev'i... O evli adamı seviyordu. Onunla sevişiyordu.

Bütün kalbiyle ona aitti ve belki de onu eski aşkına sadık görünerek yaşatmış olan şey Ali Pertev'in evli oluşuydu.

Teyzesi ona hiçbir zaman bu aşktan bahsetmemiştir. O zaman çok küçüktü.

Fakat o teyzesinin yanından hiçbir zaman ayrılmayan bir arkadaşı olduğu için o bunun böyle olduğunu anlamıştı.

Kendisi anlamıştı, küçük yaşına rağmen. Teyzesi de onun bunu anlamış olduğunu biliyordu.

Hayatının muayyen¹ bir devresinde onun yüzünü bu kadar güzel, manalı yapmış olan ve onu hep böyle mesut yaşatmış bulunan büyük macerası sade yalan üstüne kurulmuştu.

Teyzesi bu saadetini gözlerine bambaşka bakışları, tenine bu pembeliği ve her bir hareketine ahenkli bir gevşeklik veren saadeti o hep yalanla yaşatmıştı.

Herkese yalan söyleyerek Fazilet'in annesine, Fazilet'in babasına, hatta Fazilet'e ve sonra bilhassa ve bilhassa Ali Pertev'in karısına yalan söyleyerek yaşamışlar ve mesut olmuşlardı.

Demek teyzesine her hususta benzeyecekti. Onun da saadeti yalan üzerine kurulacaktı öyle mi?

Kendi kendine saadetten bahsediyordu.

Evet, bu akşamın bütün üzücülüğüne rağmen Fazilet me-

¹ Belirli

suttu. Şimdiye kadar eşini hissetmemiş olduğu bir saadet kalbine dolmuştu.

Seviyordu.

Çılgınlar gibi seviyordu. Oda eskisi gibiydi. Her şey eskisi gibiydi.

Resimler eski vakur¹ ciddiyetleriyle kendisine bakıyorlardı.

Sade teyzesinin resmi değişmiş gibiydi. Onun yüzüne sanki bir başka mana gelmişti.

Bir o kendisini anlıyordu. Bir o kendisini anlıyor, bir o haklı buluyordu. Sanki aralarında bir anlaşma vardı, sanki teyzesinin portresi içinden o sevimli gözleri bir sırdaş hatta bir suç ortağı bakışlarıyla bakıyor ve “Mesut isen ehemmiyeti yok, seni anlıyorum,” diyordu. Ferhunde teyzesi onu her zaman anlamıştı.

Onu yegâne anlayan insan Ferhunde teyzesiydi.

Ferhunde teyzesini en iyi anlayan da kendisi değil miydi?

Bu gece ona her zamandan daha fazla ihtiyacı vardı.

Eğer o yaşamış olsaydı, belki bu gece ona bütün kalbini açabilirdi.

Hâlbuki kalbini şimdi kime açacaktı?

Evet, üç senedir her bir düşüncesini, her bir endişe ve sevincini bila-tereddüt² anlattığı Muhterem’e bugün içini duran hisleri anlatacaktı, ona bir müjde verir gibi...

Başka bir erkek seviyorum mu diyecekti?

Annesini düşündü. Bu çok sevdiği kadına acaba içinde bulunduğ vазiyeti söyleyebilecek miydi?

Hayır... Söyleyemezdi. Annesini çok severdi. Belki annesi de teyzesi gibi ve teyzesi kadar onu anlayabilirdi ama... Teyzesiyle arasındaki o arkadaşlık ikisi arasında yoktu, böyle bir itirafı annesine yapamayacak kadar annesini sayardı.

¹ Ağırbaşlı
Tereddütsüz

Bunu kimseye söyleyemeyecekti, yalanlarıyla her şeyi, herkesten saklayacaktı.

Ve sade kendisiyle baş başa yaşayacaktı.

Şimdi yalnız bir insandı. Öteki insanlarla arasında bir sır olan yanında tek dostu bulunmayan bir insandı.

Evet, bu sırrı bilen iki kişiydiler. Fakat o da hayatının öteki kısımlarını, şimdiye kadar Fazilet'i Fazilet yapmış olan şeylerin hiçbirini bilmiyordu.

Merak eder de görünmüyordu. Fazilet'i tanımadan seviyordu. Tıpkı Fazilet'in onu sevdiği gibi...

Hayatında Fazilet şimdiye kadar hiçbir zaman böyle bir aşkın mevcut olabileceğini düşünmemiş böyle bir şeye ihtimal dahi vermemişti. Fakat işte bunun vaki olmuş¹ bulunduğunu görüyordu.

Seviyordu.

Evet, on üç senelik kocasına yalan söyleyecek kadar bir meçhul adamı seviyordu.

Birkaç gün müphem bir iç sıkıntısından başka bir şey olmayan hayatı birdenbire nasıl kaynamaya başlamıştı.

Kocasını onu sobanın yanındaki koltuğa götürüyordu. Ve hizmetçilere "Terliklerini getirin hanımın, ayakları üşümüştür," diyordu.

Hastalık Muhterem'i ne kadar değiştirmişti. Eskiden yalnız kaldıkları zaman odalarında kendisine izhar ettiği² yakınlık ve ihtimamları³, kendisini şımartışını şimdi çekinmeden hizmetçilerin karşısında da yapıyordu.

Terlikler geldiği zaman hatta iskarpinlerini kendi çıkarmak istedi.

¹ Meydana gelmiş
Göstermek
Özenleri

Fakat Fazilet bu jeste o kadar müteessir olmuştu¹ ki, *Bırak, bırak ben bu kadar muhabbete layık değilim*, diye bağır-mak istedi.

Hizmetçi iskarpinleri ayağından çıkarıyordu.

İpek çoraplar içindeki donmuş ayaklarını avuçları içine alan hizmetçi kadın onları avuçlarında ısıtmaya çabalarken, eski ve sadık hizmetkârların kendilerinde buldukları bir hakla “Ah hanımefendi,” diyordu. “Bu so-ğukta kimse sokaklara çıkmaz. Ayaklarınız donmuş. Siz de beyefendi gibi hasta olacaksınız vallahi.”

O Keşke, diye düşündü. *Keşke hastalansam da ölsem...*

Bu ne münasebetsiz bir temenni idi. *Tam yaşamaya baş-ladığım bir zamanda ölümü istiyorum.*

Yedi mektep arkadaşına daima pek mesut olduğunu söylediği hayatını artık yaşamak, yaşamış olmak diye te-lakki etmiyor² muydu?

Bu on üç senelik hayatının ve ondan evvelki genç kızlık senelerinin bütün iyi ve güzel günlerini inkâr mı ediyordu?

Kocasını sevdiğini, onun tarafından aşkla, ihtiras-la sevildiğini hissettiği ilk izdivaç³ günlerinde ve sonra şimdi, dün ve hatta bugün, bugün şu dakikada bile ken-disinin bu sıcak odada bu müşfik⁴ ve muhabbetli⁵ koca yanında muayyen⁶ bir refah içinde geçen hayatı mesut değil miydi?

Bunu yaşamaktan addetmemek mi icap ediyordu?

“Hanım biraz ısınsın... Hemen sofrayı hazırlayınız.”

¹ Üzülmek
Kabul etmek
Evlilik
Şefkatli
Sevgi dolu
Belirli

“Aşçıbaşı çorbayı verdi bile.”

“Çok erken.”

“Yok, o kadar üşümüyorum, gidelim sofraya... Çorba soğumasın. Onu sıcak sıcak içersem daha ısınırım.”

Yerinden kalktı. Sofayı geçtiler. Yemek masasının başına oturdular.

Kalbini dolduran fırtınalı duygulara rağmen sofraya otururken, her zamanki ev hanımı titizliğiyle havayı kokladı ve “Soba tütmüş,” dedi.

Sonra gözlerini çevirerek Gülsüm’e baktı.

“Yine çabuk yansın diye sobayı petrolle mi tutuştur-
dun?” derken bir gün evvel olduğu gibi bugün de soba-
nın petrolle yanarken tütmesinden fena halde kızdığını
fark etti.

Ve bu hiddetine ve dikkatine kendisi de şaşırdı.

Kendisinden başka hiçbir kimse buna şaşmıyordu. Bu
ne tuhaf şeydi?

Yalan söylediğini bir şey gizlediğini bir suçu olduğu
ve artık eski Fazilet olmadığını kimse anlamıyordu.

Yabancı bir erkekle yarın saat üçte buluşmak için söz
vermişti. Onu sokak ortasında Fenerbahçe Stadı’nın ka-
pısı önünde ve lacivert *Packard* bir arabanın içinde bek-
leyen bir yabancı erkekle buluşacaklardı.

Nereye gideceklerini bilmiyordu. Sanki böyle rande-
vu vermeye alışık bir kadın kolaylığıyla hemen ona söz
vermişti.

“Sizi bekliyorum,” der demez. “Peki,” demişti.

Ve yarın...

“Senin bu akşam, daha doğrusu birkaç akşamdır işti-
han¹ da yok...”

“Bilâkis çok acıktım.”

¹ İştah

Muhterem'e kendisine bu kadar dikkat ettiği için âdeta kızılıyordu.

"Bilmem ama... Bana öyle geliyor seninle ciddi bir şekilde meşgul olmak lazım."

Allah esirgesin, diye düşündü. Eğer kendisiyle ciddi bir şekilde meşgul olursa ondaki bu değişikliğin sebebinin pek açık öğrenirdi.

Yoksa bir şeyden mi şüpheleniyordu?

Sanki o aklından geçen ihtimalin doğru olmadığını ona söylemek ister gibi masanın üstünden elini yakalamıştı.

"Kocasına çıldırısıya âşık olan bir kadının sonu böyle olur," diyordu. "Ben bir ay hasta yattım, senin sinir bozukluğun bilmem ki kaç sene sürecek?"

Ve onun elini öpüyordu. Bir başkası, kendi bugün yaptığını bilse ve onun bu sözlerini duysa zavallı Muhterem ne kadar gülünç bir vaziyete düşerdi.

Her zaman saydığı ve ürktüğü ve kendisinden daha yüksek daha bilgili, daha mükemmel telakki ettiği¹ bu insan kendisini şimdi gülünç bulmuyor, fakat ona acıyordu.

Onu sonsuz bir zavallılık içine düşmüş buluyordu.

Yemekten sonra oturma odasında kahvelerini içtikten sonra modelleri dizlerine alarak uzun uzadıya onları seyretti.

Ve modellere bakarken alaka duyduğunu fark etti. Hâlbuki modelleri eline aldığı zaman akşamki sözünün yalan olmadığını kocasına göstermek için bunu yapmıştı.

Hâlbuki onun bu söze inanmış olduğunu biliyor ve görüyordu. Ama yine de sözünün hakikat olduğuna onu inandırmak istiyordu.

¹ Gördüğü

Modellere dikkatle baktıktan sonra bir tanesini seçti ve sonra pek tabii bir hareketle kocasına “Bak,” dedi, “petrol rengi kumaşı bu biçim diktirmek istiyordum.”

Muhterem modeli eline alınca bütün erkekler gibi elbiseye değil, elbiseyi giyen kadına baktı.

“Bu model uzun boylular için olmasın,” dedi. “Baksa-na kadın diğerlerinden çok daha uzun...”

Fazilet petrol rengi derken Gülsüm’ün sobayı petrole tutuşturmuş olduğunu ve yemek odasının pis pis koktuğunu düşündü.

Bu evden hiç uzaklaşmamalıyım, diye düşünürken kocasının cevabına da gayriihtiyari gülümsedi.

“Ben sana kadına değil, elbiseye bak diye modeli verdim.”

Muhterem karısına karşı nazik olmak için “Çok güzel... Çok güzel,” diyordu. Yalnız kollar nasıl olacak? Kolların biri görünüyor öteki görünmüyor.

Fazilet yürekten güldü.

“Allah Allah,” dedi, “Birbirinden değişik iki kol sen hiç görmedin mi? Ver Allah aşkına modeli... Bundan hiçbir zaman anlayamayacaksın.”

“Sen de bilirsin karıcığım, benim gibi bir adam elbet-te ki kadın elbisesinden anlamaz.”

Sonra suçlu suçlu boynunu büküyordu.

“Ayıp ayıp... Vallahi on üç senelik evli bir adam hiç olmazsa bunlardan biraz anlamalıydı ama...”

Fazilet evli olduğu müddetçe sanki birinci defa olarak kocasından işitmiş gibi “on üç” rakamını duyunca batıl itikatlarının¹ tesiriyle irkildi. *Acaba bu rakam mı bize şea-met² getirdi?* On dördüncü seneye ne zaman gireceklerini düşündü. 12 Teşrinisani...

¹ İnanç
Uğursuzluk

Müşkül¹ bir sene geçireceğiz.

Beraber yaşayan insanlarda sık sık görüden bir şey oldu.

Muhterem de aynı rakamı düşünmüştü. Ve karısına “Batıl şeylere inananları bu fıkirden vazgeçirmek için on için bize ne kadar uğur getirdiğini onlara göstermek lazım,” dedi. “Bu sene birbirimizi her seneden daha çok seviyoruz ve birbirimizin kıymetini daha iyi anlıyoruz. Onun için de her seneden daha mesuduz.”

Bunu o kadar büyük ve samimi bir inançla söylemişti ki Fazilet birdenbire kalbinin müthiş bir acıyla burkulduğunu hissetti.

Neler yapıyorum ben? diye düşündü. Bu iyi kocama karşı ben ne çirkin şeyler yapıyorum!

Hem bunu nasıl yapıyordu? İffet, hicabı², vicdanı bundan hiç mi müteessir olmuyordu?

Bir anın baş döndüren cenneti, ahenkli, mesut bir hayatı yıkmaya yetişir miydi?

Niçin bu tesirden kurtulmak için bir hareket yapmıyor? Niçin kendisini bundan korumak istemiyordu?

Niçin bir deli gibi, hayatında güzel, doğru, temiz, iyi ve hakiki ne varsa şuursuz bir şekil de onları yıkmaya kalkışıyordu?

On üçüncü seneleri izdivaçlarının³ en mesut senesi olabilirken kendi iradesizliği ve kendi zaafı yüzünden bu seneyi hayatlarının en bedbaht senesi yapacaktı. Ve sonra da bu fenalığının hatasını daha şimdiden günahsız on üç rakamının şeametine atfediyordu.

Yerinden doğruldu. Kocasına yaptığı fenalıkları tamir edebilmek iştiağıyla⁴ kalbi çarpıyordu.

¹ Zor
Utanç
Evlilik
Arzusuyla

Akşam o kendisinden bir tavla oynamalarını istediği zaman şiddetle reddettiğini hatırladı.

Ve sanki onunla tavla oynarsa ona yaptığı fenalıkları tamir edebilirmiş gibi onun yanına yaklaşarak “Gel bir tavla oynayalım, ister misin?” dedi.

“Bugün sıkılmıyor musun?”

“Hayır...”

Bugün onu bin değişik hissi üzebilirdi. Fakat bu kadar dolu, bu kadar harikulade bir gün içinde can sıkıntısına hakikaten yer yoktu.

Tavlayı masanın üstüne koydular.

Birdenbire Muhterem’in hoşuna gitmek arzusu içinde uyanmıştı. Tavlaya fevkalade alaka gösterir ve ondan hoşlanır gibi bu işle eğlenir gibi görünmek istiyordu.

Fakat daha ilk parti bitmeden evvel zarları attığı zaman ne çıktığını, karşısındakinin ne oynadığını, kendisinin ne yaptığını anlamaz, göremez oldu.

Ben nasıl kadını, diye düşünüyordu. Bu akşam geçen şeylerden ve onunla yarın buluşmayı kabul ettikten sonra burada oturuyor ve hiçbir şey yapmamışım gibi, hiçbir şey yokmuş gibi tavla oynuyorum.

Muhterem “Sıkılıyorsun galiba,” dedi. “İstersen oyunu bırakalım... Daldın çünkü.”

“Hayır sıkılmıyorum. Yarın sofrta takımlarını değiştirmelerini söyleyeceğim. Bu akşamüstünde ufak bir leke yaptım. Onu düşünüyordum.”

Acele bir yalan daha uydurmuştu, fakat hakikaten sofrada bir leke yapmıştı. Ve bunu sofrada düşünmüştü. Ama şimdi... Şimdi büsbütün başka bir şey düşünüyordu.

O yalanları ne kolaylıkla buluyorum, derken kendinden tiksiniyordu.

Niçin hayat bu kadar fena ve biçimsizdi. Şimdiye kadar o hayatı daima bir huzur ve bir ahenk sanmıştı. Sanki bir liman gibi bir şey...

“Hanım mars oluyorsun dikkat!”

“Zor o biraz.”

“Oyunda kaybeden aşkta kazanırmış!”

Genç kadının eli titredi. Zarı atamadı. Zar ellerinden düştü. Muhterem sevinçle “Yine bir gele attın,” diyordu.

Fazilet onun artık ne söylediğini bilmiyordu.

Bu gece her söz Fazilet’e manalı geliyordu.

Sanki her şey onun bugünkü vaziyetine bir ihtar, bir telmih¹ veya bir tarizdi²

Bir şeyden mi şüpheleniyor? diye gülünç bir fikir tekrar başından geçti. Ve sonra Benim kocamı aldatmaya kalkışacağım, kocamın üstüne sokak ortalarında bir erkekle öpüşeceğim şeytanın bile aklına gelemmez!

Olan şey hiç de kendisine yakışmıyordu.

Yarın da gidecek miydi?

Kocasını aldatacak olan kadın bu dünyada herhalde yalnız kendi değildi.

Fakat benim seviyemde, benim içtimai³ mevkiimde bulunan hiçbir kadın benim bugün yaptığım şeyi yapmaz, diyordu.

Sokak ortasında bir erkekle öpüşmüştü ve onun ilk buluşma teklifini kısa bir peki ile kabul etmişti.

Muhterem muzaffer bir sesle “Mars!” diye bağırdı. Partiyi kazanmıştı.

Genç kadın tavlayı büyük bir gürültüyle kapayarak, kutuyu şangırdatarak kenara, eski yerine kaldırdı.

Sonra pencereye doğru yaklaştı.

Oda çok sıcaktı, camlar buğulanmıştı.

¹ İma
Dokundurma
Sosyal

Buğulanmış olan camları parmaklarının ucuyla silen genç kadın dışarıya baktı.

Dışarıda hâlâ toz halinde bir kar yağıyordu. Pencere-lerin içi de bir karış tutmuştu.

Karın yağışına ve köşede, elektrik lambasının etrafın-da uçuşuna bakarken Kumluk'u düşündü.

Denizin sesini, rüzgârın uğultusunu duyar gibi oldu. Onun yüzü gözlerinin içinde canlandı.

“Senin için çıldırıyorum,” diyen sesi sanki kulakla-rında fısıldadı.

Toz hâlinde bir kar yüzüne şiddetle çarptıkça ufak iğ-neler gibi tenine batıyordu. O dudaklarını öperken çene-sine yaklaşan çenesinde kar kokusu vardı.

Yarın! Ona gidecekti.

Yarın onu görecekti. Ellerini kocaman ellerine teslim edecek, bugün yaptığı gibi o kollarını beline dolarken kendisi de kollarını onun boynunda halkalayacaktı ve dudaklarını onun yaklaşan dudaklarına kendi uzatırken şimdiye kadar bilmediği, birinci defa olarak onun yanın-da lezzetini tattığı bir sarhoşluk içinde eriyecekti.

Birdenbire sıçradı. Temasını vücudunun çok iyi tanı-dığı müşfik¹ bir el omuzuna dokunmuştu.

Kocası sakın sesiyle “Ne kötü bir hava,” diyordu “Böyle bir gecede evinin dışında olanlara Allah kuvvet versin. Ne mutlu bize ki sıcacık odacığımızda seninle baş başayız.”

Genç kadın hiçbir şey söylemiyordu. Camdan bakı-yordu.

Muhterem karısının omzundan doladığı kolu daha sıkıyor, ama daha sıkılıyordu. Bir söz söylemiyordu, fa-

¹ Şefkatli

kat kolu demin izhar ettiđi¹ düşünceyi tekrarlıyorlardı. Mesuttu. Mesut bir el ile karısının omzunu okşuyordu.

Saadetini tam ve tamam zannediyordu.

Hâlbuki bir zamandan beri bu saadetin tehlikede olduğunu ve şimdi artık mevcut olmadığını bilmiyordu.

Yarın...

Birdenbire yarını fazla düşünmek istemeyen Fazilet kendi kendine *Yarın olmamalı*, dedi.

Hayır! Bu işin bir yarını olmamalıydı. Bu işin bir yarını olamazdı. Bu iş bugün başlamıştı. Bugün bitmeliydi. Yarınsız bir macera olmalıydı.

Hakkı yoktu.

Muhterem'le beraber kurdukları bu mesut yuvayı tek başına yıkmaya, onun havasına yalanı, günahı, felaketi katmaya hakkı yoktu.

Buna mezun² değildi.

Kendi zaafı kendini tek başına her yere sürükleyebilirdi belki...

Fakat kendi zevki ve kendi saadeti için hayatının on üç senesini rahat, huzur ve sükûnet içinde geçirtmiş bir arkadaşın hayatını mahvedemezdi.

Rahat, huzur ve sükûnetten bahsediyorum, dedi. *Artık bu on üç senenin saadetinden bahsedemiyorum.*

Saadet, bu çok büyük beklentiydi.

Bu on üç senelik hayatında memnun ve müsterih³ olduğunu kabul ediyordu. Mesut olduğunu neredeyse inkâr edeceği geliyordu.

Hâlbuki şimdi bu saadetin ona sönük, manasız gelmesine rağmen o da bu evde mesut ol olmuştı.

¹ Açığa vurmak
İzinli
Huzurlu

Bu evde ve Muhterem'in yanında... Onun hasta yatağının başında oturduğu uykusuz gecelerde kaç defa "Allah'ım kocamı kurtar, saadetimi yıkma!" diye yalvarmıştı.

Onun hasta gecelerini ve o dualarını hatırlayınca kalbinde ona karşı olan sevgisini olduğu gibi buldu.

Bu sevgi hiç değişmemişti. Ve bu sevginin ona karşı olan hissini zedeleyen bir tarafı yoktu.

Pencereden geri dönmüşlerdi. Oda sıcaktı.

Burada kuduran bir denizin sahilde dövünüşü ve çılgın bir rüzgârın ağlayışı yoktu.

Burada havada tipi ve gönülde kasırga yoktu.

Kendi koltuğu, kocasının masası, iş sepeti, yün şişleri ve alnından, kaşlarının tam ortasından öpüp burnunun tepesine doğru kayan dudakları...

Fazilet birdenbire kendisini kocasının göğsüne doğru attı.

Onun iki kollarını tutmuştu, başını geniş göğsüne dayamıştı.

"Mesudum... Evet, senin yanında mesudum. Her zaman burada odamda ve senin yanında kalmak istiyorum," diye fıslıladı.

Kocasının bu sözlere herhangi bir mana atfedeceğinden beyhude ürkmüştü.

O karısını büyük bir emniyetle kucaklıyor, onun kalbinden geçenleri bilmediği için bu sözlerin hakiki manalarını anlamıyordu.

"Şimdi kahvelerimizi içelim. Sonra yatar uyuruz."

Evet, iyiydi. Her akşam bu tavla oyunları bu son içilen kahve ve sıcak bir odada yan yana iki yatak içinde rahat bir uyku...

Bunlar hiç bozulmamalıydı. Bugün onun sesini duymadan evvel Kumluk'tan denizi seyrederken on üç sene her gün bunların tekerrür ettiğini ve ölünceye kadar mihaniki¹ bir inti-

¹ Hiç düşünmeden, mekanik

zamlı tekerrür edeceğini düşünürken boğulacak gibi olmuştu. Şimdi bütün bunlar bozulursa yaşamayacağını zannediyordu.

Ve kocasının kollar arasında “Mesudum... Çok mesudum,” diye mırıldanırken bunu âdeta kendine telkin etmek isteyen bir telaşla yapıyordu.

O gece yatağında sabaha kadar uyuyamamış, ancak şafak söktükten sonra biraz gözleri kapanmıştı.

Sabaha kadar kendisiyle hep mücadele etmişti.

Rahat ve muntazam nefesler alarak yanındaki yatakta uyan adama, on üç senelik kocasına birtakım şeyler borçlu olduğunu biliyordu.

Hayatta yapayalnız bir insanmış gibi hareket etmeye mezun¹ olmadığını düşünmek için pek az zamanı kalmıştı.

Daha doğrusu hiç zamanı kalmamış, bilâkis gecikmişti.

İlk adım atılmış bulunuyordu. Saadetleri esasen kırılmıştı. Bundan sonra kocasına karşı mümkün değil aynı kadın olamazdı.

Suçunun hatırası ebediyen kalbinin içinde yaşayacak, ona yalan söylemiş olduğu ve bir başka adama ait olmayı bütün vücudu ve bütün benliğiyle kabul ettiği bir sırada yalnız onun hatırı için bundan vazgeçmiş bulunduğunu daima hatırlayacaktı.

Ve artık o bu yuvasında hiçbir zaman bir saadet tadamayacak, hatta huzur bile bulamayacaktı.

Ulaşamadığı bir saadetin hasreti, kaybettiği bir aşkın ışıltısı² onu daima tahassür³ ve işkence içinde bırakacaktı. Belki bu ayrılışa, kalbinin kendisini sevk ettiği yola kocasının saadeti yıkılmamak için gitmemiş olması, onun kalbini kocasına karşı kin ve hiddetle dolduracaktı.

¹ İzinli

Arzusu

Kavuşmak istenen şey veya kimse için üzülmeye, yanıp yakılma

Yarın gitsem de gitmesem de evet artık saadet benim için bahis mevzuu olamaz, diye kendi kendine tekrarlıyordu. Bu olamaz... Olmayacak da...

Fakat Muhterem... Muhterem hiçbir şey bilmeyecekti.

Kendi saadeti için karısının kalbinin ilcaatını¹ dinlemediğini ve onun yanına gitmediğini bilmeyecek... Karısının hayatta böyle bir tercih ile karşı karşıya kaldığını ve saadetini kocasının saadetine feda ettiğini bilmeyecekti.

Saadet!

Ona gitmenin, onun yanında olmanın, onunla sonu meşkûk² ve devamı çok şüpheli bir maceraya atılmanın bir saadet olacağını nereden biliyordu? Kim olduğu bilinmeyen bu adamın kendisini mesut edeceği nereden belliydi?

Bu münasebet belki çok ıstıraplı, çok küçültücü ve çok azap verici bir ıstırap olacaktı.

Belki hüsrânı, hayal kırıklığı bol ve acısı sonsuz bir macera olacaktı bu.

Fakat bu macera nasıl tecelli ederse etsin... Hatta sonunda kendisini ölesiye bedbaht dahi etse... Böyle yanarak, böyle yüz be yüz yaşayarak bedbaht olmakta da saadet vardı.

O ellerini tuttuğu zaman şimdiye kadar hayatında hissetmediği bir saadet duygusu kendisini kaplıyordu.

Kendisini rüyada zannediyordu.

Her şey o kadar bambaşka, her şey o kadar gayrihakiki³ ve her şey o kadar ve alelâdenin üstünde oluyordu ki...

Kalbi ona gitmemekle ne kaybedeceğini pekiyi bilmiyordu. Ona gitmeyeceğini, gitmemesi lazım geldiğini düşündükçe kalbi boğulacakmış gibi sıkılıyordu.

Hayır! Bunu yapmamalıyım. Bu kadar büyük bir kolaylıkla, böyle bir çılgınlığı yapmamalıyım.

¹ Zorlamalar
Şüpheli
Gerçek dışı

Ve sonra bu çılgınlıktan nefsinı men etmek için ne kadar büyük bir iradeye ihtiyacı olduğunu gördükçe *Allahım ona gitmemek, bu maceraya atılmaktan kendimi men edebilmek için bana lazım olan irade kuvvetini ver,* diyordu.

Onun ellerini, onun gözlerini, onun kollarını ve dudaklarını öpen dudaklarını hatırladıkça *Kabil¹ değil kendime mâni olamayacağım, ona gideceğim,* diyordu. *Bu nedir, benim hâlim? Deli mi oluyorum, yoksa büyülü müyüm?*

Evet, halk kadınlarının, çılgın aşk ve ihtiraslara kendilerini kaptıranların hâlini anlamayıp bu hâli izah edebilmek için buldukları çareydi bu.

Kimse uslu, ciddi, namuslu, ağırbaşlı Fazilet'in günün birinde böyle bir çılgınlığın eşiğine kadar geleceğini ve hatta oradan içeriye böyle adım atacağını düşünebilirdi.

İçindeki his hâleti yatağından gece kalkıp da sevgililerinin kapısında süründükleri, içeriye alınmak için yalvardıkları, ağladıkları için büyülü addedilenlerin ruh hâletiydi.

Âdeta büyülenmiş gibiydi.

Sabahın ilk ışıkları içinde uyuduğu zaman yine karışık bir rüya gördü. Kendisi bir mahkeme salonunda ve suçlu mevkiindeydi.

Kocası hâkim mevkiinde bulunuyordu.

Azalar hizmetçi Gülsüm, hizmetçi Pervin'di.

Terzi Türkan kendisinin avukatıydı.

Ateş müddeiumumi² yerinde ayağa kalkmış, kendisini itham ediyordu.

“Evet, çalan odur. Kasayı kırdığını hep görmüşler.”

Fazilet, kasayı kırmış olduğunu ve suçu işlemiş bulunduğunu biliyordu. Fakat bu işten kurtulmak istiyordu.

“Aman kimse duymasın, rezil olacağım... Bir beraat etsem,” diyordu.

¹ Mümkün
Savcı

Avukat cübbesinin kollarını birer yarasa kanadı gibi dalgalandıran Türkan'ın göğsünde iğne yastığı vardı.

Eğer kurtulamazsa bütün bu iğneleri bir bir avukatı vücuduna batıracaktı. Bunun böyle âdet olduğunu Fazilet biliyordu.

Bu kadar çok iğne vücuduma batarsa vücudum çok yanacak, diyordu.

Çok korkuyordu.

Fakat Türkan ona bir göz kırıyor ve “Şimdi çaresini bulduk,” diyordu. “Yalancı şahitler geliyor.”

Önündeki masanın üzerindeki modelleri açıyor, modellerin yapraklarından şimdi birer birer, her biri bir başka tuvalet giyen kadınlar süzülüyordu.

Bunlar âdeta canlı kadınlardı. Süslüydüler. Gülümsüyorlardı ve güzel elbiselerini göstere göstere şahit yerine geçiyorlardı. Şimdi pembe çiçekli yeşil gece tuvaleti giyen kadının yanına etrafı gri kürkle çevrilmiş patlıcan rengi tayyörü giyen esmer ve zayıf bir başkası geliyordu. Fazilet, *Akşam modellerine bakarken bu tayyörü pek beğenmiştim,* diye düşünüyordu. Sonra petrol rengi kumaş için seçtiği modeli giyen çok uzun boylu bir kadın model yapraklarının arasından çıkıyordu.

Elbisesi sarı tütün rengindeydi.

Davayı, mahkemeyi, resmiyeti unutan kocası kadını eliyle göstererek “Bak sana bu model uzun boylular içindir demedim mi?” diyordu. “Yanlışı düşünce,” diye Fazilet omuzunu silkiyordu. “Petrol rengi kumaş bu biçime uyacak mı?”

Petrol rengi derken Gülsüm'ün yemek odasındaki sobayı petrolle tutuşturduğunu düşünerek kızıyordu.

Bir gün evden uzaklaşmayayım ben...

Şimdi renk renk, biçim biçim elbiseler giyen kadınlar şahit yerinde konuşuyorlar. Kendisini methediyorlar, patlıcan rengi tayyör giyen kadın “Hırsızlığın yapıldığı saatte o bizimle beraberdi,” diyordu.

Yalancı şahit olduklarını Muhterem anlarsa hâlim yaman,
diye Fazilet ter içinde kalıyordu. Fakat Muhterem bir şey anlamıyor, dikkat ve memnuniyetle onların karısı lehinde konuşuşlarını dinliyordu. Ve Fazilet bir taraftan da mahkemenin bitmesini büyük bir sabırsızlıkla bekliyordu. Çok mühim bir yere gideceğini biliyordu.

Ay batarsa gidemem... Karanlıkta korkarım... Hem de tipi var, diyordu.

Omzuna bir el değerek uyandı. Kocasını giyinmiş bir halde ayaktaydı. Yatağa eğiliyor, endişeli gözlerle ona bakıyor, alnına düşmüş saçları avcunun içiyle alnından uzaklaştırıyordu.

“Uyanmadın... Kırk yılın bir günü uykuya daldı dedim. Seni uyandırmak istemedim... İndim kahvaltı ettim... Şimdi gidiyorum. Doğrusu yukarıya çıktığım zaman yine seni uyur görünce merak ettim... Dün üşüttün mü diye.”

Fazilet gözlerini açtığı dakikada kocasının bu endişeli sualini duyamayacak kadar tek bir fikre saplanmıştı.

Bugün üçte beni bekliyor.

Dün Kumluk'ta, denizin karşısında, tipinin altında onun gözlerine bakarken gayrihakiki¹, uzak ve müphem² bir şey olan yarın bugün olmuştu.

Genç kadın gözlerini ovuşturarak kocasına hayretle bakıyordu.

O avcunun içiyle harareti olup olmadığını anlamak için onun alnına bakıyordu.

Ne istiyordu? Niçin giyinmişti?

Oda yarı kapalı pencereler yüzünden loştu.

Birden kendini toplayamıyordu. Kocasının niçin giyimli olduğunu ve niçin kendisini uyandırdığını anlayabilmesi için onun iki kere aynı sözleri tekrarlaması icap etti.

¹ Gerçek dışı
Belirsiz

Onun sözlerini anlayınca “Bir şeyim yok,” diye cevap verdi. “Gece nedense uykum kaçtı. Ancak ortalık aydınlandıktan sonra uyuyabildim. Kendimi açamamışım.”

Ve suçüstü yakalanmış bir insan gibi âdeta utanarak, telaşlı telaşlı yataktan kalkmaya uğraşıyordu.

İçinde sanki işbaşı yapmaya gecikmiş bir amelenin korkusu vardı.

On üç seneden beri birinci defa olarak bugün itiyadı¹ bozulmuştu.

Bugün birinci defa olarak kocası onu uyandırıyor.

Kocası o kalkmaya davranırken omuzlarını yorganla örttü. Onu yatağa bastırarak “Kalkma,” dedi, “mademki bir sabah geç kaldın. Yatak keyfi çıkar, tembellik yap. Dışarıda hava berbat... Kar durmuş, fakat gök kapalı. Yeni bir tipi başlayacağı benziyor. Ah şu İstanbul’un mart ayı... Daha üç gün evvel pardösü bile ağır geliyordu.”

Kocası onun omuzlarını örtmüştü. Şimdi eğilmiş alnını öpüyordu.

“Böyle geç kalınca seni hastalandı zannettim. Bilseydim, uyandırmazdım. Ne güzel mışıl mışıl uyuyordun.”

Pişman pişman karısına bakıyordu.

“Yatmadan evvel içtiğimiz o kahve yok mu,” diyordu, “senin uykunu o kaçırdı.”

Zavallı Muhterem, diye düşündü. Muhterem şimdi onun alnından öpüyordu ve kaşlarının arasından burnunun üzerine kaydırıldığı dudakları tam burnunun tepesinden öpüp üzerinden ayrılıyordu.

Hayatından, istikbalinden, karısından emin olan Muhterem ayağa kalkmıştı.

“Eğer ben vapura gidinceye kadar bir tipi olur da vapur kalkarsa dönerim. Dönmezsem beni merak etme!”

¹ Alışkanlık

Ya dönerse, diye düşündü. Ya dönerse ve bugün vapur işlemez ve ben evde kalırsam. Gidemezsem, diye endişe duyduğunu hayretle gördü.

Ben gitmemeye karar vermemiş miydim?

Evet, gitmemeye karar vermişti, gitmeyecekti de.

İnşallah tipi olur, gitmez ve o zaman... Ben de gidemem. Gitmemesi bütün gün evde kalmaya mecbur olması benim için çok daha iyi olacak.

Şimdi Muhterem odadan çıkmıştı. Koridorda ve sonra merdivenlerde ayak sesini duydu. Sonra sokak kapısının kapanışını... Gitmişti.

Yorganların içine biraz gömüldü. İçinde müthiş bir üzüntü vardı.

Ya tipi olur da dönerse?

Üzüntüsü âdeta bir vehim hâlini almıştı.

Bir müddet gözlerini yumdu. Hiçbir şey düşünmemeye ve tekrar uyumaya gayret etti.

Bütün vücudu kırılıyordu. Üzerinde soğuk algınlığı başlangıcını hatırlatan bir kırıklık var gibiydi.

Ateşim olursa daha iyi, dedi. Ve yatağın ılıkılığı içinde, Birkaç gün hasta olsam, diye düşündü. Yüksek ateşli bir hasta...

Yatakta yatmak, kalkamamak ve bu günleri böyle geçirmeye mecbur kalmak iyi bir şey olurdu.

Fakat tekrar gözlerini açtı. *Acaba tipi başladı mı?* diye pencereden dışarıya baktı.

Tüller sıkıttı. Kar yağıp yağmadığı iyi seçilemiyordu. Yatağında doğruldu.

Kollarında, omuz başlarında, sırtında ve bel kemiğinde yatmak isteğine rağmen yorganlarını üstünden sıyırdı.

Oda çok soğuktu. Telaşlı bir elle, yanında duran kalın kızıl robdöşambrını üzerine geçirdi. Ve ayaklarını da tüylü terlikleri içine sokarak ayağa kalktı.

Ayağa kalktığı zaman yatağa şöyle bir baktı.

Yatsam isteği içinde belirdi. Fakat bu istekten çok daha kuvvetli bir merakla pencereye yaklaştı, dışarıya baktı.

Bahçe tam bir karakış manzarası gösteriyordu.

Bembeyaz kar tarhları örtmüştü.

İki üç serçe karların üzerinde sıçrayıp duruyorlardı ve ileride kocaman bir kedi onlar tarafından duyulmamak için dikkatle ve ağır ağır yürüyor, onları yakalamaya hazırlanıyordu.

Ve serçeler kendilerine yaklaşan tehlikeden habersiz ve fütursuz sıçraşıp duruyorlardı.

Bir müddet onları seyretti. Kedi avında muvaffakiyet kazanacak mıydı? Ne ağır ve ahenkli bir yürüyüşü vardı. Ağır ağır yürüye yürüye kuşlara biraz daha yaklaşmıştı ve birdenbire yaydan fırlayan bir ok gibi onların üstüne atıldı.

“Yakaladı galiba!” diye bağırان Fazilet yüzünü buruşturarak bir an gözlerini kapadı.

Gözlerini açtığı zaman kuşların uçuşmuş olduklarını ve kedinin yakalayamadığı avların peşinden göğе aç gözlerle, hayal kırıklığı ile ve hiddetle baktığını gördü.

Bugün saat üçte gelmediğimi görünce kim bilir ne kızacaktır...

Ne münasebetle bunu düşündüğünü kendisi de anlamadı.

Yoksa kendini bir serçeye onu da bu serçeye sessiz adımlarla yaklaşan bir avcı kediye mi benzetiyordu? Hâlbuki o kendisinde hiç de ihtiyatlı bir şekilde ve onu korkutmama gayesi güderek yaklaşmamıştı

Ona, kendisine yaklaşan tehlikeyi daha ilk günden anlatan bir açıklıkla sokulmuştu.

Dostluk, arkadaşlık, ahabpılık gibi birtakım hilelerin altından ona sokulsaydı... Belki Fazilet daha ihtiyatsız bir şekilde bu maceraya kendisini atabilirdi.

Farkına varmadan öyle bir hâle gelebilirdi ki bir daha oradan geriye dönmeye imkân olamazdı.

Hâlbuki şimdi bu maceranın nereye gittiğini açıkça biliyor, bu maceranın ne bir ahbaplık ne bir dostluk ne de bir arkadaşlıkla ifade edilemeyecek bir şey olduğunu ve sade bir macera, hem de tehlikeli bir macera olduğunu olanca hakikati ile bütün buutlarıyla¹ anlıyordu.

O gün akşama kadar hiçbir iş yapmadan oturma odasındaki koltukta vakit geçirmişti.

Gözleri sobanın ateşinde ve onunla buluşacağı saat yaklaştıkça içinde artan ve kendisini sürüklemeye muktedir bir ona gitmek, onunla buluşmak isteğine rağmen kolu koltuğun kenarlarına dayanmış, ayakları küçük bir taburenin üstünde mütemadiyen ve mütemadiyen *Gitmemeliyim... gitmemeliyim*, diye düşünmüştü.

İçindeki bu hamleye mukavemet etmek² hakikaten tahammül edilemeyecek kadar müthiş bir şeydi.

Büyük bir maddi savaş yapar gibi onu yıpratın, yoran bir şey olmuştu. Saat yaklaştıkça *Gitmeyeceğim*, diye daha büyük bir inatla düşünüyordu. *Gitmeyeceğim*.

O gün evde hiçbir şey yapmamıştı. Hiçbir şeyle alakadar olmamıştı. Dünya umurunda değildi.

Tek düşüncesi tek gayesi, tek meşgalesi ona gitmemeye gayret etmekti, o kadar.

Onun orada, saat üçte kendisini bekleyeceğini bildiği halde gitmemeye, burada oturmaya tahammül edebilmek...

Saat ikiye kadar daha kolay olan bu mücadele saat ikiden sonra büsbütün tahammül edilmez bir hâl aldı.

Birkaç kere hizmetçi gelmişti ve kendisine yemeğin hazır olduğunu söylemişti. Ve saat iki olduğu halde o her defasında

¹ Boyut
Karşı koymak, dayanmak

“İstemiyorum, daha geç yiyeyim,” cevabını vermişti. Bu şeyler bu evde görülmemiş şeylerdi.

Çünkü bu evde on üç seneden beri yemek saatleri bir dakika gecikmemiş, iştihası¹ olsun olmasın Fazilet her zaman aynı saatte sofraya oturmuştu.

Hatta Muhterem’in hastalığında da bu böyle olmuştu.

On üç sene...

Gülsüm son gelişinde eski emektarlara has bir laubalilikle “Bari sıcak bir çorba içseniz,” diye çıkmıştı.

Fazilet “Siz yiyiniz, ben istemem,” demesine rağmen de bir tepsi içine sıcak bir çorba koyarak getirmiş onun önüne koymuştu.

“Siz dün kendinizi fazla üşüttünüz. Kar altında o kadar durulur mu?” demişti.

Ne demek istemişti? Kendisini görmüş müydü? Kar altında o kadar fazla durduğunu nereden biliyordu?

“Dolaşılır mı?” diyeceğine “Durulur mu?” demişti. Bu bir tesadüf müydü?

Yoksa...

Hizmetçisinin gözlerinin içine bakmaya cesaret edemeden önüne gelen çorbayı içmeye başlamıştı.

“Hasta değilim... İştiham yok, o kadar,” cevabını vermişti.

“İştihatsızlık neden geliyor? Soğuk algınlığından...”

Sonra “Ben sizi hiç böyle görmemiştim,” demişti. “Saat iki oluyor... Siz hâlâ giyinip taranmadınız bile.”

O zaman genç kadın büyük bir hayretle hâlâ kadife rob-düşambırı içinde saçı taranmamış bir halde oturduğunu görmüştü.

Sabahları kalkar kalkmaz giyinip taranmayı itiyat eden kendisi hizmetçileri karşısında böyle zavallı bir halde olmalıydı.

¹ İştah

Onların kendisini hasta zannetmekte hakları vardı. Hem de bol bol.

Çorbayı iştihatsız iştihatsız yedikten sonra “Bana iyi bir kahve,” dedi. “Her günkü gibi çok tatlı olmasın, şekeri az olsun.”

“Başka bir şey yemiyor musunuz?”

“İstemem...”

O kadar kati bir şekilde istemem demişti ki, Gülsüm ısrar etmek için kendinde cesaret bulamadı.

Gitti ve biraz sonra elinde köpüklü bir kahve ile içeri girdi.

Tepsiden aldığı fincanı hanımının koltuğu yanındaki küçük masaya bıraktı. Odadan tam çıkarken Fazilet “Bana odadan sigara kutusunu ver!” dedi. Gülsüm hayretle “Ne yapacaksınız?” diye sordu.

“İçinde kaç tane kalmış onu sayacağım.”

“Ben de içeceksiniz zannettim de şaşıtm.”

“Sigaraları sayacak kadar henüz çıldırmadım... Elbet içeceğim.”

Hizmetçi kadın “Şaka mı ediyorsunuz?” diye hayretten büyüyen gözlerle ona sordu.

“Niçin şaka edeyim? Sigarayı sayacağım diyorum şaşmıyor da... İçeceğim deyince şaşıyor.”

Gülsüm kenardaki masada duran üstü oymalı gümüşten bir sigara kutusunu eline almıştı.

O kutu ile hanımının yanına gelirken “Hiç içmezsiniz de...” dedi.

“Bugün içmek istiyorum.”

Gülsüm içinden *Hanımın sinirleri adamakıllı bozuldu*, diye düşündü. *Bugünlerde yapmadığı şeyleri yapıyor.*

Ve sigara kutusunu açarak hanımına uzattı.

Genç kadın ince elleriyle kutudan bir sigara aldı.

Nasıl içeyim der gibi bir müddet tereddütle ona baktıktan sonra ağzına götürdü.

Gölsüm de kibrit çaktı. Fazilet sigarayı bir çekti... Duman genzine kaçtı. Öksürdü fakat atmadı. Bir nefes, bir nefes daha çekti.

Ağına hiç de hoş olmayan bir koku, bir burukluk gelmişti.

Hoş bir şey değil bu sigara, dedi, yine bir nefes çekti, dumanları içine çekip öksürmemeye gayret ediyordu.

Dumanları ağızından çıkardıkça sıcak odada onların tavana doğru yayılışlarını gözleriyle takip ederek oyalanıyordu.

Sigara ve kahvesini bitirdikten sonra *Gidip giyinmeli*, diye düşündü, *akşama kadar böyle dolaşamam!*

Yerinden kalkarken geridonun¹ üstündeki saate baktı, saat ikiyi on geçiyordu.

Bütün vücudu irkildi. Elli dakika sonra onunla buluşacakları saat geliyordu.

Soğuk sofadan, soğuk merdivenlerden âdeta koşar gibi geçti.

Odasına gelmişti.

Soğuk bir su ile yüzünü gözünü, kollarını ve boynunu yıkadıktan sonra üstüne bej yünlüden bir esvap geçirdi.

Bu sade bir elbiseydi. Ayaklarına altı lastikli bej deriden bağlı spor iskarpinlerini giymişti.

Aynanın karşısında dudağının rujunu sürüp giyinişini tamamladığı zaman komodin üzerindeki saat üçe çeyrek vardı. Dudağını boyadıktan sonra gardırobun kapısını tekrar açtı. Benekli kaplan derisinden yarım jaketi ve kalpağı oradaydı. Elini uzattı. Ve tekrar çekti. Soğuk odanın ortasında ne yapacağını bilmez bir halde duruyordu. Kulakları uğulduyor, başı dönüyordu.

Pencereye yaklaştı. Pencereden dışarıya baktı.

Hava soğuktu. Rüzgâr yapraksız dalları sallıyor ve karları köşelere yığıyordu. Yeni kar yağmamıştı.

¹ Sehpa

Hava çok soğuk olmalıydı. Tekrar odaya döndü, saate baktı. Saat üçe on iki vardı, ona bu kadar uzun gelen vakit sade üç dakika mıydı?

Gitmeyeceğim, diye kendi kendine söyleniyordu. Gitmemeliyim... Gitmek olmaz. Bu büyük bir ayıp... Büyük bir çılgınlık olur.

Odanın ortasında bir şey unutmuş da hatırlamak istiyormuş gibi duruyordu.

Bir adım atamıyordu.

Karşısındaki ayna kendi şaşkın aksini kendine gösteriyordu.

Bir müddet öyle durduktan sonra tekrar dolaba yaklaştı ve yarım jaketi alıp giydi. Kalpağı aldı, başına geçirdi. Orada bekliyordu.

Gidecekti.

Onun beklediğini bilmek ve gitmemek elinden gelmiyordu. Boynuna kalın ipekliden kahverengi yeşil sarı desenli güzel bir mendili sararak kapıya doğru koşar gibi yürüdü.

Merdivenleri koşarak indi ve aşağı taşlığa gelince etrafına bakındı, duvardaki saat üçe beş gösteriyordu.

Çok geç kaldım, *Oraya gidinceye kadar o gitmiş olacak,* diye düşündü. Sonra, *Herhalde bekleyecektir,* diye şimşek gibi aklından geçti.

Lacivert Packard otomobilin içinde onu bekleyecekti.

Bir an kendisini otomobilde onun yanında düşündü.

Bir eliyle volanı kullanacak bir koluyla muhakkak onu omuzundan saracaktı.

Fakat tam kapının önüne geldiği anda eğer bu kapıyı aşarsa eski hayatıyla kendi arasına aşılmaz bir uçurum açacağını idrak etti.

Bir daha o bu kapının eşiginden eski Fazilet olarak dönecekti.

Hayır... Yapmaması lazımdı, bunu yapmamalıydı.

Kapının tokmağına eli bir müddet yapışmış gibi kaldı.

Gözü saate gitti üçe dört vardı.

Dört dakikası vardı.

Eli birdenbire tokmağı bıraktı, geldiği süratle ve hatta daha hızlı olarak merdivenleri yukarıya çıktı. Yatak odasına girince jaketi ve kalpağı birer tarafa fırlattı, attı. Ve üstündeki elbiseleri yırtar gibi çıkardı. Ayakkabılarını ve çoraplarını... Şimdi yarı çıplak bir haldeydi. Tekrar giyinmesi için zaman lazımdı. Ve o zaman içinde ise Mazlum artık kendisini bekleyemeyecekti.

Soğuk odanın ortasında duruyor, hafif hafif titriyordu. Komodin üzerindeki saat üçe bir vardı.

Etrafına perişan gözlerle bakındı ve sonra yatağının örtüsünü açıp bir yere barınmak ister gibi, yorganların altına girdi, yorganları başına kadar çekti ve yüksek sesle ağlamaya başladı.

Vücudunu ihtilaçlar¹ içinde bırakan asabi bir buhran içinde kıvranıyor ve ağlıyordu.

Böyle ne kadar ağladı? Ne kadar zaman böyle kaldı? Hiç bilmiyordu.

Artık onu da düşünmüyordu. Artık hiçbir şey düşünmüyordu.

Kendisini namütenahi² bedbaht ve bezgin hissediyordu.

Gitmemişti.

Fakat bundan sonra da bir daha hayatından hiçbir şeyden zevk alamayacağını, hiçbir şeye alaka gösteremeyeceğini hissediyordu.

Kalbinde bir tek defa yaşamak için bir hamle kabiliyeti, yaşamak için, kendi hissiyatını yaşamak ve kendisi için yaşamak için sonsuz bir atılış kabiliyeti duymuştu.

Muhterem'le onu evlendirdikleri zaman bu ona başkalarının hazırladığı bir hayat olmuştu.

¹ Çırpınmalar
Sonsuz

Annesinin, babasının eş dostun içinde yaşadığı cemiyetin usul ve âdetlerinin ona hazırladığı ve kabul ettirdiği bir hayatı o şimdiye kadar yaşamıştı.

Bu hayatı şimdiye kadar huzur içinde yaşamış hatta bunun için zaman zaman kendini mesut hissetmiş olabilirdi.

Fakat bu hayat, bu huzur ve bu saadet ona zorla kabul ettirilmiş olan bütün bu şeyler hiçbir zaman onu tatmin etmemişti

Önüne açılan ilcaatının kendisini fırlatıp atmak istediği yeni yolda belki saadeti bile bulamayacaktı.

Fakat bu yola o kendisi istediği için girecekti...

Elini, dudaklarını ve vücudunu vermek istediği adam ona kabul ettirilen bir eş değildi. Kendi intihap ettiği¹, kendisinin nakabil-i mukavemet² bir sürükleniş ile kollarına atılmak istediği sevgiliydi.

Önüne açılan bu yol ıstıraplı ve felaketli olabilirdi. Fakat kendi varlığının iştihakını³ duyduğu, kendisini rahat bırak-salar, etrafından yok olsalar ve tek başına olduğunu hissetse hemen koşa koşa takip edeceği bir yoldu.

Ve işte gidemiyordu.

Gidemeyecekti. Görülmeyen çok kuvvetli bağlar, onu kendisine kabul ettirilen bir hayata bağlıyordu.

Asıl kendi hakkı ve hayatı zannettiği öte tarafa gitmek ilcaatını⁴ dinlemek ve o tarafa gitmek bir günahı.

Onu burada tutuyorlardı. Onu kendine terk etmiyorlardı. Kendisine ait olan taraf ona yasaktı.

Kendi tarafına geçmek günahı. Yapılmaması icap eden kendisini küçültecek olan bir şey!

Yarabbi, diyordu. Bu nedir? Niçin ona gitmek istediğim, ona

¹ Seçtiği
Karşı konulmaz
Özlemini
Zorlamalar

gitmek için çıldırdığım halde gidemiyorum? Bana mâni olan nedir?

Artık Muhterem'i bile düşünmüyordu. Artık hiçbir şey düşünmüyordu. İçinde tek düşünce şuydu.

Oraya gidemem.

7.

Bir ara başını yastıkların arasından kaldırdığı zaman odanın kararmış olduğunu hissetti.

Yastık ıslaktı, saçları ıslak göz kapaklarına ve alnına yapışmıştı.

Onları elleriyle kaldırdı. Komodinin üstünden aldığı bir mendili gözlerine götürdü ve onları kuruladı.

Muhterem'in nerede ise geleceğini hatırlamıştı.

Ve bu vaziyetini izah edecek bir şey yapması icap ettiğini hissetmişti.

Ne yapacaktı?

Yataktan doğrulup kalkmak istedi.

O kadar perişandı ki... Vücudu âdeta külçeleşmiş bir halde bulunuyordu. Sanki yürüyecek kuvveti kalmamıştı.

Başucundaki lambanın düğmesini çevirdi.

Oda bu az ışık içinde ona sahibi ölmüş veya uzun yıllar terk edilmiş bir odanın metrukiyetini¹ ve hüznü boşluğunu verdi.

Ve vücudu haşyetle ürperdi. Gardırobun kapısını kapamadığını gördü. İleride yerde elbiseleri, kalpağı, kürkü, iskarpi ve çorapları birer tarafa atılmış duruyordu.

Aman yarabbi, diye irkildi. Kalkıp onları toplaması lazımdı.

¹ Terk edilmiş, bırakılmış

Hizmetçilere soyunduğu dakikada içinde bulunduğu perişanlığı gösteremezdi.

Tekrar bir hareket yaptı. Yerinden doğruldu.

Çıplak omuzlarını yorgandan çıkarınca odanın müthiş soğuk olduğunu hissederek ürperdi.

Eliyle etrafta üstüne alacak bir şey aradı.

Bulamadı.

Eğildi, yatağın altındaki terliklerini çıkararak ayağına geçirdi.

İnce bir kombinezonla¹ yürüdü. Yerde atılı duran yarım kürkü kaldırdı.

Hemen omuzlarına geçirdi. Ve yavaş yavaş eğilip kalkarak yerde dağınık bir surette atılmış duran eşyaları topladı.

O çocukluğundan beri bir tek üstünden çıkardığı şeyleri böyle etrafa savurmamış olduğunu hatırlıyordu.

Fakat işte bugün hayatının o tek günüydü.

O müthiş ve bir tek günü... Gözlerinin pınarlarının tekrar tutuştuğunu hissetti.

İki damla yaş tekrar gözlerinin yanından sızıyordu.

Mütemadiyen ağlayacak mıyım? diye düşündü. *Hiç susmayacak mıyım artık?*

Yaşları yine birbirini takip ediyordu. Ve buz gibi odada bu yaşlar çabucak soğuyor ve yüzünü donduruyordu.

Ne kadar nefesine cebretse gözyaşlarının akmasına mâni olamıyordu. Ve içine bir korku ve bir ümitsizlik geliyordu.

Bundan sonra böyle hep ağlayacak mıyım?

Tabii ki ağlamayacaktı. Bu gözyaşları tabii dinecekti.

İnsanlar en büyük keder ve sarsıntılara dahi tahammül eden mahluklardı.

¹ Kolsuz, yakasız kısa iç çamaşırı

Bu ruhi kriz de geçecekti. *Muhterem* gelirse, *beni ağlar görürse ona ne derim?*

Bu düşünce, böyle bir sual karşısında kalıp cevap verememek korkusu birdenbire gözyaşlarını dindiriverdi.

Hayretle *Ağlamıyorum artık*, diye tespit etti. Aynaya yaklaştı.

Yüzü perişan bir haldeydi. Göz kapakları şiş ve kıpkırmızı burnu da öyle... Yüzü âdeta yaşlanmış gibiydi.

Kaşlarının arasında derin bir çizgi, iki dudaklarının etrafında da acı bir işmizaz¹ vardı.

Bu yüzle kocamın karşısına nasıl çıkarım?

Bu yüzle kocasının karşısına nasıl çıkacaktı? Üstünden kürk jaketi attı ve musluğa koştu. Soğuk suyu parmakları dona dona yüzüne çarptı, çarptı.

Ve sonra yüzünü kurulayıp tekrar aynanın karşısına döndüğü zaman yüzünün hâlâ biraz evvel olduğu gibi perişan bir halde bulunduğunu hissetti.

Kendi perişan hali kendisini âdeta hasta bir hale getirmişti. Birdenbire gözlerine yine yaşların hücum ettiğini hissetti.

Bu halde giyinip aşağıya inemezdi.

Yatağıma yatarım ve Muhterem'e biraz rahatsız olduğumu söylerim.

Böyle söyleyince de onun kendisine nasıl azamî bir alaka göstereceğini düşündü. Ve birdenbire onun bu ihtimam ve alakalarının kendisine öldürecek kadar sıkıcı geleceğini anladı.

Âdeta bunalır gibi oldu.

Fakat bu gayritabii² hâlini izah etmek için hasta olduğunu söylemek ve ona bunu inandırmaktan başka hiçbir çare yoktu.

¹ Titreyip ürperme
Gerçek dışı

Odayı her zamanki gibi topladıktan, çamaşır, elbise, çorap ve ayakkabılarını her zamanki şekilde birer kenara koyduktan sonra yatağa girdi.

Ve başucundaki zili çaldı. Komodin üzerindeki lambayı söndürmüştü.

Birkaç dakika sonra Pervin'in ayak seslerini merdivende duydu. Bütün hayatının tek dekoru olan bu evde o her şeyi bilirdi. Hizmetçilerinin ayak seslerini birbirinden tefrik edinceye¹ kadar her şeyi bilirdi. Ve bu evin haricinde o, o kadar az şey bilirdi ki...

Kapıya vuruldu.

“Gir!” dedi.

Kapıya bakmıyordu. Hizmetçi karanlık odaya girince hemen eliyle elektrik düğmesini aradı.

“Işık yakma!” diye bağırان Fazilet yorganı başına çekmişti. “Evvela bana koyu bir kahve yap, şekeri pek az olsun.”

“Peki efendim.”

“Hayır... Hayır! Evvela kahve yapma. Evvela... Gel sobayı yak. Ben kalkmayacağım.”

“Neniz var hanımefendi? Bir şey mi var? Hasta mısınız?”

Çok ağladığı için sesi değişmişti. Genzinden konuşuyordu.

“Üşütmüş olacağım. Müthiş nezlem var. Başım da çok ağrıyor, kalkamayacağım.”

Bunu söylerken birdenbire yalan söylemediğini anladı.

Üzüntü ve perişanlığı içinde hiç farkına varmamıştı. Hakkaten başı zonk zonk zonkluyordu.

Hizmetçi kadın “Ah hanımefendiciğim... Dedim size, ne olduysa dün akşam oldu.”

Ne demek istiyor? diye irkildi. Hizmetçi kadın devam edip “O tipide kovulan evinden çıkmazdı,” diye ilave edince gönlü rahat etti.

¹ Ayırt etme

Ben ne deliyim, bu kadın dün başımdan geçeni nereden bilecek, dedi.

Ya bugün başımdan geçen!

Gözlerine tekrar yaş geldi. Pervin “Aşağıdan odun ve tahta parçası getireyim şimdi sobayı tutuşturayım,” diye kapıyı örtüp dışarı gitti.

O dışarı gidince Fazilet Şimdi gelince sobayı yakmak için ışığa ihtiyacı olacak. Yüzümü görecektir...

Yüzünü ilanihaye¹ herkesten saklayamazdı ya?

Uyur gibi yaparım, diye düşündü.

Kahve getirirken yüzümü görecektir fakat ne olur? Kahveden vazgeçerim.

Hayır, kahveden vazgeçemezdi. Kuvvetini kazanmak için kuvvetli bir kahveye ihtiyacı vardı.

Biraz sonra Pervin’in ayak sesleri merdivende duyulunca, düşündüğü gibi yaptı.

Yorganı başına çekti. Hizmetçi kadın geldi. Odunları odunluğa boşalttıktan sonra elektrik lambasını yaktı.

“Sobayı yakmak için lambayı yakıyorum hanımefendi.”

“Yak.”

Gözlerini kapadı, kolunu da iki gözü üstüne dayadı.

Ve onları Pervin’in gözlerinden sakladı.

Zaten Pervin’in gözleri de onun yüzünü aramıyordu. Şimdi sobanın önüne atılmış sobayı yakıyordu.

Sobayı parlattıktan sonra “Şimdi kahvenizi yapmaya gidiyorum,” diye odadan çıktı. Ve sonra geri dönerek “Üşüdünüzse çay daha iyi değil mi?” diye sordu.

“Hayır kahve istiyorum.”

Kahve geldiği zaman yine kolu gözlerinin üstünde kapalıydı.

“Masanın üstüne bırak,” dedi.

¹ Sonsuza kadar

Pervin kahveyi masanın üstüne bıraktığı zaman içinden iyi ki gelen Gülsüm değil, diyordu. Şimdi ateşimi anlamak için alnımı tutmaya, baş ağrımı geçirmek için kolonyalı bir mendili alnıma koymaya kalkıştı. Ondan yüzümün perişanlığını saklayamazdım.

Pervin yeniden sobayı yakıyordu. Genç kadın kolunu gözünden hiç kaldırmadan “Orta lambayı söndür... Başucundaki lambayı yak,” dedi. “Sonra giderken de kapıyı iyi çek...”

Bu sözle gitmesi lazım geldiğini anlayan hizmetçi kız “Peki efendim,” dedi.

Lambayı söndürdü. Muhterem’in başucundaki lambayı yaktı. Ve arkasından kapıyı ihtimamla kapayarak çıkıp gitti.

Şimdi Fazilet yatağının içinde doğrulmuştu.

Kahve fincanını eline aldı. Kahve istediği gibi koyu ve biraz tatsızdı. Onu birkaç yudumda içti. Biraz kuvvetlenmek ihtiyacıydı.

Sonra bitirince fincanı bıraktı ve yastığı doğrultarak oturur gibi uzandı. Komodinin gözünden el aynasını çıkararak bir daha yüzüne baktı.

Gözleri kırmızı küçük ve şişti. Burnu da kıpkırmızıydı.

Nezle diye onu nasıl aldatayım? Ağladığım besbelli...

Oda ısınmaya başlıyordu. Yataktan tekrar kalktı.

Kendisinin hayret ettiği bir soğukkanlılıkla gözlerinin üstünü ve burnunu pudraladı.

Sokak kapısı çalındığı zaman kalbi yerinden fırlayacakmış gibi vuruyordu.

Kocası acaba hâlimden içinde bulunduğu krizi anlayacak mıydı?

Hayır!

Muhterem anlayamıyordu.

Yukarıya çıktığı, onu yatakta gördüğü zaman bir dakika bile nasıl bir buhran geçirmiş olduğunu anlamamıştı. Bu kırmızı gözleri, bu kırmızı burnu şiddetli bir nezleyle atfediyor, “İyi yaptın da hemen yattın,” diyordu.

Ve suçlu suçlu önüne bakan, genç kadın “Dolaşacak hiç de hâlim yoktu,” diye cevap veriyordu.

“Her şey uzun tipi altındaki gezmeden oldu. O havada gezintiye çıkılır mı?”

“Havalar ısınınca kadar bir daha çıkmayacağım,” diyordu ve *Artık bir daha çıkmayacağım*, diye düşünüyordu.

Çünkü kendisinin niçin gelmediğini anlamak, ondaki son mukavemeti¹ kırmak için muhakkak kendisini bu gezintilerde arayacaktı.

Bu çılgın maceraya atılmamak, bir büyük ateşe düşüp yanmamak için yapacağı tek şey onu bir daha hiçbir yerde görmemeye gayret etmek, nerede onu görmesi ihtimali varsa oraya gitmemekti.

Bu nezle ve rahatsızlık bahanesi onun bu gezintileri böyle terk edişine kocasının nazarıdikkatini² celp etmezdi.

Ondan sonra da artık birdenbire bu itiyadı³ bırakıvermiş olurdu.

Eğer ona gitmemek azminde samimi ise, eğer hakikaten onu bir daha görmemek istiyorsa bunu yapmalıydı?

Aksi takdirde, onunla tekrar karşılaşacak olduğu takdirde bu tesadüfün nasıl bir netice doğuracağını şimdiden kestiremiyordu.

Bugün ona gitmemek için nefsiyle ne çetin bir mücadele yapmış olduğunu biliyordu. Fakat onunla karşı karşıya geldiği zaman aynı iradeyi bulabileceğine itimadı⁴ yoktu.

¹ Direnme
Dikkatli bakış
Alışkanlık
Güveni

Onun tesirine bir daha kapılmamak için akşam gezintilerini birdenbire terk etmişti. Günler geçiyor, hastalığını bahane ederek evden dışarı çıkmıyordu. O hafta mektepten çıktığı günden beri ancak evlendiği hafta ve bir Muhterem'in bu son hastalığında arkadaşlarıyla buluşmaya gitmemişti. Şimdi iki haftalık toplantıya gitmemiş bulunuyordu.

Bu neşeli ve iyi arkadaşları ayrı ayrı kendisini ziyarete gelmişlerdi.

Kendisi eski bütün itiyatlarını¹ bırakmış bulunuyordu.

Ev ile meşgul olmuyor, rahatsızlık bahanesiyle bütün gün oturma odasında koltuğun üstünde üzerinde bir şal, üstünde robdöşambr, ayaklarında terlikler bazı günleri saçlarını taramadan oturuyordu. Hiçbir şeyin hayatta kendisini bu kadar çok sarsacağını, âdeta yıkacağını, kendisini bu kadar perişan edeceğini zannetmemişti. Tamamıyla değişmiş bir insandı. Eskiden onun için ehemmiyetli ve kıymetli olan her şey kıymet ve ehemmiyetini kaybetmişti.

Ne evin intizam ve terkibine ne kendisine, ne de kocasına ihtimam ediyordu².

Hayatı şimdi akşam gezinti saatlerinde kendi kendisiyle mücadele etmekle geçiyordu.

İçinde garip bir emniyetle onun her akşam kendisini aynı yollarda beklediğini düşünüyordu.

Her akşam aynı saatlerde, o gezme saatlerinde onu görmek iştiağıyla³ sokağa çıkmak istediğini hissediyordu.

Ve her akşam o saatlerde nefsiyle çetin bir mücadele ediyordu. Bu, o kadar asabı bozan ve onu üzen bir mücadele

¹ Alışkanlıklar
Özen gösteriyordu
Arzusu

oluyordu ki kocası akşamları döndüğü zaman onu hakikaten yorgun ve hasta bir halde buluyordu.

“Bugün de iyi değil misin yavrum?” sözüne “Hâlâ kırıklığım var,” cevabını veriyordu.

Hâlâ kırıklığı vardı öyle mi? Kocası endişe duyuyordu.

“Hâlâ kırıklığım var diyorsun ve bir doktor görmek istemiyorsun.”

“Canım nezle ve soğuk algınlığı; başka bir şeyim yok ki...”

“Bunu sen söylüyorsun.”

“Ateşim bile yok... Hafif bir nezle geçiriyorum.”

Muhterem bu bitkinliği hep onun kendi hastalığı sırasında geçirdiği şok neticesi olduğunu zannediyor ve bundan büyük bir üzüntü duyuyordu.

Çünkü kendisini bütün büyük hastalık geçirip sıhhatini tekrar kazanan insanlar gibi gayet kuvvetli hissediyordu.

Onun bu hâline tam tezat teşkil edecek bir şekilde karısının kendi hastalığı yüzünden bu kadar harap bir hale gelmiş olmasından da gururla karışık bir azap ve gözlerini yaşartacak bir rikkat¹ duyuyordu.

8.

On beş gün böyle geçmişti.

Fazilet artık bunun böyle devam edebileceğine emniyet getirmiş bulunuyordu.

Büyük bir tehlikeden kendisini kurtarmış ve yuvasını sarsan fırtınanın önüne geçmiş olduğunu vehmediyordu.

Hiçbir şey henüz geçmemişti. Nefsiyle yaptığı mücadeleden o kadar yıpranmıştı ki iradesi çoktan daha hafiflemişti.

¹ Merhamet

En ufak bir sarsıntıda tamamıyla çökecek ve yıkılacaktı.

Onun karlı bir günde, kendisini lacivert *Packard* otomobili içinde Fenerbahçe Stadi'nın kapısı önünde beklediği günün üstünden on altı gün geçmişti.

Mart ayında olduğu için havanın yeni bir kaprisi çoktan karları eritmiş bulunuyordu.

Karayel fırtınası lodosa çevirmişti. Ve beş gün deniz vapur seferlerini aksatacak bir şekilde kudurduktan sonra birdenbire dinmiş, fakat havada lodosun asap bozan bayıltıcı ağırlığı kalmıştı.

Hava güneşli, ağaçlar kışın artık geri dönmeyeceğinden ümitli tomurcuklar nerede ise yaprak fışkıracaktı.

Fazilet kendi kendini mahkûm ettiği bu on altı günlük mahpus hayatından da usanmış gibiydi.

Oturma odasında, sobanın başında geçen bu on altı günden hayatının ne kadar boş, ne kadar hadisesiz, ne kadar alaka vermeyecek kadar tatsız olduğunu hayretle görüyordu.

O bütün hayatı seyrince hiçbir şeye kendini bağlamamıştı. Bir tek meşgul olduğu şey eviydi ve yirmi dört saatlik hayatının yalnız iki üç saatinde bu evle meşgul olduğu takdirde evin alakasını üstünde toplayacak fazla bir işi kalmıyordu.

İki hizmetçi kadın, bir aşçı bir de kendisi sekiz dokuz odalık bir evin intizamını tutmak ve üç hizmetkârla birlikte beş kişilik olan bu ailenin hizmetlerini yapmak için pek çoktular. Bu üç hizmetkârla birlikte işleriyle meşgul olduğu bu evde yapılan şeylerin hayatının bu on üç senesini şimdiye kadar nasıl doldurmuş olduğuna kendisi de hayret ediyordu.

Fazilet sörleri bıraktığı günden beri hiçbir şeyle meşgul olmamıştı.

Okumaya düşkün değildi. Senede çok sözü geçen iki üç kitabı okumak onun okuma ihtiyacını tatmin etmeye kâfi gelirdi

Her gün gazetelere şöyle bir bakardı. Fakat havadislerin başlıklarını okur ve içlerini okumaya alaka dahi duymaz, bu gazetelerde muhakkak birer tefrika takip ederdi. Kadın sayfalarını, bazen de hikâyelerini gözden geçirirdi.

O da her gün değil... Dünya hadiselerini takip etmediği gibi sanat ve edebiyat hareketlerine de tamamıyla bigâneydi¹.

Radyoyu bazen Muhterem dinler, o da karısı müzik veya havadis beklemeye hevesli olmadığı için evde olduğu sıralarda bundan vazgeçerdi.

Evlerine misafir gelip gitmezdi. Sekiz haftada bir Fazilet'in yedi arkadaşı gelirdi.

O gün öğle yemeğine gelirler, akşam çayını içerler ve Muhterem gelmeden evvel çıkar giderlerdi.

Haftada bir akşam annesinin evinde yemek yerlerdi.

Bir akşam da annesiyle babası kendilerine gelirdi. Akşam yemeğini yerler, annesinde oldukları akşam veya kendilerinde bulundukları gece geçildikten sonra tavla turnuvası yapılırdı.

Babası, annesi ve Muhterem politika ve umumi şeylerden bahsetmeye başladıkları zaman bir iş bahane eden Fazilet muhakkak olarak dışarıya bakıyordu. Sonra hemen hemen her gün bir arayla annesine uğrardı.

Fakat bu bazen ayakta beş dakika yapılan en fazla bir saat süren kısa ziyaretlerdi.

Ve bunlar hep böyle aynı çeşniyle, aynı şekilde devam eder giderdi. Bunların içinde yegâne eğlencesi şu akşam gezintileriydi.

O da eğlence sayılmazdı. Sade bir egzersiz, bir spor, bir itiyattı², o kadar...

Fazilet bütün hayatı içerisinde hiçbir zaman bir ertesi gün

¹ Yabancı
Aalışkanlık

için, bir hafta, bir ay, bir sene veya seneler sonra için bir proje yapmamıştı.

Hiçbir şeye erişmek istememişti. Kocasının işlerine bigâneydi¹. Onun böyle olduğunu bilen Muhterem ona kendi işlerinden de bahsetmezdi, onu da bilemezdi.

Hiçbir şeye bağlılığı yoktu. Hiçbir şey ona şayan-ı alâka² görünmezdi, hayatında erişmek istediği bir gaye yoktu.

Giyinmeyi sever, fakat hiçbir şey için kendisini fazla üzmezdi.

Çünkü kocasının kendisine verdiği müreffeh³ hayat içinde her istediği şeyi kolaylıkla yapan bir kadındı. İsteddiği elbiseleri, istediği zaman yaptırabilirdi. Ev içinde almak istediği herhangi bir şeyi de yine tereddütsüz ve birtakım hesaplar yapmaya lüzum hissetmeden alabilmekteydi.

Tiyatro müzik de sevmediğine göre onu işgal edebilecek hiçbir şey yoktu.

Davetlere gitmezler, poker, briç partileri yapmazlar, insanlardan uzak ve evleri içinde yaşarlardı.

Ve şimdiye kadar Fazilet kendisinin böyle zarif bir nebatın⁴ bir saksı içinde yaşayıp yeşermesi gibi, evinin içinde bir nebat hayatı geçirdiğini hiç de fark etmemişti.

Şimdi, onu tanıdıktan ve ondan kendisini kurtarmak için çabalamaya başladıktan sonra ve bu mücadelenin kendisini içine attığı yeis⁵ içinde bu buhranın sadmesinden⁶ kurtulabilmek için hayatında dört elle sarılabileceği hiçbir şey olmadığını ümitsizlikle görüyordu.

Ve bunun için kendisini sabit bir fikir hâline gelen bu

¹ Yabancı
İlgiye değer
Varlıklı
Bitki
Üzüntü
Sarsıntı

 mitsizliğinden sıyrılamadığı için nam tenahi¹ bedbaht ve çaresiz hissediyordu.

On be  gün sobanın başında oturmuş ve hiçbir şey yapmamış olduğunu ve buna rağmen evde bir kıyamet kopmadığını gördükçe de ev i lerinin kendi olmadan yapıldığını anlıyor ve hayatının birinci planında gelen bir me galenin hakikaten bütün hayatını işgal edecek bir ehemmiyette olmadığını tespit ediyordu.

Onu tanımadan evvel, onun cüretkâr kolları arasında bir an yeni bir dünyanın ışıklarını görmeden evvel o bu hayatının ne kadar sönük, karanlık, ı ıksız ve manasız olduğunu bilmiyordu.

Onun randevusuna gitmediğinin üzerinden on altı gün geçmişti. Bej y n elbiseleri içinde oturma odasının sobası başında oturmuş duruyordu. Saat  Ğleden sonra    olmalıydı.

Kapı  alındı.

Günün o saatinde eve kimse gelmezdi.

Acaba kimdir? diye düşündü.

Ta lıkta Gülsüm' n ayak sesleri vardı. Kapı açılmıştı. Fakat oda kapısı kalın olduğu için seslerin ne konuştuğunu duyamamı tı.

Mühim bir şey olursa Gülsüm' n kendisine haber vereceğini bildiği için çoktan alakasını bu kapı  alınmasından uzakla tırmı tı ki... Gülsüm odanın kapısını açtı. Yavaş bir sesle "Hanımefendi," dedi. "Bir bey gelmiş, sizi görmek istiyormu ."

"Bir bey mi?"

"Evet..."

"Kimmi ?" diye sordu.

"Doktormu ."

¹ Sonsuz

“Doktor mu? Ben doktor çağırtmadım ki...”

Bir an durdu. *Belki Muhterem göndermiştir*, diye düşündü. Onun bu hâlinin ruhi bir buhran olduğuna anlamıyor, sıhhatinin bozukluğuna hükmederek ne zamandan beri kendisini doktora götürmek istiyordu.

Fakat Fazilet’in mukavemeti¹ ile karşılaşılıyordu. Onu götürmeyeceğini anlayınca iki gün evvel “Eve bir doktor getireceğim,” demişti. Herhalde bir doktor yollamış olacaktı. Salonun soğuk olduğunu düşündü ve “Buraya al...” diyerek yerinden doğruldu.

Bütün kadınlarda olan insiyaki² bir hareketle saçlarını ve belinin kemerini düzeltti, Gülsüm gitmişti.

Bir iki dakika sesi gelmedi. Herhalde doktor palto ve şapkasını portmantoda bırakmıştı.

Zavallı Muhterem, diye düşündü. *Doktora ben ne söyleyeceğim? Hasta değilim ki...*

Kapının önünde ayak sesi oldu, kapıya vuruldu.

“Giriniz!”

Kapı açıldığı zaman Fazilet oraya yıkılacağını zannetti.

Gözlerine inanamıyordu. Bu olur şey değildi.

Ve olmuştu. O... Aman yarabbi! Kapının çerçevesi içinde duran oydu.

Hürmetkâr bir selamla eğiliyordu.

Fazilet düşmemek için koltuğun arkasını tutmuştu.

Korku, şaşkınlık ve sonsuz bir sevinç kalbini kaplamıştı.

Bu ne cüret, diye düşünüyordu. *Bu ne cesaret yarabbi!*

Ne yaptığını bilmez bir halde onun selamına başıyla mukabele etti³. Sonra bir el hareketiyle Gülsüm’e çekilmesini işaret etti.

Kapı kapanınca “Siz... Siz,” diye kekeledi.

¹ Karşı koyma
İç güdüsel
Karşılık vermek

“Evet benim... Sizden habersiz kalmaya tahammül edemedim. Hasta olduğunuzu işittim.”

“Fakat bu ne cesaret,” diyordu.

Ve o ağır adımlarla kendisine doğru ilerliyordu.

“Böyle hareket etmeme amil¹ siz oldunuz.”

“Niçin geldiniz? Böyle şey olur mu?”

Şimdi ta yanındaydı ve içinde samimi bir ses *Ne iyi etti de geldi*, diyordu. Evet, bütün bu hareketin çılgınlığına rağmen... *Ne iyi etti de geldi*, diyordu.

Ne kadar güzel, nasıl harikuladeydi.

İri, uzun vücudu ve o akıl almaz derecede manalı ve çekici gözleriyle...

Onu seviyorum! Anlaşılmaz bir şey... Tanımadan, bilmeden onu seviyordum.

“Ne kadar solgunsunuz... Çok mu hastadınız?”

“Hayır, hasta değilim.”

Ellerini uzatmıştı. Onun iki elini birden tutmuştu.

“O halde niçin o gün beni beklettiniz... Niçin gelmediniz? Ve bir daha niçin dolaşmaya çıkmadınız?”

“Anlamıyor musunuz?” diye inledi. “Niçin olduğunu anlamıyor musunuz?”

O kendisini göğsü üzerine doğru çekiyordu.

Burada kendisiyle Muhterem’e ait olan bu odada, aman yarabbi!

Ve o, bu göğse doğru kaymamak, başını onun kalbi üstüne dayamamak için kendinde kuvvet bulamıyordu.

Müthiş bir haz veren bir teslimiyet içinde onun göğsüne alnını dayıyordu.

Ve onun kollarının beline dolandığını ve vücudunu şiddetle sardığını hissediyordu. “*İkimiz de deliyiz*,” diyordu. “Hele ben...”

¹ Sebep

“Siz de beni istiyorsunuz... Siz de beni istiyorsunuz Fazilet! Bütün bunlar ne için? Söyleyiniz... Bütün bunlar ne için? Niçin kendinize ve bana eziyet ediyorsunuz? Niçin bu hissinize mukavemet ediyorsunuz¹?”

“Ben evliyim,” diye kekeledi. “Ben evli bir kadınıam.”

“Bu bedbaht olmak ve bedbaht etmek için kâfi bir sebep mi?”

“Neler söylüyorsunuz?”

Onun çenesinden iri ve ateşli elleriyle tutmuştu.

“Birbirinden bu kadar haz eden iki insanın daima birbiriy-le karşılaşmak imkânını bulduklarını mı zannediyorsunuz? Aramızdaki şeyin ne müthiş bir duygu olduğunu anlamıyor musunuz? On beş gündür yalnız sizi düşündüm.”

Onun yüzüne bakıyordu. Gözlerinin etrafında siyah bir halka vardı. Yüzü solgundu, gözlerinde derin ve elemli bir mana vardı.

“Birbirimizi tanımıyoruz bile,” diye fısıldadı. “Birbirimizi hiç tanımıyoruz.”

“Birbirimizi seviyoruz, bu kâfi değil mi? Bütün insiyaklarımızla² bütün varlığımızla bütün kat kat derdimizle ve bütün insanlık ve hayvanlığımızla birbirimizi anlıyoruz. Gözlerimizin bakışları birleştiği zaman... Ellerimiz ellerimize dokunduğu, dudaklarımız birbirini bulduğu zaman, işte bana lazım olan eş, diyoruz.”

Yalan söylemiyordu. Bu korkunç bir şeydi. Ve böyleydi. Fazilet “Korkunç derecede doğru söylüyorsunuz,” diye inledi. “Sizi tanımıyorum ve sizi sevmek için, sizi tanımaya ihtiyaç hissetmiyorum. Ben deliyim. Ben hastayım. Bana acıyınız ve beni bırakınız... Bırakınız... On beş gündür neler çektiğimi kimse bilemez, kimse tahmin edemez.”

¹ Karşı koyma
İç güdü

“Aynı şeyleri çekmiş olan ben biliyordum Fazilet.”

Kolları hafif hafif titriyordu. Ve hakikaten o da müthiş bir hastaya benziyordu.

“Sizsiz yaşayamayacağımı anlıyordum. Yaşamak için size ihtiyacım var. Bu bir fikrisabit¹... Bu bir cinnet belki, fakat ne yapayım elimde değil. Kendinizi ve beni bedbaht etmeye hakkınız yok.”

Fazilet başını öne eğmek istedi. O bir kolla beline sarılmakta devam ediyor, öteki eliyle çenesini sımsıkı tutmuş, gözlerinin içine bakıyordu. Genç kadın büyük bir yeis² içinde onun gözlerine bakarak “Ben evliyim,” diye inledi. “On üç senedir evliyim. Kocama ihanet etmek, evime yalanı sokmak istemiyorum.

Gözlerine yaşlar dolduğunu hissetti.

“Onu gülünç ve bedbaht etmeye hakkım yok.”

“Kendinizi ve beni bedbaht etmeye neden kendinizde hak buluyorsunuz?”

“Kendisini iki erkek arasında paylaştıracak kadın ben değilim,” diye inledi. “Ben bunu yapamam.”

“Sizden bunu kim istiyor ve böyle bir taksime razı olacağımı size kim söylüyor?”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Sizi seviyorum Fazilet... Sizi ölesiye seviyorum. Siz beni anlamıyorsunuz... Beni tanıımıyorsunuz... Benim hakkımda bir fikriniz yok. Fakat ben sizi anlıyorum, tanıyorum, sizin bütün hayatınızı biliyorum. Nasıl yaşadığınızı, neler düşündüğünüzü, neler sevdiğinizi her şeyi, her şeyi biliyorum. Sizinle yakından alakadar oluyorum. Çünkü sizi seviyorum.”

Hep ayakta ve hep onun kolları arasında duruyordu.

“Siz de beni biraz tanıyınız. İsmimin Mazlum olduğunu size söyledim. Soyadım Silahşeroğlu’dur. Hekimlik tahsilimi

¹ Saplantı
Üzüntü

Amerika'da yaptım. Otuz beş yaşındayım. Annem, babam ve kardeşim yoktur. Cağaloğlu'nda bir muayenehanem var. Zengin bir ailenin çocuğuyum. Ve iyi kazanan bir doktorum. Bu içtimai¹ hâlimdir. Sıhhatli bir insanım, hiçbir hastalığım yoktur. Ailemden de irsen² tevarüs³ edebileceğim bir hastalık yoktur. Ahlakıma gelince, oldukça basit tür insanım. Hayatta gayeme doğrudan doğruya erişmek isterim. Dolambaçlı yollar, hileler bilmem. Bir şey istedim mi onu hakikaten ister ve onu elde etmek için bütün çarelere başvurmaktan çekinmem. Lüzumsuz hicaplarım⁴, manasız çekingenliklerim yoktur. Hissettiğim duyguları izhar etmekten⁵, iştiağ⁶ ve isteklerimi tatmin etmek ve tatmin yoluna gitmekten beni en ufak bir iç sızı men edemez. Olduğum gibi, iyi veya kötü kendimi göstermekten çekinmem. Hayatın beni idare etmesini, tesadüflerin beni hayatta şu veya bu yola sevk etmesini istemem. Hayatı kendi ellerime almak ve kendim ona dilediğim istikameti ve rotayı vermek isterim. Bilmem size kendimi mümkün olduğu kadar iyi anlatabiliyor muyum?”

“Sizi çok iyi anlıyorum,” dedi. “Zaten sizin böyle olduğunuzu düşünüyordum.”

“Size ne dedim? Bizim anlaşmak için diğer insanlar gibi uzun uzun konuşmaya ve birbirimizi uzun zaman tanımayaya ihtiyacımız yok. Biz birbiri için yaratılmış ve birbirini tamamlayan, birbirine muhtaç olan iki insanız. Siz müteredditsiniz⁷ Çocukluğunuzdan beri başınıza doldurulmuş bin türlü batıl fikirlerin tesiri altında bulunuyorsunuz. Evlisiniz; kocanızı, onu ne kadar sevmeseniz, sadakate mecbur hisse-

¹ Sosyal
Kalıtım yoluyla
Miras olarak geçme
Utanma
Açığa vurma
Arzu
Kararsız, tereddütlü

diyorsunuz kendinizi. Fazilet, sizi kocanızdan kurtaracak, iradenize hükmedip size yapmanızın makul olduğu şeyi yaptıracak, iradesi kuvvetli bir insana muhtaçsınız. Bu benim.”

“Neler söylüyorsunuz?” diye tekrarladı.

“Bu benim diyorum... Bana inanınız... Sizi ölesiye seviyorum. Ve beni sevdiğinizi hissediyorum. Bebek değilim. Hayatımda birçok kadın macerası geçirmiş bir insanım. Sizden başka çok kadın tanıdım...”

Fazilet büyük bir kıskançlıkla yandı ve “Bunları bana anlatmayınız,” diye inledi.

Ve sesinin hırçınlığına, kalbindeki bu hisse şaşıp kaldı.

“Bunları size anlattığımın sebebi, size karşı olan duygunun şiddetini size söylemek içindir. Bütün bu tanıdığım kadınların hiçbirisi benim kalbimde sizin yakmış olduğunuz ateşi... O büyük ateşi yakmadı. Sizi gördüğüm andan beri ben şimdi bir başka adamım. Sizi gördüğüm günden beri yaşadığımı hissediyorum. Sizi gördüğüm günden beri hayatıma bir mana geldi. Bu aşkım, evet büyük kelimelerden çekinmeyeceğim, bu aşkım bana diğer kadın münasebetlerimin ne kadar küçük ve ehemmiyetsiz şeyler olduğunu anlattı. Hiçbir kadın damarlarımda sizin yarattığınız ateşli kasırgayı yaratamadı. Sizi çıldırasıya seviyorum. Sizi istiyordum. Benim olacaksınız. Bana ait olacaksınız.”

Onu kolları arasında daha kuvvetli sıkıyordu. Ona eğiliyor, tıpkı güvertede olduğu gibi alnından, şakaklarından, kulaklarının dibinden, boynundan öpüyordu.

Ve Fazilet burada, Muhterem’in evinde, Muhterem’in oturma odasında, müşterek hayatlarının bin bir hatırasıyla dolu bu odada her şeyi kendisine unutturan bir cinnetle onun boyuna kollarını doladı.

Ve dudakları dudaklarına değdiği zaman onun öpüşüne çılgın bir ateşle dudakları cevap verdi.

Hayır! Ona mukavemet edemeyecekti¹.

Onu müthiş seviyordu. Bütün vücudu onun için yanıyordu. Ve gözünde en ufak bir şeyin kıymeti kalmamıştı. Bütün iradesi erimiş ve kanı zehir gibi acı, bütün vücudunu âdeta dağlıyordu. Taşlıktan geçen Gülsüm'ün ayak sesi birdenbire onun aklını başına getirdi.

Dudaklarını onun dudaklarından kurtardı. Bir adım geri çekildi.

“Hizmetçi galiba kahve getiriyor,” diye mırıldandı ve başı o kadar dönüyordu ki ayakta duramadı, koltuğun üzerine düşer gibi oturdu.

“Rica ederim,” dedi. “Siz de şöyle karşıma oturunuz.”

O da telaşla karşıdaki koltuğa oturdu ve ikisi de acele ile dağılan saçlarını, yakalarını düzeltirken kapıya vuruldu.

“Giriniz!”

Kahveyi Gülsüm odaya getirdiği zaman ikisi de sapsarıydılar ve konuşamıyorlardı.

Odada garip bir sessizlik vardı. Fazilet bir şeyler söylemek istiyor, hizmetçi bir şey anlamasın istiyor fakat söyleyecek söz bulamıyordu.

Sade sakın yapmaya gayret ettiği bir sesle “Doktor beye sigara da ver,” dedi.

“Siz içmiyor musunuz?”

“Hayır.”

“Daha iyi.”

Gülsüm kahveleri bırakmıştı, sigara kutusunu Mazlum'a uzattı. O bir sigara aldı, Gülsüm kibrit çakıp yaktı.

O odadan dışarıya çıktığı vakit daha bir müddet ikisi konuşamadılar, Fazilet hiçbir şey düşünmüyordu. Kendinden geçmiş bir haldeydi.

Onu tanıdıkça daha beğendiğini hissediyordu. Bunun sonu ne olacaktı?

¹ Boyun eğmeyecekti

Esasen bu kadar yakınlık bir ihanet değil miydi?

Hâlbuki bundan sonra daha müthiş bir ihanete, hakikaten ihanete doğru gidiyorlardı.

Kabil¹ değil kendimi iki erkek arasında paylaştıramam, diye tekrar düşündü. Bu iğrenç bir şeydir.

“Görüyorsunuz,” diye mırıldandı, “hizmetçinin gelişi bizi ne halde bıraktı, inanınız bana... Ben bu vaziyetlerden daha dürüst durumlara layık bir kadınıam.”

“Sizi saymıyor muyum zannediyorsunuz?”

“Bilmiyorum. Yalnız sizden ricam, beni bırakmanızdır. Size karşı ben kendi kendimi koruyamıyorum. Size karşı kendimi koruyamayacak kadar...”

Sustu. Son söz boğazında düğümlendi. Fakat onun cümlesini Mazlum bitirdi.

“Beni seviyorsunuz.”

“Evet... Maalesef evet...”

Yine sustular. Dakikalar geçiyordu. Onun ziyareti ne kadar sürebilirdi. Genç kadın ona “Ne kadar güç bir vaziyette olduğumu görüyorsunuz,” dedi. “Kocama yalan söyleyeceğim, hizmetçilerime yalan söyleyeceğim, herkese, herkese yalan söyleyeceğim.”

“Hayır Fazilet, kimseye yalan söylemeyeceksin,” dedi. Ona sen diyordu. Bu ne tatlı bir şeydi.

“Peki,” diye mukabele etti². “Mademki siz de yalan söylemeye mecbur olmayacağımı kabul ediyorsunuz, demek siz de benim gibi artık bu işi burada kesmek lazım geldiğini kabul ediyorsunuz.”

“Hayır,” dedi. “Kocana yalan söylememeni kabul ediyorum, ona hakikati söyleyeceksin.”

“Hangi hakikati?”

Faziletin vücudu titredi.

¹ Mümkün
Karşılık vermek

“İhanet etmeden hakikati söyleyeceksin ve ona ait olduğun zamanlarda bana ait olmayacaksın. Ona her şeyi söyledikten sonra bana geleceksin.”

“Neler söylüyorsunuz?”

“Evet... Ona birbirimizi sevdiğimizi, birbirimizden ayrılmak istemediğimizi, birbirimizi severek yaşamak istediğimizi söyleyeceksin ve sonra evi terk edeceksin, bana geleceksin.”

“Olmaz şeylerden bahsediyorsunuz,” dedi. “Ben kocama nasıl olur da bunları söylerim?”

“Mademki beni sevdiğinizi söylüyorsunuz ve mademki yalan istemiyorsunuz...”

“Fakat bütün bunlar... Bunlar nasıl olur?”

“Bütün bunlar olacak Fazilet.

Bu sözü söylerken hakikaten ona iradesini telkin etmek isteyen bir sesle söylemişti.

“Sonra ne olacak?” diye genç kadın inledi.

“Evinizi terk edip bana geleceksiniz!”

“Fakat bu nasıl bir rezalet olacak?”

“Ne rezaleti? Siz bana gelir gelmez hemen boşanma davası açacağız. Ve boşanma kararı alır almaz sizinle evleneceğiz ve o zaman ortaya çıkacağız.”

“Bunları düşünerek mi söylüyorsunuz?”

“Bunları günlerden beri düşünüyordum.”

“Mazlum... Bunların olmaz şeyler olduğunu anlamıyorsunuz?”

“Anlamıyorum. Bunlar niçin olmaz şeylerdir?”

“On üç senelik evliyim.”

“Onu sevmiyorsunuz, beni seviyorsunuz.”

Allahım bunu nasıl katiyetle söylüyordu. Ve bundan nasıl emin olabiliyordu. Onu sevmemek...

Hayır... Bunda yanılıyordu, onu seviyordu. Hem de kuvvetle seviyordu. Fakat bir başka sevgi ile...

“Hemen benimle geleceksiniz... Hemen ona hakikati söyledikten sonra...”

“Fakat ben... Ben ona nasıl hakikati söyleyebilirim? Düşününüz... On üç senelik evliyiz.”

“Ne çıkar?”

Allahım ne kadar garip bir insandı. Gayesine ne kadar doğrudan doğruya bir yürüyüşü ve hayatta istediği şeyleri tahakkuk ettirmek¹ için o gayeden başka olan her şeyi nasıl bir istihkar edişi², görmeyişi, fark etmeyişi vardı.

“Ben kocamı, evimi bırakıp size gelip sizinle nasıl yaşarım? Herkes ne der? Ailem... Eşim, dostum?”

“Boşanma kararı alıncaya kadar kimselere görünmezsiniz. Ortadan yok oluverirsiniz. Sizinle birlikte İzmir’e gideriz.

“İzmir’e mi?”

“Evet... Yani İzmir’den Ödemiş’e gideriz. Ödemişli olduğumu size söylemeyi unuttum galiba. Orada benim civar köylerde babadan kalma ufak bir çiftliğim var. Orada kalırız. Boşanma davası bitinceye kadar da kimse sizin adresinizi ve nerede olduğunuzu bilmez. İş bir avukata veririz o takip eder.”

Bütün bunları hakikaten düşünüyor mu? Ciddi mi konuşuyor? diye birkaç defa kendi kendine soruyordu.

Fakat tereddüde lüzum yoktu. Şimdi oturduğu koltuktan kalkmıştı. Onun yanına gelmişti. Yerdeki küçük tabureyi ayakları dibine çekmiş oraya oturmuştu. Arada bir elbisesi üzerinden diz kapaklarını öpe öpe konuşuyordu.

Bütün bunları hemen şimdi düşünmediği bu projelerinin bütün teferruatımdan belliydi. Kendisine “Seninle bugün bundan konuşmaya geldim,” diyordu. “Hakikaten birbirini seven iki insanın böyle lüzumsuz bir eğlence içinde yaşamasında mana bulamıyorum.”

¹ Gerçekleştirmek
Küçümseme

Ne güzel konuşuyordu. Ve ikide bir diz kapaklarına değen dudaklarının harareti elbisesinin üstünden duyuluyordu.

Şimdi hizmetçi gelebilir kahve fincanlarını almak için, diye düşündüğü halde onun oradan kalkmasını istemiyordu.

Gür saçları arasına parmaklarını geçirmişti. Ve bu yabancı adamı nasıl okşadığına şaşmadan onun saçlarını okşayarak proje, plan ve vaatlerini dinliyordu.

Şimdi bahardı. Ödemiş'teki çiftliğe hemen gideceklerdi.

O hepsini düşünmüştü.

Vapurla gitmelerini tercih ediyordu. Üç gün sonra İzmir'e bir vapur vardı.

"Onunla konuşursunuz," diyordu. "Ve sonra evi terk edip vapura gelirsiniz.

"Bu olur bir şey değil..."

Onun iki elini tutuyor, avuçlarına yüzünü dayıyor ve sıra ile bir sağ ve bir de sol avcunu öperek "Olacak... Olacak... Olacak," diyordu. Ve onun dudakları tenine temas edince "Olamaz," sözünü olanca katıyetle telaffuz edemiyordu. Sadece "Nasıl olur?" diyordu. "Nasıl olabilir?"

"Olacak... Bu lazım. Bu olacak, bu akşam ona her şeyi söyleyeceksin."

"Söyleyemem."

"O halde hiçbir şey söyleme, evde bırakarak doğru rıhtıma gel. Yarından biletleri alırım istersen, ona bir mektup bırak."

"Bu olmayacak şeylerden nasıl bir ciddiyetle konuşuyorsun?"

Şimdi onun elleri ellerini bırakmıştı. Beline doğru yükseliyordu. Belini tutuyordu. Beline sarılıyordu. Başını ona doğru kaldırıyor ve dudaklarıyla onun dudaklarını arıyordu.

Ve o böyle yaparken, Fazilet kendisinde mevcut olduğundan şüphe etmediği bir mecalsizlik ve pervasızlıkla ona doğru kendi eğiliyor, onun saçları içine gömülen parmaklarıyla

saçlarını çekiştirerek dudaklarını onun dudaklarına yaklaştı-
rıyordu.

Ve onun öpüşünün verdiği yarı sarhoşluk içinde *Her şey
olacak, diyordu. Olmayacak şey artık ondan ayrılmamdır.*

Onun dudakları dudaklarına değince bunun böyle oldu-
ğuna kendi de iman ediyordu.

Taşlıkta yine bir ayak sesi oldu.

“Gülsüm fincanları almaya geliyor,” diyen genç kadın el-
lerini onun saçlarından çekti. Genç adam yerinden kalkarak
acele ile eski yerine oturdu.

Kapıya yeniden vurulmuştu.

“Giriniz!”

Gülsüm içeriye girdi. Bu uzun müddet kalan yabancı ziya-
retçiye ve hanımının yüzüne acayip acayip baktı ve fincanları
almadan evvel sobayı tekrar alevlendirdikten sonra çıkıp gitti.

O odada iken ikisi de konuşmamışlardı. Konuşacak söz ve
soğukkanlı ses bulamamışlardı.

Hizmetçi gider gitmez Fazilet yerinden kalktı.

“Nerede ise kocam gelecek, akşam oluyor,” dedi. “Gitmen
lazım.”

Kendisinin de ona sen diye hitap etmekte oluşuna kendisi
şaşıyordu.

Şimdi bu adam ona şu dakikada dünyada herkesten yakın
geliyordu. Hatta Muhterem'den bile...

Onunla birlikte Muhterem hakkında da konuşuyorlar.
Onunla birlikte bütün hayatları için herkesten hatta annesin-
den gizli kararlar alıyorlardı. Veya almaya kalkışıyorlardı.

O da ayağa kalkmıştı.

“Gideyim, peki,” dedi. “Fakat artık üç gün sonra bir daha
birbimizden ayrılmamak üzere buluşuyoruz değil mi?”

“Söyle, tereddüt etmiyorsun değil mi? Geleceksin değil mi?”

Şimdi yine onun yanındaydı.

“Kabul ettiğini söyle, hemen gideyim,” dedi.

Evet diyemiyordu. Hayır diyemiyordu.

“Düşüneyim!” dedi. “Düşüneyim.”

“Yarın akşam seni orada, son konuştuğumuz yerde bekleyeceğim, geleceksin değil mi?”

Birden Fazilet onun ellerini tuttu, biraz geri çekildi ve uzun zaman düşündüğü bir şey söyler gibi “Evet,” dedi, “yarın akşam geleceğim ve sana son kararımı söyleyeceğim. Eğer seninle gitmeyi kabul edebileceksem o zaman senin sözünü dinleyeceğim ve o vapurla seninle buradan ve herkesten uzaklaşarak gideceğiz. Eğer kabul edemezsem... Eğer yapamayacaksam... O zaman bana söz ver, beni bir daha aramayacaksın... Çünkü bu tereddütler, anlıyor musun? Bu tereddütler bitmeli... Çok ıstırap çekiyorum.”

Onun yüzüne baktı. Gözlerinin etrafı simsiyahtı. Rengi solgun ve ağır bir hastalıktan kurtulmuş gibi bu son on beş gün içinde erimişti.

“Hakkın var,” dedi.

“Yarın akşamı bekle... Yarın akşama kadar beni kendi hâlime bırak. Yarın akşam kararımı vereceğim. Bu karar müspet de menfi de olsa sana geleceğim.”

O son defa kendisini kolları arasına alıp dudaklarından uzun uzun öptü ve çıkıp gitti.

O kapıdan çıktığı zaman Fazilet *Onu bir daha görmemeye, son defa görmeye hiçbir zaman razı olamayacağım*, diye düşündü ve o daha köşeyi dönmeden, onun çılgın tekliflerini kabul ettiğini ve onunla gitmeye karar verdiğini anlamış bulunuyordu.

Ona hakikatleri söylemek...

Hayır! İşte bu mümkün olamayacak olan şeydi.

Kocası eve gelmeden evvel Gülsüm'ü çağırdı.

"Gülsüm," dedi. "Kendimi birkaç gündür pek rahatsız hissettiğim için bir doktor çağırttım."

"Bir şeyiniz var mıymış hanımefendi?"

"Evet... Asabım çok bozukmuş, o da zafiyetten ileri geliyormuş."

Hizmetçisine yalan izahat verecek kadar küçüldüğünü görerek yüzü kızardı ve yüzünün kızardığını ona göstermemek için başını yana çevirdi.

"Bey, biliyorsun, beni çok merak ediyor. Şimdi doktor çağırtacak kadar kendimi rahatsız hissettiğimi öğrenirse çok üzülür... Bugün doktor geldiğini kendisine söyleme."

"Söylemem hanımefendi."

Ona hakikati söylemek... Bu pek müşkül¹ bir şey olacaktı.

Bu yalan içinde yaşamaktansa hakikati söyleyip vicdan azabından kurtulmak en makulü değil miydi?

Acaba ona hakikati söylediği zaman vicdan azabından kurtulmuş olabilecek miydi?

On üç senelik kocasının hayal kırıklığı, felaketi ve kendi on üç senelik yuvasının enkazı üstüne kurulacak bir münasebet de hakiki bir saadet olacak mıydı?

Muhterem'den ayrılmak... Onu hayatından büsbütün silip atıvermek...

Yok canım, diyordu. O geleceği vapuru kaçırıp bir saat gecikse meraktan ölürüm ben. Ondan ayrı nasıl yaşarım?

¹ Zor

O halde ne olacaktı? Ondan ayrılamazsa ne olacaktı? Mazlum'u tamamıyla terk etmesi ve bir daha onu görmemesi mi icap ediyordu?

Yahut Mazlum'a "Kocamdan ayrılamıyorum... Senden de ayrılamayacağım. Buna bir çare bulalım," mı diyecekti? Kendisini iki erkek arasında paylaşamayacağını söyleyen yine kendisi değil miydi?

Mazlum'la olan münasebeti henüz o kadar ilerlememiş olduğu bu zamanda bile kocası karşısında duyduğu hicap¹ ve vicdan azabı bu kadar şiddetli iken daha ileride, onun kollarına kendisini tamamıyla terk ettiği zaman ne olacaktı?

Günahın haşmeti içinde bu evin içinde nasıl dolaşacaktı? Nasıl her iki erkeğe hoş görünmek için, her ikisini de kırmamak için mütemadiyen yalan söyleyecekti?

Bu taksimde kendi haysiyetini kirleten, iffetini kirleten bir levs² vardı.

Hayır... Ben bunu yapacak tiynette bir kadın değilim, diye düşünüyordu. Yoksa bundan on altı gün evvel onun davetine koşardım.

Fakat ondan kendisini nasıl koruyacaktı?

Onu görmemek için gezintilere çıkmıyordu. On beş gündür kendini evine hapsetmişti. Ve Mazlum, Fazilet evinden çıkmadığı için büyük bir fütursuzluk ve cesaretle evinin kapısına kadar gelmiş ve onu bu evin içinde bile aramıştı.

O halde ne yapacaktı? Ne yapmalıydı?

Artık utanıyordu. Sevgilisini kocasının evine kadar getirmişti. Burada aile portreleri önünde Muhterem'in kendisini kucakladığı, sevdiği müşterek³ hayatlarının mühim bir kısmının geçtiği bu odada onun kendisine sarılmasına, dudaklarını, boynunu, yüzünü, gözünü öpmesine müsaade etmişti.

¹ Utanç
Kir, pislik
Ortak

Hatta müsaade etmek ne kelime... Kendisi onun saçlarını okşamış, onun boynuna kollarına dolamış ve onun dudaklarını dudaklarıyla aramıştı.

Şimdi yine aynı odada, aynı koltukta oturuyor, Muhterem'in dönüşünü bekliyordu.

Artık kocasıyla arasında bir daha onların müşterek yaşamalarını çok müşkül¹ kılacak birtakım hatıralar vardı.

Ona güvenip de kocasına bu hakikatleri söyleyebilir miydi?

Samimi miydi? Doğruyu mu söylüyordu? O kocasına her şeyi söyledikten sonra bir daha aynı samimiyetle onu karşısında bulmamasına imkân var mıydı?

Hayır!

Muhterem akşamüstü eve geldiği zaman karısını oturma odasında bir aşağı bir yukarı gezerken buldu. Kendisini kapıdan karşılamamış ve onu selamlamak için yanına gelip alnından öpmek istediği zaman bir adım geri çekilmişti. Muhterem hayretle “Hayrola nen var?” diye sordu.

“Bir şeyim yok... Daha doğrusu bir şeyim var Muhterem.”

Kendi sesine ve kendi sözüne, bir başkasının tanımadığı sesini ve hiç beklemediği bir sözünü dinler gibi hayret ediyordu.

“Söyle,” dedi, “sende bir fevkaladelik var. Hasta mısın?”

“Hayır... Yahut evet... Bir buhran geçiriyorum. Anlamıyorum musun? Bir buhran geçiriyorum.”

Konuşacak mıydı? Bu cesareti nereden kendisinde buluyordu? Hayır, artık iş bitmeliydi. İş bitmeli...

“Nasıl bir buhran?”

Mazlum'un kendisinden istediğini yapacaktı. Ona “Seni artık sevmiyorum, bir başkasını seviyorum ve onunla yaşa-

¹ Zor

mak için bu evden gideceğim, senden boşanacağım,” diye-
cekti.

Mazlum bunun kolaylıkla söylenebileceğini zannediyordu. Fakat işte orada kocasının karşısında duruyordu ve bu kelimeyi sarf edemiyor, bunu söyleyemiyordu. Lakırdıyı açtığı¹ halde... Sanki kendisine birisinin yardım etmesini ister gibi etrafına bakıyordu.

On üç senelik hayatının başlıca dekoru olan bu oda, onunla öpüşmesine şahit olan bu oda...

Hayır... Ne yapacağını bilmiyordu.

Muhterem “Nen var?” diye ona yaklaştı. Kucaklamak isterken o şiddetle geri çekildi.

Bu adamı bu kadar aldatmak biraz evvel bir başkasına verdiği bu dudakları onun öpmesine müsaade etmek çok büyük bir alçaklık değil miydi?

Onun her şeyi bilmesi, kendisinden nefret etmesi, kendisinin aşkına ve saygısına layık olmayan bir kadın olmasını anlamasını istiyordu.

Kendisi sanki Muhterem’in annesiymiş ve ona bu muameleyi yapan bir başka kadınmış gibi ondan yana çıkıyor ve kendi kendisinden nefret ediyordu.

Bu pek garip bir histi.

Bunu ona söylemek ve göğsüne vurarak “Bu kadını görüyor musun, bu kadını? Bundan bir saat evvel bu odada bir başka erkeğin boynuna kollarını dolamış, onun dudaklarına dudaklarını uzatıyordu. Kov onu buradan! O sana layık değil!” diye bağırarak istiyordu.

Kocası “Ne oluyorsun Fazilet?” dedi. “Seni anlayamıyorum. Bir şey mi var? Bana dargın mısın? Sana ne yaptım?”

Karısını kendisine karşı böyle sert ve hiddetli yapacak nasıl bir kusur işlemiş olduğunu zihnen araştırıyordu.

¹ Laf açmak

Hiçbir şey yapmamıştı. Bu sabah da her sabahki gibi birbirlerinden muhabbetle¹ ayrılmışlardı.

Bu ne demekti?

Fazilet iki eliyle yüzünü kapamıştı.

Birdenbire ona böyle bir çıkış yapmış olmanın şaşkınlığı içindeydi.

Hayatında hiçbir büyük jest yapmamış olan, hiçbir büyük hareket yapmaya iktidarı olmayan zayıf iradeli, vasat, mütereddit² kimselerde görünen bir pişmanlıkla orada duruyor, sözünü sonuna getiremeyeceğini anlıyor, onun yüzüne bakmaya cesaret edemiyordu.

Fakat bundan sonra susmasına imkân bulunmadığını da kendi kendine teslim ediyordu.

Şimdi, şu anda kendisini bu müşkül³ durumdan kurtaracak bir söze ihtiyacı vardı.

Ve bu söz ağzından gayriihtiyari⁴ olarak döküldü.

“Sana dargın değilim,” dedi “sadece çok fena bir ruh buhranı geçirmekteyim. Şimdi seninle konuşamam anlıyor musun?”

“Bugün bir şey mi oldu?”

“Belki...” dedi. “Belki...”

Eliyle yüzünü kapamıştı, hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı.

Muhterem odanın ortasında duruyordu.

Karısına doğru tekrar bir adım atmak, onu kolları arasına almak ve onu teselli etmek istedi.

Fakat karısı kati bir sesle “Yaklaşma bana,” dedi. Sonra hıçkırıklar içinde ilave etti. “Beni kendi hâlime bırak Muhterem... Kendi başıma olmak, kendi kendimi dinlemek istiyorum.”

¹ Sevgiyle
Kararsız
Zor
İstemsizce

Muhterem kalbi burkularak orada durdu.

Karısının bu hâlinin ciddi bir sebebi olmasının lazım geldiğini düşünüyordu. Nesi vardı yarabbi?

Şimdi Fazilet koltuğa çökmüştü. Hıçkırıyordu.

Muhterem dışarıya çıktı, ağır adımlarla yazı odasına girdi. Masanın başında bir şeyler aramakla meşgul oldu.

Tekrar oturma odasına gittiği zaman karısını gözlerinin yaşını kurutmuş, koltuğun arkasında, ayakta gördü.

“Yemek hazırmış,” dedi. “Hizmetçiler hâlimden bir şey anlamasın.”

Muhterem birdenbire sert bir sesle “Hizmetçiler bir şey anlamasın,” dedi. “Fakat ben anlamak istiyorum. Allah aşkına söyle... Nen var?”

“Bırak şimdi... Bırak, yarın akşam her şeyi sana söyleyeceğim. Bugün beni bırak.”

Sesinde yalvaran bir ahenk olmasına rağmen emir mahiyetinde bir ifade kararı vardı.

Konuşmak istemiyordu. Konuşmayacaktı!

Muhterem bunu hissetti ve sustu. Karısının bu hâlini hiç bilmiyordu. Kendisine karşı böyle oluşu daha hayatlarında birinci defa olarak varit oluyordu¹.

Nihayet yemekten kalktıktan sonra Fazilet’in bu anlamadığı yalnız kalma ihtiyacını tatmin etmesi için yazı odasına çekilmişti.

Ve onu tek başına oturma odasında bırakmıştı.

Fazilet onunla aynı odanın havası içinde bulunmaktan müthiş bir eza duyuyordu.

O odadan çıkıp gittikten sonra Mazlum’un birkaç saat evvel dizlerinin dibinde oturduğu koltuğa tekrar çöktü.

Elleri kendi dizleri üstünde, onun başını arar gibi dalgın dalgın dolaşarak âdeta düşüncesiz bir halde orada oturdu.

¹ Mümkün olmak

Ne yapacaktı?

Demek on üç senelik yuvasını bir heves uğrunda yıkacaktı ha!

Heves... Hayır, buna heves demek olur muydu?

Bu mukavemet etmesine¹ imkân olmayan bir şeydi.

Böyle birdenbire kendisini dört tarafından sarmış olan büyük yük bir ateşti.

Eğer ona gitse bile... O kendisini istemese bile artık Muhterem'le yaşayamayacaktı.

Aklında bir bu düşünce vardı.

Ve başka bir şey düşünmüyordu. *Bitti... Bitti*, diyordu.

Hakikaten bitmişti. Kocasıyla olan müşterek hayatı artık bitmişti.

Onun yüzüne bakamıyor, onun gözlerine bakamıyordu. Onun ellerini tutmasına müsaade edemezdi.

Bir başka erkeğin saçlarını okşamış olan bu parmakları onun öpmesine müsaade edemezdi.

Evet, artık Mazlum olmasa ve Mazlum kendisine gel demese bile bu evde yaşamasına imkân yoktu.

Bunu idrak ediyordu, bunu biliyordu.

Ve sade kendi kendine *Bitti... Bitti*, diye tekrarlıyordu.

O çalışma odasından çıkmadan evvel kendisi yatak odasına gitti. Çabucak soyunup lambayı söndürerek yatağına atladı.

Büyük odun sobasının kapağı açıktı. Büyük odunlar güzel ışık yapıyorlardı On, on üç sene evvel o gece kendisine, on üç sene sonra bu: odayı çılgın gibi sevdiği bir erkeğin yanında yaşamak için terk edeceksin diye biri bildirseydi, o bunu bir müjde telakki ederdi².

İşte on üç sene geçmişti ve yarın akşam -niçin bugün değil

¹ Karşı koyma
Saymak, kabul etmek

de yarın akşam?- ona her şeyi söyleyecek ve o bir sabah bu evi ve bu odayı on üç senelik hayatının her gecesini geçirdiği bu odayı terk edecekti. Çılgın gibi sevdiği bir erkeğin peşine takılıp gitmek için...

Ve şimdi buna sevinemiyordu. Bilâkis ölesiye ıstırap duyuyordu.

Öyle bir ıstırap ki... İnsan iki erkeği birden sevemez ya!

Hayır, hiç şüphesiz ki o Muhterem'i aşkla sevmiyordu. Muhterem'i zaman zaman aşkla sevdiğini zannetmişti.

Fakat şimdi Mazlum'a karşı duyduğu hisle ona karşı hissetmiş olduğu duygu arasında ne büyük bir fark vardı.

Yatağının içinde yatıyor, yorganını kafasına kadar çekmiş, kocası gelirse onunla konuşmayacaktı.

Eğer konuşmak isterse, eğer kendisine sokulursa, eğer kendisinden bir şey öğrenmek isterse "Bana yarına kadar hiçbir şey sorma," diyecekti.

Fakat onun yukarıya çıkma saati gelmiş ve geçmişti. O hiçbir zaman gece bu kadar geç çalışmazdı. Kendi hareketi karşısında onun da şaşkınlaştığını, ıstırap çekmekte olduğunu pekiyi biliyordu.

Bir ara *Acaba odasındaki ateş hâlâ yanıyor mu? Yoksa söndü mü?* diye düşündü ve *Kendini üşütecek*, diye her zaman ve bilhassa hastalığından beri onun sıhhati hakkında duymakta olduğu kaygıyı kalbinde buldu.

Ben deliyim! Bundan sonra onun odasında kaç saat kalacağını nereden bileceğim?

Bu ona imkânsız geldi.

Muhterem'in hayatıyla kendi hayatının birdenbire birbirinden kopup ayrılmasının imkânsız olduğunu düşündü.

Onunla evlendiğim zaman yirmi yaşındaydım.

On üç sene... Hatta neredeyse on üç buçuk sene!

İyi, hepsi iyi hatıralarla süslü bir on üç sene...

Sonra içi burkularak *Hepsi ikiz kardeşler gibi birbirine benzeyen sayısız günler...*

Bu odada geçen tatlı ve acı bütün hatıralar daha birkaç ay evvel Muhterem'in yatağı başında ya ölürse korkusuyla sabahladığı geceler... *Ya ölürse? Ben onsuz ne olurum?* dediği o müthiş geceler...

Ve onun iyileştiğini, artık bir ölüm tehlikesinin bahis mevzuu olmadığını doktor söylediği zaman yine bu odadaydı.

Bu odada sevincinden sendelemiş ve şu karyolanın şimdi yatdığı karyolanın kenarını tutmuştu.

Doktor, onun koluna girerek "Metin olunuz... Metin olunuz... Bu ne hâl!" demişti. "Keder ve üzüntü içinde geçen günlerde, o kadar metindiniz de şimdi tam size iyi bir haber verdiğim ve tehlikenin tamamıyla geçtiğini söylediğim zaman nerede ise bayılacaksınız!"

Evet, onun iyileşmesi sevinciyle burada, bu odada az kalsın bayılacaktı.

O şimdi... Şimdi, yabancı bir erkeğe, o kadar az tanıdığı bir erkeğe, kim olduğunu bilmediği bir erkeğe onu feda ediyordu.

Bu inanılmayacak şeydi!

Daha iki üç ay evvel onsuz yaşayamayacağına bütün kalbiyle iman ederken şimdi...

Yorganı başından attı, yatağın içinde oturdu.

Gitmem, dedi. Gidemem!

Ve sonra eliyle yüzünü kapayarak *Gideceğim*, diye ağlamaya başladı.

Hem hıçkırıyor hem de *Hayır, gidemeyeceğim*, diye düşünüyordu.

Gitmezsem yaşayamam!

Yaşayamayacağını anlıyordu. Yaşamamak... Yaşamamak... Bu ıstıraptan kurtulmak için en iyi çare bu değil miydi?

Ölürüm.

Birdenbire bütün korkunçluğu, bütün katiyeti ile gözünde canlandı.

Hayır, ölmek değil, yaşamak istiyordu. Bütün hızıyla, alabildiğine hiçbir şey düşünmeden yaşamak istiyordu.

Ölüm fikrini, benliği ve yaşamak olanca kuvvetiyle reddediyordu.

Ölümü istemiyordu.

O halde? Yaşamak istiyorsa ona gitmeliydi. Hayat onun yanında başlayacaktı.

İyi ye kötü taraflarıyla sevinç saadet veya kederleriyle hayatı onun yanında görecekti, onun yanında öğrenecekti.

Gece ikisi de sabaha kadar uyuyamamışlardı. Yatağın içindeki kıpırtılardan Muhterem onun, o Muhterem'in uyumadığını anlamıştı.

Ertesi sabah Muhterem işe gitmek için kalktığı zaman genç kadın uyku taklidi yaptı.

Ve Muhterem onun uyumadığını bile bile, güya onu uyandırmamak için yanına gelip yüzünden öpmeyi.

Onun ayak sesleri merdivenden aşağıya inerken Fazilet, *Beni öpmeyi gidiyor, diye düşündü.*

Ve bu ona gayetle¹ gayritabii² bir şey olarak geldi ve sonra *Bundan sonra o beni hiçbir sabah öpmeyecek!*

Ve kendisinin Mazlum'un kolları arasında uyuyup onun kolları arasında uyanacağı düşüncesi bütün vücudunda tatlı bir ürperiş yarattı.

Sokak kapısı kapandıktan sonra birdenbire yatağından fırladı. Üzerinden müthiş bir yük kalkmış gibi hafifti. Çünkü artık tereddüdün yenmiş bulunuyordu. Kararı katiydi!

Bütün tereddüt ve ıstıraplarını gecenin koynuna gömmüş ve sabahleyin müthiş bir kararla yatağından kalkıyordu.

¹ Son derece
Sıra dışı

Bu kadar büyük bir cinayet işlemeye soğukkanlılıkla karar vereceğime beni kimse inandıramazdı.

Arkadaşları, annesi, babası bu yaptığı işe ne kadar şaşacaklardı.

Muhterem'i düşünüyordu. Bu onun için müthiş bir darbe olacaktı. *Fakat onu aldata aldata onun yanında yaşamaktansa...*

Böyle olması daha dürüsttü. Belki bir başka kadın, başka birçok kadınlar bu vaziyeti birbiriyle telif edebilirler¹. Ve iki erkeği de bedbaht etmemenin, avutup aldatmanın ve bu iki erkeği avuturken hayattan kendi nasibi olan saadeti fazlasıyla almanın yolunu bulabilirlerdi. Bu bir karakter meselesiydi. Fazilet'in böyle bir oyuna istidadı² yoktu...

Böyle bir vaziyet içinde saadet bulmasına, baştan aşağı yalanla kurulmuş bir hayat için de huzur hissetmesine imkân yoktu.

Yataktan kalktığı zaman başı müthiş döndü. Karyolanın ayakucuna tutundu, şimdi bu hep böyle oluyordu. Bu son günlerin üzüntüsü içinde böyle âdeta kendinden geçecek ve yere düşecek gibi başının dönmesinin bu üçüncüsüydü.

Karşıdaki aynada kendisine baktığı zaman ne kadar çok zayıfladığını gördü. Bu son günlerde en aşağı beş kilo kaybetmişti.

Ve bu inceliş avurtlarını çökertip elmacık kemiklerini daha tebarüz ettirdiği³ için onun yüzüne bir başka güzellik vermişti.

Aynanın karşısında kısa bir zamanda giyinip aşağıya indi. Bugün akşamı etmek için sabırsızlanıyordu. Odasına çıktı. Tavan arasında iki bavul ve bir de sandık getirtti.

Kendine ait olan eşyaları dolaptan çıkarmaya derleyip yerleştirmeye başladı.

¹ Uzlaştırmak
Yetenek
Belirginleştirme

Bavulları ve sandığı istediği zaman Gülsüm ona “Dışarıya mı gidiyorsunuz hanımefendi?” diye sorunca soğuk bir sesle “Hayır!” dedi. “Kışlıkları kaldırıyorum.”

Ve dolaptaki eşyalarını çıkarmaya başladı. Gülsüm de orada, odada, kendi arkasında ayakta duruyordu.

“Ne duruyorsun?” diye ona sordu.

“Size yardım edeyim diye...”

“İstemem... Sen işine git!”

Dolabı tamamıyla boşaltıyordu. Elbiseleri silkiyor, derliyor, topluyor, bazısını sandığa bazılarını, kendisine en evvel lazım olacakları bavullara koyuyordu.

Âdeta büyük bir soğukkanlılıkla bunu yapıyordu.

Son İzmir seyahatlerinde bu bavulları yine böyle intizam ve tertiple hazırlamıştı.

Dolaptan eşyalarını çekip bavula yerleştirdikçe kararını takviye eden, perçinleyen bir hareket yapmış gibi gönlünde biraz daha sükûnet buluyordu.

Dolapları ayrı ayrı olduğu için bu hazırlanış ona elbiseler yerleştirilirken o kadar hazin gelmişti. Fakat sıra çamaşırlara gelince... Birdenbire kalbinde müthiş bir sızı hissetti.

Çamaşır çekmeleri de ayırdı. Ama ne de olsa aynı dolabın birer ayrı gözünde olan bu çamaşırlar birbirine daha çok karışmıştı.

İşte Muhterem’in bir iç takımı kendi kombinezonlarının¹ arasındaydı. Son defa çamaşır yıkandığından beri Fazilet bunları düzeltememiş, Gülsüm ütuden gelen çamaşırları dolaba nasıl koymuşsa öyle bırakmıştı.

Bu çamaşırların birbirinin arasında ve içindeki bu hâli birdenbire ona yine Muhterem’le kendi arasındaki bin bir bağı hatırlattı. Çamaşırların böyle birbirine karışık durmasında bile onu kocasına bağlayan şeyler vardı.

¹ Kolsuz, yakasız kısa iç çamaşırı

Bunu olanca şiddetiyle hissetti. Ondan ayrılmak bin bir bağı koparıp atmak ve muhakkak ki bu işten şahsen de zedelenmiş olarak çıkmaktı.

10.

O Kumluk'taki, küçük iskeleye kendisinden çok daha evvel gelmişti.

Onu orada bulunca büyük bir heyecan ve sevinç hissetti.

Genç kadını uzaktan görür görmez yanına koşmuştu. Ve onu iki ellerini birden uzatarak öyle karşıladı.

Fazilet de ona iki elini birden verdi.

Ve o Fazilet'in yüzünden kararının kendi lehine olduğunu anlamıştı. "Gidiyoruz değil mi?" dedi.

Fazilet heyecandan boğuklaşmış bir sesle "Evet," dedi.

Mazlum onun iki elini birden sıktı.

"Teşekkür ederim."

Bu haber kendisini müthiş sevindirmişe benziyordu.

Fazilet kendi kendine, *Gidiyor muyum?* diye sordu. *Bu bilmediğim adamı takip ederek meçhul bir hayata gidiyor muyum?*

Ve birdenbire bütün bu işin harikulade oluşundaki baş amilin¹ onu hesapsız bir surette sevmiş olması bulunduğunu anladı.

Evet, meçhul bir adamla başının ve sonunun ne olacağı meçhul bir hayata doğru mazbut², muntazam, güzel ve ahenkli bir hayatı terk ederek gidiyordu. Ufak iskeleye çıkmadılar. Orada kısa bir yer içinde bir aşağı bir yukarı dolaşarak konuşuyorlardı.

¹ Sebep
Düzenli, düzgün

“Geleceğini zaten biliyordum Fazilet,” diyordu. “Ben yarınki vapur için biletlerimizi almıştım bile!”

Cebini karıştırıyor, bilet çıkarıyor, bir tanesini ona veriyordu.

“Ben vapurda olurum... Sen ayrı gelirsin. Vapur kalktıktan sonra ben ortaya çıkarım, birleşiriz.”

“Peki.”

Ona buna benzer daha bir sürü tembihlerde bulunuyor ve beraber gidişlerinin pratik teferruatını, onun yapacağı şeyleri anlatıyordu.

Nereye gittiğini kimsenin bilmemesi lazımdı.

Annem de bilmemeli mi? diye Fazilet kendi kendine düşünüyordu. *Yarın annemi ve babamı muhakkak görmeliyim!*

Ne yüzle onları göreceğim?

Bu da başka bir sualdi.

Fakat bütün bu teferruatın ne kıymeti vardı?

Onun yanında Fazilet için hayat realite olmaktan âdeta çıkıyor ve bir rüyaya benziyordu.

Artık hiçbir şey düşünemiyordu. Onunla gitmek istiyordu. Onun yanında, onun kollarında, onun ufacık bir şeyi olarak, ona ait olarak yaşamak istiyordu. Hepsi bu!

Akşam olurken deniz yer yer çürümüş gibi mor bir renk almıştı. Ve akşama kadar hava güneşsiz geçtiği halde ufukta şimdi ateşî al bir çizgi vardı.

Ertesi gün birbirleriyle tamamıyla birleşeceklerini bildikleri halde bu akşam birbirlerinden ayrılamıyorlardı.

Yolculuğun teferruatı hakkında konuştuktan sonra şimdi onun beline kolunu dolamıştı.

Ve şimdi ufak taş iskeleyle çıkmışlar, ufka bakıyorlardı.

Susuyorlardı.

Onun kolu Fazilet'in belinde sıkı sıkı duruyor ve iki eli avcunun içinde bulunuyordu.

Beraber denize bakıyorlardı. İkisi de mesut ve mütehey-yiçti¹.

Fazilet başını ürkek ürkek onun omuzlarına dayamıştı.

Acaba benim saadetim mi, felaketim mi olacak?

Sonra içinden, *Ne olursa olsun*, diyordu. *Hayatta bir defa daha bu kadar sevmeme imkân yok!*

Ne olursa olsun onun yanında yaşayacaktı. Ne kadar zaman yaşayabilirse... Ve sonra... Sonra bedbaht olabilirdi.

Hiçbir şey hesaplayacak hâli yoktu. Ne kendi mevkiini terk etmeyi ne kocasına karşı girişmeye kalkıştığı bu hareketi hiçbir hesaba istinat ettirerek² yapmıyordu. Başka türlü yapmayacağı için yapıyordu.

O, kadının başından geçen bütün bu düşünceleri anlamış gibi onun kendi kendine bile sormadığı, kendisinden dahi cevabını almak istemediği birçok sualleri, onun endişelerini teskin etmek ister gibi "Göreceksin Fazilet, beraber ne kadar mesut olacağız!" diye cevaplandırıyordu.

Ve sonra onu biraz daha kendine doğru çekerek "Yaptığın bu fedakârlıktan sonunda pişman olmayacağına sana söz verebilirim!"

Ve kendi kendine söylenir gibi "Sana tapıyorum," diyordu. "Ve görüldüğüm kadar fena bir adam değilim."

Fazilet konuşamıyordu. Sade içinden İster iyi, ister fena ol, diyordu. *Fena olduğunu bilsem bile başka türlü yapamayacağım.*

Ortalık iyice karardıktan sonra birbirlerinden ayrılırlarken onu tekrar kucakladı ve tekrar bütün yüzünü, gözünü, boynunu, kulaklarının dibini ve dudaklarını öptü. İlk akşam vapurda öptüğü gibi...

¹ Heyecanlı
Dayandırma

“Sana tapıyorum... Sana tapıyorum,” diye hafif hafif, âdeta inler gibi mırıldanıyordu.

Onun kollarından sıyrıldığı zaman “Senden ayrılmak ne kadar güç,” diyordu. “Fakat yarın akşam... Yarın akşamdan sonra hiç ayrılmayacağız. Yarın akşamdan sonra bir daha hiç, hiç birbirimizden uzaklaşmayacağız. Öyle değil mi? Evet desene...”

Onun kollarından ayrıldığından beri müthiş surette başı dönen Fazilet, iki eliyle yüzünü kapamıştı. Adım atabilmesi için baş dönmesinin geçmesini bekliyordu ve boğuk derin bir sesle “Evet!” cevabını veriyordu.

Eve geldiği zaman başı hâlâ dönüyordu.

Onunla baş başa kalıp eve gecikerek, kocasına her şeyi onunla daha konuşmadan evvel biraz daha fazla hissettirmiş ve anlatmış olduğunu zannediyordu.

Onunla konuştuğu için ilk geciktiği akşam kocasına bu geç kalışın sebebini izah etmek için nasıl terzi Türkan’a gitmiş, nasıl modelleri ellerine almıştı...

Şimdi bu onunla aynı yerde ikinci konuşmasıydı. Bu kısa zaman içinde ne çok şeyler değişmişti yarabbi!

Bütün bunlar inanılır şeyler değildi. Her şey rüyaya benziyordu.

Gayrihakikiydi¹. Olamaz şeylerdi ve oluyordu.

Yolda giderken gökte bulutların arasında bir ay parçası gördü.

O gece gibi, diye düşündü. Yarın gece yine gökte ay olacak.

Bütün vücudu bulutlu bir gökte bir ay parçasına bakarken onun kendisini göğsü üzerinde sıkıdığı o inanılmaz ve harikulade geceyi düşündü.

¹ Gerçek dışı

Hayatının böyle değişmesinde, şahsiyetinin böyle değişmesinde amil¹ olan o gecenin hatırası kocasıyla her şeyi açıkça görüşmek için ona cesaret veriyordu.

Evin kapısına yaklaşıırken *Ne tuhaf*, diyordu. *Bugüne kadar hiç değişmez zannettiğim bu hayat yarın sona eriyor. Bunu ben kendi isteğimle yapıyorum. Yarından sonra bir daha ayaklarım bu aşına kaldırımları çiğnemeyecek. Şu sokak lambası gölgesini bu duvarlara bir daha aksettirmeyecek. Başka bir hayata gidiyorum ve artık bir daha buralara dönmeyeceğim.*

Bu hikâyenin hakikatine, onun böyle bir şey yaptığına arkadaşları inanmayacaktı.

Naciye, sadece o “O saman altında su yürütüyormuş! Herkes deli Naciye gibi farfara değil. Karda yürüyüp izini belli etmezmiş,” diyecekti, hepsi de bu sırtını onlara açmadığı için kendisine kızacaklardı. Eğer bir gün karşı karşıya geldikleri zaman, ona sitem ederlerse, kendisini “O kadar çabuk ve o kadar ani olarak bütün bu şeyler oldu ve sizi görmeye vakit bulamadım,” dediğı zaman hiçbirisi ona inanmayacaktı.

Kapının zilini çaldığı zaman kocasının değil Gülsüm’ün ayak seslerini duydu.

Ve kapıyı Gülsüm açtı. Ona “Beyefendi geldi mi?” diye sormak istedi. Garip bir heyecanla buna cesaret edemedi. Sade gözleriyle portmantoyu kontrol etti. Paltosu orada asılı duruyordu. Demek kendisi içerideydi ve bu kadar geç kaldığı halde öteki defa yaptığı gibi kendisini taşlıkta beklememişti.

Artık her şeyi, adamakıllı anladı, dedi.

Yoksa kocası Fazilet’in hizmetçilerin yanında, arasında olan bu gayritabii² durumu açıklayacak bir harekette bulunmasını önlemek için mi bunu yapmıştı?

Mantosunu çıkarıp oturma odasına doğru yürürken, yazı

¹ Sebep
Sıra dışı

odasının buzlu camları arkasında ışık gördü ve birden heyecansız göstermeye gayret ettiği bir sesle “Beyefendi gelmiş, öyle mi?” dedi.

“Evet efendim, saat beş buçukta geldi. Mühim bir işi varmış. Odaya kapandı. Yemekten evvel kimsenin kendisini rahatsız etmemesini söyledi. Tabii siz başka! ‘Hanım geldiği zaman, eğer beni görmek isterse gel beni çağır,’ dedi. Çağırayım mı?”

“Dur,” diye atıldı. “Ben kendim odasına giderim.”

Gülsüm “Yemeği sofraya getirelim mi?”

“Dursun,” cevabını verdi. Ve odasına girdi.

Yarın evden gittiğim zaman yalnız Gülsüm gittiğim adamın kim olduğunu anlayacak, diye düşündü.

Oturma odasında soba yanıyordu. Hava hâlâ serin olduğu için deniz kenarında bir hayli üşümüştü.

Bütün vücudu heyecandan ve mahcubiyetten hafif hafif titriyordu.

Sobanın karşısına geçti, koltuğa değil yere halıya oturdu. Kalbindeki şu müthiş çarpıntı geçtiği zaman yerinden kalkacak, onun iş odasına gidecekti. Ona her şeyi söyleyecekti.

Üzülünce yemek yemez, yemekten sonra konuşayım, diye içinde beliren endişenin gülünçlüğünü, kendi de anladı. Kalbi ne hızlı hızlı vuruyordu.

Dizleri titriyordu. Ona ayağa kalkarsa hemen oraya yıkılacakmış gibi geliyordu.

Gözünde renkli renkli yıldızcıklar uçuşuyordu.

Biraz kendimi toplamam lazım, nerede ise bayılacağım, diye düşündü.

Nerede ise oraya yığılıp bayılıvereceğini hissediyordu.

Bu kadar heyecanlı olursam onunla nasıl konuşurum?

Acaba konuşsam ve yarın ona her şeyi giderken ona bir mektup mu bıraksam?

Hayır, bu pek zalimane bir şey olurdu! İnsan on üç sene yaşadığı bir erkekten böyle ayrılmazdı.

Ona izahat vermek borcumdur! İnsan on üç buçuk senelik bir hizmetçisinden ayrılrsa ona bile birtakım şeyler söylemek mecburiyetindedir.

Evet... Bir mektupla romanlarda, sinemalarda olduğu gibi “Ben gidiyorum, beni affet!” diye bir şeyler yazıp gitmek!

Niçin olmasın? Bu hareketi de hakiki hayatta yapılacak bir harekete benziyor muydu?

Vücudu hâlâ titriyordu. Bir türlü ayağa kalkmak kuvvetini kendinde bulamıyordu.

Fakat onunla konuşmadıkça, ona her şeyi izah etmedikçe, ona hakikati söyleyip vaziyeti olduğu gibi bütün açıklığıyla ortaya koymadıkça rahat edemeyecekti.

Bunun için kendini toplaması, onun odasına gitmesi lazımdı.

Yerinden kalkmalıydı. Şöyle kanepelere tutunarak, yerinden kalkmalıydı. Kapıyı açıp onun odasına girmeliydi.

Cebinde bileti, yukarıda hazırlanmış bavulları vardı.

Kocasını acaba yukarıya çıkmış mıydı?

Kendisini niçin karşılamamıştı. Yoksa her şeyi anlamış, her şeyi biliyor muydu?

Düşündüğü gibi etrafa tutunarak ve ancak tutunmak suretiyle yerinden kalktı.

Dizlerinde hiçbir kuvvet yoktu. Biçimsiz oturduğu için ayakları uyuşmuştu da... Sobanın üstünü tuttu, ayaklarını oynattı.

Gayriihtiyari¹ elini beline götürdü, eteğini ve sonra saçlarını düzeltti.

Masanın kenarını tutarak ve oradan tekrar bir iskemlenin arkasını tutarak yürümeye başladı.

¹ İstemsizce

Bütün oda sanki bir atlıkarınca gibi mütemediyen dönüyordu.

Duvarlar kâh aşağıya kâh yukarıya çıkıyordu. Kalbi göğsünün içinde, boyun derilerinin altında, kulaklarında ve şakaklarında, bileklerinde velhasıl bütün vücudunun her tarafında, sanki bin kalbi varmış gibi gürültüyle atıyordu.

Sendeleye sendeleye birkaç adım daha attı.

Ben hasta değilim... Benim nem var? diye düşünüyordu. Sinirlerime hâkim olmam lazım! Bu halde onunla nasıl konuşurum?

Kapının önüne gelmişti. Tokmağı yakaladı, çevirdi. Fakat baş dönmesi hiç geçmiyor, hâlâ aynı şiddetle, hatta belki de şiddetini arttırarak devam ediyordu.

Kapı tokmağını elinden bırakamıyordu. Bırakacak olursa oraya yığılıvereceğini zannediyordu. Hayatta buna benzer hiçbir fenalık hissetmemişti.

Ne oluyor bana? diye düşünen Fazilet kapı tokmağı elinde taşığa doğru bir adım attı. Konuşmadan bu fenalık hissi, bu baş dönmesini ve bu çarpıntıyı geçiremeyeceğini anlıyordu.

Onu hasta eden bu itiraf anının dehşetiydi.

O geçtikten sonra... Kapı tokmağı hâlâ elinde, bir başka adım atmaktan aciz bir halde orada duruyordu ve kendisinin Muhterem'in yanına kadar ulaşamayacağını anlayınca Muhterem'i kendi yanına çağırarak istedi.

"Muhterem... Muhterem!"

Sesi neden böyle telaşlı çıkmıştı.

Ne oluyor bana, gözüm görmüyor, diye düşündü. Etraf simsiyah olmuştu.

Bir an elektrikler mi söndü diye şüphelendi. Kapı tokmağını sımsıkı yakalamıştı. Ev ne fena dönüyordu. Ayağının altında döşemeler çekiliyor, tavan yere geliyor, zemin tavana doğru yükseliyor, her şey alt üst oluyordu.

Ölüyorum! diye düşündü. Ölüyorum... Bu ölüm işte!

Evet, ölüyordu. Bu ne müthiş bir şeydi! Niçin ölüyordu? Mümkün mü?

Ortalık böyle döner, ayağının altından zemin böyle çekilirken birdenbire gözlerindeki siyah perde kalktı.

Birtakım siyah lekelerin arasındaki ışıklı noktalar da karşıki kapıyı çalışma odasının kapısını ve kapının çerçevesi içinde Muhterem'i gördü.

İçine düştüğü serin ve karanlık ölüm girdabının korkusuyla bir kere daha olanca kuvvetiyle "Muhterem!" diye bağırdı, kollarını ona doğru uzatmak için kapı tokmağını bıraktı.

Bu müthiş girdaptan onun gelip kendisini kurtarmasını istiyor, bunu ümit ediyordu. Onu görünce kendine bir cesaret gelmişti.

Elleri öne doğru uzanmış bir halde bir an sallandı, sonra ucu bucağı gelmez zifiri bir karanlığın ta diplerine doğru düşmekte olduğunu hissetti.

Sonra...

Her şey bitmişti!

Muhterem zamanında yetişemediği için kendisi taşlıkta upuzun yatıyordu.

Muhterem kendisini kucaklayıp yerden kaldırdı.

Yüzü bir ölü çehresi gibi sarıydı. Gözleri, elleri, ayakları buz kesilmişti. Muhterem onu oturma odasındaki sedirin üzerine yatırdı.

Gülsüm, hanımının acı feryadını duymuş, o da yetişmişti.

Muhterem "Ne oluyor acaba? Nesi var? Koşun! Mahmut çabuk köşedeki Doktor Mahir Bey'i çağırın. Hanım bayıldı, Hemen gelin, desin."

Gülsüm fırladı. Bir dakika sonra aşçı Mahmut sokaktaydı.

“Ne var, hayrola? Ne oldu?” Doktor Mahir Bey içeriye giriyordu. “Nesi var hanımın?”

“Birdenbire düştü bayıldı. Biz de bilmiyoruz.”

Ve ona nasıl bayıldığını anlatırlarken doktor da hastanın yanına diz çökmüş, onu ayıltmaya çabalıyordu.

Uzak bir yerden kendi içine döner gibi oldu.

Bu dönüş, kendi varlığının derinliklerinden şuuruna doğru süzölmeye benzeyen bir akıştı. Hafifçe gözlerini açtığı zaman yine görememekten korkuyordu.

Hâlbuki odanın tavanındaki kristal abajuru gördü ve sonra Muhterem’in yüzünü ve sonra bir yabancı yüz... İyi baktı ve tanıdı. Bu komşuları Doktor Mahir Bey’di.

Bayıldım herhalde, diye düşündü.

Ölmediği, hayata tekrar kavuştuğu için içinde büyük bir sevinç duydu.

Muhterem onun hâlâ buz gibi olan iki elini tek eliyle tutmuştu.

Herkesin yanında muhabbetini¹ göstermekten hiç de çekinmeden o elleri durmadan öpüyordu.

Kocası doktora “Doktor bey,” diyordu. “Rica ederim... İster-seniz biz dışarı çıkalım, siz kendisini iyi bir muayene ediniz.”

Ve ona karısının haftalardan beri rahatsız olduğunu anlattı.

Nihayet karşı odanın kapısı açıldı.

Kaynanasıyla doktor bir şeyler konuştular. Kaynanasının sesi bayağı sevinç ifade eden bir ahenkle “Yok canım,” diye yükseldi. “Yok canım!”

¹ Sevgi

Ve koşar gibi yürüyerek oturma odasına gitti.

Muhterem soğukkanlılığını bozmak, kaynanasının yanında bir kadın asabiyeti göstermek istemiyordu.

İçindeki büyük telaşa rağmen, kapıya koşmadan doktorun odaya gelmesini bekledi. Oda kapısı açıldığı zaman Mahir Bey'in gözlüklerinin altından gözleri pırıl pırıl ışıldıyordu.

Bu yüz fena bir haber getiren bir adamın yüzüne benzermiyordu.

İçeriye girdi. Ağır adımlarla koltuğa ilerledi. Bu sırada Fazilet'in babasına "Merhaba komşum!" diye selam da verdi.

Muhterem doktora bakıyordu.

O cebinden tabakasını çıkarmıştı. Tabakadan bir sigara alırken Muhterem masanın üzerindeki sigara kutusunu ona uzattı.

Doktor babacan bir gülüşle "Ben birinci içiyorum," dedi. "Onu tercih ederim, ötekiler beni ksrtyor."

Sigarasını ağzına koydu. Muhterem kibriti yaktı, ona uzattı. Sigarasından bir nefes çekti. Kendisini ksrtmediğini söylediği bu sigara yüzünden bir hayli ksrdkten sonra rahat bir nefes almaya başlayınca Muhterem artık dayanamadı.

"Fazilet'i muayene ettiniz," dedi. "Aman doktorcuğum... Nasıl? Nesi var?"

Doktor hep tatlı tatlı gülümseyerek bir Muhterem'e, bir de kaynanasına baktı.

"Telaş edecek hiçbir şey yok Muhterem Bey," dedi. "Bu hâl her kadınlarda görülmesi mutat¹ olan tabii şeylerdir."

"Asabi buhranlar mı?"

Doktor hep gülümsüyordu.

"Kaç senelik evlisiniz?"

"On üç, on dört senedir!"

"O halde azizim siz de hanımefendi de bir hayli zaman

¹ Her zamanki

tembellik yapmışsınız. Fazilet hanım kızımız şimdiye kadar böyle hastalıkları birkaç defa geçirmeliydi!”

Muhterem kalbinin hızlı hızlı çarptığını hissetti. Anladığı şeyi doğru anlayıp anlamadığını bilmiyordu.

“Ne demek istiyorsunuz doktor bey?” dedi.

“Ne demek istediğimi siz de anladınız Muhterem Bey... Bu baygınlık size bir müjdenin işaretiymiş! Evet... Evet... Bazı hanımlar böyle anlayamazlar, hâlbuki yolcu üç buçuk aydır yola çıkmış.”

Şimdi Fazilet’in babasına dönüyordu.

“Dede olacaksınız komşum... Dede olacaksınız... Biz on üç senedir dedeyiz!”

Muhterem’e dönmüştü. Ona “Tebrik ederim,” demek istemişti.

Fakat son sözleri işiten Muhterem kendisine artık hâkim olamamış ve kapıdan dışarıya fırlamış, karısının yattığı odaya koşmuştu.

O hâlâ sedirde yatıyordu. Yüzü çeşitli heyecanların verdiği bir solgunluktaydı. Annesi onun yanına gelmişti, başını kendi dizlerine almıştı. Saçlarını okşuyor, alnından öpüyordu ve sevinç gözyaşları döküyordu.

Muhterem sedirin önünde yere diz çöktü. Onun ellerini avuçlarına aldı.

“Ne iyi bir haber,” diyordu. “Ne güzel bir haber... Bunun için mi kendini üzüyordun?”

Genç kadın bir şey söyleyemiyordu. Bir şey düşünemiyordu.

Kocasına bakıyordu. Vücudunda taşıdığı çocuğun babasına...

Ellerini, yüzünü yanaklarını, hatta dudaklarını kocasını dudaklarından sakınmıyordu artık...

Arkası üstü bakıyordu. Ona bakıyordu.

Aralarındaki bağ karnındaki büyücünün eliyle kat kat düğümlemişti artık. Onların birbirlerinden ayrılmalarına, onun, vücudunda taşıdığı bu hayatla Mazlum'a gitmesine imkân mı vardı?

Çantasındaki bileti, İzmir'e giden vapurun güvertesini ve yarın akşam erken çıkacak olan bir tarafı yenmiş gibi eksik bir ay parçasının bulutlar arasından görünüşünü düşünüyordu.

Ödemiş civarında bir çiftlik ve o çiftliğin içinde onunla baş başa geçecek bir hayat düşünüyordu.

Bunu rüyada görülmüş bir şey gibi düşünüyordu.

Hakikat olmayan, güç hatırlanan ve resmi tamam ve vazih¹ bir şekilde gözde canlanmayan bir rüyaydı bu!

Karnında bu çocukla hakikat olmasına ve yaşanmasına imkân olmayan bir hülyaydı bu!

Artık daima burada kalacaktı. Bu katî ve mutlak bir şeydi.

Burada, bu hayat içinde on üç sene geçirdiği bu hayat içinde...

Hayır... Hayır! Bu hayat artık o hayat değildi. Şimdi dünyaya gelişinin, şimdiye kadar yaşamış oluşunun bir manası olacaktı. O da dünyaya bir hayat getiriyordu. O da bir insan yaratıyor ve onu yetiştirecekti.

Gayesiz hayatına bir gaye geliyordu. Bir insan yetiştirmek...

Hayır, eskiden onu o kadar ürküten bu yeknesak² ve gayesiz hayat artık yeknesak olmaktan ve sebepsiz yaşamaktan kurtulacak bir gaye kazanacaktı.

"Demek anne olmaktan hâlâ korkuyorsun öyle mi? Yirmi yaşında olduğu gibi."

¹ Açık
Tek düze

“Hayır,” cevabını verdi. Korkmuyordu. Anne olmaktan korkmuyordu. Hatta son senelerde, anne olmaktan ümidini kesmiş olduğu bu son senelerde için için daima bunu temenni etmişti. Başkalarının kucağındaki bebeklere sevgi ile bakarken bazen kendi kendine itiraftan çekindiği bir gıpta hissetmişti. Anne olmaktan korkmuyordu. Anne olacağını işitmekten şaşkınlıkla karışık bir sevinç duyuyordu.

Bu haber kendisini ölesiye bedbaht ettiği halde...

Karnındaki bebeğin mevcudiyetini öğrendiği bu hayata, onu Mazlum’a gitmekten meneden bu zalime lanet edemiyordu. Gözlerinden mütemadiyen yaşlar akıyordu. Mütemadiyen birbirini kovalayan yaşlar... Annesi bu mesut anlarında, bu mesut karı kocayı yalnız bırakmak için gitmişti.

Kaynanası kapıdan dışarı çıkınca Muhterem sevincini daha kuvvetle izhar ediyordu¹.

“Düşün Fazilet,” diyordu. “Senin ve benim çocuğumuz... İkimizin çocuğu... On üç senelik müşterek² hayatımızın canlı bir eseri... Anlıyor musun, bu çocuk sen ve ben olacak.”

Anlıyordu. Hepsini anlıyordu. Bu çocuğun on üç senedir olmayıp da şimdi oluşu talihsizlik mi, yoksa bir talihlilik miydi, bilmiyordu.

Fakat artık Muhterem’in çocuğunu vücudunda kanıyla, canıyla beslerken Mazlum’un kolları arasına atılamazdı. Muhakkak olan şey buydu.

Konuşmayı hatta tek söz söylemeği canı istemiyordu.

Birkaç gündür yapmakta olduğu mücadeleler ve nihayet bu en son darbe... Onun bütün varlığını sarsmıştı.

Kocasının yüzüne bakıyor ve ağlıyordu.

Yarın ne yapacaktı?

O kendisini beklerken yarın ne yapacaktı?

¹ Gösterme
Ortak

Muhterem durmadan konuşuyordu.

“Bak, gör,” diyordu. “Bu küçük mahluk aramıza girince hayatımızı nasıl güzelleştirecek, bizim için nasıl mühim bir mesele, nasıl bütün dikkatlerimizin, hareketlerimizin merkezi, bütün gayretlerimizin mihveri olacak. O geldikten sonra artık onun için yaşayacağız. Onu yetiştirmek, onu sıhhatli, gürbüz, akıllı ve iyi insan olarak yetiştirmek için ne çabalayacağız... Bu bizim hayatımızın hedefi olacak.”

Gülüyor “Artık baş başa, burun buruna sevişmek, yalnız sevişmek devri, balayımız bitiyor Fazilet,” diye şaka ediyordu. “O viyak dedi mi, feryadı bastı mı, yandık! Gece uykularımız harap olacak. Ne ağlıyorsun? Memnun değil misin? Korkuyor musun? Söyle, sahih hâlâ eskisi gibi... Hâlâ anne olmaktan korkuyor musun? Sen bundan her zaman korkardın... Her zaman da korkuyorsun anlıyorum.”

Ağlıyordu. Kendisini tutamıyor, mütemadiyen ağlıyordu.

O, ağlıyordu ama artık Muhterem keyfinden çocuklaşmıştı. “Oğlan mıdır acaba, kız mıdır?” diyordu. Sonra “Ben senin gibi güzel, nazlı, cici bir kız isterim!” diye ilave edince Fazilet gözyaşlarına rağmen “Oğlan daha iyi,” diye mırıldandı.

“Oğlan mı?”

Nihayet onu konuşturabildiğinden çok memnun olan Muhterem, neredeyse ona şaklabanlık yapacaktı.

“Oğlan tabii!” diyordu. “Kızı ister misin hiç? Kız gelince pabuçların dama atılacak... Sana ortak gelecek diye korkuyorsun.”

Fazilet cevap vermiyordu.

“Oğlan daha iyi,” diye ağzından çıkan bu söze kendi de hayret ediyordu.

Karnındaki bu mahluk, onun düşmanı, onun ayağının prangası oluyordu öyle mi?

Onu saadete ve aşka doğru gitmekten, henüz ne olduğu meşkûk¹ bir taslak olan şu küçük varlık menedecekti ha!

“Ben çocuk istemem! Ben seni ve senin çocuğunu istemem,” diye haykırmak arzusuyla tutuşuyordu.

Sonra bu hissinden utandı. Muhterem büyük bir saadet içinde ona eğiliyordu.

Eğer gitmeyecek olursa kocasıyla arasında geçmiş olan bütün bu şeyler unutulacak mıydı? Geçen bütün bu şeyleri unutmasına imkân mı vardı?

Benliğinde, mevcudiyetini öğrendiği bu çocuğun hatırı için gitmeyecek olursa bir başka adamı sevmiş, onun boyuna kollarını dolamış, onun kendi dudaklarını öpmesine müsaade etmiş olması ve bu çılgın öpüşlere mukabele etmiş² hatta hatta evini, kocasını bırakıp ona gitmek, ona kaçmak, onunla yaşamak, onun kolları arasında yaşamak için eşyalarını bile hazırlamış olduğu unutulacak mıydı?

Bütün bunları, yaptıktan sonra müşterek³ hayatlarının tekrar normal olmasına, normal seyrini takip etmesine imkân mı vardı?

Onu hayatından büsbütün atabilecek miydi?

Aralarında yalan üstüne kurulmuş bir saadet olacaktı. Yalan üstüne kurulan yalandan bir saadet!

Kocasına kabil⁴ değil hakikatleri söyleyemezdi.

Eğer, hakikatleri söylerse ondan ayrılması icap ediyordu.

Ondan ayrılırsa, karnındaki çocukla ötekine gitmesi, karnındaki çocukla ötekine gitmeyeceğine göre bu çocuğu bedeninden söktürüp attırması lazımdı.

¹ Şüpheli
Karşılık vermek
Ortak
Mümkün

Bu çocuğun, kendi çocuğunun hiçbir zaman kendisi gibi çılgınlık yapmış olan bir annenin çocuğu olmasını istemezdi.

Eğer çocuk anası olursa bu çocuk hiçbir zaman onun ismi geçerken ve onun mazisi anılırken kızarmamalıydı.

Kocası sabahleyin evden çıkarken “Doktor tembih etti, bugün hiç kalkmayacaksın,” dedi. Fazilet ona “Peki,” cevabını vermişti. Ama onun sözünü dinlemedi.

O gider gitmez kalktı. Aşağı, oturma odasına indi, küçük yazı masasının başına geçip fikri ve cümleleri pek perişan olan bir mektubu titrek elleriyle yazdı.

Mazlum,

Sana gelemiyorum. Sana gelemeyeceğim ve inan bana bunun için pek bedbahtım. Olmayacak bir şey... Akla gelmez bir şey beni sana gelmekten menediyor.

Dün akşam, tam sana geleceğim günden bir gün evvel, geçirdiğim bir baygınlık neticesinde gelen doktor yakında anne olacağımı tespit etti. Öğrendiğim bu şey, şimdi beni bir çılgına çevirdi.

Vücudumda, o adamla olan hayatımın bu canlı eseri ve bu koparılmaz bağıyla sana nasıl gelirim?

Beni bir daha arama, mukadderatımın beni bağladığı hayata bırak. Çünkü her şeye rağmen o hayatta kalmamı mazur ve hatta lüzumlu kılan bir vazifem var.

Seni hayatımda, şimdiye kadar mevcudiyetini bilmediğim, tasavvur bile etmediğim bir ateşle sevdim. Seni o kadar kısa bir zamanda, o kadar çok sevdim ki bu sevgi

yaptığım en çirkin hareketleri bile güzel gösterecek kadar kuvvetli...

Seni unutmaya çabalayacağım. Unutacağımı zannetmiyorum. Sana “Beni unut!” demek istiyorum. Fakat gönlüm razı olmuyor. Beni unutmanı, bütün bütün unutmanı da istemiyorum.

Allah aşkına beni bir daha arama. Bırak beni. Unutma ama bırak... Artık senin olamam.

FAZİLET

Bunu ona nasıl ulaştıracaktı?

Onun her şeyi bilmesi ve kendisinin onunla alay etmediğini, oyun oynamadığını anlaması lazımdı.

Sonra da hiçbir habersiz ona gitmezse, o kendisinin yeniden aşılması mümkün bir tereddütle karşılaştığını zannedecek ve tekrar kendisini arayacaktı.

Hayır... Bu işi onunla kati bir şekilde bitirmesi için ona bu haberi yollaması lazımdı.

Dizlerinde kuvvet yoktu, ama büyük bir enerji sarf etti.

Ve tekrar odasına çıkarak giyindi. Onunla beraber müşterek bir hayata ve çılgın bir aşka atılmak için yola çıkacağı saatte yine yola çıktı. Üstünde düz bir kıyafet vardı.

Nazarıdikkati¹ celp etmemek² için itinalı giyinmemiştir.

Vapurda ahbaplara tesadüf etmeyeyim diye havanın sert olmasına rağmen üçüncü mevki güvertenin en arkasına gitti. Ve köprüye kadar orada kaldı.

Galata Rıhtımı'nı yakından görünce kalbi yerinden kopacakmış gibi vurdu.

¹ İlgi
Çekmemek

İşte vapur... Onları götürecek vapur rıhtımdaydı.

Ve işte çantasında da bilet vardı. Vapura girerse... Evet, ya vapura girip de ona her şeyi söylerse... “Vücudumdaki çocuk onundur. Ben bu çocuğu istemiyorum. Seni istiyorum. Felakete, rezalete dahi olsa seninle gitmek istiyorum,” derse... Biliyordu, yine onunla gidebilirdi.

Onunla beraber, onun kolları arasında gidebilirdi.

Vapura, büyümüş gözlerinin sabit bir bakışıyla bakıyordu.

Buluşmaları hakkında o kendisine ne çok şeyler tembih etmişti.

Vapura girdikleri zaman evvela nazarıdikkati celp etmek ve görünmemek için her ikisi de kendi kamaralarına gireceklerdi.

Fakat her ihtimale karşı geçerlerken birbirlerinin kapısına hafifçe vuracaklardı.

O zaman birbirlerinin vapurdaki mevcudiyetinden haberdar olarak rıhtımdan uzaklaşınca kadar rahat etmiş olacaktı.

Sonra akşam yemeğine kadar ikisi de birbirleriyle görüşmeyeceklerdi. Akşam yemeğini de her ikisi rahatsızlık bahane ederek kendi kamaralarında yiyeceklerdi. Daha geç, tıpkı o geceki gibi güvertede buluşacaklardı. Ve ertesi sabah...

Fazilet kendi kendine *Sokak ortasında ağlayamam ya*, diyordu. *Kendimi tutmalıyım!*

Vapura bakıyordu. Bu bakışlarda onu belki de görmek, son defa bir kere daha uzaktan görmek ümit ve isteği vardı

Güvertede değildi. Herhalde kamarasındaydı.

Fazilet'in gelmesini kapıya vurup geçmesini bekliyordu.

Elindeki zarfla rıhtıma yaklaştı, hamallara baktı. İçlerinden açıkgöz görünen genç bir çocuğu çağırırdı.

“Oğlum,” dedi. “Şu vapuru görüyorsun ya! Git o vapura, lüks mevki kamarotuna şu mektubu götür. Kamarota üç nu-

maralı kamarayı tutmuş olan Doktor Mazlum Silahşöroğlu'na bu mektubu vapur kalktıktan sonra vermesini tembih et. Vapur kalktıktan sonra verilecek... Anlarsın ya..."

Ve hamalın eline bu mektupla beraber bir de beş lira sıkıştırdı.

"Bu da senin... Kahve parası, yaparsın."

"Teşekkür ederim abla!"

"Ama mektup doktora vapur kalktıktan sonra verilecek, ona bunu söylemeyi unutma."

Havadan beş lira almaktan büyük bir sevinç duyan genç adam bembeyaz dişlerini göstererek sırıttı ve "Unutmam abla! Merak etme," dedi. "Mektup Doktor Mazlum Silahşöroğlu'na vapur kalkınca verilecek."

"Âlâ..."

Hamal çocuk uzaklaştı, vapurun merdivenlerine tırmanmaya başladı.

Fazilet hâlâ orada duruyordu. Geriye dönemiyordu. Bakışları vapura takılmış, putlaşmış gibi vapura bakıyordu. Mazlum içerideydi. İşte bu vapurla, birlikte İzmir'e ve oradan Ödemiş'e gideceklerdi. Bu vapurla...

Hayatının biricik macerası, büyük ve ateşli macerası işte burada başlayacaktı.

Hâlbuki o vücudundaki çocuk ne olacağı henüz meşkûk¹ olan bu küçük hayat buna mâni oluyordu, öyle mi?

Karnını yumruklamak istedi. Bu çocuk doğduğu zaman onu hiç sevmeyecek, ondan nefret edecekti.

Eğer güverteye çıkarsa beni görmesin, diye rıhtımda duran birtakım balyaları kendine siper etti.

Vinçler inip kalkıyor, halk vapura girip çıkıyor, hamallar mütemadiyen bağrışarak kavga ediyorlardı. Bir gürültü, bir hayhuy bir kıyamet vardı.

¹ Şüpheli

Başı sersem olmuştu. Şimdi neredeyse kalkacak olan ve kendisinin içinde bulunmadığı bu vapurda “Benim sevdiğim erkek, benim erkeğim,” dediği Mazlum vardı.

Binlerin, yüz binlerin, milyonların içinde, kalbinde ilk defa olarak o büyük ateşi yakan insan, dünyayı dolduran bütün erkeklerin içinde kendisine en yakın bulduğu, onun kolları arasında olduğu zaman İşte ben senelerdir onu arıyormuşum, dediğini ve o yanındayken bile o güzel beytin söylediği gibi “Ben ta senin yanında dahi hasretim sana,” diye ifade edilen bir hisle tutuştuğu adam...

Kendisi rıhtımda denklemin arasına saklanmış, ona bütün varlığını, canını bedeninden koparıp gidecekmiş gibi gelen vapura bakıyordu.

Çantasında kamarasının bileti!

Bunu Mazlum almıştı.

Şimdi... Şimdi bu biletle içeriye girebilir, kimse ona bir şey söylemeden içeriye girebilir, ona kendi kamarasını gösterirler ve o da koridoru geçerken üç numaralı kamaranın kapısını hafifçe tıkırdatır...

Hayır kıpırdamıyor.

Hipnotize olmuş gibi büyümüş gözlerle baktığı bu vapura girmek için en ufak bir hareket yapmıyordu.

Ve içinden *Bu zaten olmayacak bir şeydi, diyordu. Bu olsaydı rüya gibi bir şey olurdu.*

Ve sonra zihninde ilave ediyordu. *O bana uymayan bir şey olurdu.*

“Abla verdim.”

Demin kâğıdı verdiği hamal yanına doğru geliyordu.

Aldığı bahşıştan memnun, iyi bir iş yapmış gibi sırtıyor-du.

Çılgın bir ümitle “Kâğıdı veremedim,” dese diye bütün kalbiyle temenni etti. “Beceremedim bu işi dese...”

Ve kendisine beş lirayı geri verse, o zaman o parayı almaz ona daha çok para verir, sonra koşarak içeriye girerdi.

Bu çılgın bir ümitti. Belki de o vermedim derse, bu kâğıdı ona ulaştırmak için bir çare arayacak ve gitmeyecekti.

Fakat yine büyük bir ümitle “Kâğıdı verdin mi?” diye sorduğu suale “Evet verdim!” cevabını aldığı zaman müthiş bir yeis¹ içinde kaldı.

“Verdin ha?”

O aldığı bahşişi hak etmiş olduğu için memnun memnun sırtıyordu.

“Vallahi verdim.”

“Tembih ettin mi?”

“Evet, vapur kalktıktan sonra verecekler!”

“Vapur kalkınca verecekler öyle mi? Teşekkürler ederim.”

“Üzülme abla... İstedğin gibi yaptım.”

İstedği gibi!

Hamal çocuk uzaklaşıyor, Fazilet hep balyaların arkasında, bir balmumu kadar soluk bir çehreyle² vapura bakıyor...

Vinçlerin sesi durdu, artık işlemiyorlar.

Yolcular güvertede, demir alınıyor, merdiven kalkıyor, hatlar çözülüyor, vapur gidiyor. Vapur gidiyor...

Faziletin dudakları titriyordu. “Mazlum, Mazlum,” diye inliyordu.

Ve artık kendini tutamıyordu. Bir çocuk gibi balyalara kolunu dayamış, yüzü kolunun üstünde, bütün vücudu sarsılarak hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

İlk gözyaşı sağanağı geçince başını kaldırdı.

Vapur hâlâ limandan çıkamıyor, âdeta olduğu yerde dönüp duruyordu.

Küçük çatanalar, motorlar, sandallar arasında manevra ya-

¹ Üzüntü
Yüz

parak rıhtımdan bir türlü uzaklaşamayan vapurun güverte-sinde onu gördü.

Şaşkın ve perişan bir hâl ile güverteye çıkmıştı.

Elinde beyaz bir şey tutuyordu. Bu bir mendil olabilirdi.

Fakat hayır... Elbette ki bu bir mendil değil... Bir kâğıttı... Kendi mektubuydu.

Gözleriyle rıhtımda birini, kendine bu zarfı getireni, onu arıyordu.

Fakat bu kalabalığın içinde onu seçemiyordu.

Fazilet balyaların arkasına biraz daha saklandı.

Bilmiyordu, niçin onun kendisini seçmesi ihtimalinden ölesiye korkuyordu.

Vapur gitgide uzaklaşıyordu. Uzaklaşıyordu. Evvela, o vapurun içinde bir nokta oldu. Sonra vapur gitgide küçüldü. Fazilet, ağlamaktan tükenmiş bir haldeydi. O kadar yorgundu ki oturacak bir yer olsa, hemen çöküp oturacaktı. Artık vapurun gözden büsbütün kayboluşunu görmekle takati kalmamıştı. Onun için, önceleri hafif sendeleyerek fakat iki, üç adım sonra nefesine cebir edip adımlarına hâkim olarak oradan uzaklaştı.

Gözlerinin yaşlarını kurulamıştı, perişan yüzle, sokaklarda dolaşamayacağını idrak ettiği için yine nefesine cebrederek göz-yaşlarını dindirmişti.

Ve şimdi ufak mendiliyle gözlerini kurularak kalabalık şehrin caddelerine doğru yürüyordu.

Ne kadar zaman hiçbir şey düşünmeden hisleri uyuşmuş, kafası dalgın bir halde bu şehir sokaklarında gezdiğini hiç bilemiyordu.

Bilemiyordu.

Zihninde iki şey vardı. “Gitti” ve “bitti.” Bu iki mefhumdan başka hiçbir şey şuurunda yoktu. Hiçbir şey görmüyor ve idrak

etmiyordu. Kimin gittiğini ona sorsalar belki şimdi cevap dahi veremezdi. Neyin bittiğini sorsalar belki şimdi “Bilemiyorum,” derdi.

Yalnız çok sevgili birinin gittiği ve çok büyük bir saadetin bittiği onun için muhakkaktı.

Kendisini biraz topladığı ve etrafına bakındığı zaman kendini Moda Vapuru’nda buldu.

Elinde bir sürü paketler, birinci mevkide oturmuş, tanıdık, komşu ve aşinalara selam veriyordu.

Ortalık bir hayli kararmıştı. O kadar zaman nerelerde dolaşmış, bu paketlerde neler vardı, bilmiyordu.

Etrafına görmeyen gözlerle bakıyordu, nazarlarının¹ tesadüf ettiği kimseler arasında gülümseyen, selam veren olursa o da gülümsüyor ve selamlıyordu.

Moda İskelesi’nden eve âdeta adımlarını sürükleyerek yürüdü.

Bundan birkaç gün evvel böyle geç kalınca, eve vereceği cevaptan ne kadar korkardı.

Şimdi ise içi bomboştu. Hiçbir şey umurunda değildi.

Bütün varlığını garip bir hissizlik bir uyuşukluk kaplamıştı Evin kapısını daha o çalmadan açtılar.

Muhterem kapıdaydı. Onu görür görmez kucakladı.

“Doktor sana bugün için yataktan çıkmasın demişti,” diyor-du. “Geç kaldın diye ne kadar üzüldüm!”

Ağır ağır “O kadar geç mi olmuş?” diye sordu.

Gülsüm elindeki paketleri, üstündeki mantosunu alıyordu.

Yanan sobanın sıcaklığıyla rahatlık hissi veren oturma odasına girdiler.

Fazilet her zamanki koltuğuna yorgun yorgun âdeta çöker gibi oturdu.

Muhterem onun bu durgun hâlini gidermek, ona neşe ver-

¹ Bakışlar

mek için hiç yapmadığı şeyler yapıyor, gülerek, konuşarak, paketleri açıyordu.

“Görelim bakalım hanım bugün neler aldın? Artık müsrifliğe veda etmenizi rica ederim. Çoluk çocuk sahibi bir kadın, her şeyden evvel evlatlarının istikbalini düşünmeli... Oo... Bakınız hele... Ne de güzel bir kumaş, bunu saklayalım, kızımın çeyizi olur... Nişan elbiseliği... Bu da ne?

Birinci paketten birkaç metre bir kumaş, ikinci paketten birkaç sofra peçetesi çıkmıştı.

“Sofra peçeteleri... Kızının çeyizini şimdiden düzen bir anne...”

Fakat üçüncü paketleri açınca Muhterem sevinçle bağırды.

“Ah bunlar pek şirin şeyler. Kız için küçük gömlekler aldın öyle mi?”

Bunlar mavi merserize trikodan yapılmış küçük, küçücük gömleklerdi.

Fazilet başını kaldırdı. “Renklerini görmüyor musun?” dedi. “Hepsi mavi... Bunları kız için değil oğlan için aldım.”

Muhterem, zıbınları eline alıp ışıktaki evirip çevirerek bakıyordu.

Bu zıbınlara bakarken gözlerine yaş dolduğunu hissediyordu.

Sonsuz bir keder içinde olmasına rağmen gözüne doğru yükselen bu yaşların şimdi henüz pek mühim olan bir saadetin ümidiyle akacağını hissediyordu.

Evet, sonsuz bir keder içindeydi. Fakat ümitsiz değildi.

Çünkü o, şimdi yepyeni ve taze bir varlığı, yepyeni bir istikbali, yepyeni saadet ümitlerinin vaadini hayatın tam kendini benliğinde taşıyordu.

SON

“Suat Derviş edebiyatının her zaman yeni bir söz söylemeye vesile olması, hikâye ve romanlarından bize kalan en önemli yadigârlardan biridir. Edebiyat tarihine bıraktığı onlarca eser, bugünden bakıldığında adından sık sık söz ettiren unutulmayacak bir mirastır. *Onu Bekliyorum* ve *Büyük Ateş* adlı romanları da bu mirasın gün yüzüne çıkan yeni parçaları.

İki romanda da duygularının ve hislerinin peşinden giden, giderken tökezleyen ve hüsrana uğrayan kadınların hikâyesi anlatılır. *Onu Bekliyorum*’da sanatıyla yaşamak isteyen Suzan ve *Büyük Ateş*’te yaşamadığı bir hayatın hayaliyle kavrulan Fazilet’le kadınların erkekler dünyasında kendi hikâyelerini yazma mücadelesini okuruz.

Onu Bekliyorum ve *Büyük Ateş*, Suat Derviş külliyatının önemli parçalarından olan bu iki romanın, tefrika edildikleri 1930’lu ve 50’li yıllardan bugünlere ulaşip okurla buluşması heyecan verici.”

– SEVDAGÜL KASAP

ithaki

/ithakiyayinlari
/ithakiyayinlari
/ithakiyayinlari

www.ithaki.com.tr

İnternet satış:
www.ilknokta.com

